

Progressive Education Society's

Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous) Shivajinagar, Pune-411005. Maharashtra

MODLIB E-Bulletin of Library and Information Centre

VOLUME 7, ISSUE 8 AUGUST 2022

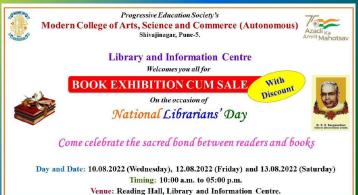

Published by: Dr. Rajendra S. Zunjarrao, Principal, MCASC (Autonomous), Shivajinagar, Pune-05.

Editor: Dr. Shantashree Sengupta, Librarian.

Editorial Assistant: Mrs. Sarika Sable

E-mail: librarian@moderncollegepune.edu.in MCASC Library Website and WebOPAC

MODLIB': E-Bulletin of Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5.

Frequency: Monthly

Mode of Publication: Online

Issue: August 2022

Disclaimer: The Publisher and Editorial Team of this Issue of Library E-Bulletin are not responsible for the views expressed in the Articles.

Table of Contents

Sr. No.	Topic	Page No.s
1	75th Independence Day Celebrations by Progressive Education Society and MCASC, Pune-5	05 - 11
2	गुणवंत विद्यार्थी गौरव समारंभ	12 - 13
3	Award of 'Best Institute of the year in observing Best Social Responsiveness' to P.E.Society, Pune-5	14
4	गुरुवर्य शंकरराव कानिटकर पुरस्कार वितरण समारंभ	15 - 20
5	Felicitation of Dr. Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote	21
6	Article by Dr. Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote on "घसरता टक्का कसा सावरणार ?"	22
7	Work of Appreciation by Dr. Nandkishore Ekbote	23
8	स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र - उद्घाटन समारंभ	24 - 27
9	Institutional Social Responsibility Activity	28
10	Inauguration of New Office of Accounts Section, MCASC, Pune-5	29
11	Library Induction Programme for First Year Undergraduate students	30 - 31
12	Library Visit of M.A. Psychology Students	32
13	Events conducted in the Library and Information Centre	
	Sahityaratna Anna Bhau Sathe Jayanti	33 - 34
	Krantisngh Nana Patil Jayanti	35 - 36
	Dr. S.R.Ranganathan Birth Anniversary	37 - 38
	Partition Horrors Remembrance Day	39
	Sadbhavna Diwas	40 - 41

Table of Contents

Sr. No.	Topic	Page No.s
14	Library and Information Centre organised Book Exhibition on the occasion of National Librarians' Day	42 - 63
15	Events conducted by Departments in August 2022	
	Department of German	65 - 71
	Department of Marathi	72 and 80
	Department of Hindi	73 - 75
	Department of Animation	76
	Department of Fashion Technology	77 - 79
16	Faculty Members invited as Resource Person	
	Dr. Prerna Ubale, Head, Department of Hindi	82
17	Modern Achievements	
	Dr. Prerna Ubale, Head, Department of Hindi	84 - 87
	Dr. Manisha Sane, Head, Department of Statistics	88
	Shri. Raju Jadhav, Clerk, Library and Information Centre	89
	Department of Physical Education	90
	Art Circle	91 - 93
	Dr. Priyanka Joshi, Department of History	94 - 95
	Miss. Gayatri Vartak, Alumni, Department of Psychology	96
19	Newly Added Books in the Library	97 - 98
20	Newspaper Clippings	99 - 159
21	Condolence Message:	160
	Late Prof. Sunita Purohit, Head, Department of Hindi	
22	Upcoming Events	161

Prabhat Pheri was organised by Progressive Education Society, Pune-5 under the Chairmanship of Hon'ble Prof. Dr. G.R.Ekbote, Chairman, P.E.Society and Prof. Dr. Mrs. Jyotsna Ekbote, Joint Secretary, P.E.Society on 15th August 2022. All the Members of P.E.Society Management, teachering staff, non-teaching staff and students of all the units of P.E.Society took part in this rally.

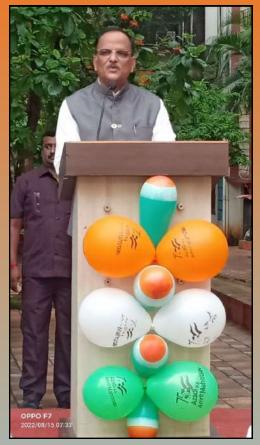

Azadi ka Amrit Mahotsav Celebrations

Azadi ka Amrit Mahotsav Celebrations

Department of Computer Science

Saamuhik Rashtrageet Gayan (सामूहिक राष्ट्रगीत गायन), 17.8.2022

गुणवंत विद्यार्थी गौरव समारंभ

Progressive Education Society, Pune-5 organised Prize Distribution ceremony for the meritorious students of various School and College Examinations under the aegis of Progressive Education Society on 3rd August 2022. The rank holders were felicitated at the hands of Prof. Dr. Sanjeev Sonawane, Pro Vice Chancellor, Savitribai Phule Pune University, Pune-7 in presence of Prof. Dr. G.R.Ekbote, Chairman, P.E.Society; Prof. Dr. Mrs. Jyotsna Ekbote, Joint Secretary, P.E.Society; Prof. Shamkant Deshmukh, Secretary, P.E.Society; Prof. Suresh Todkar, Joint Secretary, P.E.Society. All members of P.E.Society were also present. The programme was attended by teaching and non-teaching staff of various institutions of P.E.Society.

गुणवंत विद्यार्थी गौरव समारंभ

Heartiest Congratulations to Progressive Education Society

Hearty Congratulations...

With immense pleasure Extremely proud to inform you all that Progressive Education Society, Pune 5 is conferred with the most prestigious award of Navbharat Group (newspaper) under Special category as "Best Institute of the year in observing Best Social Responsiveness" at the hands of Mrs Amruta Fadanvis (Banker, Social Activist) & Hon'ble Adv. Rahul Narwekar (Speaker, Maharashtra Legislative Assembly) on 28th August 2022 at The Orchid Hotel, Vile Parle, Mumbai.

This Award is received in recognition of exemplary services in education of visionary leader Honorable

Lt. General Dr. Madhuri Kanitkar Madam Hon'ble Vice Chancellor, Maharashtra University of Health Sciences felicitated by giving prestigious award "Late Shri. Shankarrao Kanitkar" instituted by Progressive Education Society at the hands of Hon'ble Prof. Dr. Bhushan Patwardhan Sir Chairman, NAAC, Bangalore. Hon'ble Prof. Dr. Gajanan R. Ekbote Sir Chairman, Progressive Education Society and office bearers, teaching non teaching staff members, invities, parents and students were present for the programme. Lt. General Dr. Rajiv Kanitkar was also felicitated on this occasion. Sharing glimpses of the programme.

Hearty Congratulations to Lt. General Dr. Madhuri Kanitkar Madam...!

आरोग्य क्रांतीसाठी समन्वय महत्त्वाचा

लेफ्टनंट जनरल डॉ. माधुरी कानिटकर यांची अपेक्षा

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

'देशात आरोग्य क्षेत्रात आमलाग्र क्रांती घडवायची असेल, तर सार्वजनिक आरोग्य, वैद्यकीय शिक्षण आणि वैद्यकीय संशोधन या तिन्ही पैलूंनी एकमेकांशी ससंवाद साधायला हवा,' अशी अपेक्षा महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठाच्या कुलगुरू लेफ्टनंट जनरल प्रा. डॉ. माधुरी कानिटकर (निवृत्त) यांनी व्यक्त केल्या. पूर्वी आरोग्य क्षेत्रातील समस्यांसाठी आपण पश्चिमी देशांकडे पाहायचो; पण आता तेच देश आपल्याकडे आशेचा किरण म्हणून पाहत असल्याचेही त्यांनी सांगितले.

'प्रोग्नेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी'तर्फे दिला जाणारा गुरुवर्य शंकरराव कानिटकर पुरस्कार डॉ. कानिटकर यांना सोमवारी 'नॅक'चे अध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांच्या हस्ते प्रदान करण्यात आला. त्या वेळी त्या बोलत होत्या.

'प्रोग्नेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी'तर्फे दिला जाणारा गुरुवर्य शंकरराव कानिटकर पुरस्कार डॉ. कानिटकर यांन सोमवारी 'नॅक'चे अध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांच्या हस्ते प्रदान करण्यात आला.

कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे, कार्यवाह डॉ. श्यामकांत देशम्ख, विख्यात संस्कृत अभ्यासक पं. वसंतराव गाडगीळ, लेफ्टनंट जनरल राजीव कानिटकर (निवृत्त), प्रा. ज्योतस्ना एकबोटे आदी या वेळी उपस्थित होते.

'भारतात आरोग्य क्रांती घडवण्यासाठी सर्वाधिक तरुण लोकसंख्या असलेला देश आहे: पण आरोग्य क्रांतीसाठी सार्वजनिक आरोग्य, वैद्यकीय शिक्षण आणि वैद्यकीय संशोधन हा त्रिकोण

'प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी'चे एकत्र यायला हवा. तिन्ही क्षेत्रातील केल्या. लोकांनी एकमेकांशी समन्वय साधून संवाद ठेवायला हवा. आरोग्य क्षेत्रात तंत्रज्ञानाला सामावृन घेण्याची गरज आहे, तरच आपण जलद गतीने विकास साधू शकतो,' असे कानिटकर यांनी सांगितले.

'डॉक्टरांविषयीचे नागरिकांचे मत बदलत चालले आहे. यावरही आरोग्य अतिशय चांगला काळ आहे. आपला देश क्षेत्राला उपाययोजना कराव्या लागतील," याकडे त्यांनी लक्ष वेधले. 'माड्या सासऱ्यांच्या वडिलांच्या नावे मिळणारा हा पुरस्कार असल्याने मनस्वी आनंद असल्याच्या भावनाही त्यांनी व्यक्त

भूषण पटवर्धन म्हणाले, 'देशात खूप कमी रोल मॉडेल उरले आहेत, त्यापैक डॉ. कानिटकर या एक आहेत. त्या ज्य वेळी विद्यार्थिनींशी संवाद साधतात तेव्ह त्या विद्यार्थिनींना मिळणारी उर्जा मं प्रत्यक्ष पाहिली आहे. महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठाचा कारभारही त्य वेगळ्या उंचीवर नेऊन ठेवतील, यार्च खात्री आहे.' डॉ. गजानन एकबोटे यांनीही आपल्या प्रास्ताविकात डॉ कानिटकर यांचा गौरव करून त्यांच्य कार्याचे कौतुक केले.

Maharashtra Times 30.8.2022

देशप्रेमी नागरिक घडावेत : कुलगुरू डॉ. कानिटकर

प्रभात वृत्तसेवा

केलक पुणे, दि. २९ -अभ्यासक्रमावर लक्ष केंद्रित करण्याबरोबरच देशप्रेमी नागरिक घडावेत, यासाठी शाळा व यावेळी गुणवंत विद्यार्थ्यांचा गीरव महाविद्यालयांनी प्रयत्न करावेत, करण्यात आला. असे प्रतिपादन आरोम्य विज्ञान कानिटकर यांनी केले.

प्रोग्ने सिव्ह शंकरराव कानिटकर यांच्या स्मृतिप्रित्यर्थं दिला जाणारा 'गुरूवर्य शंकरराव कानिटकर पुरस्कार' कलगरू डॉ. माधरी कानिटकर यावेळी 'नॅक'चे अध्यक्ष डॉ. भूगण

पटवर्धन, संस्थेचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे, कार्यवाह डॉ. शामकांत देशमुख, सरकार्यवाह डॉ. ज्योत्स्ना एकबोटे, डॉ. राजीव कानिटकरसह आदी उपस्थित होते.

डॉ. एकबोटे यांनी संस्थेची विद्यापीठाच्या कुलगुरू डॉ. माधुरी पार्श्वभूमी विषद केली. संस्थेच्या उपारणीसाठी शंकरराव कानिटकर यांनी घेतलेल्या कष्टाची जाणीव सोसायटीचे संस्थापक गुरूवर्य सतत राहील. संस्थेतून सतत गुणवंत विद्यार्थी घडतील, असेही ते म्हणाले. डॉ. पटवर्धन यांनी आजना पुरस्कार हा तेजस्वी ओजस्वी अशा डॉक्टर, शिक्षक यांना प्रदान करण्यात आला. व ले. जनरल अशा सर्व क्षेत्रात उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या

पुणे : 'गुरूवर्य शंकरराव कानिटकर पुरस्कार' कुलगुरू डॉ. माधुरी कानिटकर यांना प्रदान करताना डॉ. भूषण पटवर्धन, डॉ. गजानन एकबोटे आदी मान्यवर.

महिलेला प्रदान करताना खुप निवेदिता एकबोटेसह संस्थामधील अपिमान वाटत असल्याचे नमूद केले.

यावेळी संस्थेचे अध्यक्ष विग्वहरी महाराज देव, उपकायंवाह डॉ. अरविंद पांडे, सहकार्यवाह प्रा. सुरेश तोडकर, उपकार्यवाह डॉ.

प्राचार्य, मुख्याध्यापक, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते. स्त्रसंचालन मृगजा कुलकणी यांनी केले. मानपत्रवाचन डॉ. वैजयंती जाधव यांनी केले. आधार प्राचार्य डॉ. कल्याणी जोशी यांनी मानले.

सामान्य जनतेवर होणाऱ्या अन्यायाविरूद्ध आवाज उठवणारे साप्ताहिक

RNI MAHMAR 2007/ 29689

संपादक : अनिल वडघुले

पोष्ट परवाना : PCE/051/2018 - 21

लेफ्टनंट जनरल प्रा. डॉ. माधुरी कानिटकर यांचा गुरुवर्य शंकरराव कानिटकर पुरस्काराने सन्मान

झुंज न्यूज नेटवर्क। प्रसाद वडघुले

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या वतीने गौरव

''श्रोग्रेमिस् एञ्चूबेञ्चन सीमायटीचे संस्थापक गुरुवर्च शंकरगृद कानिटकर योच्या स्मृतिश्रित्वर्च दिला आणारा 'गुरुवर्च शंकरग्रव कानिटकर पुरस्कार' वितरण समारंभ नुकताच गोग्रेसिस्ड एञ्चूकेशन सीमायटी शिवार्जीनगर वेचे मोठ्या पार पडला.

पुणे : प्रोग्रेसिक एञ्चुकेशन सोसावरीचे संस्थापनः गुरुवर्ष शंकरराव कानिटकर पांच्या स्पृतिप्रित्यर्थ दिला जाणारा 'गुरुदर्य शंकरराद कानिटकर पुरस्कार' गेली ३० वर्ष मीलाची कार्मांगरी करणाऱ्या सम्पाननीय व्यक्तींना प्रदान बेला जातो. या वर्षीचा हा पुरस्कार लेफ्टर्नट जनस्त प्रा. डी. मार्ड्स कानिदकर, (कुलगुरु, महाराष्ट्र आरोग्य विद्यान विद्यापीठ, नाशिक) यांना प्रदान करण्यात करता. हे पद मूर्यावेगान्य त्या भारतातील तिसऱ्य व महाराष्ट्रातील पहिल्या महिला आहेत . प्रा. डॉ. मृषण पटवर्षन, (अध्यक्ष, कार्यकारी समिती, राष्ट्रीय मुल्यांकन आणि अधिस्विकृती परिषद (नेक), बेंगलुक्त) गांच्या शुभावस्ते हा पुरस्कार देण्यात आला.

पुरस्काराला उत्तर देशाना श्रानिटकर महनाल्या हि, आजकाल विद्याचीय श्रेम बदलत अराज्याने त्यांना निर्णय हेता येत नाहीत. देशामणे हेल्थ रिक्वेल्युजनची गरज आहे. शिक्षण संशोधन पेहांट / सामान्य लोकांचे आरोम्य हे तीन कोन जोडण्यात विद्याच्यांचे शिक्षण जर उपयोगी पडले तर भारत हा आरोम्यात चुप पुढे असेल. असे उद्गार ले लेक्टर्गट गनरल मा. ही. मापुरी कानिस्कर, (जुलगुठ, महाराष्ट्र आरोम्य विद्यान विद्यापीठ, नाहिक्क) यांनी काहते.

धा. धी. भूषण पटवर्षन पुरस्कार वेताना सम्माले, आजवा पुरस्कार हा तेजस्वी ओजस्वी उज्जा डॉक्टर, शिक्षक व ते. जनरल अभा सर्वे क्षेत्रात

उत्लेखनीय कामांगरी करणार्था मस्तिला प्रदान करताना खुप अभिमान वाटत आहे. त्रीन वर्षाच्या पुरस्काराची भर या एका पुरस्काराने भस्तन कळली आहे.

कार्यक्रमाचे अध्यक्ष स्थान प्रा. टी. गजानन र. एकबोटे (कार्याध्यक्ष, प्रो. ए. रातेतायदी, पुणे) बांनी भूमवाले. त्यांनी पी ई. सीसायदीचा इतिहास वर्णन करताना सीरायदीच्या उभारणीमाठी गुरुवर्ष शंकररात कानिटकर सरांनी पेततेल्या कष्टाची जाणिव सतत राहित असे साणितले. हि कानिटकर सराची भुगी आहे. इये सतत गुणवंत विधार्थी पडतील असेटी त्यांनी साणितले.

या प्रसंगी गुणांत विद्यार्थी निकेता खोत, गितेश डिंगर, क्लुज करम, अभिक्य संहेक्तर, आखाश प्यार, पुग्छे पाल यांचाडी विशेष साकार करण्यात आला.

पाहुण्यांचे स्वागत व कार्यक्रमाचे प्रस्ताविक सहकार्यवाह प्रो. ए. सोसायटी ब्र. डी. ज्योतना एकबोट बांनी केली. प्रमुख पहुण्यांचा परिकय कार्यवाद प्रा. शामकांत एस. देशमुख यांनी केले. याणंतर मानपञ्चायन प्रा. डी. वैजर्यती जायव यांनी केले. आभार प्रदर्शन प्राचार्य प्रा. डी. कल्याणी जोशी यांनी केले तर कार्यक्रमाचे मूनसंचालन मुनजा कुलकर्णी यांनी केले. ईशस्तवन व प्रसायवान प्रा प्रियांक्स भट यांनी सादर केले.

डी राजींच कानिटकर व कानिटकर कुटुंबिपॉबरोबरच करवेंडमासाठी साविशीबाई फुले विद्यापीठाचे मानी कुलगुरू डॉ निर्तान करमककर व विद्यापीठातील गान्यवर उपस्थित होते तसेच सोसापटीचे अध्यक्ष विश्वकरी महारान वेच, उपनायंबाह डॉ अरविंच पाडे, कार्यवाह प्र. शामकांच देशमुख, सठकार्यवाह प्र. डॉ. ज्योत्सा एकबोट, प्रा. सुरेश तोडकर, उपनायंबाह डॉ निपेविता एकबोटे पांसह नियामक व अनीव भंडळाचे सवस्य, सर्व संस्थामधील प्राचार्य, मुख्याच्यापक, शिक्षक च शिक्षकेतर कर्मवारी खर्यक्रमासाठी उपस्थित होते.

बातमी व जाहिरातरेसाठी संपर्क : १८२२०८३०६४ /१६७३९३७३१३

🛭 सकाळ

माधुरी कानिटकर यांना पुरस्कार प्रदान

पुणे, ता. १० : प्रोग्नेसिव्ह एच्युकेशन सोसायटीचे संस्थापक गुरुवर्य शंकरराव कानिटकर यांच्या स्मृतिप्रीत्यर्थ दिला जाणारा 'गुरुवर्य शंकरराव कानिटकर पुरस्कारा'चे वितरण नुकतेच करण्यात आले. शिवाजीनगर येथे संस्थेच्या सभागृहात आयोजित कार्यक्रमात नाशिकच्या महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठाच्या कुलगुरू लेफ्टनंट जनरल डॉ. माधुरी कानिटकर यांना प्रदान करण्यात आला. राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि अधिस्वीकृती परिषदेचे अध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांच्या हस्ते पुरस्कार प्रदान करण्यात आला.

अध्यक्षस्थानी सोसायटीचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे यांनी भूषविले. डॉ. कानिटकर म्हणाल्या,

शिवाजीनगर : गुरुवर्य शंकरराव कानिटकर पुरस्काराने डॉ. माधुरी कानिटकर यांना सन्मानित करण्यात आले. या वेळी उपस्थित मान्यवर.

'देशामध्ये आरोग्य क्रांतीची गरज आहे. शिक्षण, संशोधन आणि सामान्य नागरिक हे तीन कोन जोडण्यात आले. तर भारत आरोग्यात पुढे जाईल.'' या प्रसंगी शिवाजीनगरच्या मॉडर्न महाविद्यालयाची निकीता खोत, गीतेश डिंगर आणि ऋतुजा कदम यांचा गुणवंत विद्यार्थी म्हणून सत्कार करण्यात आला. तर एनसीसीतर्फे ऑफिसर म्हणून निवड झाल्याबदल अजिंक्य सोंडकर, आकाश पवार आणि पुण्पेंद्र पाल यांचा सत्कार केला. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक

डॉ. ज्योत्स्ना एकबोटे यांनी केले, तर प्रमुख पाहुण्यांचा परिचय श्यामकांत देशपुख आणि मानपत्राचे वाचन डॉ. वैजयंती जाधव यांनी केले. आभार डॉ. कल्याणी जोशी यांनी तर सृत्रसंचालन मृगजा कुलकर्णी यांनी केले.

Pune, Pune-Today 11/09/2022 Page No. 9

Heartiest Congratulations to Prof.Dr.Jyotsna Ekbote

घोले रोड क्षेत्रीय कार्यालयाचे वरिष्ठ आरोग्य निरीक्षक श्री. सुनील कांबळे व त्यांचे सर्व आरोग्य कर्मचारी, सहकारी यांनी मी विद्यावाचस्पती (पी.एच.डी) पदवी प्राप्त केल्याबाबत माझा सत्कार व अभिनंदन केले. सत्कार करताना ते म्हणाले की सामाजिक, राजकीय, शैक्षणिक व घरच्या सर्व जबाबदाऱ्या सांभाळून, एवढ्या व्यस्त असूनही तुम्ही ही Ph.D.पदवी प्राप्त केलीत याचा आम्हांला सार्थ अभिमान आहे. मी नगरसेविका असताना प्रभागातील स्वच्छतेच्या आणी नागरिकांच्या आरोग्य विभागाशी निगडित असलेल्या समस्या सोडवल्या त्या सर्व सहकाऱ्यांकडून माझा सत्कार करण्यात आला हा सत्कार माझ्या नेहमीच स्मरणात राहील.

Article by Prof. Dr. Jyotsna Ekbote

घसरता टक्का कसा सावरणार?

उच्च शिक्षणाच्या क्षेत्रातील 'राष्ट्रीय संस्थात्मक क्रमवारी' महाराष्ट्राच्या अधोगतीकडे निर्देश करीत आहे. हे चित्र बदलण्यासाठी शासकीय यंत्रणांचा हस्तक्षेप कमी करण्यासह विविध उपायांची गरज आहे.

डॉ. ज्योत्स्ना एकबोटे

🛨 शातील उच्च शिक्षण संस्थांबाबत केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाकडून जाहीर करण्यात आलेली 'राष्ट्रीय संस्थात्मक क्रमवारी' (एनआयआरएफ) पाहिल्यानंतर प्रगतिशील आणि पुरोगामी महाराष्ट्र सरकारनं अंतर्मुख व्हावे. क्रमवारीवर नजर टाकल्यानंतर काही गोष्टी जाणवतात. (१) तमिळनाडू, केरळ, कर्नाटक आदी दाक्षिणात्य राज्यांनी घेतलेली आघाडी. (२) काही केंद्रीय आणि राज्यस्तरीय प्रतिष्ठित संस्था वगळता बहतेक विद्यापीठं आणि महाविद्यालयं खासगी आहेत. (३) पुणे, मुंबई आणि नागपूर वगळता अन्य शहरांतील संस्था वेगवेगळ्या याद्यांत अपवादानेच आढळतात. (४) इंडियन इन्स्टिट्यूट्स ऑफ टेक्नॉलॉजी (आयआयटी) किंवा साधनांची कमतरता नसलेल्या खासगी संस्था आणि सरकारी विद्यापीठे व संलम्नित महाविद्यालये यांच्यात दिवसागणिक विषम होत चाललेली स्पर्धा.

या क्रमवारीत उच्च स्थानावर खाजगी विद्यापीठांचे प्रमाण लक्षणीय आहे. कारण असे की, त्या विद्यापीठांना मुबलक प्रमाणात मिळणारा निधी, रिक्त पदांचे अत्यस्य प्रमाण आणि शासनाचे (राज्य/केंद्र) अल्प प्रमाणात नियंत्रण असणे. मुख्य म्हणजे स्वायत्तता.

क्रमवारी टरविताना अध्यापन- अध्ययनासाठीची साधनसामग्री, संशोधन, पदवीधरांची स्थिती, बहिःशाल शिक्षण आणि सर्वसमावेशकता आणि संबंधित संस्थाबदलचे शैक्षणिक व सामाजिक क्षेत्रातील एकूण मत है निकष विचारात घेतले गेले. या निकपांची पूर्तता करण्यासाठी

(प्रातिनिधिक छायाचित्र)

विद्यार्थ्यांसाठी पुरेसे शिक्षक हवेत. पुरेसा निर्धाही लागतो. राज्य सरकारच्या अखत्यारीतील बहुतेक विद्यापीठांत शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची पदे रिक्त राहण्यांचे प्रमाण मोठे आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात केवळ १२ प्राध्यापक (प्रोफेसर) आहेत. २५० शिक्षकांची पदे रिक्त आहेत. ती भरण्यासाठी विद्यापीठ निर्धावर ताण पडतो. संशोधनावर त्यांचा विपरीत परिणाम होत आहे. मुळात ही विषम स्पर्धा आहे.

तमिळनाडू, कर्नाटक व केरळचे वर्चस्व

मुंबई आयआयटी वगळता राज्यातील एकही संस्था पहिल्या २० संस्थांच्या यदीत नाही. साविजीवाई फुले पुणे विद्यापीट आणि पुण्यातील इंडियन इंन्स्टट्यूट ऑफ सायन्स एज्युकेशन अंड रिसर्च (आयसर) या अनुक्रमे २५व्या आणि २६व्या स्थानी आहेत. महाविद्यालये आणि विद्यापीटांच्या यादीत तिमळनाइ, कर्नाटक, केरळ मधील संस्था अधिक संख्येंमे आहेत. राष्ट्रीय राजधानी असलेल्या दिल्लीमधील उच्च शिक्षण संस्थांचे वर्चस्य सर्व याद्यांत दिसते. उत्तर प्रदेशची प्रतिमा उच्च शिक्षण क्षेत्रत फारशी चांगली नसली, तरी तेथील संस्थांना आता उच्च स्थान मिळू लागले आहे. पंजाब, पश्चिम बंगाल, ओडिशा, तेलंगणा, आंद्र प्रदेश या राज्यांतील उच्च शिक्षणाच्या संस्थाही या क्रमवारीत ठळकपणे दिसतात. तुलंगने गुजरात, बिहार, राजस्थान, मध्य

प्रदेश, हरियाणा, छत्तीसगड, उत्तरखंड या राज्यांमधील, तसेच ईशान्येकडील राज्यांतील संस्था अभावानेच दिसतात. उच्च शिक्षणाच्या क्रमवारीत तामिळनाडूची आघाडी नजरेत भरण्यासारखी आहे. त्या राज्याचे उच्च शिक्षणाच्या बाबतीत 'प्रक धोरण' हे त्यामागचे प्रमुख कारण आहे.

खासगी संस्थांचे लक्षणीय प्रमाण

आयआयएम, इंडियन इन्स्टिट्यूट्स ऑफ मेनेजमेंट (आयआयएम), इंडियन इन्स्टिट्यूट्स ऑफ सायन्स एज्युकेशन अँड रीसर्च (आयसर), इंडियन इन्स्टिट्यूट्स ऑफ सायन्स एज्युकेशन अँड रीसर्च (आयसर), राष्ट्रीय तंत्रज्ञान संस्था (एनआयटी), ऑल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल सायन्सस या प्रतिष्ठित केंद्रीय संस्था (एम्स), जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठ, दिल्ली विद्यापीठ, बनारस हिंदू विद्यापीठ आदी केंद्रीय विद्यापीठ आणि जादवपूर विद्यापीठ अदी केंद्रीय विद्यापीठ आणि जादवपूर विद्यापीठ कोलकाता), साविजीवाई फुले पुणे विद्यापीठ यांसारखी काही राज्य विद्यापीठ या क्रमवारीत झळकत आहेत; परंतु या यादीत खासगी संस्थांची संख्याही लक्षणीय आहे. अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, वैद्यकीय, दंतवैद्यकीय, विद्यापी या शाखांमध्ये खासगी संस्था सरकारी संस्थांच्या तुलनेत अधिक चांगलो कामगिरी करीत आहेत.

पायाभूत सुविधा सुधारप्यासाठी मिळणारा अपुरा निधी आणि उच्च शिक्षणाकडे दिरुंठ दुट्यम स्थान आदी कारणांमुळे पुणे, मुंबईसह विविध शहरांतांठ शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये किंवा दंत वैद्यकीय महाविद्यालये यांना संबंधित याद्यांत स्थान नसणे खटकणारे आहे. पुणे व मुंबई वगळता राज्यातीरु एकाही विद्यापीठाला क्रमवारीत स्थान नाही. या उल्जट अभियांत्रिकी आणि वैदयकीय शाखांच्या काही खासगी विद्यापीठांना स्थान मिळाले आहे. अत्यल्प निधी, सरकारचा वाढता हस्तक्षेप, संशोधनाकडे दुर्लक्ष आदी कारणांमुळे राज्य विद्यारांठे मागे पडताहेत. शासकीय किंद्रा अनुरानित महाविद्यालयांच्या बाबतीतही हींच स्थिती. वैद्यकीय, दंत वैद्यकीय शासकीय महाविद्यालयांची अवस्था पुरेशा प्राध्यापकांअभावी दयनीय झाली आहे. शासकीय विद्यापीठांची संख्या वाढविणे, पायाभूत सुविधांसाठी विद्यापीठांना निधी देणे, शासकीय यंत्रणांचा हस्तक्षेप कमी करणे, कुलगुरुंची नेमणुक गुणवतंत्रर करणे, विद्यापीठ कायद्यामध्ये कालानुरूप योष्य ते बदल करणे, विद्यापीठांना आणि गुणवत्ता असलेल्या महाविद्यालयांना शैक्षणिक स्वायतता देणे अशी पावले उचलली तर परिस्थिती सुधारेल.

उच्च शिक्षणाच्या बेसुमार खासगीकरणाचा फटका सामाजिक आणि आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांतील; तसेच निमशहरीं, ग्रामीण आणि दुर्गम भागांतील आदिवासी विद्यार्थ्यांना बसत आहे. तो बसू नये यासाठी, तसेच राज्यातील अन्य शहरांमधील संस्थाही राष्ट्रीय क्रमवारीत याव्यात यासाठी राज्य शासनाने तातडींने उच्चशिक्षण विषयक पूरक धोरण आखण्याची आवश्यकता आहे. शिक्षणावरील खर्च वाढविणे, महाविद्यालयांना शैक्षणिक स्वायत्तता देणे, राज्यातील विद्यापीठांची संख्या वाढविणे, शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची रिक्त पर भरणे आदी पावले तात्काळ उचलली गेली तरच भविष्य काळात परिस्थिती सुधारू शकेल.

महाविद्यालयांना शैक्षणिक स्वायत्तता देण्याबाबत विद्यापीठ अनुदान आयोग (UGC) आणि महाराष्ट्र शासन यांनी शैक्षणिक स्वायत्ततेबद्दल केलेल्या नियमांचे तंतोतंत पालन महाराष्ट्रातील निरनिराळी विद्यापीठे करीत नाहीत, असे आढळले. महाविद्यालयांचा दर्जा सुधारण्यासाठी गुणवताप्राप्त महाविद्यालयांना 'स्वायतता' देणे हे फार महत्त्वाचे ठरणार आहे. सर्व महाविद्यालयांना २०३२ पर्यंत 'शैक्षणिक स्वायत्तता' दयावी, अशा प्रकारचे धोरण राष्ट्रीय शैक्षणिक घोरणामध्ये अधोरेखित केलेले आहे. त्याची अंमलबजावणी महाराष्ट्रात होताना दिसत नाही. त्याचप्रमाणे ज्या शैक्षणिक संस्थांनी उच्च शिक्षणाचा उत्कृष्ट दर्जा राखलेला आहे अशा महाविद्यालयांना विद्यापीठाचा दर्जा देणे क्रमप्राप्त आहे. त्या बदलचेही धोरण राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात स्पष्ट केले आहे. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणामध्ये उच्च शिक्षणाच्या बाबतीत अनेक क्रांतिकारक बदल सुचविले आहेत. त्याची अंमलबजावणी ताबडतोब सुरु करावी, तरच महाराष्ट्राचे उच्च शिक्षणाच्या बाबतीत घसरलेले स्थान सावरता येईल आणि राष्ट्रीय संस्थांच्या क्रमवारीमध्ये महाराष्ट्राचे स्थान उंचावेल.

(लेखिका 'प्रोग्रेसिव्ह एञ्युकेशन सोसायटी त

सहकार्यवाह आहेत.)

Pune, Main 03/08/2022 Page No.

Work of Appreciation by Dr. Nandkishore Ekbote

जवानांसाठी ४६ हजार राख्या खाना

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ९ - शिवाजीनगर येथील भारतीय संस्कृती संवर्धन संस्थेच्या वतीने डॉ. नंदिकशोर रमाकांत एकबोटे यांनी सीमेवरील जवानांसाठी सुमारे ४६ हजार राख्या नुकत्याच पाठवल्या. त्यांच्या आवाहनाला प्रतिसाद देत पिपरी चिंचवड, पुणे, अकोला, विदर्भ, मुंबई अशा अनेक शहरांतून या राख्या जमा झाल्या.

अनेक विद्यार्थ्यांनी राख्यांबरोबर पत्रे, फोन नंबर दिल्याने अनेकांना प्रत्येक वर्षी सैनिकांचे फोन येत असल्याचा अनुभव आहे. या उपक्रमात पं. दीनदयाळ उपाध्याय नागरी सहकारी पतसंस्थेने १०७००, समस्त हिंदू आघाडीच्या मातृशकी संघटनेने ४ हजार राख्या संकलित केल्या. या कार्यात मॉडर्न हायस्कूलचे शिवाजी अंबिके, तर बापूसाहेब पवार कन्या विद्यालयातील तृप्ती निघोजकर यांनी सहकार्य

केले. या उपक्रमात सुरुवातीला २०११ साली ५०० राख्या जमा झाल्या होत्या, असे एकबोटे यांनी सांगितले. कारगिल येथे २०११ साली गेलो असता वीर जवान सौरभ कालिया यांच्या बलिदानापासून, सैनिकांना राख्या पाठवण्याची प्रेरणा मिळाल्याचे एकबोटे यांनी सांगितले. या उपक्रमासाठी समृद्धी एकबोटे, डॉ. वैष्णवी एकबोटे, डॉ. ऋग्वेदी एकबोटे यांनी सहकार्यं केले.

Prabhat 10.8.2022

लोकमत

सीमेवरील जवानांसाठी ४६ हजार राख्या रवाना

लोकमत न्यूज नेटवर्क पुणे : शिवाजीनगर पुणे येथील भारतीय संस्कृती संवर्धन संस्थेच्या वतीने डॉ.नंदिकशोर रमाकांत एकबोटे यांनी सीमेवरील जवानांसाठी सुमारे ४६ हजार राख्या नुकत्याच पाठवल्या.

राख्या पाठवण्याचे आवाहन एकबोटे यांनी केले होते. याला प्रतिसाद देत पिंपरी चिंचवड, पुणे, अकोला, विदर्भ, मुंबई अशा अनेक शहरातून हजारोंच्या संख्येने राख्या जमा झाल्या. शाळेकरी मुले,मुली, मृहिणी महिला यांनी मोठ्या संख्येने प्रतिसाद दिला. विद्यार्थ्यांनी राख्या बरोबर अनेक पत्रे देखील सैनिकांना पाठवली आहेत.

विशेषतः राखी बरोबर ती राखी पाठवणाऱ्याचा फोन नंबर दिल्याने अनेकांना प्रत्येक वर्षी सैनिकांचे फोन यंत असल्याचा अनुभव आहे.या उपक्रमात शिवाजीनगर येथील पंडित दीनदयाळ उपाध्याय नागरी सहकारी पतसंस्थेने एकूण १०,७०० राख्या या संस्थेकडे दिल्या. मातृशक्ती संघटनेने ४ हजार राख्या संकलित केल्या.

Helio Pune Page No. 5 Aug 11, 2022 Powered by: erelego.com

स्पर्धा परीक्षेतील यशासाठी विद्यार्थ्यांनी मानसिक व भावनिक आरोग्याकडे लक्ष द्यावे: अमिताभ गुप्ता

स्पर्धा परीक्षेतील यशासाठी विद्यार्थ्यांनी त्यांच्या मानसिक आणि भावनिक विकासाकडे लक्ष द्यावे असे मत पुणे शहर पोलीस आयुक्त श्री अमिताभ गुप्ता यांनी व्यक्त केले.

प्रोग्नेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या मॉडर्न कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय (स्वायत्त), शिवाजीनगर, पुणे 5 येथील स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्राच्या उद्घाटन प्रसंगी ते बोलत होते.

स्पर्धा परीक्षांची तयारी करताना अनेक गोष्टींकडे लक्ष देणे आवश्यक आहे. परीक्षेचे नियोजन, आहार, मानसिक आणि शारीरिक आरोग्य याची काळजी घ्यावी.सर्वच परीक्षा एकसारख्या नसतात, तसेच सर्वच प्रश्नपत्रिका एकसारख्या नसतात, त्यामुळे वेगवेगळ्या परिस्थितीत वेगवेगळे नियोजन करणे आवश्यक असते.

प्रत्येक टप्प्यावर स्वतःला तपासत स्वतःचे निरीक्षण करत पुढे जाणे आवश्यक आहे असे ते म्हणाले.

स्पर्धा परीक्षांचा अभ्यास करताना संपूर्ण लक्ष अभ्यासावर केंद्रित करणे गरजेचे आहे.

आपली स्पर्धा ही एक प्रकारची मॅरेथॉन आहे. यामध्ये सातत्य आवश्यक आहे, असेही श्री गुप्ता म्हणाले. यावेळी त्यांनी बिलंक थेरीचा उल्लेख केला. आपल्यापुढे जेव्हढ्या अडचणी उभ्या राहतील त्याच अडचणी आपल्याला सक्षम बनवतील, असेही ते म्हणाले. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी सकारात्मक दृष्टिकोन बाळगावा असे आवाहन त्यांनी विद्यार्थ्यांना केले.

या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या उपकार्यवाह प्रा.डॉ.निवेदिता एकबोटे उपस्थित होत्या. तरुणांनी आपल्या ध्येयावर लक्ष केंद्रित केले पाहिजे. आपल्याला आलेल्या अपयशातून आपण काहीतरी बोध घेतला तरच आपण निश्चित अशा यशाकडे जाऊ असे त्या म्हणाल्या. आपल्या सर्व परीक्षांचे व्यवस्थापन आपण काळजीपूर्वक केले पाहिजे असे त्यांनी नमूद केले.

यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव उपस्थित होते. त्यांनी सर्वांचे स्वागत केले. महाविद्यालयात होत असलेल्या विविध उपक्रमांची सविस्तर माहिती त्यांनी यावेळी उपस्थितांना दिली.

मॉडन महाविद्यालयातील स्पर्धा परीक्षा केंद्र हे अतिशय कार्यक्षम असल्याचे गौरव उद्गार त्यांनी काढले.

स्पर्धा परीक्षा केंद्राचे केंद्रप्रमुख डॉ.विलास कांबळे यांनी संपूर्ण कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन केले. कार्यक्रमाचे आभार स्पर्धा परीक्षा केंद्राच्या समन्वयक डॉ. वैजयंती जाधव यांनी मानले. या कार्यक्रमाच्या वेळी विद्यार्थ्यांनी विचारलेल्या वेगवेगळ्या प्रश्नांची उत्तरे पोलीस आयुक्त श्री .अमिताभ गुप्ता यांनी अतिशय उत्साहाने दिली. या उद्घाटन समारंभास महाविद्यालयातील विद्यार्थी, शिक्षक, शिक्षकेतर सहकारी सर्व शाखांचे उपप्राचार्य उपस्थित होते.

स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्राच्या सर्वच कार्यक्रमांना प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष प्रा.डॉ. गजानन एकबोटे, सहकार्यवाह प्रा.डॉ.सौ ज्योत्स्ना एकबोटे, सचिव प्रा. शामकांत देशमुख यांचे मार्गदर्शन मिळत असते.

नवराष्ट्र

• पोलीस आयुक्त अमिताभ गुप्ता यांचा सल्ला ; मॉडर्न महाविद्यालयात स्पर्धा परीक्षा केंद्राचे उद्घाटन

यशासाठी विद्यार्थ्यांनी आरोग्याकडे

 पुणे, नवराष्ट्र न्यूज नेटवर्क. स्पर्धा परीक्षेतील यशासाठी विद्यार्थ्यांनी त्यांच्या मानसिक आणि भावनिक विकासाकडे लक्ष द्यावे, असा सल्ला पुणे शहर पोलीस आयुक्त अमिताभ गुप्ता यांनी दिला. प्रोग्नेसिव्ह एज्यकेशन सोसायटीच्या मॉडर्न कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय (स्वायत्त), शिवाजीनगर, पुणे ५ उद्घाटन प्रसंगी ते बोलत होते. या उद्घाटन समारंभास महाविद्यालयातील विद्यार्थी, शिक्षक, शिक्षकेतर सहकारी सर्व शाखांचे उपप्राचार्य उपस्थित होते. स्पर्धा परीक्षा

कार्याध्यक्ष प्रा.डॉ. गजानन एकबोटे,

मार्गदर्शन मिळत असते. स्पर्धा नियोजन करणे आवश्यक असते. परीक्षांची तयारी करताना अनेक प्रत्येक टप्प्यावर स्वतःला तपासत गोष्टींकडे लक्ष देणे आवश्यक आहे. स्वतःचे निरीक्षण करत पुढे जाणे परीक्षेचे नियोजन, आहार, मानसिक आवश्यक आहे असे ते म्हणाले. स्पर्धा नसतात, तसेच सर्वच प्रश्नपत्रिका आपली स्पर्धा ही एक प्रकारची मॅरेथॉन त्यांनी विद्यार्थ्यांना केले.

येथील स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्राच्या सहकायंबाह प्रा.डॉ. ज्योत्स्ना एकबोटे, एकसारख्या नसतात, त्यामुळे आहे. यामध्ये सातत्य आवश्यक आहे, सचिव प्रा. शामकांत देशमुख याचे वेगवेगळ्या परिस्थितीत वेगवेगळे असेही श्री गुप्ता म्हणाले. यावेळी त्यांनी ब्लिंक धेरीचा उल्लेख केला. आपल्यापुढे जेव्हढ्या अडचणी उभ्या राहतील त्याच अडचणी आफ्त्याला सक्षम बनवतील,असेही ते म्हणाले. मार्गदर्शन केंद्राच्या सर्वच कार्यक्रमांना आणि शारीरिक आरोग्य याची काळजी परीक्षांचा अध्यास करताना संपूर्ण लक्ष त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी सकारात्मक <u>प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे</u> घ्यावी.सर्वच परीक्षा एकसारख्या अभ्यासावर केंद्रित करणे गरजेचे आहे. द्रष्टिकोन बाळगावा, असे आवाहन

परीक्षांचे व्यवस्थापन काळजीपूर्वक केले पाहिजे

या कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या उपकार्यवाह प्रा.डॉ.निवेदिता एकबोटे उपस्थित होत्या. तरुणांनी आपल्या ध्येयावर लक्ष केंद्रित केले पाहिजे. आपल्याला आलेल्या अपयशातन आपण काहीतरी बोध घेतला तरच आपण निश्चित अशा यशाकडे जाऊ असे त्या म्हणाल्या आपल्या सर्व परीक्षांचे व्यवस्थापन आपण काळजीपूर्वक केले पाहिजे असे त्यांनी नमुद केले.

यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव उपस्थित होते. त्यांनी सर्वाचे स्वागत केले. महाविद्यालयात होत असलेल्या विविध उपक्रमांची सविस्तर माहिती त्यांनी यावेळी उपस्थितांना दिली. मॉडर्न महाविद्यालयातील स्पर्धा परीक्षा केंद्र हे अतिशय कार्यक्षम असल्याचे गौरव उदार त्यांनी काढले. डॉ.विलास कांबले यांनी कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन केले.

 कार्यक्रमाचे आभार स्पर्धा परीक्षा केंद्राच्या समन्वयक डॉ. वैजयंती जाधव यांनी मानले. या कार्यक्रमाच्या वेळी विद्यार्थ्यांनी विचारलेल्या वेगवेगळ्या प्रश्नांची उत्तरे पोलीस आयुक्त अभिताभ गुप्ता यांनी अतिशय उत्साहाने दिली.

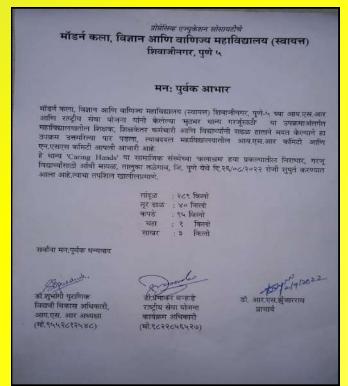
Pune Edition 27 August 2022 Page No. 2 epaper.navarashtra.com

Institutional Social Responsibility (ISR) Activity

मार्डन महाविद्यालय (स्वायत्त), शिवाजीनगर,पुणे ५ च्या आय.एस.आर. आणि राष्ट्रीय सेवा योजना यांनी केलेल्या "मुठभर धान्य गरजुंसाठी" या उपक्रमाअंतर्गत महाविद्यालयाच्या मध्यवर्ती कार्यालयातील सहकार कर्मचार्यांच्या वतीने २५ किलो तांदुळ आणि १० किलो तुरडाळ सप्रेम देण्यात आली.

Inauguration of New Office of Accounts Section, MCASC, Pune-5

सालाबादप्रमाणे यंदाही प्रोग्नेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे मॅाडर्न महाविद्यालय शिवाजी नगर पुणे येथे श्री. सत्यनारायण महापुजेचे आयोजन करण्यात आले. याप्रसंगी संस्थेचे सचिव प्रा.शामकांत देशमुख, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.राजेंद्र झुंजारराव व संस्थेच्या उपसचिव डॉ.निवेदिता एकबोटे यांनी तिर्थप्रसादाचा लाभ घेतला. कार्यालयातील प्रशासकीय सरकारी कर्मचारी यांनी त्यांचे स्वागत केले. पुजेनिमित्त महाविद्यालयातील सर्व शिक्षक आणि शिक्षकेतर कर्मचारी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

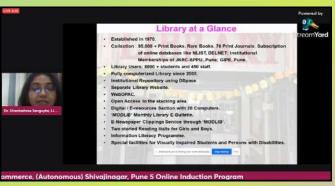
Library Induction Program for First Year UG Students

The Induction programme of the Library and Information Centre was conducted for First Year UG students in Online Mode on 05.08.2022 under the guidance of Principal Dr. R.S.Zunjarrao. The Library and Information Centre was introduced to the students with the help of PPT which covered Library location, Staff, Rules and Regulations, Collection, Services, Facilities, Achievements, Library Automated System, Digital Section, Institutional Repository, Reading Halls, Official Telegram Channel etc. I am thankful to Principal Dr. Rajendra Zunjarrao and Prof. Mrs. Pooja Paratane, Coordinator of the Online Induction Programme for organising the Online Induction programme. I am also thankful to Prof. Sameer Nerlekar for the technical

support.

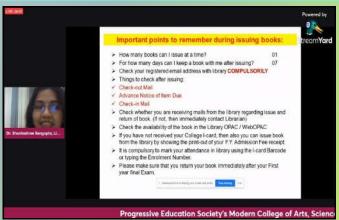

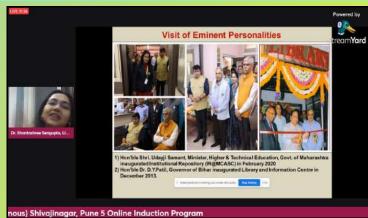

Library Induction Program for First Year UG Students

MA Psychology Students Library Visit on 10.8.2022

The M.A. Psychology Part-2 students visited the Library and Information Centre on 10.8.2022. The students were accompanied with their teachers. Library Staff Shri. Amit Salunke and Mrs. Sarika Sable explained the students all the sections of the library and how to search books using WebOPAC, how to access the databases subscribed by the Library etc.

1.Sahityaratna Annabhau Sathe Jayanti – 01st August 2022

On 01st August 2022, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated the Birth Anniversary of

Sahityaratna Annabhau Sathe (साहित्यरत्न अन्नाभाऊ साठे) as per the instructions in Government of Maharashtra's GR under the guidance of Respected Principal Dr. Rajendra S. Zunjarrao Sir.

Principal Sir mentioned that Annabhau Sathe who was born as Tukaram Bhaurao Sathe, was a social reformer, folk poet, and writer from Maharashtra, India. Annabhau Sathe's use of folkloric narrative styles like powada and lavani helped popularise and make his work accessible to many communities. He wrote several novels in Marathi language.

Under the guidance of Respected Principal Dr. Rajendra S. Zunjarrao Sir, Librarian Dr. Shantashree Sengupta and Library Staff paid their respect to Sahityaratna Annabhua Sathe. I am thankful to the teachers, library staff members and students who were present during the programme.

Regards,

Dr. Shantashree Sengupta,

Librarian.

2. Krantisingh Nana Patil Jayanti – 03rd August 2022

On 03rd August 2022, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated the Birth Anniversary of

Krantisingh Nana Patil (क्रांतिसिंह नाना पाटील) as per the instructions in Government of Maharashtra's GR under the guidance of Respected Principal Dr. Rajendra S. Zunjarrao Sir.

Principal Sir mentioned that Nana Patil, who was popularly known as क्रांतिसिंह (meaning 'Revolutionary Lion'), was an Indian freedom fighter and Member of Parliament representing Beed District of Marathwada region. He was a source of inspiration for the people. In the British Era, Krantisingh Nana Patil established a parallel government in the district of Satara.

Under the guidance of Respected Principal Dr. Rajendra S. Zunjarrao Sir, Librarian Dr. Shantashree Sengupta and Library Staff paid their respect to Krantisingh Nana Patil.

I am thankful to the teachers, library staff members and students who were present during the programme.

Regards,

Dr. Shantashree Sengupta, Librarian.

3. Dr. S.R. Rangnathan Birth Anniversary- 12th August 2022

On 12.08.2022, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated the Birth Anniversary of the Father of Library Science in India Dr. S.R.Ranganathan. This day is also celebrated as the National Librarians' Day. The programme was organized under the guidance of Principal Dr. Rajendra Sir.

Dr. Anjali Sardesai, Vice Principal (Academics) mentioned the Five Laws of Library Science and several other philosophies given by the Father of Library Science which formed the base of development of Library Science in India.

I am thankful to the teachers, library staff members and students who were present during the programme.

Regards,

Dr. Shantashree Sengupta,

Librarian.

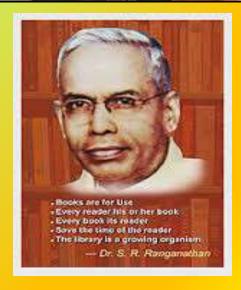

4. Vibhajan Vibhishika Smrutidin -14th August 2022

On 14.08.2022, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 observed the 'Partition Horrors Remembrance Day (विभाजन विभिषक स्मृतीदिन) as per the Government of India and Government of Maharashtra guidelines. The programme was organised under the guidance of Principal Dr. Rajendra Zunjarrao Sir.

5.Sadbhavna Diwas (सदभावना दिवस)- 20th August 2022

On 20th August 2022, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 observed 'Sadbhavna Diwas', the Birth Anniversary of Ex-Prime Minister of India Bharat Ratna Late Rajiv Gandhiji as per the Government of Maharashtra GR.

Under the guidance of Principal Dr. Rajendra Zunjarrao Sir we took the Sadbhavna Diwas Pledge.

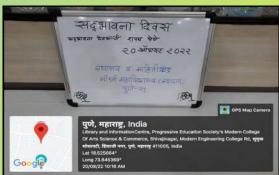
Principal Sir gave a brief summary of the notable innovative work initiated by Late Shri. Rajiv Gandhi like Computerisation and ICT Development. Sir also explained that this day is observed as 'Sadbhavana Diwas' or Harmony Day' with an objective to encourage national integration, peace, affection, and communal harmony among the Indian people of all religions.

I am thankful to the Teaching and non-teaching staff, Library Staff and students who were present during the program.

From-

Dr. Shantashree Sengupta,

Librarian.

सदमावना दिवस प्रतिज्ञा

"मी अशी प्रतिज्ञा करतो / करते की, मी जात, वंश, धर्म, प्रदेश किंवा भाषा विषयक भेद न करता सर्व भारतीय जनतेचे मावनिक ऐक्य आणि सामंजस्य यासाठी काम करीन. मी आणखी अशी प्रतिज्ञा करतो /करते की, आमच्यामधील वैयक्तिक किंवा सामुहिक स्वरूपाचे सर्व प्रकारचे मतभेद मी हिंसाचाराचा अवलंब न करता विचार विनिमय करून व संविधानिक मार्गानी सोडवीन."

Book Exhibition Cum Sale on the occasion of National Librarians' Day

Progressive Education Society's

Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune-5.

Library and Information Centre

Welcomes you all for

BOOK EXHIBITION CUM SALE

With Discount

On the occasion of

National Librarians' Day

Come celebrate the sacred bond between readers and books

Day and Date: 10.08.2022 (Wednesday), 12.08.2022 (Friday) and 13.08.2022 (Saturday)

Timing: 10:00 a.m. to 05:00 p.m.

Venue: Reading Hall, Library and Information Centre.

आझादी का अमृत महोत्सव आणि राष्ट्रीय ग्रंथपाल दिनानिमित्त, माननीय प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव सरांच्या मार्गदर्शनाखाली, प्रोग्रेसिव एज्युकेशन सोसायटीच्या मॉडर्न कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय (स्वायत्त), शिवाजीनगर, पुणे-५ यांच्या ग्रंथालय व माहितीकेंद्रा तर्फे ग्रंथोत्सव: पुस्तकांचा उत्सव आयोजित करण्यात येत आहे.

<mark>सर्व शिक्षक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी व विद्यार्थ्यांना भव्य पुस्तकप्रदर्शन व सवलतीसह विक्री साठी आमंत्रित करण्यात येत आहे.</mark>

दिनांक: १०, १२ व १३ ऑगस्ट २०२२

वेळ: सकाळी १०:०० ते संध्याकाळ ५:००

स्थळ: रिडिंग रूम, ग्रंथालय.

विनीत

डॉ. शांतश्री सेनगुप्ता,

ग्रंथपाल.

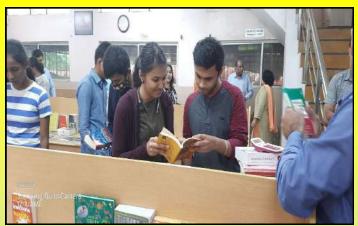

Visit of Principal Dr. Rajendra Zunjarrao Sir during Book Exhibition

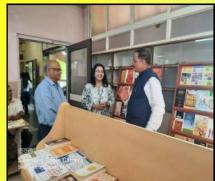

Visit of teaching and non-teaching staff, students in the Book Exhibition

The Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated 'Azadi ka Amrit Mahotsav' and organised Granthotsav: A Festival of Books on the occasion of National Librarians' Day from 10th to 13th August 2022.

It received an overwhelming response from teaching, non-teaching staff members and students. The response of the exhibition proved how much people love to buy Print Books so much. Several Publishers, Book Sellers, Distributors were invited for the exhibition. Teachers and students brought their parents, friends also to buy the books.

The Book Exhibition cum Sale of Academic and Non-academic books was organised under the guidance of Principal Dr. Rajendra Zunjarrao Sir. We are fortunate to always receive motivation and support to organise such activities, which will help in inculcating reading habits from P.E Society's Chairman Hon'ble Prof.Dr. G.R.Ekbote Sir; Prof.Dr.Mrs. Jyotsna Ekbote Madam, Joint Secretary, P.E.Society and Chairperson CDC; Prof. Shamkant Deshmukh Sir, Secretary, P.E.Society, Vice Principal and Head, Department of Computer Science.

We are thankful to all for their support which made the exhibition a grand success.

Regards,
Dr. Shantashree Sengupta,
Librarian.

Events Conducted by Departments in August 2022

An interdisciplinary Info-Session on the topic: 'Cold War and the concepts of Capitalism, Socialism and Communism'

The Department of German, under the initiative of the departmental head – Prof. Sneha Mahajan - joined hands with the Department of Political Science in organising an interdisciplinary Info-Session on the topic: 'Cold War and the concepts of Capitalism, Socialism and Communism' on Saturday, 6th August 2022.

The Session was primarily organised for students of German Special, who study these topics as a part of their syllabus in the second year of their Bachelor Studies under the course entitled 'History of Germany post World War II.' However, the session got an overwhelming response from students studying German as a General Subject, as also students of Political Science and others.

Prof. Sultan Inamdar and Prof. Kalpesh Patkar Sir from the Department of Political Science presented a stimulating and informative lecture emphasizing on the geopolitical as also the geoeconomic aspects of the said concepts. The videos shown provided a good audio-visual aid to the students, enabling them to comprehend these world phenomena in a deeper manner. Both Prof. Inamdar and Prof. Patkar willingly conducted a discussion and a Q & A round, wherein students posed questions and doubts about the content of the session and they were answered by the teachers of Political Science Department.

I extend a big thanks to the Department of Political Science, the Head, Prof. Dr. Khokale for his guidance and support. I would also of course like to appreciate and thank Prof. Sultan Inamdar and Prof. Kalpesh Patkar for their expertise in this field and for the tremendous efforts they put in together to make the session a fruitful one. All the attendees indeed enjoyed the session and gained further more knowledge on these relevant topics for their syllabi, which will continue to be relevant in order to expand their horizon of world knowledge and the need to become a 'Weltbürger' – a world citizen.

The Department of German lays a huge importance on organising Interdisciplinary Programmes with other departments, not only from Modern College, but also with other German departments and institutions. The Head of the German Department, Prof. Mahajan, strongly believes that introducing an interdisciplinary element into a curriculum encourages all involved to develop meaningful links among the fields in ways that intrigue and motivate both teacher and students. Apart from that, interdisciplinary teaching helps the students advance their critical thinking and cognitive development. Interdisciplinary instruction additionally helps students develop their cognitive abilities, brain-based skills and mental processes that are needed to carry out several tasks.

The department would like to continue proposing and organising such interdisciplinary projects with other departments and institutions.

Prof. Sneha Mahajan Head, Department of German

Library Tour Report

The Department of German, in collaboration with the library of Modern College of Arts, Science & Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune 5, organized a library tour for the students of German Language. This co-curricular activity was conducted on 22nd August 2022 and the tour duration was one hour, so as to fit in the regular lecture time. The students of F.Y.B.Com were taken to the library and participated in the tour actively. The students were accompanied by their German teacher, Mrs. Pallavi Pathak. Our very well-informed librarian, Dr. Shantashree Sengupta welcomed the students at the entrance of the library. The entire tour was conducted under her guidance. Initially the students were informed about the E-Info system installed at the main entrance. Now the students know, how to search the books of their interests using the computerised system, if the books are readily available or are already issued to somebody, in case the books are issued, when can the students expect them back, etc. Then the students were informed about all the important systems at the library. They were explained and demonstrated, how to use their I-cards for issuing books, or that they need to sign-in and sign-out electronically as they enter and leave the library. Students also informed about the number of books they can issue at a time, the duration they can keep the books with them and the procedure to re-issue a certain book. Dr. Sengupta Madam also explained the students, how the books are categorised and how to read the serial numbers on the books in a certain category. The students now are aware of the fact, that the new arrivals are displayed at the entrance, and they are not available for the students for the first week of arrival. They also know, that the books which are very costly cannot be issued, but students can read them in the specified reading hall.

The students were especially intrigued to see that the library is well equipped with German Language books as well. The students were taken to the sections of German books and were informed about the various types of books they can avail and read through, thereby improving their German language skills.

The session was quite informative and helpful for the students. They were also introduced to the other staff members of the library. The response of the students was overall very enthusiastic and overwhelming. Quite a few students borrowed some books of their interest, for e.g. grammar books, poetry books and novels, books on personality development etc. A few students also engaged themselves in reading in the same visit.

Such tours will definitely help develop students' interest in reading, which will help them throughout their lives. Similar tours are also scheduled for our students of F.Y.B.A., S.Y.B.A. and T.Y.B.A. in coming weeks by the German language department. We are looking forward to a great response from our students and continued guidance and support from our Librarian, Dr. Shantashree Sengupta and her Team.

Prof. Sneha Mahajan Head, Dept. of German Prof. Pallavi Pathak Asst. Professor, Dept. of German

The German Meet

On Friday, 26th August 2022, an informal meet-up event was organized by the Department of German. It was an informal gathering of all the students of senior college, who have opted for German as a special and/ or a general subject. The entire staff of the German department was also present for this event. The meet-up was organized at the Assembly Hall of the college between 11.00 AM and 1.00 PM. In total, 70 students across F.Y.B.A., S.Y.B.A., T.Y.B.A. and F.Y.B.Com attended this gathering. The meet-up was mainly planned and organized by the T.Y.B.A. German special students under the guidance of the Head of the German Department, Prof. Sneha Mahajan. This enthusiastic team of students designed the e-invitation card and the students of all the intended classes were cordially invited for the event. Though the event started on a bit formal note, it ended with fun and frolic.

In order to celebrate the Swiss National Day, which was on the 1st of August, the T.Y.B.A German special students shared interesting information about this German speaking country - Switzerland, with the help of a very informative yet colorful PPT. The students were briefly introduced to the culture, weather, sports, food, festivals and other specialties of this country. They also discussed about the official languages spoken in the Switzerland.

Then the Head of the German Department, Prof. Sneha Mahajan had a brief informal talk with the students. She congratulated the students for choosing this not-so-common subject, and assured them, that this choice will turn out to be beneficial for the students in the long run and would help them up their professional career graph.

Then came the most exciting part of the meet up – the language games! Prof. Mahajan strongly believes in this didactical principle of teaching and learning a foreign language with the help of language games. The two games recommended and conducted by Prof. Mahajan got the entire group on their feet. The running around and the opportunity to display their language skills, bought smiles on the faces of the students. They indeed had fun playing the games. Additionally, these games also helped bringing the students of different years and streams closer to each other, thus serving the main purpose of this meet-up. The honorable guest of the event, our beloved Principal Sir, Dr. R. S. Zunjarrao was welcomed by everyone with a round of applause. He attended the function for some time, and witnessed these wonderful games. He addressed the students and extended his valuable guidance. He too mentioned the importance of fun learning and learning for joy in his speech. He congratulated both the students as well as the entire department of German to have organized such an informal event.

After that, two students from T.Y.B.A. German special shared their experiences on this joy-ride of learning German as a foreign language and as the Special subject for their Bachelor studies with the rest of the students. These first-hand experiences must have motivated many of the younger students to choose and continue learning this amazing language, which in turn will surely open various doors of opportunities for them in the coming future. The students enjoyed some interesting chit-chats with their batch mates, seniors and teachers along with some mouthwatering snacks and the event was concluded on a happy note.

The memories of this wonderful event were captured in many photos. We, the Department of German, wish and hope many more of such youthful events for our dear students.

Prof. Sneha Mahajan Head, Dept. of German Prof. Pallavi Pathak
Asst. Professor, Dept. of German

Commencement of Certificate Course in French Language by Department of Marathi

Department of Hindi

आज की सार्थक भेंट

दिनांक 06 अगस्त 2022 को हिंदी विभाग में मान्यवर महानुभावों का आगमन हुआ । शब्दसृष्टि प्रकाशन, मुंबई द्वारा प्रकाशित "दीक्षितायन : डॉ. आनंदप्रकाश दीक्षित स्मृति ग्रंथ" के संपादक डॉ. मनोहर (पूर्व उपप्राचार्य, सिद्धार्थ कॉलेज, मुंबई), प्रा. मुकुंद आंधळकर (पूर्व प्राचार्य, के. जे. सोमैया कॉलेज, मुंबई) और डॉ. गिरीश जोशी (पूर्व प्राचार्य, आचार्य मराठे कॉलेज, मुंबई) आज हिंदी विभाग में आए थे।

"दीक्षितायन : डॉ. आनंदप्रकाश दीक्षित स्मृति ग्रंथ" में डॉ. आनंदप्रकाश दीक्षित जी के भाषण का मेरे द्वारा किया गया लिप्यंतरण "पाठानुसंधान" शीर्षक से समाहित है I

आदरणीय प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव सर से उनकी मुलाकात अत्यंत सार्थक रही । तीनों ही महानुभावों- डॉ. मनोहर सर, आंधळकर सर , जोशी सर तथा प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव सर के प्रशासन और साहित्य लेखन के अनुभव सुनकर हिंदी विभाग अभिभूत हुआ।

> डॉ. प्रेरणा उबाळे अध्यक्ष, हिंदी विभाग

Department of Hindi

"आज का मुहावरा" गतिविधि का उद्घाटन और "आज के शब्द" के संकलनों का विमोचन

आज दिनांक 08 अगस्त 2022 को हिंदी विभाग की ओर से "आज का मुहावरा" शीर्षक नई गतिविधि का आरंभ किया गया । इसके पूर्व सन 2016 से हिंदी विभाग ने महाविद्यालय के पोर्च में "आज का शब्द" गतिविधि चलाई । प्रतिदिन नया हिंदी शब्द युग्म और उनके अर्थ महाविद्यालय के प्राध्यापक और अन्य कर्मचारी पढ़ते रहें । हिंदी विभाग ने इस गतिविधि के अंतर्गत 590 से अधिक शब्द चार वर्षों में फलक पर लगाए।

चार वर्षों बाद 2020-21, 2021-22 में यह गतिविधि कोरोना के कारण कुछ खंडित हुई। इस वर्ष अनेक प्राध्यापकों ने भी इसे फ़िर से आरंभ करने की इच्छा जतायी। आप सभी की माँग से हिंदी विभाग ने अब आज से इसे नए सिरे से आरंभ किया है।

"आज का मुहावरा" शीर्षक गतिविधि के अंतर्गत हिंदी विभाग के द्वारा प्रतिदिन नया हिंदी मुहावरा और उसका अर्थ महाविद्यालय के पोर्च में स्थित हिंदी विभाग के फलक पर लगाया जाएगा।

आज आदरणीय प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव सर और कला शाखा की उपप्राचार्या डॉ. अमृता ओक मॅडम के करकमलों से प्रस्तुत गतिविधि का उद्घाटन हुआ । साथ ही छत्रपती शिवाजी सभागृह में "आज के शब्द" गतिविधि के चार वर्षों के संकलन का विमोचन किया गया।

"आज के शब्द" के संकलनों का विमोचन और "आज का मुहावरा" गतिविधि के उद्घाटन कार्यक्रम हेतु बड़ी संख्या में हिंदी के छात्र उपस्थित थे। आशा है कि यह गतिविधि भी आपको जरूर पसंद आएगी और हिंदी भाषा के अनेक मुहावरे आपको ज्ञात होंगे।

डॉ. प्रेरणा उबाळे अध्यक्ष, हिंदी विभाग

Department of Hindi

Department of Animation

Progressive Education Society's

Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-05

Scan QR to participate

Seminar:

Chief Guest Mr. Mayuresh Joshi (Renowned Cinematographer)

Guest of Honour Mr. Mahesh Gaikwad (Renowned Photographer)

Exhibition:

Photography Competition and Exhibition LIVE Shadow Puppetry

<u>Date:</u> 24 August, 2022 Time: 10 am to 05pm

Venue: Assembly Hall, Modern College of

Art's, Science and Commerce

(Autonomous), Sivajinagar, Pune-05.

Organized by Department of Animation

Department of Fashion Technology

India @ 75 - Azadi Ka Amrit Mohotsav celebrated at Modern College Shivajinagar

Students of Department of Fashion Technology at Modern College of Arts, Science & Commerce, Shivajinagar, Pune 5 have organised 'India @ 75' as part Azadi Ka Amrit Mohotsav being celebrated all across the country. 'India @ 75' is an Exhibition of 75 creative expressions of hand crafted objects, exquisite paintings, elaborate illustrations, traditional artfacts, fabrics, drapes from different parts of India. Students and staff of the Department of Fashion Technology has painstakingly created these objects of desire to showcase the rich, diverse culture & tradition of India.

The exhibition was inaugurated by Prof Dr Jyostna G Ekbote, Former Corporator (BJP) Pune Municipal Corporation & Joint Secretary, Progressive Education Society in the presence of Prof Dr R S Zunjarrao, Principal Modern College of Arts, Science & Commerce and Prof S S Deshmukh, Secretary, Progressive Education Society, Prof S S Thengadi, Vice Principal, Prof Dr Anjali Sardesai, Vice Principal and senior members of the institute on 10th August 2022.

In her inauguration speech, Prof Dr Jyostna G Ekbote congratulated the students and staff for their unique tribute to the country through their creativity and sensitivity shown through their work of art. She urged the students to continue doing such good work which will inculcate patriotism and national pride in there minds. Your work will help propagate these sentiments and inspire others. She complimented the students to be part of *Azadi Ka Amrit Mohotsav*, the national drive taken by our Hon Prime Minister, Narendra Modiji in a very unique way. She urged the students to remember the supreme sacrifice made by our freedom fighters which has helped us lead a peaceful and creative life today. We all should be indebted to them through out our lives. As a mark of respect to them, she urged the students to wholeheartedly participate in the 'Ghar Ghar Tiranga' movement initiated by the Government of India.

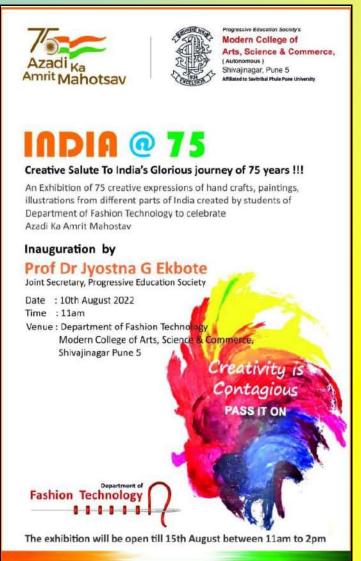
Speaking on the occasion, Prof Dr R S Zunjarrao encouraged the students to continue doing such innovative and creative work at the institute. He stressed the importance of Skill based learning to generate livelihood for the students and people around them. He reiterated need for such skill based vocational trainings which the students are actively undergoing which will make them self reliant. It will help instil a sense of patriotism to accomplish the moto of Saksham Bharat Atmanirbhar Bharat.

On the occasion, Prof S S Deshmukh complimented the students for taking advantage of the skill based training at our institute by successfully getting placed in prominent industries. Students should strive hard under the guidance of the faculties to achieve success in life.

Prof Manasi Thakur, HoD, Depatment of Fashion Technology thanked dignitaries and the institute for supporting the activity which was really encouraging for the students. She also complimented and thanked the students and staff for putting up such a creative and professional show.

The exhibition will be open from 11 am to 2 pm at the Department of Fashion Technology, Modern College of Art, Design and Technology till 15th August 2022.

Department of Fashion Technology

Department of Fashion Technology

Department of Marathi

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे मॉडर्न कला,विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय(स्वायत्त) शिवाजीनगर , पुणे ५

मराठी विभाग, वाङ्मय मंडळ आणि साहित्य संघटना यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित व्याख्यान

मराठी भाषा आणि कविता

वक्ते : मा.श्री.राजन लाखे

अध्यक्ष : प्रा.डॉ.राजेंद्र झुंजारराव, प्राचार्य

उपस्थिती : डॉ.अमृता ओक, उपप्राचार्य, कला शाखा

दिनांक:२३ ऑगस्ट २०२२, वेळ: सकाळी ११ वाजता

स्थळ : असेम्बली हॉल

डॉ.वैजयंतीमाला जाधव

समन्वयक (मोबा.: ८३०८८३९३३७)

डॉ.निशा भंडारे

विभागप्रमुख

Faculty Members Invited as Resource Person in August 2022

Dr. Prerna Ubale Head, Department of Hindi invited as a Resource Person

रीतिकाल में संस्कृत और रास शैली में नाटक लिखे गर्थे : डॉ. प्रेरणा उबाळे

दबंग स्वर

नागपुर/पुणे। संस्कृत से अनुदित होकर हिंदी साहित्य के इतिहास के रीति काल में संस्कृत और राम शैली में नाटय रचना हुई। इस आशय का प्रतिपादन डॉ. प्रेरणा उबाळे, अध्यक्ष, हिंदी मॉडर्न विभाग, (स्वायत्त), शिवाजी नगर, पुणे, महाराष्ट्र ने किया। विश्व हिंदी सेवा संस्थान, प्रयागराज. उत्तर प्रदेश के तत्वावधान में आयोजित 119 वीं आभासी राष्ट्रीय गोष्ठी में विशिष्ट वक्ता के रूप में वे उद्योधन दे रही थी। हारीतिकाल के महत्वपूर्ण नाटकडू विषय पर गोछी का आयोजन किया गवा था। विश्व हिंदी साहित्य सेवा संस्थान, प्रयागराज, उत्तर प्रदेश के अध्यक्ष डॉ. शहाबुद्दीन नियाज मुहम्मद शेख, पुणे, महाराष्ट्र ने गोष्ठी की अध्यक्षता की। डॉ. प्रेरणा उद्याळे ने यह भी कहा कि, काव्य के सैद्धांतिक विवेचन करने वाले ग्रंथों की अपेक्षा रीति काल में लिखे गए नाटकों की संख्या कम ही हैं। रीतिकालीन नाटक विषय की दृष्टि से पौराणिक कथाओं के श्रीरामचरित, कृष्णचरित तथा

आध्यात्मक भाव से संबंधित रहे हैं। इस काल के नाटकों की जुलना भी पाक्षात्व नाटकों से नी गई है। रीतिकाल के नाटकों में गीत, संगीत, नृत्व आदि लोक कलाओं का समावेश भी पाया जाता है। इसिलए वे रमणीय बन पड़े हैं तथा जन नाट्य शैली और कल्याणकारी भावना से ये नाटक ओताओं तर हैं हैं। रीतिकाल में लगभग 40 की संख्या में नाटक लगभग 40 की संख्या में नाटक

लिखे गए। डॉ. सुगंधा हिंदू राव घरपनकर, अध्यक्ष, हिंदी विभाग, राजा शिलक्षत्रपति, महाविवालाय, मा हगांव, कोल्हापुर, महाराष्ट्र ने मुख्य अतिथि के रूप में अपने मंतव्य में कहा कि हिंदी नाटक को तेरह वीं सर्दी में स्वीकार किया गया है। छकुमाररासह को हिंदी का पहला नाटक माना जाता है। 1610 से 1850 ईसवी की

अवधि में लगभग 14 नाटक प्राप्त होते हैं रीतिकाल में हिंदी नाटकों की संख्या न के बराबर जिनमें न नाटकीय लक्षण थे और न मौलिकता। परिणामतः रीतिकाल के नाटकों में शास्त्रीय और पाश्चात्य प्रभाव की टकराहट दिखाई देती हैं डॉ. रूपाली दिखाइ दत्ता है डॉ. रूपीला दिलीप चौधरी, हिंदी विभाग, डॉ. अन्नासाहेब जी डी बेंडाले महिला महाविद्यालय, जलगांब, महाराष्ट्र ने इस अवसर पर कहा कि रीतिकालीन नाटकों में रामायण महानाटक, हनुमान नाटक, समयसार नाटक, चंडी चरित्र, प्रबोध चंद्रोदय, मोह पराजय, चैतन्य चंद्रोदय, धर्म विजय, विद्या परिणय, अमृतोदय, श्रीरामचरित अमृतोंदय, शकुंतला नाटक जैसे महत्वपूर्ण गटकों का समावेश पाया जाता है। निसंदेह रीतिकाल के नाटकों में सात्विक भाव का प्रदर्शन हुआ है। डॉ. शहाबुद्दीन नियाज मुहम्मद शेख, पुण, महाराष्ट्र ने अध्यक्षीय समापन में कहा कि रीतिकाल का गद्य साहित्य भक्ति काल की अपेक्षा अधिक है। रीतिकाल का ब्रजभाषा गद्य साहित्य खड़ी बोली गद्य की अपेक्षा अधिक विकसित व समृद्ध है। रीतिकाल में अल्प

मात्रा में निर्मित नाटकों की अपनी विशेषता है। प्रारंभ में विश्व हिंदी साहित्व सेवा संस्थान के सचिव डॉ. गोकलेश्वर कमार द्विवेदी. प्रयागराज, उत्तर प्रदेश ने प्रास्तविक भाषण दिया। प्रा. रोहिणी डावरे, अकोले महाराष्ट्र हारा प्रस्तुत सरस्वती बंदना से गोष्ठी की शुरूआत हुई। डॉ. सरस्वती वर्मा, महासमुंद छत्तीसगढ़ ने स्वागत उद्वोधन दिया। मंच संचालन डॉ. रश्मि चौबे. गाजियाबाद, उत्तर प्रदेश ने सुचारु रूप से किया तथा पुष्पलता श्रीवास्तव हाशैलीह, रावबरेली, उत्तर प्रदेश में धन्यवाद ज्ञापन किया। इस आभासी गोष्ठी में संस्थान के महाराष्ट्र प्रभारी डॉ. भरत शेणकर, राजूर, हिंदी सांसद डॉ. मुक्ता कान्हा कौशिक, रायपुर, छत्तीसगढ युवा संसद प्रभारी लक्ष्मीकांत वैष्णव, डॉ. सीमा वर्मा, नजमा बानू मलेक, गुजरात, अख्तर पठान, नासिक, डॉ. वासुदेव एकबोटे, पुणे, डॉ. डा. वासुदव एकबाट, पुण, डा. मधुकर देशमुख, प्रा. मधु भंभाणी, नागपुर, राजन कुमार वर्मा, डॉ. मंगल ससाणे, प्रमिला कौशिक, दिल्ली, डॉ. प्रतिभा बेरेकार सहित अनेक प्रतिभागियों की उपस्थित रही।

र्यसार में सभी दिश्ते वक्त पर काम आये ,वे जरुरी नहीं है, पर मगवान से जुड़ा, हर रिश्ता समय पर जरूर काम आता है। बरबकुमारी

TOTAL STATE OF THE STATE OF THE

रीतिकाल में संस्कृत और रास शैली में नाटक लिखे गये - डॉ. प्रेरणा उबाळे

खबरों में हमारा शहर संवाददाता नागपुर/पुणे।

संस्कृत से अनृदित खेकर हिंदी साहित्य के इतिहास के रीति काल में संस्कृत और रास शैली में नाट्य रचना हुई। इस आशय का प्रतिपादन हुई. प्रेरणा उबाळे, अध्यक्ष, हिंदी विभाग, मॉडनं कॉलेज (स्वायत्त), शिखाजी नगर, पुणे, महाराष्ट्र ने किया। विश्व हिंदी विभाग, मॉडनं कॉलेज (स्वायत्त), शिखाजी नगर, पुणे, महाराष्ट्र ने किया। विश्व हिंदी साहित्य संवा संस्थान, प्रवागराज, उत्तर प्रदेश के तत्वावधान में आयोजित 119 वीं आधासी राष्ट्रीय गोड़ी में विशिष्ट कक्ता के रूप में वे उद्धोधन दे रही थीं। 'रीतिकाल के महत्वपूर्ण नाटक' विषय पर गोड़ी का आयोजन किया गया था। विश्व हिंदी साहित्य संवा संस्थान, प्रवागराज, उत्तर प्रदेश के अध्यक्ष डाँ, शाहबुद्दीन नियाज मुहम्मद शेख, पुणे, महाराष्ट्र ने गोड़ी की अध्यक्षता की। डाँ, प्रेरणा उबाळे ने यह भी कहा कि, काव्य के सैद्धातिक विवेचन करने वाले ग्रंथों की अपेशा रीति काल में लिखे गए नाटकों की संख्या कम ही हैं। रीतिकालीन नाटक विषय की दृष्टि से पौराणिक कथाओं के श्रीरामचरित, कृष्णचरित तथा आध्यातिक भाव से संबंधित रह हैं। इस काल के नाटकों की तुलना भी पाश्चात्य नाटकों से की आध्यात्त भी वा जाता है। इसलिए वे स्मणीय बन पड़े हैं तथा जन नाट्य रीली और कल्याणकारी भावना से थे नाटक औतग्रोत रहे हैं। रीतिकाल में लगाभग 40 की संख्या में नाटक लिखे गए। डाँ, सुगंधा हिंदू राव घरपनकर, अध्यक्ष, हिंदी विभाग, राजा घरवाड़नात, महाविद्यात्व, मा हगांव,

कोल्हापुर, महाराष्ट्र ने मुख्य अतिथि के रूप में अपने मंतव्य में कहा कि हिंदी नाटक को तेरहवीं सदी में स्क्रीकार किया गया है। 'कुमारास' को हिंदी का पहला नाटक माना जाता है। 1610 से 1850 ईसबी की अर्वाध में लगभग 14 नाटक प्राप्त होते हैं। रीतिकाल में हिंदी नाटकों की संख्या न के बराबर है, जिनमें न नाटकीय लक्षण थे और न मीलिकता। परिणामत- रीतिकाल के नाटकों में रास्त्रीय और पाश्चात्य प्रभाव की टकराबट दिखाई देती है | खॅ. रूपाली दिलीप खोधरी, हिंदी विभाग, खॅ. अत्रासाहेब जी खे बेंग्रल महिला महाविद्यालय, जलगांब, महाराष्ट्र ने इस अवसर पर कहा कि रीतिकालीन नाटकों में रामायण महानाटक, हनुमान नाटक, समयसार नाटक, खंडी चरित्र, प्रशेष चंदीद्य, मोंह

पराजय, जैतन्य चंद्रोदय, धर्म विजय, विद्या परिणय, अमृताँदय, श्रीरामचरित शक्तृतला नाटक जैसे महत्वपूणं नाटकों का समावेश पाया जाता है। निसंदेह रीतिकाल के नाटकों में सात्विक भाव का प्रदर्शन हुआ है। डॉ. श्रह्मधूमें सात्विक भाव का प्रदर्शन हुआ है। डॉ. शह्मधूमें सात्विक भाव का प्रदर्शन हुआ है। डॉ. शह्मधूमें सात्विक भाव को प्रदेश पुणे, महाराष्ट्र ने अध्यक्षीय समापन में कहा कि रीतिकाल का गद्ध साहित्य भक्ति काल की अपेशा अधिक है। रीतिकाल का अधिक विकास का अधिक विकास है। प्राथम मंत्र हैं। रीतिकाल को अपना आधिक विकास वह साहित्य सेवा के अपना विशेषता है। प्रारंभ में विश्व हिंदी साहित्य सेवा संस्थान के सचिव डॉ. गोक्तुलेश्वर कुमार हिंवेदा, प्रवागराज, उत्तर प्रदेश ने प्रास्तविक भावण दिया। प्रा. रीहिणी डावरे. अकोले महाराष्ट्र द्वारा प्रस्तुत सरस्वती वंदना से गोष्ठी की शुरुआत हुई। डॉ. सरस्वती वंदना से गोष्ठी की शुरुआत हुई। डॉ. सरस्वती वंदना से मंत्र संचालन डॉ. रिश्म चौथे. गाजियाबाद, उत्तर प्रदेश ने सुचार रूप से किया। इस आभासी गोष्ठी में संस्थान के महाराष्ट्र प्रभारी डॉ. शाजियाबाद, उत्तर प्रदेश ने सुचार रूप से किया। इस आभासी गोष्ठी में संस्थान के महाराष्ट्र प्रभारी डॉ. अभारत शेणकर, राजुर, हिंदी सांसद डॉ. मुक्त काका कौशिक, राजुर, हिंदी सांसद डॉ. मुक्त काका कौशिक, राजुर, डॉ. मधुकर देशमुख, आसुदेश प्रकेश, मुख्त, अं. सांसद डॉ. मुक्त काका कौशिक, प्रवार, उत्तर सांसद डॉ. मुक्त काका कौशिक, प्रवार, आसुदेश देशा, मुक्त स्माराज, अस्त मुक्त स्माराज, अस्त सुवर प्रकेश, मुक्त ही सांसद डॉ. मुक्त कान्त्र की अपीय विश्व एककीट, पुणे, डॉ. मधुकर देशमुख, आसुदेश प्रभाणी, नायपुर, राजतीसगढ़, दिखी, डॉ. मंगल ससाणे, प्रीस्ता की अपिक, दिखी, डॉ. स्वर्य येरकार सहित अनेक प्रतिभागियों की अपिक्त रिशा

Modern Achievements

नेपाल में आयोजित अंतरराष्ट्रीय संगोष्ठी में शोधालेख प्रस्तुत

किसी भी देश के समाज, संस्कार, राजनीतिक व्यवस्था की रीढ़ होती है, शिक्षा व्यवस्था । भारतीय शिक्षा प्रणाली प्राचीन काल से विश्वभर में प्रख्यात रही है। प्राचीन भारतीय विश्वविद्यालयों के नाम आज भी विश्व के इतिहास में अंकित हैं। समयानुसार इसमे अनेक परिवर्तन भी होते रहें।

वैश्विक परिप्रेक्ष्य में आज भारतीय शिक्षा प्रणाली का क्या महत्व है, इसके सामने कौन-सी चुनौतियाँ हैं, इसका जायजा लेने का प्रयास मैंनें अपने "वैश्विक परिप्रेक्ष्य में भारतीय शिक्षा का महत्व और वर्तमान चुनौतियाँ" शीर्षक आलेख में किया है। नेपाल में कुछ दिनों पूर्व हुई अंतरराष्ट्रीय संगोष्ठी में प्रस्तुत शोधालेख संगोष्ठी पत्रिका में प्रकाशित हुआ और हाल ही में वह पत्रिका प्राप्त हुई। पूरा प्रपत्र तो यहाँ नहीं दे पाऊँगी परंतु तत्कालीन संगोष्ठी के जरिए आज की शिक्षा प्रणाली पर गंभीर चिंतन करने का अवसर जरूर मिला।

ISSN: 2395-7115
May 2022
Issue 15, Vol. 5

Botal Shoth Etampush
AN INTERNATIONAL PEER REVIEWED, REFERED MULTIDISCIPLINARY
& MULTIPLE LANGUAGES RESEARCH JOURNAL
USC Valid Journal (The Gazette of India, Extraordinary Part III, Section 4, Dated July 18, 2018)

Traveline Humilican:

St. High The Humilican:

High The Humilican:

St. High The Humilic

202, Old Housing Board, Bhiwani, Haryana-127021

डॉ. प्रेरणा उबाळे अध्यक्ष, हिंदी विभाग

मुंबई से प्रकाशित होने वाली हिंदी-मराठी- अँग्रेजी त्रैमासिक अंतरराष्ट्रीय पत्रिका शब्दसृष्टि के संपादक मंडलमें डॉ. प्रेरणा उबाळे,(हिंदी-मराठी कवियत्री, अनुवादक, आलोचक) नियुक्ति हुई है । शब्दसृष्टि यह जनमानस में अत्यंत लोकप्रिय और स्तरीय पत्रिका है। अंतरराष्ट्रीय स्तर के अनेक विद्वान लेखक इस पत्रिका से जुड़े हुए हैं।

दिनांक 24 अगस्त 2022 को "भारत डायरी" राष्ट्रीय मीडिया कंपनी, पुणे द्वारा मुझे हिंदी की सेवा तथा समाजसेवा हेतु "आदर्श शिक्षक सम्मान" प्रदान किया गया। यह कार्यक्रम बालगंधर्व रंगमंदिर, पुणे में संपन्न हुआ।

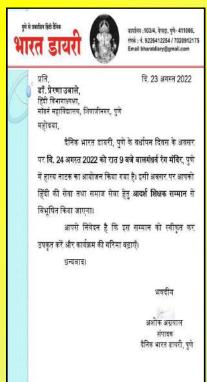
> डॉ. प्रेरणा उबाळे अध्यक्ष, हिंदी विभाग

आदर्श शिक्षक पुरस्कार का सम्मानचिह्न आज आदरणीय प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव सर को दिखाते हुए । यह पुरस्कार केवल मेरा नहीं है बल्कि हम सबका है; जिनके कारण यह मुझे मिला है, वे मेरे माता-पिता, परिवार, हिंदी विभाग के मेरे सहयोगी, मेरे सभी प्रिय छात्र और हमारे महाविद्यालय के साथ साझा करने में मुझे प्रसन्नता है। इसलिए आपका भी अभिनंदन।

आप सभी का स्नेह और आशीर्वाद मुझपर बने रहें, यही कामना है। आप सभी के प्रति अत्यंत आभार।

Congratulations Dr. Manisha Sane, Head, Department of Statistics

Congratulations Shri. Raju Jadhav, Clerk Library and Information Centre

CERTIFICATE OF APPRECIATION

PROUDLY PRESENTED TO

Raju Hiraman Jadhav

FOR SUCCESSFULY UPLOADING A SELFIE,
AN INITIATIVE BY THE MINISTRY OF CULTURE TO MARK **AZADI KA AMRIT MAHOTSAV**

Department of Physical Education

२९ ऑगस्ट २०२२ रोजी राष्ट्रीय क्रीडा दिना निमित्त आयोजित करण्यात आलेल्या आंतर महाविद्यालयीन फुटबॉल स्पर्धेत मॉडर्न महाविद्यालय शिवाजीनगर पुणे ५ संघाने उप विजेते पद मिळवल्या बद्दल हार्दिक अभिनंदन

कला मंडळ

आपले महाविद्यालय पुरुषोत्तम करंडकाच्या अंतिम फेरीत गेले.

अंतिम फेरीसाठी निवडलेले संघ (लॉट्स च्या अनुक्रमे)

एकांकिका

Casilasas

भू - भू आद्य

Expiry Date

चाराणे कलिगमन

अहो ऐकताय ना ?

गाभारा

ओंझळभर चंद्र

काय झाडी, काय डोंगार, काय हाटील

महाविद्यालय

तुळजाराम चतुरचंद महावदियालय, बारामती

फर्ग्यूसन महावदियालय

डी वाय पाटील अभियांत्रिकी महावदियालय आकुर्डी

कमिन्स अभियांत्रिकी महाविद्यालय

पी आय सी टी

मॉडर्न महावदियालय, गणेशखिंड

मॉडर्न महावदियालय, शिवाजी नगर

अभियांत्रिकी महाविद्यालय

टिकाराम जगन्नाथ महावदियालय

कला मंडळ

लोकमत

'पुरुषोत्तम'च्या अंतिम फेरीत नऊ संघ

पुणे: महाविद्यालयीन पुरुषोत्तम

नऊ संघ अंतिम फेरीत दाखल झाले आहेत. भरत नाट्य मंदिर येथे रविवार (दि. १४) पासून सुरू झालेली प्राथमिक फेरी सोमवारी (दि. २९) संपली. या फेरीत ५१ संघांनी सहभाग घेतला होता. त्यातील नऊ संघांची अंतिम फेरीसाठी निवड करण्यात आली. त्यामध्ये तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय बारामती (भू भू), फर्ग्युसन महाविद्यालय (आद्य), डी. वाय, पाटील अभियांत्रिकी महाविद्यालय आकुर्डी (एक्स्पायरी डेट), कमिन्स अभियांत्रिकी महाविद्यालय (चाराणे), पीआयसीटी (कविगमन), मॉर्डन कला शास्त्र वाणिज्य महाविद्यालय शिवाजीनगर

(गाभारा), मॉर्डन महाविद्यालय गणेशखिंड (अहो ऐकताय ना), अभियांत्रिकी महाविद्यालय (ऑजळभर चंद्र) आणि टिकाराम जगन्नाथ वाणिज्य महाविद्यालय (काय झाडी, काय डोंगर, काय हाटेल) यांचा समावेश आहे.

Hello Pune Page No. 1 Aug 30, 2022 Powered by: erelego.com

How the state of t

अंतिम फेरीत नऊ संघ दाखल

यंदाचा मानाचा करंडक पटकावण्यासाठी चुरस रंगणार

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

तरुणाईच्या सळसळत्या उत्साहात आणि जल्लोषात सुरू झालेल्या पुरुषोत्तम करंडक आंतरमहाविद्यालयीन एकांकिका स्पर्धेच्या प्राथमिक फेरीचा निकाल सोमवारी (दि.२९) जाहीर

स्पर्धेच्या अंतिम फेरीमध्ये ९ संघ दाखल झाले स्पर्धा

आहेत. फर्ग्युसन महाविद्यालय, मॉडर्न महाविद्यालय, अभियांत्रिकी महाविद्यालयासह नऊ महाविद्यालयांच्या संघांनी स्पर्धेची अंतिम फेरी गाठली आहे. या नऊ

संघांमध्ये आता यंदाचा करंडक पटकावण्यासाठी चुरस रंगणार आहे.

महाराष्ट्रीय कलोपासक संस्थेतर्फे घेण्यात येणाऱ्या दर वर्षीप्रमाणे यंदाही

जल्लोषात अन् उत्साहात अन् तरुण कलाकारांच्या उत्कृष्ट सादरीकरणाने १४ ते २९ ऑगस्टदरम्यान स्पर्धेची प्राथमिक फेरी रंगली. त्यानुसार भरतनाट्य मंदिर येथे रंगलेल्या अभिनय उत्तेजनार्थ पारितोषिके

नील देशपांडे : स. प. महाविद्यालय, पुणे

वैष्णवी नाईक: अण्णासाहेब मगर महाविद्यालय, पुणे प्रद्युम गायकवाड: न्यू आर्ट्स, कॉमर्स महाविद्यालय, नगर

ओम चव्हाणः महाराष्ट्र एज्युकेशन सोसायटी सिनिअर महाविद्यालय, पुणे

साक्षी परदेशी : आय. एम. सी. सी., पुणे

कोमल पाटील : ढोले पाटील अभियांत्रिकी महाविद्यालय, वाघोली

धीरज यादव: सिंहगड अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे

वैभव आघाव : श्रीमती काशीबाई नवले अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे

प्रज्ञा वाघमारे : टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

स्वरूपा खालटकर : पिंपरी-चिंचवड अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पिंपरी-

चिंचवड

स्पर्धेमध्ये ५१ महाविद्यालयीन संघ

सहभागी झाले होते. स्पर्धेच्या अंतिम फेरीमध्ये ९ महाविद्यालयांचे संघ दाखल झाले आहेत. यात बारामतीतील तुळजाराम चतुरचंदमहाविद्यालय (भू-भू) फर्युसन महाविद्यालय (आद्य), आकुर्डीतील

डॉ. डी. वाय. पाटील अभियांत्रिकी महाविद्यालय (एक्सपायरी डेट), कमिन्स अभियांत्रिकी महविद्यालय (चाराणे), पीआयसीटी (कविगमन), शिवाजीनगर येथील मॉर्डर्न कला. शास्त्र आणि वाणिज्य महाविद्यालय (गाभारा), गणेशखिंड येथील मॉडर्न महाविद्यालय (अहो, ऐकताय, ना?), अभियांत्रिकी महाविद्यालय (ओंजळभर चंद्र) आणि टिकाराम जगन्नाथ वाणिज्य महाविद्यालय (काय झाडी, काय डोंगर, काय हाटील) या संघांचा समावेश आहे.

१७ व १८ सप्टेंबर रोजी या संघांमध्ये सदाशिव पेठेतील भरत नाट्य मंदिर येथे अंतिम फेरी रंगणार आहे. प्राथमिक फेरीसाठी परीक्षक आशुतोष नेलेंकर, किरण भुजवळ आणि स्वाती महाळंक म्हणून यांनी काम पाहिले.

My Pune Edition Aug 30, 2022 Page No. 6 newspaper.pudhari.co.in

कला मंडळ

७ सकाळ

'फर्ग्युसन', 'मॉडर्न'सह नऊ संघ अंतिम फेरीत

पुरुषोत्तम करंडकच्या प्राथमिक फेरीचा निकाल जाहीर

पुणे, ता. २९ : फर्ग्युसन महाविद्यालय, मॉडर्न महाविद्यालय, अभियांत्रिकी महाविद्यालयासह नऊ महाविद्यालयांच्या संघानी परुषोत्तम आंतरमहाविद्यालयीन एकांकिका स्पर्धेच्या अंतिम फेरीत प्रवेश केला आहे. सोमवारी (ता. २९) प्राथमिक फेरी संपल्यानंतर रात्री उशीरा निकालाची घोषणा करण्यात आली. या नक संघात आता यंदाचा कंरडक पटकावण्यासाठी चुरस रगेल.

अंतिम फेरीत प्रवेश केलेल्या एकांकिकांमध्ये तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय, बारामती या संघाची 'भू भ्'. फर्ग्यसन महाविद्यालय या संघाची 'आद्य', डी. वाय. पाटील अभियांत्रिकी महाविद्यालय, आकुर्डी या संघाची 'एक्स्पायरी डेट', कमिन्स अभियांत्रिकी महाविद्यालय या संघाची 'चाराणे' पीआयसीटी महाविद्यालय या संघाची 'कलिगमन', मॉडर्न करा, शास्त्र व वाणिण्य महाविद्यालय, शिवाजीनगर या संघाची 'गाभारा', मॉडर्न महाविद्यालय, गणेशखिंड या संघाची 'अहो, ऐकताय ना', अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे या संघाची 'ऑजळभर चंद्र' आणि टिकाराम जगन्नाथ महाविद्यालय या संघाची 'काय झाडी, काय डोंगार, काय हाटील' या एकांकिकांचा समावेश आहे. १७ व १८ सप्टेंबर रोजी या संघांमध्ये सदाशिव पेडेतील भरत नाट्य मंदिर येथे अंतिम फेरी रंगेल.

अभिनय उत्तेजनार्थ पारितोषिके देशपांडे (祖.

> Pune, Main 30/08/2022 Page No. 9

महाविद्यालय, पुणे), वैष्णवी नाईक (अण्णासाहेब मगर महाविद्यालय, पुणे), प्रद्यम गायकवाड (न्यू आर्ट्स, कॉमर्स महाविद्यालय, अहमदनगर), चव्हाण एज्यकेशन सोसायटी सिनियर महाविद्यालय, पुणे), साक्षी परदेशी (आय. एम. सी. सी., पणे), कोमल पाटील (ढोले पाटील अभियांत्रिकी महाविद्यालय, वाघोली), धीरज यादव (सिंहगड अभियांत्रिकी महाविद्यालय, वैभव पणे). आघाव (श्रीमती काशीबाई नवले अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे), प्रज्ञा वाघमारे (टिळक महाराष्ट विद्यापीठ, पुणे), स्वरुपा खालटकर (पिंपरी-चिंचवड अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पिंपरी चिंचवड).

पुरुषोत्तम करंडक स्पर्धेचा 'प्राथमिक'चा निकाल जाहीर

१७ व १८ सप्टेंबर रोजी रंगणार अंतिम फेरी

पुणे : पुरुषोत्तम करंडक आंतरमहाविद्यालयीन एकांकिका स्पर्धेच्या प्राथमिक फेरीचा निकाल सोमवारी जाहीर करण्यात आला असून, फर्ग्युसन महाविद्यालय, मॉडर्न महाविद्यालय, पीआयसीटी, टिकाराम जगन्नाथ वाणिज्य महाविद्यालयासह नऊ महाविद्यालयांच्या संघांनी अंतिम फेरीत प्रवेश केला आहे.

'महाराष्ट्रीय कलोपासक'तर्फे आयोजित ५७व्या पुरुषोत्तम करंडक आंतरमहाविद्यालयीन एकांकिका स्पर्धेच्या प्राथमिक फेरीला १४ ऑगस्टला सरुवात झाली. प्राथमिक फेरीत ५१ संघांच्या एकांकिकांचे सादरीकरण झाले. सोमवारी (२९ ऑगस्ट) प्राथमिक फेरी संपल्यानंतर रात्री उशिरा निकालाची घोषणा करण्यात आली. या नऊ संघांमध्ये आता यंदाचा कंरडक पटकावण्यासाठी

च्रस रंगणार आहे. अंतिम फेरीत प्रवेश केलेल्या एकांकिकांमध्ये पुण्यातील फर्ग्य्सन महाविद्यालय संघाची डी. वाय. पाटील अभियांत्रिकी महाविद्यालय (आकुर्डी) संघाची 'एक्स्पायरी डेट', कमिन्स अभियांत्रिकी महाविद्यालय संघाची 'चाराणे' पीआयसीटी महाविद्यालय संघाची 'कविगमन', मॉडर्न कला, शास्त्र व वाणिज्य महाविद्यालय संघाची (शिवाजीनगर) 'गाभारा', मॉडर्न महाविद्यालय (गणेशखिंड) संघाची 'अहो, ऐकताय ना?', अभियांत्रिकी महाविद्यालय संघाची 'ओंजळभर चंद्र' आणि टिकाराम जगन्नाथ महाविद्यालय संघाची 'काय झाडी, काय डोंगार, काय हाटील' आणि तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय (बारामती) या संघाची

१७ व १८ सप्टेंबर रोजी या संघांमध्ये सदाशिव पेठेतील भरत नाट्य मंदिर येथे अंतिम फेरी रंगणार आहे. या फेरीसाठी आशुतोष नेर्लेकर, किरण भजबळ आणि स्वाती महाळंक यांनी परीक्षक म्हणून काम पाहिले.

'भू भू'या एकांकिकेचा समावेश आहे.

Maharashtra Times 30.8.2022

पुरुषोत्तम करंडक स्पर्धेत नऊ महाविद्यालयांची अंतिम फेरीसाठी निवड

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पणे : महाराष्ट्रीय कलोपासकच्या वतीने आयोजित पुरुषोत्तम करंडक आंतरमहाविद्यालयीन एकांकिका स्पर्धेत नऊ महाविद्यालयांची अंतिम फेरीसाठी निवड करण्यात आली.

भरत नाट्य मंदिर येथे पार

पडलेल्या प्राथमिक फेरीनंतर सोमवारी रात्री उशिरा निकाल जाहीर करण्यात आला. बारामतीच्या तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालयाने प्रथमच अंतिम फेरीत मिळविला. त्यांनी भ-भ ही एकांकिका सादर केली. फग्युर्सन महाविद्यालय (आद्य).

डी.वाय.पाटील अभियांत्रिकी महाविद्यालय, आकर्डी (एक्सापरी डेट), कमिन्स अभियांत्रिकी महाविद्यालय (चाराणे). पीआयसीटी (कविगमन), मॉडर्न कला-शास्त्र-वाणिज्य शिवाजीनगर (गाभारा), मॉडर्न महाविद्यालय, गणेशखिंड (अहो ऐकताय, ना ?),

अभियांत्रिकी महाविद्याल (ओंजळभर चंद्र) आणि टिकाराम जगन्नाथ वाणिज्य महाविद्याल (काय झाडी, काय डोंगार, काय हाटील) या महाविद्यालयांनी अंतिम फेरीत प्रवेश मिळविला. अंतिम फेर्र आता भरत नाट्य मंदिर येथेच १५ आणि १८ सप्टेंबरला रंगेल.

Tue, 30 August 2022

♦टोक्स्ता https://epaper.loksatta.com/c/69921317

Congratulations Dr. Priyanka Joshi, Department of History

Paper published in Tokyo ACAH Proceedings

Table of Contents

Revisiting Manto, Recovering Histories: Partition Violence and the "Little People"

Sameera Chauhan

Pan-Asianism in Twentieth-Century Indian and Japanese Art: The Resilience of a Shared Artistic and Cultural Heritage

Amita Kini-Singh

Contact Tracing Apps for Community Resilience Battle Against COVID-19 The App Review Analysis From US COVIDWISE; France TousAnti Covid; Finland Koronavilkku; and China Alipay Health Code

Boyang Zhang, Hui Xu, Yingdong Liu

Traditional Practices and Rituals Incorporated in Preparing Maguindanaon Native Delicacies

Almira B. Menson

'What "She" Was...': Representations of Women in Films – A Historical Perspective Privanka Joshi

Congratulations Dr. Priyanka Joshi, Department of History

Congratulations!

Modern Alumni Achivement

आपल्या मानसशास्त्र विभागाची माजी विद्यार्थिनी गायत्री वर्तक. आम्हाला तिच्या यशाचा अभिमान आहे.

स्काळ

भारतीय टेबल टेनिस संघातील मानसशास्त्रज्ञ गायत्री यांचा विश्वास

एक मोहीम फत्ते; आता एकेरीवर लक्ष

गायत्री वर्तक

पुणे, ता. ३ : राष्ट्रकुल स्पर्धेत सलग दुसऱ्यांदा सुवर्णपदक मिळवण्याची

कामगिरी

भारतीय संघाने केली. अंतिम सामन्यात संघाने सिंगापूरला ३-१ असे पराभूत केले. यामुळे भारतीय संघाचे सर्वत्र अभिनंदन होत आहे. संघाची मानसशास्त्रज्ञ म्हणून जबाबदारी सांभाळणारी गायत्री वर्तक-मडकेकर इंग्लंडमधील वर्षिगहॅममधन 'सकाळ'शां संवाद साधताना म्हणाली, ''या स्पर्धेसाठी आम्ही गेल्या तीनचार महिन्यांपासून तयारी करांत होतो. सुवर्णपदकासाठीच्या अंतिम सामन्याचे दडपण असतेच, परंतु त्याचा सामना कसा करायचा, त्यासाठीचो रणनीती ठरवली आणि ती तंतोतंत अमठात आणल्यामुळे संघाला यश मिळाले. आता वैयक्तिक गटातील कामगिरीकडे आमचे लक्ष लागले आहे.''

गायत्री मूळची पुण्यातील. येथील शालेय शिक्षणानंतर बीएमसीसी महाविद्यालयातून पदवी मिळवली. आंतरराष्ट्रीय बॅडमिंटनपट्ट असलेल्या जेव्हा देशासाठी खेळायचे असते, तेव्हा प्रत्येक सामन्यात दडपण असतेच. कारण अपेक्षांचेही ओझे खेळाडूंबर असते. दडपण, ताणतणावाचा सामना कसा करायचा, खंबीरता कशी निर्माण करायची याचे धडे खेळाडूंना दिले. रणनीती यशस्वी झाल्याचा मनापासन आनंद आहे.

गायत्री वर्तक-मडकेकर, क्रीडा मानसशास्त्रज्ञ

गायत्रीने वयाच्या अकराव्या वर्षीच रकेट हातात धरली. धॉमस-उबर करंडकासह अनेक आंतरराष्ट्रीय स्पर्धांत तिने देशाचे प्रतिनिधित्व केले. जगातील पहिल्या १०० खेळाडूंमध्ये समावेश असलेल्या गायत्रीने २०११ मध्ये मानसशास्त्र विषयात मॉडर्न महाविद्यालयात्न पदव्युत्तर पदवी

मिळवली. तिची मैत्रीण डॉ. जानकी राजापूरकर-देवळे हिच्याबरोबर समीक्षा ही संस्था स्थापन केली. त्यानंतर क्रीडा मानसशास्त्रज्ञ म्हणून कारकीर्द सुरू केली. बॅडमिंटन, टेनिस, क्रिकेट आदींमधील खेळाडूंना प्रशिक्षण देतानाच गायत्रीन इंग्लंडमधून क्रीडा मानसशास्त्र

विषयात्न उच्च शिक्षण घेतले. त्यानंतर 'समीक्षा'च्या माध्यमात्न प्रशिक्षकांसाठी ऑनलाइन वर्ग सुरू केले. पुढे खेळाडूंनाही त्यात सङ्मागी करून घेतले. आता तिने क्रीडा मानसशास्त्र विषयावर ऑपही तयार केले असून, त्याडारे जगभरातील खेळाडूंना प्रशिक्षण दिले जाते. भारतीय टेबल टेनिस संघातील शरथ कमलसह अनेक खेळाडूंना गायत्रीने प्रशिक्षण दिले होते. गायत्रीची आई साधना वर्तक याही राष्ट्रीय कबड्डीपट्ट होत्या. त्यांच्याकडूनच तिला खेळाचा वारसा मिळाला.

Pune, Main 04/08/2022 Page No. 10

NEWLY ADDED AND BOOKS RECEIVED IN GRATIS DURING AUGUST 2022

•	Author DANDEKAR, ANIL DESHPANDE, MADHUKAR NA-	•	Title DIAMONDS OF DECCAN GYMKHANA (IN MARATHI) WONDERLAND OF FAMILIES OF DIOPHANTINE
•	RUKADIKAR, ARUN / RUKADI-	•	MENTAL DISORDERS AND YOU
•	WALDHE, PRAVIN S. BHOSALE, RAJENDRA	•	ACTUARIAL STATISTICS AAMCHE BABASAHEB आमचे बाबासाहेब IAS (PRE) GENERAL STUDIES PAPER-1: 26 YEARS' (1995-
•	SINGH, SUNIL KUMAR HATNURE, APPA PATHAN, FEROZ	•	LUCENT'S GENERAL STUDIES (IN MARATHI) MPSC 2022 COMBINE संयुक्त गट ब व गट क (पूर्व) SAMAGRA BUDDHIMATTA CHACHANI MPSC/UPSC/
•	PATHAN, FEROZ KHATIB, K.A. KARNA, BINAY / KUMAR, SAN-	•	CSAT, PSI/STI/ASO समग्र बुद्धिमता चाचणी SAMAGRA ANKGANIT समग्र अंकगणित MAHARASHTRACHA BHOOGOL महाराष्ट्राचा भूगोल LUCENT'S GENERAL KNOWLEDGE
•	PAWAR, JAYSINGRAO THORBOLE, AJIT SURNE, BALAJI / SURNE, DIVYA WAGHMARE, AVINASH		BHARATIYA SWATANTRAYA CHALWALICHA ITIHAAS भारतीय स्वातंत्रे चळवळीचा इतिहास COMPREHENSIVE CSAT SIMPLIFIED SIMPLIFIED YEARBOOK 2022 (IN MARATHI) PSI KAYDE (PSI कायदे आयोगाच्या प्रश्नपत्रिकानचे २०१० ते
	SHINDE, MAHESH RAJARAM RUPANWAR, UMESH LAHADE, NANDA/ DESHPANDE,		२०१९ पेपर क्र. २ विश्लेषणात्मक स्पष्टीकरण MANAVI HAKK मानवी हक्क SAMPOORNA KRISHISEVAK संपूर्ण कृषिसेवक POLICE BHARATI पोलिस भारती २०२२ संपूर्ण मार्गदर्शक SANDARBH MAHARASHTRA संदर्भ महाराष्ट्र
•	CHANDRA, BIPAN BHOLE, MANOHAR CHANDRA, SATISH CHAUDHARI, MEETA CHAUDHARI, MEETA	•	महाराष्ट्रविषयक महत्वपूर्ण माहिती HISORY OF MODERN INDIA MPSI PSI STI ASO PLANNER (IN MARATHI) HISTORY OF MEDIEVAL INDIA POLICE BHARATI पोलिस भारती संपूर्ण मार्गदर्शक AADIVASI VIKAS आदिवासी विकास संपूर्ण मार्गदर्शक

SINGH SAVINDRA

NEWLY ADDED AND BOOKS RECEIVED IN GRATIS DURING AUGUST 2022

	Author	Title
•	ZUNJARRAO RAJENDRA	• ONJAL (POETRY) औंजळ (कविता संग्रह)
•	HUSAIN MAJID	• FUNDAMENTALS OF PHYSICAL GEOGRAPHY
•	HUSAIN MAJID	HUMAN GEOGRAPHY
•	JOSHI, V. N.	• E - BANKING IN INDIA
•	VYAS MUKESH K.	• SARFAESI ACT
•	MADASI KANAKAIAH	CURRENT TRENDS IN CONSUMER BEHAVIOUR IN RURAL MARKETS
•	MOHIDDIN SYED KHAJA	• INNOVATIVE GROUNDWATER MANAGEMENT IN INDIA
•	SABNIS SHRIPAL	CHATRAPATI SHIVARAI AANI BRAMHAN BRAMHANETAR VAAD : VIVEKWADI BHUIMIKA छत्रपती शिवराय ब्राम्हण ब्राम्हणेतर वाद: विवेकवादी भूमिका
•	KAKADE ANKUSH	• हॅशटॅग पुणे # HASH TAG PUNE

PHYSICAL GEOGRAPHY

News Paper Clippings : August 2022

Online newspapers and online services based on newspapers are becoming increasingly popular and useful in current digital age. These services helped libraries in reaching out users wherever they are and also save time of the users. The newspaper clippings are also known as press clippings in some libraries.

[Ref: Gaur, Ramesh C., Chand, Mahesh, Gaur, Kavita & Yadav, Amar Singh. (2013). Online Newspaper Clippings and News Services for Libraries: Experiences in Indian Libraries. Accessed from http://library.ifla.org/240/1/153-gaur-en.pdf]

Clipping is the cutting-out of articles from a paper publication. Newspaper clippings are often used when people have to write a report or make a presentation or for future reference.

The Modern College, Shivajinagar Library subscribes to Ten (10) English Newspa-

pers and Eleven (11) Marathi Newspapers which are referred by the students and staff. The Library has a practice of posting

notifications of important news related to Education, UGC, NAAC,

University on the WhatsApp Groups of Staff.

Father of Library Science, Dr. S.R.Ranganathan's Fifth Law of Library Science states that 'Library is a Growing Organism'. It means that a library should be a continually changing institution, never static in its outlook. Books, methods, and the physical library should be updated over time. As an impli-

cation of the Fifth Law of Library Science, the Modern College Library has also updated the ways of keeping and maintain-

ing the Newspaper Clippings. E-newspaper Clippings Service

gives a global viewership/user base, no maintenance required, storage space issues will be solved and any user, anytime, at any place can have an access to the Newspaper Clippings Service. The E-Newspaper

Clippings Section is divided into *News regarding MCASC*, *Pune-5*, *Education*, *Work of Appreciation*, *Health*, *Research*, *Sports*, *Miscellaneous*.

Savitribai Phule Pune

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

संक्षिप्त

मॉडर्न शैक्षणिक संकुलात व्याख्यानमाला

वारजे: प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या वारजे येथील मॉडर्न शेक्षणिक संकलात मंगळवारी (दि. ९) क्रांतिसप्ताह व्याख्यानमालेचा प्रारंभ झाला. सुशीलकुमार सेन या क्रांतिकारकाच्या शौर्यकथेने शामराव कराळे यांनी तेविसाव्या व्याख्यानमालेची सुरुवात केली. या वेळी वारजे-कर्वेनगर क्षेत्रीय कार्यालयाचे सहआयुक्त राजेश गुर्रम, शिक्षण विस्तार अधिकारी मनोहर कुलकर्णी या वेळी उपस्थित होते. क्रांतिकारक सेन यांचा जीवनपट विद्यार्थ्यांसमोर कथाकथन स्वरूपात उलगडण्यात आला. या वेळी स्वातंत्र्याचा अमृतमहोत्सव साजरा करण्याचे आवाहन उपस्थितांना करण्यात आले. कुलकर्णी यांनी पोवाड्याच्या माध्यमातून छत्रपती शिवाजी महाराज व सर्व क्रांतिकारक यांचे स्मरण केले. शाळा समिती अध्यक्ष दीपक मराठे, रणजित हगवणे यांसह सर्व शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.

> My Pune Edition Aug 10, 2022 Page No. 5 newspaper.pudhari.co.in

लोकमत

मॉडर्न शाळेत क्रांती सप्ताह

वारजे : सुशीलकुमार सेनसारख्या बालक्रांतिकारकांमुळेच भारतीय स्वातंत्र्यलढ्याला धार आली. त्यांच्यासारख्या अगदी तरुण वयात बलिदान देणारी थोर व्यक्तिमत्त्व सर्वांनाच प्रेरणादायी असल्याचे मत अखिल भारतीय साने गुरुजी कथामालेचे अध्यक्ष शामराव कराळे यांनी व्यक्त केले.

याप्रसंगी उद्घाटक म्हणून वारजे कर्वेनगर क्षेत्रीय कार्यालयाचे सहआयुक्त राजेश गुर्रम, शिक्षणविस्तार अधिकारी मनोहर कुलकर्णी प्रमुख पाहुणे तर दीपक मराठे, रणजित हगवणे, शारदा हगवणे, प्राचार्या वर्षा बापट, मुख्याध्यापिका स्वाती चिंचोलकर, संजीवनी फुलारी, हेमलता थोरात, सर्व शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचारी, पालकसंघाचे पदाधिकारी, विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

Hello Pune Page No. 5 Aug 12, 2022 Powered by: erelego.com

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

८ सकाक

पुणे, ता. १७ : स्वातंत्र्याचा सामाजिक, सांस्कृतिक, राजकीय, दिशेने नेत ७५ वर्षे हा आपल्या विकासाचा उत्सव आहे, असे मत प्रोग्नेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष प्रा. डॉ. गजानन एकबोटे यांनी व्यक्त केले.

प्रोग्रेसिव्ह सोसायटीने स्वातंत्र्य दिनाच्या अमृत महोत्सवानिमित्त प्रभातफेरीचे आयोजन केले. त्यावेळी बोलत होते.

यावेळी सहकार्यवाह प्रा. डॉ. ज्योतस्ना एकबोटे, सचिव श्यामकांत देशमुख, डॉ. निवेदिता एकबोटे, प्रा. सुरेश तोडकर, डॉ.

प्रकाश दोक्षित, डॉ. राजेंद्र झुंजारराव, प्रा. दापक कुटे, प्रा. डॉ. विक्रम फाल, प्रा. सचिन भाडवे, चित्तरंजन कावळ, दादाभाऊ शिनलकर आदा प्रभातफरासाठा उपस्थित महाविद्यालयातर्फे विविध कार्यक्रमांचे आयोजन केले होते.

'घरोघरी तिरंगा' या योजनेंतर्गत विद्यार्थ्याला तिरंग्याचे वाटप केले. 'युवती संवाद' या कार्यक्रमांतर्गत पी. इ. सोसायटीत शिक्षण घेणाऱ्या युवतींशी संवाद साधला. या प्रभात फेरी मॉडर्न कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, मॉडर्न इंजिनिअरिंग महाविद्यालय, मॉडर्न हायस्कुल मुलींची शाळा, मॉडर्न हायस्कल मुलांचे विद्यार्थी, सर्व मुख्याध्यापक, शिक्षक, सहकारी सहभागी होते.

विद्यार्थ्यांना

तिरंग्याचे वाटप

या अमृत महोत्सवानिमित्त महाविद्यालयातर्फे

विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले

होते. 'हर घर तिरंगा' या योजनेंतर्गत प्रत्येक विद्यार्थ्याला निरंग्याचे वाटप करण्यान आले

'युवती संवाद' या कार्यक्रमांतर्गत संपूर्ण

Pune, Pune-Today 18/08/2022 Page No. 3

नवराष्ट

तंत्र्याची ७५ वर्षे आपल्या विकासाचा

ो पुणे, (वा.) स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव साजरा करताना ज्या थीर लोकांनी यासाठी बलिदान दिले त्यांचे स्मरण करणे गरजेचे असून त्यांनी घालून दिलेल्या आदर्शांवर आपण चालले पाहिजे. हा महोत्सव म्हणजे देशाच्या प्रबोधनाचा उत्सव आहे: सुशासनाचे स्वप्न पूर्ण करण्याचा सण आहे. जागतिक शांतता आणि विकासाचा उत्सव आपल्याला जर साजरा करायचा असेल तर त्याची सुरुवात आपल्याला स्वतःपासुन करायला हवी, असे मत प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे कार्याध्यक्ष मा. प्रा. डॉ.गजानन एकबोटे यांनी व्यक्त

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या वतीने स्वातंत्र्य दिनाच्या अमृत तोडकर डॉ प्रकाश दीक्षित डॉ राजेंट

महोत्सवानिमित्त सोमवारी सकाळी प्रभातफेरीचे आयोजन करण्यात आले. त्या वेळी ते बोलत होते. यावेळी सहकार्यवाह डॉ.ज्योत्स्ना प्रा. एकबोटे, सचिव शामकांत देशमुख, डॉ.निवेदिता एकबोटे, प्रा.सुरेश

पी.इ.सोसायटीत शिक्षण घेणाऱ्या युवतींशी संवाद साधण्यात आला. त्यांचे नेमके प्रश्न आणि त्यावर चर्चा करण्यात आली. झंजारराव, प्रा.दोपक क्ट,प्रा.डॉ.विक्रम फाले, प्रा.सचिन भाँडवे, चित्तरंजन कांबळे हे या प्रभातफेरीसाठी

उपस्थित स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्त या फेरीचे आयोजन केले

प्रा. डॉ.गजानन एकबोटे म्हणाले की, स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव भारताच्या सामाजिक, सांस्कृतिक, राजकीय, आर्थिक ओळखीला प्रगतीच्या दिशेने नेत आहे. आज आपल्यापढे अनेक समस्या आहेत,त्या सोडवण्यासाठी संस्था सतत प्रयत्नशील असल्याचे यांनी विद्यार्थ्यांना केले.

त्यांनी नमुद केले.संस्थेचा केंद्रबिंदु हा तळागाळातील गरीब विद्यार्थी आहे. स्वातंत्र्याची ७५ वर्षे ही आपल्या देशाच्या उज्जवल भविष्याची नांदी आहे.स्वातंत्र्यानंतरचा ७५ वर्षांचा प्रवास हा सामान्य भारतीयांच्या मेहनतीचे, नवनिर्मितीचे, उपक्रमाचे प्रतिबिंब आहे. देशवासियांना त्याचा अभिमान असायला पाहिजे. आपली लोकशाही परंपरा आपण सर्वांनी अधिक बळकट केली पाहिजे. संस्थेमध्ये आज हजारो विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत त्यांनी आपल्या भारतमातेच्या सेवेसाठी सदैव तत्पर असले पाहिजे, असे आवाहन प्रोग्रेसिव्ह एज्यकेशन सोसायटीच्या सहकार्यवाह प्रा.डॉ.ज्योत्स्ना एकबोटे

Pune Plus Edition 19 August 2022 Page No. 4 epaper.navarashtra.com

पहिल्या फेरीत ४२ हजार विद्यार्थ्यांना प्रवेश

अकरावी प्रवेश प्रक्रिया; सर्वाधिक पसंती विज्ञान शाखेलाच

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ३ - पुणे व मिंपरी-चिंचवदमधील इयना अक्रावी प्रवेशाची पहिल्या नियमित फेरीची गुणवता यादी जाहीर झाली असून, यात ४२ हजार ७०९ विद्याध्योना प्रवेश जाहीर झाला आहे. या फेरीत विज्ञान शाखेसाठी सर्वाधिक २१ हजार ५३४ विद्यार्थ्योना प्रवेश जाहोर झाले आहेत.

लाख ११ हजार ४३० जागा आहेत. प्रवेशासाठी १ लाख विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयांचे प्रवेश जाहीर झाला आहे. त्यानंतर आलेला आहे. ५५५ विद्यार्थांनी नोंदणी केली. पसंतीक्रम नोंदविले आहेत. त्यात अर्जाचा भाग-१ भरणारे

शाखा व माध्यमनिहाय प्रवेश					
शाखा	प्रवेश जाहीर (इंग्रजी)	प्रवेश जाहीर (मर्गठी)	प्रवेश जाहीर (हिंदी)	एकूण प्रवेश जाहीर	
कला	8,883	¥0el,F	नाही	8,890	
वाणिज्य	११,४३२	8,509	नाही	१६,१४१	
विज्ञान	२१,५३४	नाही	नाही	२१,५३४	
एचएसव्हीसी	304	488	१८	७६८	
एकूण	३४,७६४	७,१२७	१८	85,605	

पात्र विद्यार्थी ८४ हजार ६१५ महाविद्यालयांचे

दुसरा-६,८२०, तिसरा-३,५१५,

पसतीक्रम सहावा-१,१८५, सातवा-८८९, अकरावी प्रवेशासाठी ३१७ होते. तर अर्जाचा भाग-२ भरणारे नोंदीवर्षे वंधनकारक होते. आठवा-६४०, नववा-४९२, मिळालेल्या महाविद्यालयात कनिष्ठ महाविद्यालयांमध्ये १ पात्र विद्यार्थी ८४ हजार ६०६ त्यानुसार पहिल्या पसंतीक्रमानुसार दहावा-३७२ या पसंतीक्रमानुसार प्रवेश च्यायचा नसल्यास ते होते. यातील ६९ हजार ११६ २४ हजार ७१८ विद्यार्थ्यांना विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर करण्यात

कनिष्ठ चौथा-२,४११,पाचवा-१,६६७, विज्ञान शाखेसाठी, तर सर्वात

कमी एचएचव्हीसी शाखेसारी नागा उपलब्ध झाल्या आहेत. पहिल्या नियमित फेरीत कला जाखेसाठी मराठी माध्यमापेक्षा इंग्रजी माध्यमांसाठी अधिक विद्याध्योग प्रवेश जाहीर झाला आहे, विज्ञान, वाणिज्य शाखेसाठी इंग्रजी माध्यमांकडे विद्याध्योचा अधिक कल आहे.

प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना ६ ऑगस्टपर्यंत प्रवेश ष्यावा लागणार आहे. विद्यार्थ्यांना पहील फेरीची वाट पाह शकणार आहेत. ७ ऑगस्टला दसऱ्या प्रवेशासाठी सर्वांत जास्त नियमित पेत्रीसाठी रिक्त जागा माहिती प्रसिद्ध करण्यात येईल.

शाखानिहाय प्रवेशाच्या उपलब्ध जागा

94,960

कला 88,694

वाणिज्य 84,680

विज्ञान

3.1984 एचएसव्हीसी

0,88,89,8 एकूण जागा

नामांकित महाविद्यालयांचा कट-ऑफ किंचित घटला

पुणे, दि. ३ - पुणे व महाविद्यालयांतील दयता अकरावी प्रवेशाचे 'कट-ऑफ' नाहीर करण्यात आले आहेत. महाविद्यालयांचा झाली आहे.

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक पिंपरी-चिचवडमधील कनिष्ठ शिक्षण विभागाने अकरावी प्रवेशासाठी पहिली नियमित फेरी रावविण्यास सुरुवात केली आहे. नामांकित महाविद्यालयात प्रवेश यात मागील वर्षाच्या तुलनेत मिळविण्याकडेच विद्यार्थ्यांचा ओढा असतो. या फेरीचे 'कट-'कट-ऑफ' घसरला आहे. ऑफ' पोटंलवर उपलब्ध करून विज्ञान शाखेपेक्षाही कला देण्यात आले आहेत. गतवर्षापेक्षा शाखेच्या 'कट-ऑफ मध्ये वाइ यंदाच्या वर्षी 'कट-ऑफ मध्ये थोडाफारच बदल झाला आहे.

नामांकित महाविद्यालयांचा शाखानिहाय 'कट-ऑफ' (टक्क्यांत) बृहन्महाराष्ट्र : वाणिज्य - ९५ = फर्म्युसन : कला - ९६.४०, विज्ञान - ८८ 🏿 सर परशुरामभाऊ : कला - ९३.४०, वाणिज्य- ८८.८, विज्ञान- ९२.२० 🔳 नौरोसजी वाडिया : कला- ८८.२०, विज्ञान-८७.८० 🔳 नेस वाडिया : वाणिज्य - ८३.४० टके 📕 सिंबायोसिस : कला -९३.२०, वाणिज्य -९१ **डॉ. कलमाडी श्यामराव** : कला-९१.६०, वाणिज्य-८५.२०,विज्ञान -९१.२० 🗷 मॉडर्न महाविद्यालय : कला - ६४.४०, वाणिज्य-८६,२०, विज्ञान-९१,६० ■ आबासाहेब गरवारे : कला-६३.८०, विज्ञान-९०.४०

Uðlici https://epaper.eprabhat.net/c/69564579

नामांकित महाविद्यालयाचा कटऑफ ९० टक्क्यांच्या पढे

अकरावीची पहिली गुणवत्ता यादी जाहीर

पुणे : यंदा महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळासह अन्य मंडळाच्या दहावीच्या निकालात वाढ मोठी झाली. मात्र त्या तुलनेत अकरावी प्रवेशाचा 'कट-ऑफ' घसरला. यंदा नामांकित महाविद्यालयातील कट ऑफमध्ये एक ते दोन टक्क्यांनी घसरल्याचे दिसन आले.

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण विभागातर्फे अकरावी केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेंतर्गत पहिली नियमित गुणवत्ता यादी बुधवारी सकाळी जाहीर करण्यात आली. या यादीनुसार शहरातील नामांकित महाविद्यालयाचा विज्ञान आणि कला (इंग्रर्जी माध्यम) शाखेचा 'कट-ऑफ' हा नव्वदीपार आहे. परंतु या महाविद्यालयांचा कट-ऑफ सलग दसऱ्या वर्षी कमी झाला आहे. कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर मागील वर्षी विद्यार्थ्यांचे निकाल अंतर्गत मूल्यमापनाच्या आधारे जाहीर करण्यात आले होते. त्यामुळे एकूणच सर्व मंडळांच्या निकालात वाढ झाली होती. गेल्यावर्षी फर्ग्युसन महाविद्यालयाचा कला शाखेचा (इंग्रजी) ९७ टक्ने, तर विज्ञान शाखेचा ९६.४ टक्ने इतका कट-ऑफ होता. परंत् यंदा कला शाखेचा (इंग्रजी) ९६.४ टक्के, तर विज्ञान शाखेचा ९५.२० टक्ने कट ऑफ असून यात घसरण झाल्याचे दिसते.

तर लक्ष्मणराव आपटे कनिष्ठ महाविद्यालयाचा विज्ञान शाखेचा कट ऑफ गेल्या वर्षीच्या तुलनेत २.२ टक्क्यांनी खाली आला आहे. बीएमसीसीचा कट ऑफही काही गुणांनी, तर मॉडर्न महाविद्यालयाचा (शिवाजीनगर) विज्ञान आणि वाणिज्य शाखेचा कट ऑफ अनुक्रमे १.२० टक्ने आणि १.६० टक्क्यांनी कमी झाला आहे. सर परश्रामभाऊ महाविद्यालयाचा वाणिज्य शाखेचा, नौरोसजी वाडिया महाविद्यालयाचा विज्ञान शाखेचा, तर महिलाश्रम हायस्कूल आणि कनिष्ठ महाविद्यालयाचा कला, वाणिज्य आणि विज्ञान शाखेचा कट ऑफ गेल्यावर्षीच्या तुलनेत यंदा घसरला आहे.

Kesari 4.8.2022

अकरावी प्रवेश : पहिली यादी जाहीर; दहावीच्या वाढीव निकालाचा परिणाम नाही

नेकाल वाढूनही घटला 'कट-ऑप

पुणे, ता. ३ : यंदा महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळासह अन्य बोर्डाच्या दहावीच्या निकालात वाढ झाली असली, तरी त्या तुलनेत अकरावी प्रवेशाचा 'कट-ऑफ' मात्र घसरल्याचे दिसून येते. निकालात झालेल्या वाढीमळे गेल्या वर्षीच्या तुलनेत यंदा कट ऑफ वाढेल, अशी वर्तविण्यात येणारी शक्यता यंदा बुधवारी फोल ठरली. यंदा नामांकित महाविद्यालयातील कट ऑफमध्ये एक ते दोन टक्क्यांनी घसरल्याचे निदर्शनास येते.

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण विभागातर्फे झ्यता अकरावी केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेतंर्गत पहिली नियमित गुणवत्ता यादी बुधवारी सकाळी जाहीर करण्यात आली. या यादीनुसार शहरातील नामांकित महाविद्यालयाचा विज्ञान आणि कला (इंग्रजी माध्यम) शाखेचा 'कट-ऑफ' हा नव्वदीपार आहे. परंतु या महाविद्यालयांचा कट-ऑफ सलग दसऱ्या वर्षी कमी झाल्याचे निदर्शनास येत आहे. कोरोनाच्या पार्स्वभूमीवर मागील वर्षी विद्यार्थ्यांचे निकाल अंतर्गत मल्यमापनाच्या आधारे जाहीर करण्यात आले होते. त्यामळे एकणच सर्व मंडळांच्या निकालात वाढ झाली होती. गेल्यावर्षी फर्युसन महाविद्यालयाचा कला शाखेचा (इंग्रजी) ९७ टक्के, तर विज्ञान शाखेचा ९६.४ टक्के इतका कट-ऑफ होता. परंतु यंदा कला शाखेचा (इंग्रजी) ९६.४ टक्के, तर विज्ञान शाखेचा ९५.२० टक्के कट ऑफ असून यात घसरण ज्ञाल्याचे दिसते.

तर लक्ष्मणराव आपटे कनिष्ठ महाविद्यालयाचा विज्ञान

दहावीच्या निकालात एकूणच उत्तीर्णतेचे प्रमाण बाढले असले तरीही देखील कट ऑफचे प्रमाण कमी झाले आहे. कोरोनाच्या दोन वर्षांच्या काळात विद्यार्थ्यांचा सराव कमी पडला आहे. जास्त गुण मिळविण्यासाठी लागणारी कौशल्य आत्मसात करावी लागतात ती विकसित न द्याल्यामळे एकण कट-ऑफ घमरला आहे.

- मेधा सिन्नरकर, प्राचार्या,

लक्ष्मणराव आपटे प्रशाला व कनिष्ठ महाविद्यालय

शाखेचा कट ऑफ गेल्या वर्षीच्या तुलनेत २.२ टक्क्यांनी खाली आला आहे. बीएमसीसीचा कट ऑफही काही गुणांनी, तर मॉडर्न महाविद्यालयाचा (शिवाजीनगर) विज्ञान

पहिल्या नियमित फेरीतील कट-ऑफ (खुला गट आणि टक्केवारीत)

महाविद्यालय	कला	वाणिज्य	विज्ञान
फर्ग्युसन महाविद्यालय	८४.८ (म) ९६.४ (ई)		94.7
आपटे कनिष्ठ महाविद्यालय		60.3	88.6
स. प. महाविद्यालय	७४.६ (म) ९३.४ (ई)	44. §	९२. २
सिंबायोसिस महाविद्यालय	९३.२ (ई)	98	***
गरवारे कॉलेज ऑफ कॉमर्स	****	98.3	444
मॉडर्न कॉलेज, शिवाजीनगर	६४.४ (म) ९१ (ई)	24.7	९१.६
डॉ. कलमाडी ज्युनिअर कॉलेज	९१.६(इं)	64.9	98.3

आणि वाणिज्य शाखेचा कट ऑफ अनुक्रमे १,२० टक्के आणि १.६० टक्क्यांनी कमी झाला आहे. सर परशुरामभाऊ महाविद्यालयाचा वाणिज्य शाखेचा, नौरोसजी वाडिया

महाविद्यालय	कला	वाणिज्य	विज्ञान
बीएमसीसी	Car	94	1441
महिलाश्रम कनिष्ठ महाविद्यालय	६१.४ (म)	७३.२	98
गरवारे महाविद्यालय	६३.८ (म)		80.8
लॉयला हायस्कूल, पाषाण	555		68
एमएमसीसी	***	८६	८९.२
नेस वाडिया महाविद्यालय	***	६७ (म)	۷३.४ (\$)
नौरोसजी वाडिया महाविद्यालय	६ १.६ (甲) とと、そ (言)	.575.	2,03

महाविद्यालयाचा विज्ञान शाखेचा, तर महिलाश्रम हायस्कल आणि कनिष्ठ महाविद्यालयाचा कला, वाणिज्य आणि विज्ञान शाखेचा कट ऑफ गेल्यावर्षीच्या तुलनेत यंदा घसरला आहे.

Pune, Main 04/08/2022 Page No. 3

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : पुणे आणि पिंपरी-चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेत नामांकित महाविद्यालयांतील पात्रता गुण (कटऑफ) गेल्या वर्षीच्या तुलनेत कमी झाल्याचे दिसुन येत आहे. यंदा पहिल्या फेरीचे पात्रता गुण नव्यदीपारच असले, तरी गेल्या वर्षीच्या तुलनेत बंदा दहावीचा निकाल कमी झल्याने पात्रता गुणांमध्ये काहीशी घट झाल्याचे निरीक्षण नोंदवण्यात आले आहे

फेरीची गुणवत्ता यादी बुधवारी जाहीर करण्यात आली. त्यात बृहन् महाराष्ट्र वाणिज्य महाविद्यालयात १५ टक्के, फर्ग्य्सन महाविद्यालयात कला शाखेंसाठी १६.४० टक्के, स. प. महाविद्यालयात विज्ञान शाखेत ९२.२० टक्के, कला शाखेसाठी ९३.४० टक्के. सिम्बायोसिस महाविद्यालयात कला शाखेसाठी ९३.२० टक्के वाणिज्य शाखेसाठी ९१ टक्के, शामराव कलमा डी महाविद्यालयात विज्ञान शाखेसाठी ९१.२० टक्के, मॉडर्न महाविद्यालयात

शाखेसाठी ९१.६० टक्के, आबासाहेब गरवारे महाविद्यालयात विज्ञान

पहिल्या फेरीत पात्रता गुणांत मात्र गतवर्षीपेक्षा किंचित घट

शाखेसाठी ९०,४० टक्के गुण आवश्यक आहेत. गेल्या वर्षी दहाबीचा निकाल मुल्यमापनाद्वारे जाहीर करण्यात आला होता. त्यामुळे निकालाचा टक्का वाढल्याने अकरावीचे पात्रता गुण बाढ़ले होते तर यंदा दहावीची केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेतील पहिल्या प्रत्यक्ष परीक्षा झाल्याने गेल्या

वर्षीच्या तुलनेत निकाल काही प्रमाणात कमी झाला. त्यामुळे अंतर्गत अकरावीच्या प्रवेशाच्या पात्रता गुणांमध्ये घट झाल्याचे दिसून येत आहे.सिम्बायोसिसचे प्राचार्ये डॉ.

हषीकेश सोमण म्हणाले. की अकरावी प्रवेशाच्या पात्रता गुणांमध्ये विशेष परिणाम झालेला नाही, पण दो ते तीन टक्क्यांनी पात्रता गुण कर्म झाल्याचे जाणवते.

गेल्या वर्षीच्या तुलनेत विज्ञान आणि वाणिज्यचे पात्रता गुण एक त दोड टक्क्यांनी कमी झाले आहेत. त कला आखेच्या इंग्जी माध्यमाच पात्रता गण वादले आहेत. असे मॉड-महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. राजेंड झुंजारराव यांनी सांगितले.

कोकस्ता Thu, 04 August 2022 https://epaper.loksatta.com/c/69569660

अकरावीचा कटऑफ कमी होईना

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

पुणे आणि पिपरी-चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेशप्रक्रियेत नामांकित महाविद्यालयांतील पात्रता गुण (कटऑफ) दुसऱ्या फेरीतही कमी झालेले नाहीत.

फेरीतही नामांकित दस-या महाविद्यालयांचे कटऑफ टक्क्यांच्या पुढेच आहेत. त्यामुळे फेरीतही नामांकित महाविद्यालयांचे प्रवेश विद्यार्थ्यांना दुरापास्तच असल्याचे दिसते आहे. केंद्रीय प्रवेशप्रक्रियेतील फेरीची गुणवत्ता यादी शुक्रवारी जाहीर करण्यात आली. त्यात बृहन् महाराष्ट्र वाणिज्य महाविद्यालयात ९४,६० टक्के, फर्ग्यसन महाविद्यालयात कला शाखेसाठी ९६.२० टक्के, स. प. महाविद्यालयात विज्ञान शाखेत ९१.४०

दुसऱ्या फेरीतही ९० टक्क्यांच्या पुढेच

टक्के, कला शाखेसाठी ९३ टक्के, निकाल अंतर्गत मूल्यमापनाद्वारे जाहीर सिम्बायोसिस

महाविद्यालयात कला शाखेसाठी ९४ मिष्ठ टक्के, वाणिज्य शाखेसाठी ९९६० टक्के, शामराव कलमाडी महाविद्यालयात विज्ञान शाखेसाठी ९३ टक्के, <u>मॉर्ड</u>न अकराती प्रवेश

महानिद्यालयात निज्ञान शाखेसाठी ९०.६० टक्के, आबासाहेब गरवारे महानिद्यालयात निज्ञान शाखेसाठी ८८.४० टक्के गुण आवश्यकआहेत. गेल्या वर्षी दहावीचा

निकालाचा टक्का बाढ्ल्याने अकरावीचे पात्रता गुण बाढ्ले होते. तर यंदा दहावीची प्रत्यक्ष परीक्षा झाल्याने गेल्यावर्षीच्या तुलनेत

करण्यात

होता. त्यामुळे

त्यामुळे अकरावीच्या प्रवेशाच्या पात्रता गुणांमध्ये काही प्रमाणात घट झाली आहे. मात्र तरीदेखील दुसऱ्या फेरीतही बहुतांशी महाविद्यालयांचा कटऑफ नव्यदीपारच असल्याचे दिसत आहे. <u>मॉडर्न महाविद्या</u>लयाचे प्राचार्य

निकाल काही प्रमाणात कमी झाला.

मॉडर्न महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झंजारराव म्हणाले, 'कटऑफ फारसे कमी होत नाहीत हा नेहमीचा अनुभव आहे. कारण जास्त गुण मिळवणारे विद्यार्थी खूप असतात. तसेच ९० टक्क्यांपेक्षा जास्त गुण असणाऱ्या विद्यार्थ्यांना माहीत असते की कोणत्या ना कोणत्या फेरीत आपल्याला नामांकित महाविद्यालयामध्येच प्रवेश मिळेल. प्रवेशप्रक्रियेतील पारदर्शकतेमुळे आणि सर्वाधिक गुण असणाऱ्या विद्यार्थ्यांमुळे कटऑफवर फारसा परिणाम होत नसल्याचे दिस्न येते.'

> **पुणे**ः पाण्याची पात

जाणाऱ्या व अग्निशमन करून त्यां पाण्याचा १

<u>चल्यालेल्य</u>

धीर दिला

वंचिक प्रिया ल ललवाण

(28)

अशी

नावे

पुण्यात

गरंडव

रस्स्य

पु

'स् प्रव

My Pune Edition Aug 13, 2022 Page No. 1 newspaper.pudhari.co.in

कट ऑफ 'मध्ये वाढ

दुसऱ्या फेरीतील स्थिती; अकरावीत प्रवेश घेण्यासाठी चुरस

मिशन

ॲडमिशन

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

अकरावी केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेच्या दुसऱ्या फेरीत नामांकित कॉलेजचे 'कट ऑफ' कमी होण्याऐवजी वाढल्याचे स्पष्ट झाले आहे. यामुळे दुसऱ्या फेरीत हवे ते कॉलेज मिळवण्यासाठी मोठी चुरस रंगणार अस्न, पहिल्या फेरीतील 'कट ऑफ'पेक्षा कमी गुण मिळालेल्या विद्याच्यांच्या पदरी निराशा पडणार आहे.

काही कॉलेजचे 'कट ऑफ' वाढले आहेत; तर काही नामांकित महाविद्यालयांचे कट ऑफ केवळ दोन ते तीनच गुणांनी कमी झाल्याने दुसऱ्या फेरीत विद्याध्योंकडे फारसे पर्याय उरलेले नाहीत. नामांकित कॉलेजचे 'कट ऑफ' दुसऱ्या फेरीत कमी होतील, अशी शक्यता वाटत असतानाच 'कट ऑफ' वाढल्याने अनेकांच्या भुवावल्या आहेत. ज्या कॉलेजचे 'कट ऑफ' कमी झालेत ते केवळ दोन किंवा तीन गुणांनी घसरले आहेत.

दुस्त्या फेरीमध्ये अकरावीच्या एकूण ५१ हजार ६०६ जागा उपलब्ध असून, त्यासाठी ४१ हजार ११५ विद्यार्थ्यांनी अर्ज केले आहेत, त्यापैकी १७ हजार ६२ विद्यार्थ्यांचे प्रवेश निश्चित करण्यात आले आहेत. यापैकी ५५८६ विद्यार्थ्यांना प्रथम प्राधान्याची कॉलेज प्राप्त झाली

नामांकित कॉलेजचे दुसऱ्या फेरीचे कट ऑफ

कालज			
बीएमसीसी		(कंग्ड ०३.४१) ६७४	
फार्युसन कॉलेज	४८१ (९६ .२० टवके)		४७२ (९४ .४० टक्के)
	४६५ (९३ टक्के)	४४२(८८.४० टक्के)	४५७ (९१.४० टवके)
स. प. महाविद्यालय	४३२ (८६ .४० टक्के)		४३५ (८७ टक्के)
नौरोसजी वाडिया महाविद्यालय	The state of the s	In con to such	
सिम्बायोसिस कॉलेज	४७० (९४ टक्के)	४५८ (९१.६० टक्के)	४६५ (९३ टक्के)
श्यामराव कलमाडी ज्युनिअर कॉलेज	४५६ (९१ .२० टक्के)	४४६ (८९.२० टक्के)	
जय हिंद ज्युनिअर कॉलेज	4-	३९३ (७८.६० टक्के)	४५६ (९१.२० टक्के)
मॉडर्न महाविद्यालय, शिवाजीनगर	39७ (मराठी, ६३ .४० टवके)	४२६ (८५.२० टक्के)	४५२ (९०.४० टक्के)
	३२७ (मराठी, ६५.४० टक्के)	THE RESERVE OF THE PERSON NAMED IN COLUMN TWO IS NOT THE PERSON NAMED IN COLUMN TWO IS NAMED IN COLUMN TW	४४२ (८८.४० टक्के)
आबामाहेब गरवारे महाविद्यालय	3501 41101 41100 0111		

दुसऱ्या फेरीतील प्रवेश स्थिती

- प्रवेशांच्या उपलब्ध जागा ५९ हजार ६०६
- अर्ज केलेले विद्यार्थी
   ४१ हजार १९५
- प्रवेश निश्चित झालेले विद्यार्थी १७ हजार ६२
- प्रथम प्राधान्याचे कॉलेज मिळालेले
   विद्यार्थी : ५ हजार ५८६

(१७ ऑगस्ट) सायंकाळी सहा वाजेपर्यंत प्रवेश निश्चित झालेल्या महाविद्यालयांमध्ये जाऊन प्रवेश घेले बंधनकारक आहे. १७ ऑगस्ट<mark>नंतर दुसऱ्या फेरीतील प्रवेश बंद होणार</mark> असून, त्यानंतर तिसऱ्या फेरीचे वेळापत्रक जाहीर केले जाईल. अकरावी प्रवेश प्रक्रियेच्या पहिल्या फेरीमध्ये २७ हजार १९० विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतले असून, आतापर्यंत केवळ २५ टक्के विद्यार्थ्यांचे अकरावी प्रवेश झाले आहेत. दुसऱ्या फेरीत है प्रमाण वाढेल, अशी शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

अशी करा प्रवेशाची खातरजमा

अकरावी प्रवेश प्रक्रियेच्या वेबसाइटवर लॉग इन केल्यानंतर प्रवेशाची खातरजमा करता येणार आहे. वेबसाइटच्या पेजच्या डाव्या बाजूला 'चेक अलॉटमेंट स्टेटस', 'अलॉटमेंट', 'ॲडिमिशन समरी', 'अपलोड रिक्वायर्ड डॉक्युमेंट' आणि 'रिजन फॉर नॉट अलिटेड', असे पर्याय आहेत. पहिल्या पर्यायामध्ये प्रवेश निश्चित झाला का, हे पाहता येणार आहे. दुसऱ्या पर्यायामध्ये पहिल्या आणि दुसऱ्या फेरीत कोणत्या कॉलेजमध्ये प्रवेश जाहीर झाला होता, त्याने प्रवेश घेतला का, याची माहिती कळेल. तिसऱ्या पर्यायामध्ये प्रवेशासाठी अपलोड करायच्या कागदपत्रांची माहिती मिळणार आहे, चौथ्या पर्यायामध्ये प्रवेश निश्चित झाला नसेल, तर तो का नाही झाला, याचे कारण दिले असेल.

असून, या विद्यार्थ्यांना या कॉलेजमध्ये प्रवेश घेणे बंधनकारक असणार आहे. त्यांनी प्रवेश न घेतल्यास हे विद्यार्थी प्रवेश प्रक्रियेतून बाहेर पडतील, असे माध्यमिक शिक्षण विभागाकडून स्पष्ट करण्यात आले आहे.

विद्यार्थ्यांना येत्या बुधवारी

लोक्समत

दुसऱ्या फेरीतही अकरावीचा कट ऑफ नव्वदीपार

नामांकित महाविद्यालयातील स्थिती

लोकमत न्यूज़ नेटवर्क पुणे : अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेशप्रक्रियेची दुसरी फेरी शुक्रवारी जाहीर झाली. यामध्ये शहरातील नामांकित महाविद्यालयांतील पात्रता गुण (कट ऑफ) या फेरीतही नामांकित महाविद्यालयांचे कट ऑफ हे ९० टक्क्यांच्या पुढेच राहिले आहेत. त्यामुळे शहरातील नामांकित महाविद्यालयात प्रवेश घेण्याचे विद्यार्थ्यांचे स्वप्न दूरच आहे.

यावर्षी दहावीची प्रत्यक्ष लेखी परीक्षा झाली आहे. त्यामुळे गेल्यावर्षीच्या तुलनेत निकाल काही प्रमाणात कमी झाला. गेल्यावर्षी कोरोनामुळे अंतर्गत मूल्यमापन झाल्याने अकरावीचे गुण बाढले होते. त्यामुळे कट ऑफही जास्त होता. मात्र यावर्षी गुण कमी होऊनही दुसरी फेरी झाली तरीही अनेक बहुतांशी महाविद्यालयांचा कट ऑफ नव्वद टक्क्यांच्या पुढेच आहे.

महाविद्यालयांचे कट ऑफ % 03.89 वाणिज्य शाखा बृहन महाराष्ट्र वाणिज्य महाविद्यालय % 09.39 कला शाखा फर्ग्युसन महाविद्यालय 89.80 % विज्ञान शाखा 83 % कला शाखा स.प. महाविद्यालय **68 %** कला शाखा 8 03.89 वाणिज्य शाखा सिम्बाँयोसिस महाविद्यालय 83% विज्ञान शास्त्रा श्यामराव कलमाडी महाविद्यालय % 03.09 विज्ञान शाखा मॉडर्न महाविद्यालय **60.30** विज्ञान शाखा आबासाहेब गरवारे महाविद्यालय

ऑनलाइन प्रवेश करा

पुणे आणि पिंपरी चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रिया राबवण्यात येत आहे. त्याच्या प्रथम प्रवेशाची फेरी याआधीच जाहीर झाली आहे.

प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी संकेतस्थळावरील त्यांच्या लॉगइनद्वारे प्रोसिड फॉर ॲडमिशन हा पर्याय निवडून प्रवेशाची पुढील प्रक्रिया पूर्ण करणे आवश्यक आहे.

साडेपाच हजार विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय

- ५ हजार ५८६ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले आहे. तर, ३ हजार ८१८ विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या पसंतीचे आणि २ हजार ३६३ विद्यार्थ्यांना तिसऱ्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले.
- पहिल्या पसंतीक्रमाचे
   महाविद्यालय मिळालेल्या
   विद्यार्थ्यांना प्रवेश घेणे
   अनिवार्य आहे. प्रवेश न
   घेणाऱ्यांना पुढील फेरीसाठी
   प्रतिबंध करण्यात येणार आहे.

१७ हजार विद्यार्थ्यांना मिळाला प्रवेश

अकरावी प्रवेशाची दुसरी फेरी जाहीर झाली आहे. शुक्रवारी ही गुणवत्ता यादी जाहीर झाली असून, त्यामध्ये १७ हजार ६२ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला आहे. या प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना कागदपत्रांची पडताळणी करून १७ ऑगस्टपर्यंत प्रवेश निश्चित करावा, असे अवाहन करण्यात आले आहे.

> Hello Pune Page No. 5 Aug 13, 2022 Powered by: erelego.com

७ सकाळ

अकरावी प्रवेश : विज्ञान शाखेपेक्षा कट-ऑफ अधिक

कला शाखेकडे विद्यार्थ्यांचा वाढता कल

मीनाक्षी गुरव : सकाळ वृत्तसेवा

पुणे, ता. १४: दहावीत ९३.२०
टक्के गुण मिळूनही समीरचा (नाव बदलले आहे) कलाशाखेत जाण्याचा निर्णय कायम आहे. पण, त्याच्या या निर्णयाने त्याचे वडील संजय (नाव बदलले आहे) हे काहीसे नाराज असले, तरीही मुलाला ते भक्कम आधार देत आहेत. होय, बर्र समीरला कला शाखा निवडण्याचे कारण विचारलं, तर "मला केंद्रीय लोकसेवा आयोगाच्या (यूपीएससी) परीक्षेची तयारी करायची आहे. त्यासाठी मला अधिक चांगला अभ्यास करायचा आहे, म्हणून कला शाखा निवडली," हे त्याने अगदी ठायपणे सांगितले.

होय, समीरप्रमाणेच दहावी-वारावीत ९० किंवा त्यापेक्षा जास्त गुण मिळालेले असंख्य विद्यार्थी विशिष्ट ध्येय डोळ्यांसमोर टेवून कला शाखेत शिकप्याचा पर्याय निवडत आहेत. आतापर्यंत जेमतेम अभ्यास करणाऱ्या विद्यार्थांची विद्याशाखा मानल्या जाणाऱ्या कला शाखेत दहावी आणि वारावीत ८५ ते ९० टक्के आणि

असा होता 'कट-ऑफ'

- अकरावीच्या पहिल्या फेरीत फर्युसनच्या कला शाखेचा (इंग्रजी माध्यम) कट ऑफ ९६,४० टक्के इतका होता, विज्ञान शाखेचा कट ऑफ ९५.२० टक्के होता. दुसऱ्या फेरीतही कला शाखेचा कट ऑफ ९६.२० टक्के, विज्ञान शाखेचा ९४.४० टक्के होता.
- सिंबायोसिस महाविद्यालयाचा कला शाखेचा पहिल्या फेरीत असणारा ९३.२० टक्के कट ऑफ दसऱ्या फेरीत ९४ टक्क्यांइतका वाढला.
- मॉडर्न महाविद्यालयाचा (शिवाजीनगर) कला शाखेचा कट ऑफ पहिल्या फेरीत ९१ टक्के इतका होता, तर दुसऱ्या फेरीत ९०.४० टक्के इतका आहे.

विद्यार्थ्यांचा ओढा वाढण्याची कारणे

- १. नवनव्या क्षेत्रांमध्ये खुल्या होणाऱ्या संधी
- २. यूपीएससी, एमपीएससी अशा स्पर्धा परीक्षांच्या तयारीसाठी
- मानसशास्त्र, राज्यशास्त्र, तत्त्वज्ञान, सामाजिक शास्त्र, अर्थशास्त्र यांतुन खुली होणारी दालने
- ४. कला शाखेत प्रवेश घेऊन अन्य पूरक अध्यासक्रम शिकणे
- ५. कला शाखेत प्रवेश घेऊन अर्धवेळ नोकरी, व्यवसाय शक्य

त्यापेक्षा अधिक गुण मिळालेले विद्यार्थी वळत असल्याचे चित्र आहे. त्यामुळे अकरावी आणि प्रथम वर्ष पदवी अभ्यासक्रमाच्या प्रवेश फेन्यांमध्ये कला शाखेचा कट-ऑफ हा वाढत असल्याचे निवर्शनास येते. शहरातील नामांकित महाविद्यालयांमध्ये विशेषत: अकरावी प्रवेश प्रक्रियेतील कला शाखेचा (इंप्रजी माध्यम) कट ऑफ हा विज्ञान शाखेपेक्षा अधिक असल्याचे दिसन येते.

> Pune, Main 15/08/2022 Page No. 3

दहावीमध्ये किंवा बारावीमध्ये १० टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक गुण मिळूनही अनेक विद्यार्थी केवळ स्पर्धा परीक्षेच्या तयारीसाठी कला शाखेची निवड करत आहेत. सहा-सात वर्षांपासून हा ट्रेंड दिसत आहे. स्पर्धा परीक्षांचा अभ्यास करणारे विद्यार्थी पदवी शिक्षणासाठी शक्यतो राज्यशास्त्र, अर्थशास्त्र यात विशेष करून शिक्षण घेणे पसंत करतात. त्याचबरोबर मानसशास्त्र क्षेत्रातील विविध संधींचा विचार करता विद्यार्थी त्याकडे वळत असल्याचे दिसन येते.

- डॉ. आर. जी. परदेशी, प्राचार्य, फर्ग्यसन महाविद्यालय

स्पर्धा परीक्षांची तयारी आणि विशेषकरून मानसशास्त्रात करिअर करायच्या उद्देशाने दहावी आणि बारावीमध्ये ९० टक्क्यांपेक्षा जास्त गुण मिळूनही अनेक विद्यार्थी कला शाखेची निवड करतात. मानसशास्त्रात उच्च शिक्षण घेण्यासाठी परदेशात जाण्याचाही विद्यार्थ्यांचा कल आहे. क्लिनिकल, औद्योगिक, बालक, क्रीडा मानसशास्त्र असे असंख्य करिअरचे पर्याय समोर असल्याने कलाशाखेकडे वळणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या लक्षणीय आहे. विज्ञान शाखेत्न बारावीत चांगले गुण मिळालेले अनेक विद्यार्थिदेखील पदवी शिक्षणासाठी कला शाखेकडे वळत असल्याचे दिसन येते.

- **डॉ. राजेंद्र झुंजारराव,** प्राचार्य, मॉडर्न महाविद्यालय (शिवाजीनगर)

मला केंद्रीय लोकसेवा आयोगाची परीक्षा (यूपीएससी) द्यायर्च आहे, त्यामुळे मला अध्यास करण्यासाठी पुरेसा वेळ मिळावा, तसेच शिक्षण घेत असतानाच यूपीएससीच्या परीक्षेची पूर्व तयारी करता यावी, या उद्देशाने मी कला शाखेची निवड केली आहे.

- प्रीती मुजुमले, विद्यार्थिनी (दहावीत ९१.४० टक्के)

लोकमत

ना कला-वाणिज्य, ना विज्ञान शाखा; बीसीए, बीसीएसला प्रवेश देता का बोला?

व्यावसायिक शाखांकडे विद्यार्थ्यांचा ओढा : पारंपरिक प्रवेशांमध्ये घट

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : बारावीचा निकाल लागलेला
असून प्रवेश प्रक्रिया अजून सुरू आहे.
पूर्वी बारावीनंतर सायन्सकडेच
विद्यार्थ्यांचा ओढा अधिक असायचा;
मात्र आता तो क्रम बदलत्या
काळानुसार बदलत आहे. सध्या कला,
वाणिज्य, विज्ञान शाखेपेक्षा
व्यावसायिक असलेल्या बीबीए,
बीसीए यासह कला व इतर
शाखांकडे विद्यार्थ्यांचा ओढा दिसून
येत आहे.

विद्यार्थ्यांचा कल सध्या कला शाखेकडे वाढलेला दिसून येत आहे. कला शाखेत राज्यशास्त्र विषय घेऊन पुढे स्पर्धा परीक्षा करण्यामुळे हा कल वाढलेला दिसतो. तसेच अर्थशास्त्र, मानसशास्त्र या विषयांमध्येही विद्यार्थी मोठा रस घेत आहेत. त्यात मोठ्या संधी उपलब्ध झाल्या आहेत.

> - डॉ. रवींद्रसिंह परदेशी, प्राचार्य, फर्ग्युसन महाविद्यालय

तीन शाखांत सायन्स, कॉमर्सला सर्वाधिक पसंती

कला, विज्ञान व कॉमर्स या पारंपरिक शाखांपैकी सायन्स या शाखेला सर्वाधिक पसंती दिसून येत असल्याचे महाविद्यालयांतील प्राचार्य सांगत आहेत. तर दुसऱ्या क्रमांकावर कॉमर्स शाखादेखील आहे.

बारावी ऑनलाईन केलेल्या विद्यार्थ्यांना ऑफलाईनच्या अडचणी

ज्या विद्यार्थ्यांनी कोरोनाच्या काळात बारावी ऑनलाईन केली त्यांना ऑफलाईन प्रवेश घेतल्यानंतर अनंत अडचर्णींचा सामना करावा लागत आहे, ऑनलाईन स्वरुपाचा अभ्यास व प्रवेश प्रक्रिया सोपी होती आता ऑफलाइनमध्येही अभ्यास थोडा किचकट वाटत आहे.

पारंपरिक शिक्षणापेक्षा विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक अभ्यासक्रमांकडे जाण्याची ओढ अधिक दिसून येत आहे. पारंपरिक अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशात २० ते २५ टक्क्यांनी घट झाली आहे. विद्यार्थ्यांचे आता अगोदरच ठरलेले असते नेमका कुठे प्रवेश घ्यायचा आहे. त्यामुळे विद्यार्थी करिअरचा विचार करूनच अभ्यासक्रम निवडत असल्याचे दिसून येत आहे.

> - डॉ.राजेंद्र झुंजारराव, प्राचार्य, मॉडर्न महाविद्यालय

गेल्यावर्षी विद्यार्थ्यांचा ओढा कॉमर्स शाखेकडे विद्यार्थ्यांचा कल होता. मात्र, त्याबरोबरच सायन्स शाखेकडेही ओढा वाढलेला आहे. मात्र, विद्यार्थ्यांना बारावीत असतानाचा त्यांना कोणत्या शाखेला जायचे आहे याबाबतचे समुपदेशन करणे गरजेचे आहे. समुपदेशनानेच त्यांना कोणत्या शाखेला जायचे हे कळते.

- रेखा सुब्रमन्यम, प्राचार्य, एंजल मिकी मिनी स्कूल व ज्युनिअर कॉलेज, हडपसर

वर्ग स्रूरू झाले का?

व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचे प्रवेश हाऊसफुल्ल होऊन तासिकांना सुरुवात झाली आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांचा पारंपरिकपक्षा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांकडे ओढा वाढला असून व्यावसायिक अभ्यासक्रमांची प्रवेश प्रक्रिया वेगात तर पारंपरिक अभ्यासक्रमांची प्रवेश प्रक्रिया मात्र संथगतीने होत आहे.

कला शाखाही जोमात

पूर्वी ज्याला कोणी वाली नाही त्यासाठी कला शाखा असे; मात्र आता परिस्थिती बदलली आहे. केवळ विज्ञान व कॉमर्सच नव्हे तर कला शाखाही जोमात आहे. विशेषकरून एमपीएससीमध्ये विद्यार्थ्यांचा कल वाढल्याने याकडेही अनेक विद्यार्थी वळत आहेत.

Hello Pune Page No. 6 Aug 20, 2022 Powered by: erelego.com

लोकमत

तिसऱ्या फेरीत १२ हजार विद्यार्थ्यांना प्रवेश

विज्ञान शाखेचे कटऑफ ९० टक्क्यांच्या पुढे : अकरावीची ऑनलाइन प्रवेशप्रक्रिया

लोकमत न्यूज नेटवर्क पुणे : अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेशप्रक्रियेची तिसरी फेरी सोमवारी जाहीर झाली. त्यामध्ये १२ हजार २५३ विद्यार्थ्यांना प्रवेश घेता येणार आहे. या विद्यार्थ्यांना २४ ऑगस्टपर्यंत प्रवेश निश्चित करायचा आहे. चौथ्या फेरीची प्रवेश प्रक्रिया २५ ऑगस्टपासून सुरू

करण्यात येणार आहे.

पुणे व पिंपरी चिंचवड क्षेत्रात अकरावी प्रवेशप्रक्रिया राबवण्यात येत आहे. यामध्ये ३०४ महाविद्यालयांमध्ये एक लाख आठ हजार ८३० जागा प्रवेशासाठी उपलब्ध आहेत. त्यापैकी ८५ हजार २४० जागा केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेद्वारे भरल्या जाणार आहेत. प्रवेशप्रक्रियेत आतापर्यंत दोन नियमित फेन्या राबवण्यात आल्या. प्रवेशप्रक्रियेच्या तिसऱ्या फेरीची गुणवत्ता यादी आणि महाविद्यालय प्रवेश सोमवारी जाहीर करण्यात आली.

विज्ञान शाखेचा कटऑफ ९२च्या पुढे

अकरावीच्या दोन्ही फेट्यांचा आढावा घेतला तर तीसऱ्या फेरीत कटऑफ गुण कमी होतील अशी अपेक्षा पालकांसह विद्यार्थ्यांना होती. प्रत्यक्षात मात्र उलटच झाले. त्यामुळे तिसरी फेरी सुरू झाल्यानंतरही जर विद्यार्थ्यांना ९० टक्क्यांच्या आसपास गुण नसतील तर त्यांनी नामांकित महाविद्यालयात प्रवेश

मिळणे दुरापास्त दिसून येत आहे. कारण, नामांकित महाविद्यालयांतील पात्रता गुण (कटऑफ) तिसरी फेरी होऊनहीं कमी झाला नसल्याचे पाहायला मिळाले.

४ हजार ४७६ जणांना पसंतीचे महाविद्यालय

तिसऱ्या फेरीत एकूण १२ हजार २५३ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर करण्यात आला. त्यापॅकी ४ हजार ४७६ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे, २ हजार ३७० विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या पसंतीचे, तर १ हजार ५२४ विद्यार्थ्यांना तिसऱ्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले. यामध्ये १ हजार २३४ विद्यार्थ्यांना कला शाखा, ४ हजार ६७६ विद्यार्थ्यांना वाणिज्य शाखा, ६ हजार ११० विद्यार्थ्यांना विज्ञान शाखेत आणि २३३ विद्यार्थ्यांना व्यवसाय अभ्यासक्रम शाखेत प्रवेश मिळाला आहे.

तर पुढील फेरीला प्रतिबध... प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना कागदपत्र पडताळणी आणि प्रवेशाची प्रक्रिया २४ ऑगस्टपर्यंत पूर्ण करावी लागेल. पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळूनही प्रवेश न घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पुढील फेरीत सहभागी करून घेतले जाणार नाही.

असा आहे कटऑफ

- बृहन् महाराष्ट्र वाणिज्य महाविद्यालय, एसटी प्रवर्ग - ५९.४ टक्के
- फर्युसन महाविद्यालय, कला शाखा, ओबीसी प्रवर्ग - ९०.६ टक्के, खुला प्रवर्ग- विज्ञान शाखा कटऑफ - ९६.४ टक्के
- स. प. महाविद्यालय, कला शाखा ९३.२ टक्के, वाणिज्य शाखा - ९०.६ टक्के, विज्ञान शाखा-९२.६ टक्के
- नौरोसजी वाडीया महाविद्यालय- कला शाखा
   ८६.८ टक्के, विज्ञान शाखा- ८९.८ टक्के
- नेस वाडिया कॉलेज ऑफ कॉमर्स ८४.८ टक्के,
- सिम्बायोसिस महाविद्यालय, कला शाखा- ९४ टक्के, वाणिज्य शाखा- ९३ टक्के
- शामराव कलमाडी महाविद्यालय, कला शाखा -९१ टक्के, वाणिज्य शाखा - ८९.८ टक्के, विज्ञान शाखा- ९३.२ टक्के.
- जय हिंद हायस्कूल ॲन्ड ज्युनिअर कॉलेज, वाणिज्य शाखा - ९१.४ टक्के, विज्ञान शाखा -९४.२ टक्के
- मॉडर्न महाविद्यालय, कला मराठी शाखा ७१.२ टक्के, वाणिज्य शाखा- ८७.४ टक्के, विज्ञान शाखा - ९२.६ टक्के
- आबासाहेब गरवारे महाविद्यालय, कला मराठी शाखा- ७०.६ टक्के, विज्ञान शाखा - ८९.८ टक्के.

Helio Pune Page No. 4 Aug 23, 2022 Powered by: erelego.com

News Paper Clippings Related to MCASC(Autonomous) Pune 5

'विज्ञान'चा कटऑफ ९२ टक्क्यांवर

तिसऱ्या फेरीतही कटऑफमध्ये घसरण नाही १२ हजार २५३ जणांना प्रवेश जाहीर

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा पुणे आणि पिंपरी चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेत नामांकित महाविद्यालयांतील पात्रता गुण (कटऑफ) तिसऱ्या फेरीतही कमी झालेले नाहीत.

विज्ञान साखेचा कटऑफ तर काही महाविद्यालये वगळता ९२ टक्क्यांच्या पुढे आहे. त्यामुळे नामांकित महाविद्यालयांमधील विशान शाखेत विद्यार्थ्यांना प्रवेश दुरापास्तच असल्याचे स्पष्ट झाले आहे. केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेतील तिसऱ्या फेरीची गुणवत्ता यादी सोमवारी जाहीर करण्यात आली. त्यात वृहन्महाराष्ट्र वाणिज्य महाविद्यालयात एसटी प्रवर्गासाठी ५९.४ टक्के कटऑफ आहे, तर फर्म्युसन महाविद्यालयात कला शाखेत ओबीसी प्रवर्गासाठी ९०.६ टक्के, तर खुल्या प्रवर्गासाठी विज्ञान शाखेचा कटऑफ ९६,४ टक्के आहे. स. प. महाविद्यालयात कला शाखा ९३,२ टक्के, वाणिज्य शाखा ९०.६ टक्के, तर विज्ञान शाखेत ९२.६ टक्के, नौरोसजी वाडिया महाविद्यालयात कला शाखा ८६.८ टक्के आणि विज्ञान शाखेत ८९.८ टक्के, नेस वाडिया कॉलेज ऑफ कॉमर्स ८४.८ टक्के, सिम्बायोसिस महाविद्यालयात कला शाखेसाठी

९४ टक्के, वाणिज्य शाखेसाठी ९३ टक्के, श्यामराव कलमाडी महाविद्यालयात कला शाखा ९१ टक्के, वाणिज्य शाखा ८९.८ टक्के, विज्ञान शाखेसाठी ९३.२ टक्के, जय हिंद हायस्कूल अँड ज्युनिअर कॉलेजमध्ये वाणिज्य शाखा ९१.४टक्के, तर विज्ञान शाखा ९४.२ टक्के, मॉडर्न महाविद्यालयात कला मराठी शाखेसाठी ७१,२ टक्के वाणिज्य शाखेसाठी ८७.४ टक्के तर विज्ञान शाखेसाठी ९२.६ टक्के आबासाहेब गरवारे महाविद्यालयात कला मराठी शाखेसाठी ७०.६ टक्के, तर विज्ञान शाखेसाठी ८९.८

टक्के गण आवश्यक असल्याचे स्पष्ट

अकरावीच्या दोन्ही फेऱ्यांचा आहावा घेतला तर तिसऱ्या फेरीत कटऑफ गुण कमी होतील, अशी अपेक्षा पालकांसह विद्यार्थ्यांना होती. प्रत्यक्षात मात्र कटऑफ गुणांमध्ये वाढच झाल्याचे दिसून आले. त्यामुळे विसरी फेरी सुरू झाल्यानंवरही

तिसऱ्या फेरीची गुणबत्ता यादी आणि

विद्याध्यांना टक्क्यांच्या आसपास गुण नसतील, तर त्यांनी नामांकित महाविद्यालयांचा नाद सोडलेलाच बरा, असे चित्र दिसून येत आहे

पुणे : पुणे आणि पिंपरी चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील महाविद्यालयांतील अकराबीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेच्या तिसऱ्या फेरीत १२ हजार २५३ विद्यार्थ्यांना

चार हजार ४७६ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले असून, प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना २४ ऑगस्टपर्यंत प्रवेश निश्चित करायचा आहे.

महाविद्यालयांमध्ये १ लाख ९ हजार ७९० जागा प्रवेशासाठी उपलब्ध आहेत, त्यापैकी ८६ हजार ४२९ जागा केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेद्वारे भरत्या जाणार आहेत. प्रवेश प्रक्रियेत आतापर्यंत दोन नियमित फेल्या राजवण्यात आल्या. प्रवेश प्रक्रियेच्या

महाविद्यालय प्रवेश सोमवारी जाहीर तिसऱ्या फेरीत ४ हजार ४७६ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे. २

करण्यात आले

हजार ३७० विद्यार्थ्यांन पसंतीचे. हजार ४७६ तर १ हजार ५२४ विद्याध्यांना विद्यार्थ्यांना तिसऱ्या पसंतीचे पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय महाविद्यालय

मिळाले. एकुण हजार विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर

करण्यात आला, त्यात १ हजार २३४ विद्यार्थ्यांना कला शाखेत, ४ हजार E ७६ विद्यार्थ्यांना वाणिज्य शाखेत ह हजार ११० विद्यार्थ्यांना विज्ञान शाखेत आणि २३३ विद्यार्थ्यांना व्यवसाय

अभ्यासक्रम शाखेत प्रवेश

ਪਕੇश जाही झालेल्या विद्याध्याँन क्याट्यं प्रदेशकार्थ आणि प्रवेशाची प्रक्रिय २४ ऑगस्टपर्यंत पूर्ण करावी लागेल, पहिल्य

पसंतीचे महाविद्यालय मिळनह प्रवेश न बेणाऱ्या विद्याध्यांना पुढील फेरीत सहभागी करून घेतले जाणा नाड़ी चौथ्या फेरीची प्रवेश प्रक्रिय २५ ऑगस्टपासून सुरू करण्यात येणार आहे

🛭 सकाळ

अकरावी : १२ हजार २५३ विद्यार्थ्यांना प्रवेश; अजूनही कट-ऑफ नव्वदीतच

तिसऱ्या फेरीतही रंगली प्रवेशासाठी चुरस

पुणे, ता. २२ : इयत्ता करावीच्या प्रवेश प्रक्रियेतील तिसऱ्या नेयमित यादीत १२ हजार २५३ बेद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यात आला असून, बार हजार ४७६ विद्यार्थ्यांना पहिल्या संतीचे महाविद्यालय मिळाले आहे. ररंतु नामांकित काही महाविद्यालयांतील **फट-ऑफ हा नव्वदीत असल्याने फ्र**रीतही प्रवेशासाठी चुरस रंगल्याचे देसून आले.

आणि पिंपरी-चिंचवड गहरातील कनिष्ठ महाविद्यालयांमधील वत्ता अकरावीच्या प्रवेशासाठी तेसऱ्या नियमित फेरीतील गुणवत्ता गदी सोमवारी जाहीर झाली. या विश फेरीसाठी ५३ हजार २५९ जागा पलब्ध होत्या. त्यासाठी ३८ हजार १५ विद्यार्थी पात्र होते. प्रवेशाच्या तेसऱ्या नियमित फेरीत १२ हजार

२५३ विद्यार्थ्यांना महाविद्यालये मिळाली आहेत. त्यातील एक हजार ४५८ विद्यार्थ्यांनी गुणवत्ता जाहीर झाल्यानंतर त्याचदिवशी प्रवेश निश्चित केला.

शहरातील नामांकित खुल्या महाविद्यालयांमधील प्रवर्गातील जागांवरील प्रवेश पूर्ण झाले असून, केवळ उर्वरित प्रवर्गातील जागा उपलब्ध असल्याचे दिसून

येते. लक्ष्मणराव आपटे प्रशाला व ज्युनिअर कॉलेज, सर परशुरामभाऊ महाविद्यालय, मॉडर्न महाविद्यालय (शिवाजीनगर) येथील विज्ञान शाखेचा कट-ऑफ या फेरीतही ९० टक्क्यांपेक्षा

अधिक होता. तर सिंबायोसिस महाविद्यालयासह अनेक नामांकित महाविद्यालयांचा कला शाखेचा कट-ऑफ देखील ९० टक्क्यांपेक्षा जास्त असल्याचे दिसून येत आहे.

प्रवेश ब्धवारपर्यंत कराँ निश्चित

प्रवेशाच्या तिसऱ्या नियमित फेरीत महाविद्यालय मिळालेल्या विद्यार्थ्यांना येत्या बधवारपर्यंत (ता. २४) प्रवेश निश्चित करता येईल. विद्यार्थ्यांनी दिलेल्या वेळेत महाविद्यालयात जाऊन हा प्रवेश निश्चित करावा. दरम्यान, ऑनलाइन प्रवेश निश्चित करणे. रह करणे. नाकारणे ही कार्यवाही सरू राहील, एखाद्या विद्यार्थ्याला मिळालेल्या महाविद्यालयात प्रवेश घ्यायचा नसल्यास तो पृढील फेरीसाठी थांबू शकतो.

Section: Education

नवराष्ट्र

उत्पन्न घटले

यूजीसी सुरू करणार नवे वेब पोर्टल

मोफत शिका २३,००० अभ्यासक्रम

▶ मुंबई, नवराष्ट्र न्यूज नेटवर्क. विद्यापीठ अनुदान आयोग (यूजीसी) 23 हजारांहून अधिक उच्च शिक्षण अभ्यासक्रमांसाठी नवीन वेब पोर्टल सुरू करणार आहे. याअंतर्गत या अभ्यासक्रमांमध्ये मोफत शिक्षण मिळणार आहे. यूजीसीने म्हटले आहे की, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, सायबर सुरक्षा आणि मुलांची काळजी यासह विविध अभ्यासक्रम आता नवीन वेब पोर्टलवर विनामूल्य उपलब्ध असतील. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण - 2020 च्या दुसऱ्या वर्धापन दिनानिमित्त शुक्रवारी एक नवीन पोर्टल लॉन्च केले जाईल, ज्याचा उद्देश डिजिटल अंतर भरून

एकही पैसा लागणार नाही

23 हजारांहून अधिक उच्च शिक्षणाचे अभ्यासक्रम मोफत उपलब्ध असतील. पोर्टलवर उपलब्ध असलेल्या अभ्यासक्रमांमध्ये 23,000 पदव्युत्तर अभ्यासक्रम, उदयोन्मुख क्षेत्रातील 137 'स्वयम' सर्वसमावेशक ऑनलाइन खुले अभ्यासक्रम आणि 25 गैर-

अभियांत्रिकी 'स्वयम' अभ्यासक्रमांचा समावेश आहे. यासाठी UGC पोर्टलवर कोणतेही शुल्क भरावे लागणार नाही. दरम्यान, नेहमीच देशभरातील तरुण हे फ्रि कोर्सेस कोणत्या वेबसाईटवर आहेत का हे सर्च करत असतात. तसंच फ्री कोर्सेसमुळे जॉब मिळत नाही हे सुद्धा तकार करत असतात. मात्र आता यूजीसी हे पोर्टल सुरू करणार असल्याने देशभरातील तरुणांना मोठे व्यासपीठ मिळणार आहे

काढणे आणि देशाच्या दुर्गम भागात उच्च शिक्षणाची पोहोच वाढवणे आहे. आगामी शैक्षणिक सत्र 2022-2023 पासून हे अभ्यासक्रम करण्यासाठी UGC ने इलेक्ट्रॉनिक्स व माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालयाशी करार केला आहे. मंत्रालयाच्या अंतर्गत 7.5 लाख कॉमन सर्व्हिस सेंटर व स्पेशल पर्पज व्हेईकल केंद्रे कार्यरत आहेत. यूजीसीचे अध्यक्ष एम.जगदेश कुमार म्हणाले, उच्च शिक्षण सर्वांसाठी उपलब्ध करून देण्याच्या प्रयत्नांचा एक भाग म्हणून, यूजीसी विद्यार्थ्यांना इंग्रजी तसेच प्रादेशिक भाषांमध्ये डिजिटल स्रोत उपलब्ध केले जातील.

Pune Edition 01 August 2022 Page No. 10 epaper.navarashtra.com

Section: Education

लोक्समत

विद्यापीठाच्या पीएच.डी. प्रवेश प्रक्रियेस सुरुवात

लोकमत न्यूज नेटवर्क पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ ची पीएच.डी. प्रवेश प्रक्रिया सुरु झाली आहे. विद्यापीठ प्रशासनाने परिपत्रकाद्वारे ही माहिती दिली.

मान्यताप्राप्त मार्गदर्शकांनी विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावरील http : // bcud.unipune.ac.in / root / login.aspx या लिंकवर दि. २० ऑगस्टपर्यंत माहिती भरायची आहे. त्यानंतर मान्यताप्राप्त संलग्नित संशोधन केंद्रांनी २४ ऑगस्टपर्यंत ही माहिती भरायची आहे. यासाठीची सर्व प्रक्रिया तसेच नियम यांची माहिती परिपत्रकात दिले आहे. हे परिपत्रक विद्यापीताच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे. संलग्न सर्व शैक्षणिक विभाग व संशोधन केंद्र यांच्याकडून संशोधक मार्गदर्शकांकडील रिक्त जागेचा तपशील घेण्यात येत आहे. तसेच संशोधन केंद्रातील मान्यताप्राप्त मार्गदर्शकांकडे रिक्त जागांकरिता ही प्रवेश प्रक्रिया राबविण्यात येत आहे.

Pune Main Page No. 2 Aug 02, 2022 Powered by: erelego.com

लोकामत

राज्यात तब्बल ६० टक्के प्राध्यापकांची पदे रिक्त

भरतीसाठी सहसंचालक कार्यालयासमोर ठिय्या

लोकमत न्यूज नेटवर्क पुणे : विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या धोरणानुसार (यूजीसी) प्राध्यापकांची सर्व पदे भरणे आवश्यक असताना राज्यात ६० टक्क्यांहन अधिक पदे अद्याप रिक्त आहेत. यावरून राज्य सरकारने 'युजीसी'चे सर्व नियम धाब्यावर बसवल्याचे दिसते, आता तरी सरकारने प्राध्यापक भरती त्वरित करावी, अशी मागणी महाराष्ट्र फेडरेशन ऑफ युनिव्हर्सिटी अँड कॉलेज टीचर्स ऑर्गनायझेशन (एम फुक्टो) आणि सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ व महाविद्यालयीन अध्यापक संघटना (स्पुक्टो) यांच्या वतीने करण्यात आली.

महाविद्यालयीन प्राध्यापक भरतीचा प्रश्न पुन्हा पेटला आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठांतर्गत येणाऱ्या नाशिक, नगर आणि पुणे जिल्ह्यातील प्राध्यापकांनी सोमवारी सहसंचालक कार्यालयासमोर ठिय्या आंदोलन करत विविध मागण्यांची मागणी केली आहे.

या आहेत मागण्या

- ७१ दिवसांच्या पगाराचा परतावा मिळावा.
- विद्यापीठ अनुदान आयोगाची समग्र योजना लागू करावी.
- अर्धवेळ प्राध्यापकांना सातवा वेतन आयोग लागू करावा.
- रिक्त पदांची भरती तत्काळ करण्यात यावी.

यावेळी एम फुक्टो आणि स्पुक्टो या संघटनांच्या वतीने हे आंदोलन करण्यात आले. यावेळी सहसंचालकांना निवेदनही देण्यात आले. महाराष्ट्र प्राध्यापक कार्यकारी मंडळाच्या कार्यकारी मंडळाच्या ठरावानुसार प्राध्यापकांच्या विविध मागण्यांसाठी हे आंदोलन करण्यात आहे. शासनाने आमच्या मागण्यांची त्वरित दखल घ्यावी, अशी मागणी संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. के. एल. गिरमकर यांनी केली.

Pune Main Page No. 2 Aug 02, 2022 Powered by: erelego.com

Section: Education

🌢 सकाळ

मागण्यांसंदर्भात प्राध्यापक संघटना पुन्हा एकदा आक्रमक झाल्या आहेत. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठांतर्गत येणाऱ्या नाशिक, नगर आणि पुणे जिल्ह्यातील प्राध्यापकांनी सोमवारी सहसंचालक कार्यालयासमोर धरणे आंदोलन केले.

फंडरेशन महाराष्ट्र यनिव्हर्सिटी अँड कॉलेज टीचर्स ऑर्गनायझेशन (एम फक्टो) आणि सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ व महाविद्यालयीन अध्यापक संघटनेच्या वतीने हे आंदोलन करण्यात येत आहे.

७१ दिवसांच्या पगाराचा परतावा, आयोगाची अनुदान समग्र योजना लागू करणे, अर्धवेळ प्राध्यापकांना सातवा वेतन आयोग लागु करणे, रिक्त पदांची भरती करणे

मध्यवर्ती इमारत, पुणे : सहसंचालक कार्यालयाबाहेर आंदोलनात सहभागी झालेले प्राध्यापक.

आदी मागण्यांसाठी आंदोलन करण्यात आले. सहसंचालकांना यासंबंधीचे निवेदन दिले. संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. के. एल. गिरमकर म्हणाले, "महाराष्ट्र प्राध्यापक कार्यकारी मंडळाच्या कार्यकारी मंडळाच्या ठरावानसार

प्राध्यापकांच्या विविध मागण्यांसाठी टप्प्याटप्प्याने आंदोलन करण्यात येत आहे. शासनाने आमच्या मागण्यांची त्वरित दखल घ्यावी." आंदोलनाच्या या आठव्या टप्प्याचे स्पक्टोच्या वर्ताने आयोजन करण्यात आले.

Pune Pune-Today 02/08/2022 Page No. 3

एच. डी. प्रवेशप्रक्रियेला अखे

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने यंदाची पीएच.डी प्रवेशाची प्रक्रिया राबविण्यासाठी पावले उचलली आहेत. त्यानुसार मान्यताप्राप्त मार्गदर्शकांनी रिक्त जागांची माहिती ऑनलाइन पद्धतीने येत्या २० ऑगस्टपर्यंत विद्यापीठाकडे सादर कराबी, अशा सूचना विद्यापीठाने दिल्या आहेत. त्यामुळे पीएच.डी प्रवेशप्रक्रियेला मुहर्त मिळाला असल्याचे स्पष्ट झाले आहे.

पुणे विद्यापीठाच्या पीएच.डीला विशेष महत्त्व आहे. देशभरातील विद्यार्थी पेट परीक्षा देऊन पीएच.डीला प्रवेश मिळविण्यासाठी धडपडत असतात. त्यामुळे पीएच.डी प्रवेशप्रक्रिया सुरू करावी अशी मागणी विद्यार्थी करत होते. अखेर विद्यापीठाने पेट परीक्षा कथी होणार हे जाहीर केले नसले तरी मार्गदर्शकांकड्न रिक्त जागा मागवृन प्रवेशप्रक्रियेची सुरुवात केली आहे.

पीएच.डी अभ्यासक्रमासाठी विद्यापीठातील शैक्षणिक विभाग व संलिप्रित मान्यताप्राप्त संशोधन केंद्र आवश्यक आहे. विद्यार्थ्यांची माहिती

किती विद्यार्थ्यांना करता येणार मार्गदर्शन

- प्राध्यापक ८ विद्यार्थी
- सहयोगी प्राध्यापक -६ विद्यार्थी
- सहायक प्राध्यापक -४ विद्यार्थी

येधील मार्गदर्शकांनी त्यांच्याकडे संशोधन करीत असलेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती २० ऑगस्टपर्यंत संशोधन केंद्रामार्फत मार्गदर्शकांनी स्वत:च्या लॉगीनवरून ऑनलाइन विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावरून सादर करणे

- सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने मार्गदर्शकांकडून रिक्त जागा माराविल्या
- रिक्त जागांची माहिती ऑनलाइन पद्धतीने येत्या २० ऑगस्टपर्यंत सादर करावी लागणार

मार्गदर्शकांना काय आहेत विशेष सूचना...

पीएच. डी. प्रवेश प्रक्रिया २०२१-२२ मध्ये ज्या संशोधन केंद्रावरील मुलाखत प्रक्रिया पूर्ण करून विद्यार्थ्यांच्या यादीस विद्यापीठाने मान्यता दिली असेल, तसेच ज्या विद्यार्थ्यांचे विषय मान्यतेचे पत्र देणे प्रलंबित असेल. अणा सर्व विद्यार्थ्यांच्या पीएच. डी. प्रवेशासाठी जागा लक्षात घेऊन दर्वरित जागांसाठी मार्गदर्शकांनी रिक्त जागा योषित कराव्यात. नोंदणी केलेली विद्यार्थिसंख्या वगळून उरलेल्या रिक्त जागांपैकी या वर्षी जेवढे विद्यार्थी ध्यायचे असतील, तेवढीच संख्या रिक्त जागा म्हणून जाहीर करावी. मार्गदर्शकांनी त्यांच्याकडे संशोधन करीत असलेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती व रिक्त जागांची माहिती ऑनलाइन पद्धतीने सादर केल्यानंतर संबंधित माहिती संशोधन केंद्रामार्फत मादर करणे बंधनकारक आहे, असे विद्यापीठ प्रशासनाने स्पष्ट केले आहे.

विद्यापीठ संकेतस्थळावर अद्ययावत करणे आवश्यक आहे. मार्गटर्शकांनी करणे बंधनकारक आहे. त्यामुळे ज्या वेळेतमाहिती सादर न केल्यास पीएच.डी मार्गदर्शकांना २०२२ मध्ये विद्यार्थी घ्यायचे नसतील, त्यांनीही नोंदणी घेतल्या जाणार नाहीत, असे विद्यापीट झालेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती अद्ययावत प्रशासनाने स्पष्ट केले आहे.

प्रवेशप्रक्रियेसाठी रिक्त जागा विचारात

Pune Edition Aug 2, 2022 Page No. 5 newspaper.pudhari.co.ir

Section: Education

शिक्षकाविना शिक्षण सुधारणेला अर्थ किती?

नव्या शैक्षणिक धोरणात तसेच त्याच्या अंमलबजावणीसाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने प्रसूत केलेल्या संकल्पना-पत्रात सुचवलेले, खासगीकरण तसेच 'ऑनलाइन' शिक्षणावर मर देण्यासारखे अनेक 'उपाय' अध्यापकांचे महत्त्व नाकारणारेच टरतात...

डी. एन. मोरे, अशोक चिकटे

शिक्षणातन व्यक्तिमत्त्व विकास, समाज विकास आणि पर्यायाने राष्टाचा विकास होत असतो. त्यामळे शिक्षणाकडे समाजपरिवर्तनाचे महत्त्वाचे माध्यम म्हणून बघितले जाते. त्यासाठी शिक्षकाची भूमिका महत्त्वपूर्ण असते. नवीन राष्ट्रीय शिक्षण धोरणाच्या माध्यमातून शिक्षणव्यवस्थेत आमूलाग्र बदल करण्याची चर्चा सध्या जोरात सुरू आहे. ते केले गेले पाहिजेत यात दुमत नाही. परंतु, शिक्षकाविना गुणवत्तापुर्ण शिक्षणाची कल्पना प्रत्यक्षात येणे शक्य नाही व शिक्षण सुधारणाही होणे नाही. प्रचलित शिक्षणव्यवस्थेपुढे पुढील मूलभूत समस्या आहेत. •अध्यापकाँच्या रिक्त जागा • शिक्षकीय पदात होत असलेली कपात • ऑनलाइन शिक्षणाचा बागलबवा • शिक्षणावर कमी आर्थिक गुंतवणुक आणि ती प्रत्यक्षात खर्च न होणे • जनसामान्यांना न परवडणारे शिक्षण • शिक्षणाचे झपाट्याने होत असलेले खासगीकरण व बाजारीकरण •िवद्यार्थ्यांची गळती •िशक्षणाचा खालावलेला दर्जा • संशोधन व कल्पकतेला मिळणारे अपुरे वित्तीय साहाय्य • रखडलेल्या शिष्यवत्त्या • खासगी व अल्पसंख्याक शिक्षण संस्थेत नाकारले गेलेले आरक्षण • शिक्षित होऊनही बेरोजगार राहण्याची शक्यता इत्यादी. त्यातही, शिक्षक आणि आर्थिक निधी हे दोन घटक शिक्षण सुधारणेतील अतिशय कळीचे आहेत.

राष्ट्रीय शिक्षण धोरण २०२० मध्ये चीनच्या धर्तीवर 'कोडिंग'ची तोंडओळख विद्यार्थ्यांना बालपणीच करून देणे, यरोपच्या आणि विशेषतः जर्मनीच्या धर्तीवर मातुभाषेतुन शिक्षण, आंतरविद्याशाखीय (इंटरडिसिप्लिनरी) अभ्यासक्रमाला प्राधान्य, व्यावसायिक शिक्षणाची सांगड परंपरागत शिक्षणासोबत घालणे. कौशल्यकेंद्रित अभ्यासक्रमांवर भर इत्यादी सधारणा सचविल्या आहेत. परंत, खरा प्रश्न आहे या सुधारणांच्या प्रत्यक्ष अंमलबजावणीसाठी लागणाऱ्या पात्रताधारक आणि गुणवान शिक्षकांचा. आपल्याकडे ते उपलब्ध नाहीत असे नाही. तर गेल्या एका दशकापासन विद्यापीठ अनुदान आयोग तसेच उच्च व सर्वोच्च न्यायालयाने वारंवार निर्देश देऊनही शासनाने (राज्यांनी तसेच केंद्रानेसद्धा) रिक्त पदांची भरती केली नाही, परिणामी, नव्याने स्थापन केलेल्या केंद्रीय विद्यापीठात सरासरी ५० टक्के, आयआयटीमध्ये ३५ टक्के आणि राज्य विद्यापीठे व महाविद्यालयात ४० टक्के जागा

भरतीविना रिक्त आहेत. तर ६० ते ७० हजारांच्या घरात सेट/नेट, एम,फिल, पी,एचडी, पात्रताधारक बेरोजगार आहेत. त्यामुळे सध्या पात्रताधारक निराशेच्या गर्तेत सापडले आहेत. काहीजण तासिका/ कंत्राटी तत्त्वावर अल्पशा वेतनावर शिक्षक म्हणून तर काहींनी उदरनिर्वाहासाठी चक्क व्यवसाय/उद्योग निवडला आहे. शिक्षक भरतीकडे दर्लक्ष करून शिक्षणक्षेत्रात अपेक्षित सधारणा होणे व गणवत्तापर्ण शिक्षण समाजातील सर्व घटकांना मिळणे शक्य आहे काय? अशा प्रकारचा शिक्षक-प्राध्यापकांचा अनुशेष (बॅकलॉग) हा महासत्ता होणाऱ्या देशाला परवडणार आहे का? शिक्षण क्षेत्रातल्या अशा अधोगतीकडे धोरणकर्ते व राज्यकर्ते ज्या साळसद्पणे बघत आहेत तेही तितकेच शोचनीय आहे. एक तर शासनास रिक्त जागा भरायच्या नाहीत आणि भरल्याच तर शिक्षण संस्था बोली लावून (काही अपवाद वगळता) डोनेशन घेतात हे सर्वश्रुत आहे.

कपातीच्या 'नव्या' वाटा?

नव्या शिक्षण धोरणाने 'मिश्र अध्ययन-अध्यापन' पद्धतीला प्रोत्साहन देऊन शिक्षक कपातीची एक प्रकारे सवर्णसंधीच शासनाला दिली विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (युजीसीच्या) संकल्पना-पत्रात 'सुरुवातीला ३० टक्के आणि पुढे ७० टक्क्यापर्यंत अभ्यासक्रम ऑनलाइन पद्धतीने शिकविला जावा' असे म्हटले आहे. हे ७० टक्के ऑनलाइन व ३० टक्के ऑफलाइनचे धोरण शिक्षक कपात वाढविण्यास अधिकचा हातभार लावणार आहे. अगोदरच शिक्षक भरती करण्यास शासन उदासीन आहे. त्यात ऑनलाइन अध्यापनाच्या या नवीन मॉडेलमुळे तर त्यांना अधिक पाठबळ मिळाले आहे. तसे पाहता

ऑनलाइन शिक्षण हे खरेच प्रभावी, परिणामकारक आणि व्यवहार्य आहे काय? करोनाकाळात व्हर्च्यअल क्लास, गुगल क्लासरूम, झुममीट इत्यादीच्या माध्यमातन ऑनलाइन अध्यापन केले गेले. परंतु, त्याचा पुरता फज्जा उडाल्याचे आपण अनुभवले आहे. समोरासमोरील अध्यापनात विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्व विकासात शिक्षक महत्त्वाची भूमिका निभावत असतो, प्रत्यक्ष शिक्षकाविना ऑनलाइन अध्यापनात एक प्रकारची कत्रिमता येते. प्रत्यक्ष अध्यापनात शिक्षकांचे वावरणे, चेहऱ्यावरील हावभाव इत्यादींमधन विद्यार्थी खूप काही शिकत असतो. ऑनलाइन शिक्षणात तंत्रज्ञानाला दिलेले अधिकचे महत्त्व आणि शिक्षकाला दुय्यम स्थान खरेच शिक्षणात आमलाग्र बदल घडवन आणण्यास साहाय्यभत

१९९१ नंतर देशाने खासगीकरण-उदारीकरण-जागतिकीकरणाचे धोरण स्वीकारल्यामुळे शिक्षणव्यवस्थेत खासगी उच्च शिक्षण संस्थाचे पीक अमाप आले. अलीकडच्या काळात तर स्वयं-अर्थसाहाय्यित महाविद्यालये आणि विद्यापीठे मोठ्या प्रमाणात निर्माण झाली. या संस्था सेवेपेक्षा नफ्यावर डोळा ठेवून बसल्या आहेत. शिक्षण हे सेवा क्षेत्र आहे; परंतु, बाजारूपणाच्या वृतीमुळे ते सेवा क्षेत्र न राहता उद्योग झाला असल्याची खंत सर्वोच्च न्यायालयाने एका निवाड्यात व्यक्त केली आहे. या खासगीकरणाचा परिणाम शिक्षणाच्या दर्जावर व एकणच गणवत्तेवर झाला, नवीन शिक्षण धोरणात तर खासगी शिक्षणाला (प्रायव्हेट एज्युकेशन) शासकीय वरदहस्त देण्याचा प्रयत्न केला आहे. त्यामुळे, सार्वजनिक शिक्षणव्यवस्था मोडीत निघण्याची दाट शक्यता आहे. अशा खासगीकरणाच्या रहाटगाड्यात शिक्षकांचे स्थान काय असेल ?

खासगी शिक्षण संस्थातील शिक्षकांची परवः काही नवीन नाही, तेथे आर्थिक व सामाजिक दर्ब घटकातील विद्यार्थी शिक्षण घेऊ शकतील काय तेथील शुल्क बहुतेकांच्या विचार-परिघाच्य पलीकडचे असेल. परिणामी, शिक्षणापासून वंचित राहण्याचीच दाट शक्यता आहे. त्यात् विद्यार्थी गळती वाढेल. हे भारतीय संविधानातीर 'सर्वाना समान संधीचे गुणवत्तापूर्ण शिक्षा देण्या'च्या तत्त्वाशी विसंगत ठरेल.

शिक्षकाविना शिक्षण सुधारणा होणे जर दुरापास्त आहे तसे अर्थपुरवठ्याशिवाय शिक्षणा . बदल घडवून आणणेही दिवास्वप्नच ठरते. नवी शिक्षण धोरणात सकल राष्ट्रीय उत्पादनाच्या टक्के खर्च शिक्षणावर करण्याची तरतद केल आहे. प्रश्न आहे ती तरतद प्रत्यक्ष त्याच घटकाव त्या त्या वर्षी खर्च केली जाण्याचा, यापवीह कोठारी आयोगाने (१९६६) व राष्ट्रीय शिक्षा धोरणाने (१९८६) सकल राष्ट्रीय उत्पादनाच्याः टक्के खर्च शिक्षणावर करण्याची शिफारस केलेल होतीच. परंतु, ती आजतागायत कधीही प्रत्य अमलात आली नाही, शिक्षणावरील खर्च सरास ३ ते ३,५ टक्क्याच्या आसपास केला जात आहे शिक्षण धोरणात अनेक बाबी सचविल्या आहे परंतु, आर्थिक निधीविना त्यांची परिणामकारव अंमलबजावणी करणे अशक्य आहे.

थोडक्यात, समाज व राष्ट्राच्या उत्कर्षासाट शिक्षणाचे अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. त्यासाट उच्च शिक्षण संस्थातील अध्यापकांच्या रिक्त जा भरण्याकडे व त्यांची भरती महाराष्ट्र लोकसेव आयोगामार्फत करण्याकडे प्राधान्याने लक्ष देप गरजेचे आहे. येत्या काळात भारताला जानाधिष्ठ समाजाची निर्मिती करण्यात शिक्षकांची भमिव महत्त्वाची ठरणार आहे, त्यामळे, विद्यार्थी, पाल व शिक्षक या तिन्ही शिक्षणाच्या प्रमर लाभधारकांना धोरणात्मक निर्णयात सहभा करून घेणे आवश्यक आहे. शिक्षणात खन अर्थाने बदल घडवून आणायचा असेल त शिक्षकांच्या रिक्त जागा भरण्यास प्राधान्य देणे ह रामबाण उपाय ठरेल. त्याशिवाय शिक्षण संधारण होणे अवधड आहे.

लेखकद्वय अनकमे पीपल्स कॉलेज, नांदेड येथे पाध्यापक तसे महाराष्ट्र नेंशनल युनिव्हर्सिटी, मुंबई येथे साहाययक प्राध्यापत आहेत. dnmore2015@gmail.com chakrashokl@gmail.com

दत्तात्रेय

प्रदान

भगवान

दिले व

माहरग

झाले,

यांच्या

बखरीत

बसले

मलंगव

म्हणन

समथ

मलंग

श्रीदा

खुदा

दिया

वडा

परव

लय

तेर

श्री श्री

या संयुक्त

गडीपासून म्या कानी

प्रेनेपर्यंतचे । दर झाले

महोत्सवी

वेणे आणि

य प्रणाली

भाजपला

<u>भाजपच्या</u>

क काळ

यांच्या

पगडा

सं या

प्रत्याचे

कांच्या

नात्म्यक

स्पष्ट

ाष्ट्रीय

रणीचे

News Paper Clippings During August 2022

Section: Education

उच्च शिक्षणातील समतेचे आव्हान

🏿 प्रा. डॉ. सुधीर गव्हाणे

उच्च शिक्षण हे मानवाच्या उत्थानाचे माध्यम आहे. भानवाच्या सुप्त क्षमतांचा विकास करण्यासाठी आणि त्यांचा समाजहितासाठी उपयोग करण्यासाठी उच्च शिक्षणासारके अन्य माध्यम नाही. देशाला स्वातंत्र्य मिळाले, तेव्हा उच्च शिक्षणा क्षेत्रत अवधी २० विद्याणीठे, ५०० महाविद्यालये आणि एक लाख विद्यार्थी उच्च शिक्षण धेत होते. गेल्या ७५ वर्षात विद्यापीठांची संख्या १०४३, तर महाविद्यालयांची संख्या ३९,९३१ उच्च शिक्षण संस्था आहे. स्वतंत्रपणे कार्य करणाऱ्या १९,९२३ उच्च शिक्षण संस्था आहेत आणि उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्याची संख्या आहेत तीन कोटी ८४ लाख. उच्च शिक्षणाची संख्यात्मक वाद व विस्तार जेवढा महत्त्वाचा, तेवढीच महत्त्वाची गुणवत्ता आहे.

गुणवत्ता वाढवणे हे विद्यापीठे व महाविद्यालयांपढील आजचे सर्वांत मोठे आव्हान आहे. चांगल्या गुणवत्तेची व चांगल्या पायाभूत सुविधांची, गुणवान शिक्षक असलेली विद्यापीठे व महाविद्यालये असतील, तरच गुणवान तरुण-तरुणी घडतील. देश, समाज आणि कुटुंबांच्या प्रगतीसाठी ती योगदान देऊ शकतील. देशाचा विकास हा मनुष्यबळाच्या गुणात्मक विकासावर अवलंबून आहे, हे सरकार, समाज आणि संस्थाचालकांना समजायला हवे. आजची गुंतवणुक उद्याची कसदार पिडी व भवितव्य घडवीत असते, हे लक्षात घ्यायला हवे. शिक्षणाबाबत तशी धोरणे आखायला हवीत आणि जीडीपीच्या सहा टक्के इतकी गुंतवणुकही करायला हवी. गुणवान व कसदार मनुष्यबळ हवे असल्यास, कसहीन शिक्षण देऊन चालणार नाही, हे सूर्यप्रकाशाइतके सत्य नाही का? नव्या पिढीला किरकोळ संशोधन सुविधा, पगार, अपात्र शिक्षक, तकलाद आणि सत्त्वहीन शिक्षण देऊन अशा शिक्षणसंस्था, बधे सरकार सामाजिक व राष्ट्रीय गुन्हाच करीत आहेत. आपण देशाच्या भवितव्याशी खेळतो आहोत, याचे भान जितक्या लवकर सर्व घटकांना येईल,

भारतीय उच्च शिक्षणचा मोठा विस्तार झाला असला. तरी ते समाजातील सर्व स्तरांतील तरुणांना समानतेने मिळत नाही. तिथेही जाती व्यवस्थेसारखी उच्च-नीचतेची उतरंड आहेच. काही सरकारी व काही खासगी विद्यापीठे -संस्था चांगल्या आहेत: तिथे मोजक्यांनाच प्रवेश मिळतो. इतरांना ती संधी मिळत नाही, हे वास्तव आहे. समाजातील उच्चभ् व श्रीमंत वर्गास उत्तम शिक्षण आणि बाकीच्यांना कमी दर्जाचे शिक्षण, हा भेदाभेद का असावा? १८ ते २३ वयोगटातील उच्च शिक्षणात येण्याचे प्रमाण पाहिल्यास लक्षात येते, की ते एकुण प्रमाण (जीईआर) आज २७.१ टक्के आहे. याचाच अर्थ, आजही भारतातील ७३ टक्के युवकांना महाविद्यालयात जाण्याची संधी मिळत नाही. शाळाबाह्य' विद्यार्थ्याप्रमाणे हे 'महाविद्यालयबाह्य' विद्यार्थी आहेत. भारतात असे किमान १२ कोटी युवक-युवती आहेत. प्रगत देशांतील तरुणांच्या उच्च शिक्षण प्रवेशाचे सर्वोत्तम प्रमाण ८० ते ८३ टक्के, तर सरासरी प्रमाण ५५ ते ६० टक्के इतके आहे. जगाचे सरासरी प्रमाण ४२ टक्के आहे. आपल्या देशातील प्रमाणाशी तुलना करता, प्रगत सोडा: जागतिक सरासरी प्रमाणापेक्षाही आपण मागे आहोत, हे स्पष्ट दिसते. नव्या शैक्षणिक धोरणाप्रमाणे, भारतातील हा उच्च शिक्षण प्रवेशाचे प्रमाण २०३०पर्यंत ५० टक्के करण्याचे उद्दिष्ट

स्वातंत्र्यानंतर विद्यापीठांची, महाविद्यालयांची संख्या मोठ्या प्रमाणात वाढली असली, तरी आजही उच्च शिक्षणापासून वंचित असणाऱ्यांची संख्याही मोठी आहे. याबाबतीत आपण जागतिक सरासरीपेक्षाही बरेच कमी आहोत. उच्च शिक्षण ही प्रगतीची गुरुकिल्ली आहे. याचा विचार आपण करायलाच हवा.

आहे. हा चांगला निर्णय आहे. तो प्रत्यक्षात कृतीत उतरणे आवश्यक आहे. त्यासाठी आवश्यक असा उच्च शिक्षण विस्तार व पायाभूत सुविधा यांसाठी केंद्र सरकार व राज्य सरकारे; तसेच खासगी विद्यापीठे, महाविद्यालये गृंतवणुक करण्यास तयार आहेत का, हा खरा प्रश्न आहे. यामागचे कारण पाहणेही आवश्यक आहे. आजच्या उच्च शिक्षण व्यवस्थेत दलितांचे प्रमाण २३.४ टक्के, तर आदिवासींचे प्रमाण १८ टक्के इतके कमी आहे. भारतातील एकण विद्यार्थी वर्गात दलितांचे प्रमाण १३.९ टक्के, तर आदिवासींचे प्रमाण अवधे ४.९ टक्के आहे. आदिवासी आणि दलित व गरीब समाज योग्य प्रमाणात उच्च शिक्षणात पोहोचत नाही, हे कटू सत्य आहे. त्यासाठी विशेष प्रयत्न नकोत का? आदिवासी मुलींचाही उच्च शिक्षणातील सहभाग फारच कमी आहे. आता देशाच्या राष्ट्रपती आदिवासी समाजातून आलेल्या द्रौपदी मुर्म झाल्या आहेत. ही समाज परिवर्तनाच्या दृष्टीने लक्षणीय घटना आहे. त्यांच्या पुढाकाराने आदिवासी समाजाचे उच्च शिक्षणातील प्रमाण वाढविण्याचे जोरकस प्रयत्न होणे अपेक्षित आहे. मुस्लिम समाज उच्च शिक्षणात अवधा ४.७ टक्के आहे आणि त्यामुळेच या समाजात मागासलेपण आहे. लोकसंख्येच्या प्रमाणातील त्यांचा

वाटा उच्च शिक्षणात नाही. सरकारी नोकरीत ते तीन टक्के आहेत. लोकसंख्येच्या तुलनेत हे ७५ टक्के कमी प्रमाणात आहे, हे न्या. सच्चर आयोगाने दाखवृन दिले आहे. गळतीचे प्रमाण खूप आहे. गरिबी जास्त आहे. इतर अल्पसंख्य समाजातील मुले उच्च शिक्षणात १.९७ टक्केच आहेत. उच्च शिक्षणात ३३.७५ टक्के मुले इतर मागासवर्गीयांची आहेत. ही आकडेवारी भारत सरकारची अधिकृत व २०१८मधील आहे. विद्यापीठ अनुदान मंडळाच्या २००७-२००८मधील एका अभ्यासानुसार, भारतातील दारिद्रचरेषेखालील ग्रामीण कुटुंबांचे उच्च शिक्षणातील प्रमाण लज्जास्पद, म्हणजे अवघे दोन टक्के आहे. याचाच अर्थ, ग्रामीण दरिद्री कुटुंबांतील ९८ टक्के तरुण उच्च शिक्षणापासन वंचित राहतात. शेकडो आदिवासी जमातींतील मुलींचे उच्च शिक्षणातील प्रमाण नगण्य आहे. इतकेच नव्हे, तर शहरी गरीबांचेही उच्च शिक्षणातील प्रमाण खूप कमी आहे. गरिबी; तसेच बालमजुरीची अपरिहार्यता व सामाजिक-आर्थिक दुर्बलतेने शिक्षणातून होणारी गळती, ही त्यामागील काही कारणे.

आपण अजुनही उच्च शिक्षणासाठी समान संधी निर्माण करू शकलेलो नाही. खेड्यापाड्यांतील खुल्या संवर्गातील गरीब मुलेही उच्च शिक्षण घेऊ शकत नाहीत. ते उच्च शिक्षणात यावेत व टिकावेत, यासाठी सरकारने शिष्यवृत्ती सुरू करायला हवी. मुस्लिम समाजातील गरीब विद्यार्थी वर्गासही ती द्यायला हवी. सरकारने या दिशेने पावले टाकायला काय हरकत आहे? देशातील ७८ टक्के महाविद्यालये खासगी आहेत. यातील पाच ते १० हजारांवर विद्यार्थी असणाऱ्या सक्षम संस्थाचालकांनी निवडक १०० गरीब व हशार मुलांना कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबेलिटीद्वारे निःशुल्क शिक्षण दिले, तर काय बिघडणार आहे? याला मी एज्युकेशनल सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (ईएसआर) असे म्हणतो. देशातील त्या त्या राज्यांतील सर्वच उद्योगपतींनी गरीब व हुशार मुलांसाठी शिष्यवृत्ती द्यावी. आजच्या काळात सक्षमांनी अक्षमांना आधार देणे, ही खरी देशभक्ती ठरेल. देशभक्तीचे सार्वजनिक प्रदर्शन करण्यापेक्षा हे नक्कीच योग्य ठरेल.

> (लेखक यशवंराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ व एमजीएम विद्यापीठ, औरंगाबादचे माजी कुलगुरू आहेत.)

Section: Education

थोडक्यात

प्रलंबित मागण्यांसाठी प्राध्यापकांचा ठिय्या

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठांतर्गत वेणाऱ्या नाशिक, नगर आणि पुणे जिल्ह्यातील प्राध्यापकांनी विविध प्रलंबित मागण्यांसाठी उच्च शिक्षण सहसंचालक कार्यालयासमोर ठिय्या आंदोलन केले. 'महाराष्ट्र फेडरेशन ऑफ युनिव्हर्सिटी अँड कॉलेज टीचर्स ऑर्गनायझेशन' (एमफुक्टो) आणि सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ व महाविद्यालयीन अध्यापक संघटना (स्पक्टो) संघटनेच्या वतीने आंदोलन करण्यात आले. आंदोलन काळातील ७१ दिवसांच्या पगाराचा परतावा, विद्यापीठ अनुदान आयोगाची समग्र योजना लागू करणे, अर्धवेळ प्राध्यापकांना सातवा वेतन आयोग लागू करणे, रिक्त पदांची भरती करणे आदी मागण्यांसाठी आंदोलन करण्यात आले. यासंबंधीचे निवेदन शिष्टमंडळाने सहसंचालकांना देण्यात आले. महाराष्ट्र प्राध्यापक कार्यकारी मंडळाच्या कार्यकारी मंडळाच्या ठरावानुसार प्राध्यापकांच्या विविध मागण्यांसाठी टप्प्याटप्प्याने आंदोलन करण्यात येत आहे. त्याचा एक भाग म्हणून सहसंचालक कार्यालयासमोर आम्ही हे आंदोलन करीत असून, सरकारने मागण्यांची त्वरित दखल घ्यावी, असे संघटनाच्या वतीने डॉ. के. एल. गिरमकर यांनी सांगितले.

ाद

रा

पीएच.डी प्रवेशप्रक्रिया विद्यापीठाकडून सुरू

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने शैक्षणिक वर्ष २०२२-ची पीएच.डी. अभ्यासक्रमासाठीची प्रवेश प्रक्रिया सुरू केली आहे. त्या अंतर्गत विद्यापीठाशी संलग्न सर्व शैक्षणिक संशोधन केंद्रातील मान्यताप्राप्त संशोधन मार्गदर्शकांकडील रिक्त जागेचा तपशील सादर करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत.

विद्यापीठाने या संदर्भातील परिपत्रक प्रसिद्ध केले. संशोधन केंद्रातील मान्यताप्राप्त मार्गदर्शकांकडे रिक्त असलेल्या जागांसाठी ही प्रवेश प्रक्रिया राबवण्यात येत आहे.

http://bcud.unipune. ac.in/root/login.aspx मार्गदर्शकांनी दुव्याद्वारे त्यांच्याक डील रिक्त जागांची माहिती २० ऑगस्टपर्यंत सादर करायची आहे. त्यानंतर मान्यताप्राप्त संलग्नित संशोधन केंद्रांनी २४ ऑगस्टपर्यंत माहिती भरायची असल्याचे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

हिंदिक्या Wed, 03 August 2022 https://epaper.loksatta.com/c/69551161

'यूजीसी'चे निर्देश; विद्यार्थ्यांना निर्णयासाठी ३१ ऑक्टोबरपर्यंत मुदत

प्रवेश रह्व केल्यानंतरही शुल्काचा पूर्ण परतावा

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पणे : शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ साठी घेतलेला प्रवेश विद्यार्थ्यांनी ३१ ऑक्टोबरपर्यंत रद्द केल्यास त्यांना पूर्ण शुल्क परत करावे, कोणत्याही प्रकारच्या शुल्काची आकारणी करण्यात येऊ नये, असे स्पष्ट निर्देश विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशभरातील उच्च शिक्षण संस्थांना दिले. विशेष बाब म्हणून वंदाच्या वर्षी हा निर्णय घेतल्याचेही 'यूजीसी'ने स्पष्ट केले. करोना प्रादुर्भावाच्या पार्श्वभूमीवर गेल्यावर्षी

युजीसीने परीक्षा आणि शैक्षणिक वेळापत्रकासंदर्भातील मार्गदर्शक सूचना प्रसिद्ध केल्या होत्या. त्यात शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये विद्यार्थ्यांनी प्रवेश रद्द केल्यास शुल्क परताव्याबाबत नमुद करण्यात आले होते.

कारण काय?

यंत्र केंद्रीय मध्यमिक शियण मंडळाच्या (सीबीएसई) बारावीचा निकाल लांबल्याने, जेईई मुख्य, जेईई

ॲडव्हान्स, सीयुईटी आदी प्रवेश परीया लांबल्याने विद्यापीटे. उच्च शिक्षण संस्थानी त्यांच्या पदवीपूर्व अभ्यासकमाचे प्रवेश ऑक्टोबरपर्यंत सुरू

ठेवण्याची सूचना यूजीसीकडून परिपत्रकाद्वारे करण्यात आली होती. या पार्श्वमूमीवर यूजीसीने परिपत्रक प्रसिद्ध करून शैर्यणिक वर्ष २०२२-२३ च्या शल्क परताब्याबाबत स्पष्ट केले.

निर्णय काय?

पालकांच्या आर्थिक अडचणी लक्षात घेऊन विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ चा प्रवेश ३१ ऑक्टोबरपर्यंत रह केल्यास त्यांना पूर्ण शल्काचा परतावा करण्याचा निर्णय र्षेण्यात आला आहे.

एक हजार रुपये प्रक्रिया शुल्क

विद्यार्थ्यांनी ३९ डिसेंबर २०२२ पर्यंत प्रवेश रद्द केल्यास उच्च शिक्षण संस्थानी प्रक्रिया थुल्कापोटी एक हजार रूपये घेऊन उर्वरित शुल्क विद्यार्थ्यांना परत करावे, असेही स्पष्ट करण्यात आले

♦टोक्यचा Thu, 04 August 2022 https://epaper.loksatta.com/c/69560597

Section: Education

'महापुरुषांची ग्रंथसंपदा प्रत्येक ग्रंथालयात ठेवा'

मृंबर्ड : राज्यातील सर्व विद्यापीठांसह सर्व प्रकारच्या शैक्षणिक संस्थांमध्ये महापुरुषांच्या नावाने प्रकाशित करण्यात आलेले चरित्र ग्रंथ, पुस्तके आदी आपल्या ग्रंथालयांमध्ये संग्रहित देवावीत, असा आदेश उच्च शिक्षण संचालनालयाने दिला आहे. याची अंमलबजावणी तातडीने केली जावी, असेही नमद केले आहे. राज्यातील महापुरुष, थोर राष्ट्रीय पुरुषांच्या विविध साहित्याचे, त्यांच्या चरित्र प्रंथांचे प्रकाशन उच्च शिक्षण विभागामार्फत केले जाते. त्यात प्रामुख्याने डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर चरित्र साधने प्रकाशन समिती, महात्मा फुले चरित्र साधने प्रकाशन समिती, साहित्यरत्न लोकशाहीर अण्णा भाऊ चरित्र साधने प्रकाशन समिती व इतर समित्यांचे खंड प्रकाशित केले जातात. ही पुस्तके, खंड, चरित्र ग्रंथ ही शासकीय फोटो झिंको मुद्रणालय येथे उपलब्ध करून दिली आहेत.

Pune, Main 04/08/2022 Page No. 4

लोक्सत

अकरावीत ४२ हजार विद्यार्थ्यांना मिळाला प्रवेश

२४ हजार ७१८ विद्यार्थ्यांना पसंतीचे कॉलेज

लोकमत न्यूज नेटवर्क पुणे : रखडलेल्या प्रवेश प्रक्रियेला सुरुवात झाली असून, अखेर बहप्रतीक्षित अकरावीच्या प्रवेशाची पहिली फेरी बुधवारी जाहीर झाली. या फेरीत पुणे जिल्ह्यात ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला आहे. विद्यार्थ्यांना कागदपत्रांची पडताळणी करून ६ ऑगस्टपर्यंत प्रवेश निश्चित करावा लागणार आहे. प्रवेशाची दुसरी फेरी ७ ऑगस्टपासून सुरू होणार आहे.

सीबीएसईचा निकाल उशिरा लागल्याने अकरावी प्रवेश प्रक्रिया लटकली होती. या प्रक्रियेला तब्बल एक महिना उशिर झाला. मात्र, ३ ऑगस्टपासून पुणे आणि पिंपरी चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश त्यातील ६९ हजार ११६ विद्यार्थ्यांनी प्रक्रियेच्या पहिल्या फेरीची गुणवत्ता यादी जाहीर करण्यात आली.

पहिल्या फेरीत १ लाख ५५५ विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केली आहे. जाहीर झाला आहे.

६ हजार विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या पसंतीचे कॉलेज

पुणे जिल्ह्यात ३१७ कनिष्ठ महाविद्यालयांतील प्रवेश क्षमता १ लाख ११ हजार ४३० आहे. प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यपिकी २४ हजार ७१८ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले आहे. ६ हजार ८२० विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या, तर ३ हजार ५१५ विद्यार्थ्यांना तिसऱ्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले आहे.

महाविद्यालयांचे पसंतीक्रम भरून प्रवेश अर्जाचा भाग दोन भरला आहे. त्यापैकी ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश

Pune Main Page No. 2 Aug 04, 2022 Powered by: erelego.com

लोकामत

पहिल्या पसंतीक्रमासाठी प्रवेश अनिवार्य

ज्या विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीक्रमाचे महाविद्यालय मिळाले आहे, त्यांना प्रवेश घेणे अनिवार्य आहे, पहिल्या पसंतीक्रमाचे महाविद्यालय मिळूनही प्रवेश न घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पुढील फेरीसाठी प्रतिबंध करण्यात येड्रेल. प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी संकेतस्थळावरील त्यांच्या लॉगइनद्वारे प्रोसिड फॉर ॲडमिशन हा पर्याय निवडून प्रवेशाची पुढील प्रक्रिया पूर्ण करणे आवश्यक आहे.

> Pune Main Page No. 2 Aug 04, 2022 Powered by: erelego.com

Section: Education

लोकमत

पाली व बुद्धिस्ट अध्ययन विभागाचा विशेष अभ्यासक्रम

लोकमत न्यूज नेटवर्क पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या पाली व बुद्धिस्ट अध्यायन या विभागातर्फे 'मेमरी कल्चर अँड द बीईंग ऑफ इंडिया' हा विशेष अभ्यासक्रम आयोजित करण्यात येत आहे. ६ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर या कालावधीत हा अभ्यासक्रम दर शनिवारी संध्याकाळी चार ते सहा या वेळेत ऑनलाईन तसेच ऑफलाईन चालणार आहे.

खेंसे फाउंडेशन, इंडियाच्या मदतीने हा अभ्यासक्रम घेण्यात येणार आहे. खेंसे फाउंडेशन इंडिया, अभ्यागत प्राध्यापक म्हणून ख्यातनाम भाषातज्ज्ञ, पद्मश्री प्रा. गणेश देवी यासाठी मार्गदर्शन करणार आहेत. याव्यतिरिक्त दर शुक्रवारी जिज्ञासूंना प्रा. गणेश देवी मार्गदर्शनासाठी विभागात उपलब्ध राहतील.

गुगल लिंकच्या माध्यमातून या अभ्यासक्रमाला अर्ज करावा, असे पाली व बुद्धिस्ट अध्ययन विभागाचे प्रमुख प्रा. महेश देवकर यांनी सांगितले. याबाबतची अधिक माहिती पाली व बुद्धिस्ट अध्ययन विभागाच्या संकेतस्थळावर देण्यात आली असल्याचेही डॉ. देवकर यांनी सांगितले.

Pune Main Page No. 2 Aug 04, 2022 Powered by: erelego.com

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे	टी 'कटऑप	P 4			प्रवेशित
जा मातानवा, पुण	फर्ग्यसन कॉलेज (आर्ट्स)		गुण (टक्के)	शाखा	विद्यार्थी
पुणे आणि पिंपरी-चिंचवडमध्ये अकरावी ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेच्या	फर्ग्यूसन कॉलेज (आर्स)		96,80	आर्टस	8,880
	बीएमसीसी		98,80	कॉमर्स	१६,१४१
पहिल्या प्रवेशाच्या निवड यादीत वधवारी ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांना	लक्ष्मणराव आपटे ज्युनिअर कॉलेज		3.89	सायन्स	28,438
प्रवेश मिळाले. नामांकित कॉलेजांचे	एसपी कॉलेज (आर्ट्स)		93.80	एचएसव्हीसी	630
आर्ट्स, सायन्स आणि कॉमर्स शाखेत	एसपी कॉलेज (सायन्स)		97.70	सायन्सचा 'कटऑफ' घसरला फार्युसन कॉलेजमध्ये पहिल्या फेरीत सायन्स शाखेत प्रवेशासाठी २०२० मध्ये १७ टक्के 'कटऑफ' गुण होते. यंदा ते ८८ टक्क्यांपर्यंत घसरल आहेत. गेल्या वर्षी १४४ टक्के 'कटऑफ' गुण होते. त्यामुळे दोन वर्षांत 'कटऑफ' गुण नक	
प्रवेशासाठी 'कटऑफ' गुण नव्यदीपार असले, तरी गेल्या दोन वर्षांच्या तुलनेत त्यांच्यात घसरण झाली आहे. फर्युंसन कॉलंजमध्ये प्रवेशासाठी सर्वाधिक युरस असून, आर्ट्स मुखेचे 'कटऑफ' गुण ९६.४० टक्क्यांवर गेले आहेत. लक्ष्मणराव आपटे ज्युनिकार कॉलंजमध्ये सायन्स शाखेतील प्रवेशासाठी ९४.८ टक्क्यांचा 'कटऑफ' आहे. कॉमर्ससाठी सर्वाधिक पसंती बीएमसीसी कॉलंजला मिळाली असून, 'कटऑफ' ९५ टक्के आहे. पुणे आणि पिंपरी-चिंचवडमधील विद्याध्यांची पहिली पसंती सायन्स शाखेत प्रवेश पंच्यासाठी आर्ट्स शाखेत प्रवेश घेण्याकडे हुशार विद्याध्यांचा कल आहे. त्यात 'बीएमसीसी'त ९५ टक्के, फर्युंसन महाविद्यालयात आर्ट्स शाखेसाठी ९६.४० टक्के, एसपी कॉलंजला सायन्स	एसपी कॉलेज (कॉमर्स)		66.6		
	गरवारे कॉलेज (सायन्स)		90.80		
	मॉडर्न कॉलेज (सायन्स)		99.50		
	मॉडर्न कॉलेज (कॉमर्स)		٧٤.२٥		
	श्यामराव कलमाडी (आर्ट्स)		98.60		
	श्यामराव कलमाडी (सायन्स)	-0.	98.30	त्यामुळ दान वर्षात कटजार पुन गर टक्क्यांनी कमी झाले आहेत.	
	'सिम्बायोसिस कॉलेजमध्ये आर्ट्ससाठी १३.२० टक्के, कॉमर्स शाखेसाठी ११ टक्के, श्यामराव कलमाडी कॉलेजात सायन्स शाखेसाठी ११.२० टक्के, मॉडर्न महाविद्यालयात सायन्स शाखेसाठी ११.६० टक्के, आबासाहेब गरवारे कॉलेजात सायन्स शाखेसाठी १०.४० टक्के कटऑफ गुण आहेत. त्याचप्रमाणे जयहिंद ज्युनिअर कॅलेजमध्ये सायन्स शाखेत प्रवेशासाठी नोकरीची शाश्व		गाहीर करण्यात आला गाटक्का वाढल्याने गॅफ गुण वाढले होते. नेखी परीक्षा झाल्याने ननेत निकाल प्रमाणात त्यामुळे अकरावीच्या गॅफ'मध्ये घट झाल्याचे गॅफ'मध्ये घट झाल्याचे ग्रह्माने इंजिनीअरिंग असून, शिक्षणानंतः असून, शिक्षणानंतः वता आहे.	दॉन वर्षापूर् आर्ट्स (इ 'कटऑफ' सायन्सचा ' होता. एसपी शाखेचे 'कट असतांना, अ 'कटऑफ' मॉडर्न ज्युन् शाखेचे 'कत शाखेचे 'कत	पाच टक्क्यांपर्यंत घ गों फर्ग्युसन कॉलेजमर्ग रिलशं) माध्यम १७.४० टक्के आ कटऑफ' १७ टल् कॉलेजमध्ये सार ऑफ' गुण १५.२० टक्के अस कॉलेजमध्ये स उऑफ' गुण १४.८० सर्ट्स (इंग्लिश अन्य १५ टक्के आहे.

Maharashtra Times 4.8.2022

Section: Education

Arts stream scores over science

Class XI admission cutoff in reputed colleges announced; science faculty percentage falls; commerce yet to be finalised

Yashpal Sonkamble yashpal@punemirror.com

TWEET @YashPune_Mirror

he Pune colleges have opened up their admission doors, and much to the surprise of students, the Arts stream has higher cutoff marks than Commerce and even Science faculty.

The merit list of the First Year Junior College (FYJC) online admission process was announced on Wednesday. Apart from that, cutoff marks of colleges as per different streams have been announced and this year, the Arts faculty has more applicants than any other branch.

All the reputed colleges in the city have announced the highest cutoff for the Arts stream. Meanwhile, compared to last year, the total cutoff has come down by two to three per cent.

Mina Shendkar, the coordinator of FYJC online admission and assistant deputy director of education, said, "With the sharp increase in the final results of Class X, it was clear that there will be a lot of room for Class XI

admissions. All the reputed colleges announced the Class XI cutoff list on Wednesday. In this, Fergusson College has announced a cutoff of 96.40 per cent for the Arts stream, while the Science stream has 88 per cent cutoff. BMCC College has announced a cutoff of 95 per cent for the Commerce stream. The attractiveness of competitive exams, the courses available for doing business, etc. are prime reasons for the paradigm shift."

A total number of 42,709 students have been allotted colleges for admission in the first list. Also, 24,718 students have got a first-choice college. It will be mandatory for these students to get admitted to the allotted college. The students on the first list have been given a deadline for admission till Saturday (6 August) from 10 am to 6 pm.

Class XI admission process is being conducted for junior colleges in Pune and Pimpri-Chinchwad area.

Cutoff of reputed colleges

- Brihan Maharashtra College of Commerce : Commerce 475 (95 %)
- Fergusson College: Arts 482 (96.40 %)
- Sir Parashurambhau (SP)
   Junior College: Arts 467
   (93,40%)
- Nowrosjee Wadia College: Arts 441 (88.20 %), Science 439 (87.80 %)
- Ness Wadia College of Commerce: Commerce 417 (83.40 83.40%)
- Symbiosis College: Arts 466 (93.20 %), Commerce

455 (91%)

- Dr Shamrao Kalmadi College: Arts 458 (91.60 %), Commerce 426 (85.20 %), Science 456 (91.20 %)
- Jaihind High School and Junior College: Commerce 407 (81.40 %), Science 462 (92.40 %)
- Modern Junior College: Arts Marathi 322 (64.40 %), Commerce 431 (86.20 %), Science 458 (91.60 %)
- Abasaheb Garware College : Arts Marathi 319 (63.80 %), Science 452 (90.40 %)

	admission
Arts	4,197
Commerce	16,141
Science	21,534
HSVC	837
Total	42,709
SCIENCE	ARTS
88%	96%

The merit list for the first round of admission was released on Wednesday, but final figures for Commerce field are yet to be finalised.

In a branch-wise admission, the total admission capacity for arts is 16,980. The commerce branch has 44,875 seats, while the total intake for the science stream is 45,810 and 21,534 students have been allotted to the college from English medium.

Section: Education

SPPU tells colleges to follow UGC order on full fees' refund

Students Can Cancel Admission Before Oct 31

SwatiShindeGole @timesgroup.com

Pune: Senior colleges will have to return full fees to students if they cancel admissions before October 31, Savitribai Phule Pune University has instructed all its affiliated colleges following a notification by the University Grants Commission (UGC).

The notice said that colleges had no right to deduct any amount if the admission was cancelled before the set deadline. Colleges so far deducted nearly 50-80% of the fees paid at the time of cancellation of admission causing a big monetary loss to the students.

SPPU, which has over 800 affiliated colleges in three districts, said that students could complain to the varsity if any colleges was charging any fine for cancellation.

Secretary of UGC Rajnish Jain said, "In 2021, in view of the Covid pandemic, UGC had stipulated the provision of refund of fees on account of all cancellations of admissions/migrations of students during the academic session 2021-22. We had also asked all educational institutions to fix the last date of their under graduate admission process after declaration of

ONLY **1,000 CAN BE DEDUCTED**

- Ever since the pandemic derailed the admission cycle and pushed it by a few months, the UGC has been postponing the date for the past two years
- This year, the delay caused by the CBSE results affected several entrance tests too
- Higher education institutes have been directed to deduct Rs 1,000 and refund the entire fees if a candidate migrates to another college or cancels admission up to December 31
- Several private and deemed universities are upset about the refund directions
- Most have stuck to the admission schedules followed pre-Covid years
- Principals want to know whether the admission cycles would ever get back to the timelines of pre-Covid years

of If students cancel admission in December, how do we fill up those seats? Should we keep seats vacant for four years?

Pro-vice chancellor of a deemed university All universities in general have to follow the UGC mandate and colleges have to be informed. No institution is expected to violate the UGC notification and if any complaints from students are received, we need to take action

Au

shi

he

Rs

OT

ar

ni

T

Prafulla Pawar | REGISTRAR OF SSPPU

result of class XII by CBSE so as to provide sufficient time to such students for admission in undergraduate courses."

Parents and students felt relieved by the notification as it would directly benefit them financially. Subhash Rangnekar, parent of a Std XII student who has appeared for IIT entrance exam said, "This year, the entrance examinations have been delayed by many days which is causing effect on decision of students to confirm admissions. The state CET was also delayed while the JEE exam is also being delayed apart from that even the university entrance tests started late. In such a scenario, everything depends on the scores and outcome of the entrance exams so this decision by UGC is very welcoming especially for the parent community."

There are some entrance exams that may even continue up to October so the results will be declared much later so this UGC decision would give all students a fair chance to make their choice of admission.

Jain said, "In order to avoid financial hardships being faced by parents, it has been decided that full refund of fees should be made by the higher educational institutions on account of all cancellations up to October 31, 2022."

The UGC order stated that, the entire fee, including all charges, should be refunded, and there should be zero

cancellation charges on account of cancellations up to October 31, 2022. Thereafter, on cancellation/ withdrawal of admissions up to December 31, 2022, the entire fee collected from the student should be refunded in full after deducting not more than Rs 1,000 as processing fee.

The statement said several entrance examinations including Common University Entrance Test (CUCET), Joint Entrance Examination (JEE) Main, JEE Advanced have been delayed and admissions may continue up to October 2022. It may cause financial hardships to parents, hence UGC has decided to full refund to students in case of cancellation and migration up to the given date.

The Times of India 5.8.2022

Section: Education

प्रवेश जाहीर झालेल्यांपैकी निम्म्याच विद्यार्थ्यांचे प्रवेश

अकरावीच्या पहिल्या फेरीतील प्रवेशासाठी शनिवारी अखेरची मुद्दत महापालिका क्षेत्रातील ३१७ कनिष्ठ

महाविद्यालयांतील १ लाख ११ हजार

४३० जागा प्रवेशांसाठी उपलब्ध

आहेत. त्यापैकी ८६ हजार ७९१ जागा

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : पुणे आणि पिंपरी-चिंचवड परिसरातील कनिष्ठ महाविद्यालयांतील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेच्या पहिल्या फेरीत प्रवेश जाहीर झालेल्या ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांपैकी जवळपास निम्म्याच विद्यार्थ्यांनी प्रवेश निश्चित केला आहे. पहिल्या फेरीत प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश निश्चित करण्यासाठी शनिवारी (६ ऑगस्ट) अखेरची संधी

पिंपरी-चिचवड

केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेतून (कॅप) भरल्या जाणार आहेत. पहिल्या फेरीच्या गुणवत्ता यादीमध्ये ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला होता. त्यातील २४ हजार ७१८ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले. प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना कागदपत्र पडताळणी करून प्रवेश करण्यासाठी

ऑगस्टपर्यंतची मुदत देण्यात आली

होती. मात्र शुक्रवारी सायंकाळपर्यं झालेल्या प्रवेशांची संकेतस्थळावरू माहिती घेतली असता २० हजार ४८% विद्यार्थ्यांनी प्रवेश निश्चित केल्याच दिसून आले. तर ५ हजार ५८२ विद्यार्थ्यांनी राखीव कोट्यातुन प्रवेश घेतला आहे. प्रवेश प्रक्रियेत पहिल्य पसंतीचे महाविद्यालय मिळ्नही प्रवेश -घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना पुढील फेरी सहभागी करून घेतले जाणार नाही प्रवेशाची दूसरी फेरी ७ ऑगस्टपास्-सुरू होणार आहे, असे प्रवेश समितीच्या सचिव मीना शेंडकर यांन सांगितले.

होकस्ता Sat, 06 August 2022 https://epaper.loksatta.com/c/69591822

लोकमत

एकतीस हजार विद्यार्थ्यांचा पहिल्या फेरीत ११वीत प्रवेश

लोकमत न्यूज नेटवर्क पुणे : अकरावीला पहिल्या फेरीत शनिवारी (दि. ६) सायंकाळपर्यंत पूणे जिल्ह्यात ३१ हजार ५६७ विद्यार्थ्यांनी वेगवेगळ्या महाविद्यालयांमध्ये प्रवेश निश्चित केला आहे, तसेच ५ हजार ८९३ विद्यार्थ्यांनी कोटामधून प्रवेश घेतला आहे.

अकरावी प्रवेशाची पहिली फेरी चार दिवसांपूर्वी जाहीर झाली असून, त्यामध्ये ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला आहे. त्यातील २४ हजार ७१८ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले आहे. आता प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना कागदपत्रांची पडताळणी करून ६ ऑगस्टपर्यंत प्रवेश निश्चित करण्याची मृदत होती. त्यानुसार शनिवारी सायंकाळपर्यंत कागदपत्रांची पडताळणी करून या विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला.

आणि पिंपरी-चिंचवड पुणे महापालिका क्षेत्रातील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेच्या पहिल्या फेरीची गुणवत्ता यादी नुकतीच जाहीर झाली. जिल्ह्यात ३१७ कनिष्ठ महाविद्यालयांतील १ लाख ११ हजार ४३० जागा प्रवेशांसाठी उपलब्ध आहेत. पहिल्या फेरीत १ लाख २ हजार ६८७

दुसरी फेरी आजपासून सुरू

पहिल्या पसंतीक्रमाचे महाविद्यालय मिळालेल्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश घेणे

अनिवार्य आहे. यात प्रवेश न घेणाऱ्या विद्यार्थाना पुढील

फेरीसाठी प्रतिबंध करण्यात येईल. प्रवेश घेऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी संकेतस्थळावरील त्यांच्या लॉगइनद्वारे प्रोसिड फॉर ॲडमिशन हा पर्याय निवडून प्रवेशाची पुढील प्रक्रिया पूर्ण करणे आवश्यक आहे. प्रवेशाची दुसरी फेरी ७ ऑगस्टपासून सुरू होणार आहे.

विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केली. त्यातील ६९ हजार १२३ विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयांचे पसंतीक्रम भरून प्रवेश अर्जाचा भाग दोन भरला, त्यापैकी ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला. यापैकी २४ हजार ७१८ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे, ६ हजार ८२० विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या, तर ३ हजार ५१५ विद्यार्थ्याना तिसऱ्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले आहे.

Pune Main Page No. 2 Aug 07, 2022 Powered by: erelego.com

Section: Education

प्रवेश प्रक्रिया : पदविका अभ्यासक्रमांना प्रवेशक्षमतेपेक्षा कमी अर्ज

विद्यापीठातील 'मास्टर्स'लाच पसंती

सकाळ वृत्तसेवा

पुणे, ता. ६ : व्यवसायाभिमुख शिक्षणासाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने विविध विभागांमध्ये काही नवीन पदवी, पदविका आणि प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू केले आहेत. मात्र, एकुण अर्जापैकी फक्त १६ टक्के अर्ज या नव्या अभ्यासक्रमांसाठी आले असून, अजूनही विद्यापीठातील शिक्षणासाठी विद्यार्थ्याची पसंती 'मास्टर्स डिग्री'लाच असल्याचे सिद्ध झाले आहे.

पदव्युत्तर पदवी (मास्टर्स) आणि संशोधनासाठी विद्यापीठाची जगभरात ओळख आहे. त्यामुळे विद्यापीठातील पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमांना जगभरातून अर्ज येतात. शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ साठी विविध विभागांतील दोन हजार ९६७ जागांसाठी तब्बल १८ हजार २६५ विद्यार्थ्यांनी अर्ज केले आहेत. गेल्या काही वर्षांपासून पारंपरिक अभ्यासक्रमांच्या मर्यादा आणि उद्योगांची गरज ओळखन विद्यापीठाने सहा महिने ते एक वर्षांचे नवे पदविका (डिप्लोमा), पदव्यत्तर पदविका (पीजी डिप्लोमा) आणि पदवी (डिग्री) अभ्यासक्रम सुरू केले आहेत. मात्र, त्यांना अजूनही प्रवेश क्षमतेएवढे किंवा त्याही पेक्षा कमी अर्ज आले आहेत. यंदा एकुण अर्जांपैकी तब्बल ८४ टक्के अर्ज हे फक्त पदव्युत्तर पदवीसाठी आले आहेत. यावरून विद्यापीठातील शिक्षणासाठी आजही विद्यार्थ्यांची मास्टसंलाच पसंती असल्याचे दिसून येते.

थेट रोजगाराभिमख पदविका अभ्यासक्रमांना विद्यार्थ्यांची पसंती आहे. मात्र, जे अभ्यासक्रम तयार केले आहेत, अशांना मात्र जिज्ञास लोकच अर्ज करतात. त्यामुळे ही संख्या कमी दिसते. नावाजलेले विभाग, त्यांतील संशोधन आणि प्रयोगशाळांमुळे आजही विद्यापीठातील पदव्यक्तर अभ्यासक्रम देशभरात ब्रॅण्ड म्हणून ओळखले जातात.

- डॉ. संजीव सोनवणे, प्र-कलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

समाजाची आणि शिक्षणक्षेत्राची गरज ओळखन

नव्या धोरणातील पदवी

नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या पार्श्वभूमीवर विद्यापीठाने व्यवस्थापन, तंत्रज्ञान, आंतरविद्याशाखीय आणि कौशल्य विकास विभागांतर्गत नवीन आठ पदवी अभ्यासक्रम सुरू केले आहेत. नव्यानेच सुरू केलेल्या अभ्यासक्रमांना विद्यार्थ्यांची पसंती मिळत असून, यंदा बीएस्सी. ब्लेंडेड, बीबीए (हॉस्पिटॅलिटी ॲण्ड फॅसिलिटी मॅनेजमेंट), बीए इन लिबरल आर्ट्स या पदवी अभ्यासक्रमांना सर्वाधिक विद्यार्थ्यांनी अर्ज केले आहेत.

Pune, Main 07/08/2022 Page No. 2

🖨 सकाळ

प्रवेश रद्द केल्यास पूर्ण परतावा

पदवी अभ्यासक्रमाबाबत 'युजीसी'चे विद्यापीठांना आदेश

पुणे, ता. ६ अभ्यासक्रमाला प्रवेश घेतल्यानंतर काही कारणाने तो प्रवेश ३१ ऑक्टोबरपर्यंत रह केल्यास त्या संबंधित विद्यार्थ्यांना १०० टक्के शुल्क परत करण्याचे आदेश विद्यापीठ आयोगाने (यजीमी) देशभरातील विद्यापीठे आणि उच्च शिक्षण संस्थांना दिले आहेत.

यंदा सीबीएसईमार्फत घेतलेल्या वारावीच्या परीक्षेचा निकाल जाहीर झाल्यानंतर देशभरातील विद्यापीठे, उच्च शिक्षण संस्थांनी पदवी अध्यासक्रमाच्या प्रवेशाची अंतिम मुदत जाहीर करावी, असा सल्ला आयोगाने यापूर्वीच दिला आहे.

झिरो कॅन्सलेशन चार्जेसचे तत्त्व

विद्यापीठे, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्थांना संपूर्ण शुल्क (झिरो कॅन्सलेशन चार्जेसतत्त्वानुसार) विद्यार्थ्यांना परत करावे लागणार आहे. त्यानंतर ३१ डिसेंबर २०२२ पर्यंत प्रवेश रह करणाऱ्या विद्यार्थ्यांकडून प्रक्रिया शुल्क स्वरूपात एक हजार रुपयांपेक्षा जास्त शुल्क न आकारता उर्वरित संपूर्ण शुल्क विद्यार्थ्यांना परत करावे, असेही आयोगाने आदेशात स्पष्ट केले आहे.

पालकांवरील काळात शुल्काचा आर्थिक ताण काहीसा कमी करण्यासाठी आयोगाने १०० टक्के शुल्क परत करण्याचे आदेश देत एक पाऊल पुढे टाकले आहे. त्यानुसार, शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ मिळू शकणार आहे.

मध्ये पदवी अभ्यासक्रमास प्रवेश घेऊन ३१ ऑक्टोबर २०२२ पर्यंत तो प्रवेश रद केल्यास किंवा अन्य ठिकाणी स्थलांतरित झाल्यास संबंधित विद्यार्थ्याला त्याचे संपूर्ण शुल्क परत

Pune, Main 87/08/2022 Page No. 2

Section: Education

पुणे, ता. ६ : अकरावी प्रवेशासाठी ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेची दसरी फेरी रविवारपासन (ता. ७) सरू होत आहे. १७ ऑगस्टपर्यंत चालणाऱ्या या दसऱ्या फेरीसाठी विद्यार्थ्यांनी मंगळवारपर्यंत (ता. ९) महाविद्यालयांचा पसंतीक्रम नोंदवायचा आहे. याअंतर्गत शुक्रवारी (ता. १२) अंतिम गुणवत्ता यादी जाहीर होईल. या यादीत निवह झालेल्या विद्यार्थ्यांनी संबंधित महाविद्यालयात

ऑगस्टपर्यंत आपला प्रवेश निश्चित करायचा आहे.

आलेल्या सर्व अर्जावर प्रक्रिया करून दसऱ्या नियमित फेरीतली गुणवत्ता यादी तयार केली जाणार आहे. त्यानंतर अंतिम गुणवत्ता यादी जाहीर केली जाईल. यादिवशी विद्यार्थ्यांना महाविद्यालये अलॉट केली जातील. महाविद्यालयांचे कट ऑफ जाहीर केले जातील, याशिवाय विद्यार्थ्यांना एसएमएस पाठवले जातील.

महत्त्वाच्या तारखा	
महाविद्यालयांचा पसंतीक्रम देणे किंवा नवीन अर्ज करणे	७ ते ९ ऑगस्ट
दुसऱ्या फेरीसाठीची गुणवत्ता यादी जाहीर करणे	१२ ऑगस्ट
पात्र विद्यार्थ्यांनी आपले प्रवेश निश्चित करणे	१२ ते १७ ऑगस्ट

Pune, Main 07/08/2022 Page No. 2

पहिल्या फेरीत १६ हजार विद्यार्थ्यांची प्रवेशाकडे पाट

अकरावी प्रवेशाच्या दुसऱ्या फेरीची गुणवत्ता यादी १२ ऑगस्टला लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : पुणे आणि पिंपरी-चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील कनिष्ठ महाविद्यालयांमध्ये सुरू असलेल्या अकराबीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेच्या पहिल्या फेरीत प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांपैकी जवळपास १६ हजार विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला नाही. आता दुसऱ्या फेरीसाठी ७ ते ९ ऑगस्ट या कालावधीत विद्यार्थ्यांना नवीन अर्ज भरणे, प्रवेश अर्जाचा भाग दोन आणि पसंतीक्रम भरता येणार असून, १२ ऑगस्टला दुसऱ्या फेरीची गुणवत्ता यादी जाहीर करण्यात येईल.

पुणे आणि पिंपरी-चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील ३१७ कनिष्ठ महाविद्यालयांतील १ लाख ११

हजार ४३० जागा प्रवेशांसाठी उपलब्ध आहेत. त्यापैकी ८६ हजार ७९१ जागा केंद्रीय प्रवेश प्रक्रियेत्न (कॅप) भरल्या जाणार आहेत. पहिल्या फेरीच्या गुणवत्ता यादीमध्ये ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला होता. त्यातील २४ हजार ७१८ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले. प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना कागदपत्र पडताळणी करून प्रवेश निश्चित करण्यासाठी ऑगस्टपर्यंतची मुदत देण्यात आली होती. मात्र शनिवारी सायंकाळपर्यंत

झालेल्या प्रवेशांची संके तस्थळा वरून माहिती घेतली असता जवळपास २६ हजार विद्यार्थ्यांनी प्रवेश निश्चित केला, तर ५ हजार विद्यार्थ्यांनी राखीव

कोट्यातून प्रवेश घेतला. प्रवेशाच्या पहिल्या फेरीत पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळूनही प्रवेश न घेतलेल्या, पहिल्या फेरीत प्रवेश घेऊन रद्द केलेल्या विद्यार्थ्यांना आता दुसऱ्या फेरीत सहभागी करून घेतले जाणार नाही.

आता दुसऱ्या फेरीचे वेळापत्रक जाहीर करण्यात आले आहे. त्यात ७ ऑगस्टला रिक्त जागांचा तपशील संकेतस्थळावर जाहीर करण्यात येईल. ७ ते ९ ऑगस्ट या कालावधीत विद्यार्थ्यांना नवीन अर्ज नोंदणीसह प्रवेश अर्जाचा भाग दोन

भरून महाविद्यालयांचे पसंतीक्रम नोंदवता येतील. १० ते ११ ऑगस्टदरम्यान विद्यार्थ्यांना कोटा प्रवेशासाठी अर्ज करता येईल. तर १२ ऑगस्टला दुसऱ्या फेरीची गुणवत्ता यादी आणि महाविद्यालयांचे प्रवेश करण्यात येतील, प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना १२ ते १७ ऑगस्ट या कालावधीत कागदपत्र पडताळणी करून प्रवेश निश्चित करता येईल. तसेच कोट्यातील जागांची प्रवेश प्रक्रियाही या कालावधीत होईल.

♦टोंक्यचा Sun, 07 August 2022 https://epaper.loksatta.com/c/69613843

Section: Education

३१ हजार विद्यार्थ्यांचा अकरावीला प्रवेश

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

अकरावीला पहिल्या फेरीत शनिवारी सायंकाळपर्यंत पुणे जिल्ह्यात २५ हजार ७९९ विद्यार्थ्यांनी कॅपमधुन, तर ५

हजार ९०३ विद्यार्थ्यांनी कोटा प्रक्रियेतून अशा एकूण ३१ हजार ७०२ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश निश्चित केला

पुणे आणि पिंपरी-चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेच्या पहिल्या फेरीची गुणवत्ता यादी चार दिवसांपूर्वी जाहीर झाली. त्यामध्ये ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला. त्यातील २४ हजार ७१८ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले. प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना कागदपत्रांची पडताळणी करून ६ ऑगस्टपर्यंत प्रवेश निश्चित करण्याची मुदत होती. त्यानुसार, शनिवारी सायंकाळपर्यंत

> कागदपत्रांची पडताळणी करून विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला.

अकरावीसाठी ३१७ कनिष्ठ महाविद्यालयांतील

१ लाख ११ हजार ४३० जागा प्रवेशांसाठी उपलब्ध आहेत. पहिल्या फेरीत १ लाख २ हजार ७०३ विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केली. त्यातील ६९ हजार १२३ विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयांचे पसंतीक्रम भरून प्रवेश अर्जाचा भाग दोन भरला. त्यापैकी ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला.

दुसऱ्या फेरीचे वेळापत्रक जाहीर...

अकरावी प्रवेशाच्या दुसऱ्या फेरीचे वेळापत्रक जाहीर करण्यात आले आहे. त्यात ७ ऑगस्टला रिक्त जागांचा तपशील संकेतस्थळावर जाहीर करण्यात येईल. ७ ते ९ ऑगस्ट या कालावधीत विद्यार्थ्यांना नवींन अर्ज नोंदणीसह प्रवेश अर्जाचा भाग दोन भरून महाविद्यालयांचे पसंतीक्रम नोंदवता येतील. १० ते १९ ऑगस्टदरम्यान विद्यार्थ्यांना कोटा प्रवेशासाठी अर्ज करता येईल, तर १२ ऑगस्टला दुसऱ्या फेरीची गुणवत्ता यादी आणि महाविद्यालयांचे प्रवेश जाहीर करण्यात येतील. प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना १२ ते १७ ऑगस्ट या कालावधीत कागदपत्र पडताळणी करून प्रवेश निश्चत करता येईल, तसेच कोट्यातील जागांची प्रवेशप्रक्रियाही या कालावधीत होईल.

My Pune Edition Aug 7, 2022 Page No. 3 newspaper.pudhari.co.in

Section: Education

कटऑफ पाहूनच भरा पसंतीक्रम

नामांकित महाविद्यालयांपेक्षा स्थानिक महाविद्यालयांवर भर हवा

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

'अकराविसाठी पहिल्या फेरीचे कटऑफ पाह्नच दुसऱ्या फेरीसाठी पसंतीक्रम भरावेत आणि नामांकित महाविद्यालयांचा हृद्द सोंड्न घराजवळील महाविद्यालयांना प्राथान्य द्यावे,' असे आवाहन प्रवेश परीक्षा समितीने केले आहे. महाविद्यालयांचे कमी न होणारे कटऑफ आणि विद्यार्थ्यांचा उराबिक महाविद्यालयांमध्येच प्रवेश घेण्याचा हृद्द याचा परिणाम म्हणजे अकरावी प्रवेशाच्या पहिल्या फेरीत ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला तरीदेखील केवळ २५ हजार ८२१ विद्यार्थ्यांनीच प्रवेश घेतला आहे.

पुणे आणि पिंपरी चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश

प्रक्रियेतील पहिली फेरी संपून आता दूसरी फेरी सुरू झाली आहे. १७ ऑगस्टपर्यंत चालणाऱ्या या दुसऱ्या फेरीसाठी विद्यार्थ्यांनी मंगळवारपर्यंत (दि.९) महाविद्यालयांचा पसंतीक्रम नोंदवायचा आहे. याअंतर्गत शुक्रवारी

म्हणजेच १२ ऑगस्टला अंतिम गुणवत्ता यादी जाहीर होईल. या यादीत निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांनी संबंधित महाविद्यालयात १७ ऑगस्टपर्यंत प्रवेश निश्चित करायचा आहे.

पहिल्या फेरीत ४२ हजार ७०९ विद्याध्याँना प्रवेश जाहीर झाला. प्रवेश उत्तर १०६ विद्याध्याँनी कॅपमधून तर ५ हजार १०५ विद्याध्याँनी कोट्यातून अशा एक्ण ३१ हजार ७२६ विद्याध्याँनी प्रवेश चेतला. प्रवेशासाठी अद्यापही ७७ हजार १८४ जागा उपलब्ध आहेत. नामांकित महाविद्यालयांचे कटऑफ दुसऱ्या फेरीत देखील अर्था ते एक टक्क्यांनी कमी होतील. त्यामुळे दुसऱ्या फेरीचे पसंतीक्रम भरताना विद्याध्यांनी त्यांना पडलेले गुण लक्षात

दृष्टिक्षेपात दूसरी फेरी

- महाविद्यालयांचा पसंतीक्रम देणे किंवा नवीन अर्ज करणे : ७ते ९ ऑगस्ट
- दुसऱ्या फेरीसाठी गुणवत्ता यादी जाहीर करणे : १२ ऑगस्ट
- पात्र विद्यार्थ्यांनी आपले प्रवेश निश्चित करणे : १२ ते १७

घेऊन जर पसंतीक्रम भरले तर त्यांना प्रवेशासाठी कोणतीही अडचण येणार नाही. तसेच पुढील फेरीची बाट पाहाबी लागणार नसल्याचे देखील प्रवेश परीक्षा समितीकडून स्पष्ट करण्यात आले आहे.

My Pune Edition Aug 6, 2022 Page No. 3 newspaper.pudhari.co.in

विद्यापीठात नेमणार १३० प्राध्यापक

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

'सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात कंत्राटी पद्धतीने १३० प्राध्यापकांची ५ सप्टेंबरपर्यंत भरती केली जाईल,' अशी माहिती सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे प्रभारी कुलगुरू डॉ. कारभारी काळे यांनी सोमवारी दिली.

विद्यापीठाला ५ सप्टेंबरपर्यंत जागा रिक्त आहेत. अनेक आता २०० हून अधिक होणार भरती विभाग प्राध्यापकांअभावी प्राध्यापक मिळण्याची सुरळीत पद्धतीने चालवता शक्यता आहे. गेल्या अनेक येत नाहीत. यामुळे आता वर्षांपासून विद्यापीठात प्राध्यापकांच्या आणखी १३० प्राध्यापक कंत्राटी

प्राध्यापक भरतीसाठी आम्ही योजना तयार केली आहे. ५ सप्टेंबरपर्यंत १३० प्राध्यापकांची भरती कंत्राटी पद्धतीने केली जाईल. याशिवाय उर्वरित प्राध्यापकांच्या १४० जागा भरण्यात आल्या होत्या. त्यातील रिक्त जागांची माहिती घेऊन त्यांच्या जागीही प्राध्यापक नेमले जातील. भविष्यात विद्यापीठाला प्राध्यापकांची कमतरता भासणार नाही.

- डॉ. कारभारी काळे, प्रभारी कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

जागा रिक्त आहेत. अनेक तत्त्वावर भरती करण्याचा निर्णय विभाग प्राध्यापकांअभावी विद्यापीठ प्रशासनाने घेतला आहे. सुरळीत पद्धतीने चालवता याशिवाय विद्यापीठाकडून अर्थसाह्य न नाहीत. यामुळे आता करून भरण्यात येणारे कायमस्वरूपी १३० प्राध्यापक कंत्राटी प्राध्यापकही नेमले जातील, असे डॉ. काळे यांनी सांगितले आहे.

नुकत्याच जाहीर झालेल्या एनआयआरएफ रैंकिंगमध्ये विद्यापीठाचा दर्जा काहीसा घसरला होता. या रैंकिंगमध्येही विद्यापीठात प्राध्यापकांची कमतरता असल्याने विद्यापीठावर ठपका ठेवण्यात आला होता. भविष्यात असे घडू नये, आणि एनआयआरएफमधील विद्यापीठाची श्रेणी सुधारावी, यासाठी आता कंत्राटी पद्धत आणि स्वयंअर्थसहाय्यित पद्धतीने प्राध्यापकांची नेमणूक करण्यात येणार आहे.

Pune Edition Aug 9, 2022 Page No. 5 newspaper.pudhari.co.in

Section: Education

SPPU will hire 130 teachers by Sept 5

Ardhra.Nair@timesgroup.com

Pune: Savitribai Phule Pune University (SPPU) will recruit 130 contractual teachers by September 5. It has 368 sanctioned posts of which over 50% are vacant.

Karbhari Kale, who holds additional charge as vice-chancellor, met UGC chairman M Jagadesh Kumar on Monday to discuss the options.

It was also discussed by vice-chancellors with Prime Minister Narendra Modi last month in Varanasi.

"Ways to counter it included use of Swayam and other online portals and letting students attend classes of any professor and making use of the academic bank of credits. The second option was to change the student-teacher ratio parameter from rankings, accreditations, etc.," Kale added.

Pro vice-chancellor Sanjeev Sonawane said they would recruit 130 contractual teachers to fill posts where teachers have either retired or left.

The university will introduce online paper checking, where the students' answer sheet would be scanned and sent to the login IDs of examiners on a pilot basis this year. It would first be applied to the distance learning centre. "Based on the success, we will introduce it to the other courses," Sonawane said.

Guinness attempt

About 55,000 flags from PMC will be distributed to SPPU colleges and NSS representatives. Deputy chief minister Devendra Fadnavis will inaugurate the event on Tuesday by uploading a picture of himself holding the national flag on the portal designed by SPPU.

"One person's clear photo between 6 and 7MB and taken in front of a plain background is permitted. A group of 40 people from SPPU will check the uploaded pics from 10am on Tuesday up to August 14, and a software with face recognition system will check for duplicates," Rajesh Pande, president of the organizing committee for the Guinness record, said.

The Times of India 9.8.2022

Section: Education

विद्यापीठाची माहिती; कंत्राटी पदे भरणार

म. टा. प्रतिनिधी, पणे

'सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात कंत्राटी पद्धतीने १३० प्राध्यापकांची पाच सप्टेंबरपर्यंत भरती केली जाईल, अशी माहिती सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे प्रभारी कुलगुरू प्रा. डॉ. कारभारी काळे यांनी सोमवारी दिली. विद्यापीठाकडून स्वयंअर्थसहाय्यित तत्त्वावर भरण्यात आलेल्या १४० प्राध्यापक पदांपैकी रिक्त असलेल्या जागाही भरल्या जातील, असेही काळे यांनी स्पष्ट केले. यामुळे विद्यापीठाला आता २००हून अधिक प्राध्यापक मिळण्याची शक्यता आहे.

गेल्या अनेक वर्षांपासून विद्यापीठात प्राध्यापकांच्या जागा रिक्त आहेत. अनेक विभाग प्राध्यापकां अभावी सुरळीत पद्धतीने चालवता येत नसल्याचे चित्र आहे. यावर उपाय म्हणून विद्यापीठाकडून कंत्राटी पद्धतीने काही प्राध्यापकांची नेमणूक करण्यात आली आहे. त्यांच्या वेतनाचा खर्च विद्यापीठ फंडातून केला जात आहे. असे असले, तरी अजूनही विद्यापीठाला जवळपास दोनशेहून अधिक प्राध्यापकांची गरज आहे. यामुळे आता आणखी १३० प्राध्यापक कंत्राटी तत्त्वावर भरती करण्याचा निर्णय विद्यापीठ प्रशासनाने घेतला आहे; याशिवाय विद्यापीठाकड्न अर्थसहाय्य करून भरण्यात येणारे कायमस्वरूपी प्राध्यापकही नेमले जातील, असे काळे यांनी सांगितले.

जाहीर झालेल्या नुकत्याच

पाध्यापक भरतीबाबत अनारथा

प्राध्यापकांची निम्मी पदे रिक्त

अनेक विभाग प्राध्यापकांविना

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील अनेक विभाग प्राध्यापकांविना कार्यरत आहेत. यामुळे या विभागांच्या कामगिरीवर परिणाम होत आहे. विभागांचे पुनरुज्जीवन करायचे असेल, तर तातडीने प्राध्यापकांची संबंधित विभागांमध्ये नेमणूक करणे गरजेचे आहे. यामुळे प्राध्यापक भरतीचा निर्णय महत्त्वाचा ठरणार आहे.

प्राध्यापक भरतीसाठी आम्ही योजना तयार केली आहे. पाच सप्टेंबरपर्यंत १३० प्राध्यापकांची भरती कंत्राटी पद्धतीने केली जाईल; याशिवाय उर्वरित प्राध्यापकांच्या १४० जागा भरण्यात आल्या होत्या. त्यातील रिक्त जागांची माहिती घेऊन त्यांच्या जागीही प्राध्यापक नेमले जातील, भविष्यात विद्यापीठाला प्राध्यापकांची कमतरता भासणार नाही, असा आमचा प्रयत्न आहे.

- डॉ. कारभारी काळे, प्रभारी कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

'एनआयआरएफ रैकिंग मध्ये विद्यापीठाचा दर्जा काहीसा घसरला होता. या रैंकिंगमध्येही विद्यापीठात प्राध्यापकांची कमतरता असल्याने विद्यापीठावर ठपका ठेवण्यात आला होता. भविष्यात असे घडू नये, आणि 'एनआयआरएफ'मधील विद्यापीठाची श्रेणी सुधारावी, यासाठी आता कंत्राटी पद्धत आणि स्वयंअर्थसहाय्यित पद्धतीने

प्राध्यापकांची नेमणुक करण्यात येणार आहे. गेल्या वर्षी अस्तित्वात असलेल्या महाविकास आघाडी सरकारने प्राध्यापक भरतीची केवळ घोषणा केली होती. त्यानंतर प्रत्यक्षात कोणतीही भरती झालेली नाही. नवे सरकार प्राध्यापक भरतीचा तिढा सोडवील, असा विश्वासही विद्यापीठ प्रशासनाकडून व्यक्त करण्यात आला आहे

सावित्रीबाईंच्या पुतळ्याचे सुशोभीकरण रखडले

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने क्रांतिज्योती सावित्रीबाई फुले यांचा पुतळा उभारला; मात्र पुतळ्याच्या सुशोभीकरणाला अद्याप मृहर्त लागलेला नाही. पुतळा उभारल्यानंतर पाच महिन्यांनंतरही सुशोभीकरण रखडल्याने, हे काम विद्यापीठ प्रशासन कथी पूर्ण करणार, असा प्रश्न विचारला जात आहे.

विद्यापीठाच्या मुख्य इमारतीसमोर सावित्रीबाईचा पुतळा असून, त्याच्या आजुबाजुवा परिसर ओसाड पडल्याचे चित्र आहे. विद्यापीठ प्रशासनाने लवकरच परिसराचे सुशोभीकरण करण्यात येणार असल्याचे सांगितले आहे. सुशोभीकरणाचे काम करण्यासाठी आर्किटेक्टकडून आराखडा तयार करून घेतला जात आहे. तो आराखडा पूर्ण होत आला असून, त्याप्रमाणे कामाला सुरुवात करण्यात येईल. पुतळ्याच्या आजूबाजूला सावित्रीबाईंच्या जीवनातील काही प्रसंगचित्रे लावण्याचा मानस असल्याचे विद्यापीठ प्रशासनाकड्न सांगण्यात आले.

पुतळा परिसराच्या सुशोभीकरणाचे काम लवकरच पूर्ण होईल. सावित्रीबाई फुले यांच्या जीवनातील सतरा महत्त्वाच्या प्रसंगांवर आधारित भित्तीचित्रे बसवली जाणार आहेत. आराखड्याचे काम पूर्ण झाले आहे. उर्वरित तोन्निक कामे पूर्ण करून भित्तीचित्रे बसवली जातील.

> डॉ. संजीव सोनावणे. प्र-कुलगुरू

Maharashtra Times 9.8.2022

Section: Education

'हर घर तिरंगा'च्या जागृतीचे उच्च शिक्षण संस्थांना काम

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या सूचना

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : नागरिकांनी राष्ट्रध्वजासह र्सेल्फी काढ्न तो अपलोड करण्यासाठी केंद्रीय सांस्कृतिक मंत्रालयाने निर्मिती केलेल्या 'हर घर तिरंगा' या संकेतस्थळाबाबत, समाजमाध्यमांवर 'हर घर तिरंगा' या हॅशटॅग वापरण्याबाबतच्या जागतीचे काम उच्च शिक्षण संस्थांना करावे लागणार आहे. त्या बाबत विद्यापीठ अनुदान आयोगाकड्न (यूजीसी) उच्च शिक्षण संस्थांना सूचना देण्यात आल्या आहेत.

यजीसीचे सचिव प्रा. रजनीश जैन यांनी या संदर्भातील परिपत्रक प्रसिद्ध केले आहे. स्वातंत्र्याच्या महोत्सवी वर्षानिमित्त

नागरिकांनी त्यांच्या घरावर राष्ट्रध्वज फडकवण्यासाठी हर घर तिरंगा हे अभियान राबवण्यात येत आहे. राष्ट उभारणीत योगदान दिलेल्यांचे स्मरण करणे, देशातील नागरिकांच्या मनात राष्ट्रभक्ती जागृत करण्याचा या अभियानाचा उद्देश आहे. त्यामुळे १३ ते १५ ऑगस्ट या कालावधीत जास्तीत जास्त नागरिकांनी त्यांच्या घरावर राष्ट्रध्वज फडकवण्यासाठी विशेष प्रयत्न करावेत, असे परिपत्रकात नमूद करण्यात आले आहे.

केंद्रीय सांस्कृतिक मंत्रालयाने 'हर घर तिरंगा' या संकेतस्थळाची निर्मिती केली आहे. या संकेतस्थळाबाबत विद्यार्थी, शिक्षक, कर्मचारी आणि घटकांमध्ये जागती करण्यासाठी, समाजमाध्यमां मध्ये हर घर तिरंगा या हॅशटॅगचा वापर करण्याबाबत जागृती करावी असेही स्पष्ट करण्यात आले आहे.

Wed, 10 August 2022 https://epaper.loksatta.com/c/

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे मोफत ऑनलाइन श्रेयांक अभ्यासक्रम

प्रवेशासाठी ३१ ऑगस्टची मुदत

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे शैक्षणिक बहुमाध्यम (ईएमएमआरसी) आणि शैक्षणिक संज्ञापन महासंघ (सीईसी) यांच्या माध्यमातून सुरू केलेल्या ऑनलाईन श्रेयांक अभ्यासक्रमांना ३१ ऑगस्टपर्यंत प्रवेश घेता येईल. केंद्रीय मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाच्या स्वयम संकेतस्थळावर उपलब्ध असलेले हे सर्व अभ्यासक्रम विनामुल्य असून, अभ्यासक्रम पूर्ण झाल्यावर स्वयम् मार्फत परीक्षा घेऊन संबंधित विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र आणि श्रेयांक गुण प्रदान करण्यात येणार आहेत.

विद्यापीठाने प्रसिद्धिपत्रकाद्वारे ही माहिती दिली, फंडामेंटल ऑफ ऑफिस मॅनेजमेंट अँड मेथड्स, इंडियन क्लासिकल डान्स -

कथ्थक, मायक्रो इकोनॉमिक्स, पर्सनॅलिटी डेव्हलपमेंट, पर्सनॅलिटी डेव्हलपमेंट अँड कम्युनिकेशन स्किल या अभ्यासक्रमांचा त्यात समावेश आहे. विद्यार्थ्यांना swayam. gov. in या संकेतस्थळावर केल्यानंतर आपल्या आवडीच्या अभ्यासक्रमाला प्रवेश घेता येईल. अभ्यासक्रम सुरू झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना हकश्राच्य व्याख्याने पाइता येतील. तसेच त्या संदर्भातील इतर अभ्यास साहित्यही ऑनलाइन उपलब्ध होईल. विद्यार्थ्यांना दर आठवड्याला गृहपाठ प्रश्नांची उत्तरे सादर करावी लागतील. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यजीसी) पदवी शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना ४० टक्के अभ्यासक्रम ऑनलाईन पद्धतीने पूर्ण करण्याची मुभा दिली आहे. त्यामुळे पदवीच्या विद्यार्थ्यांनी मुदतीमध्ये अभ्यासक्रमाला नोंदणी करण्याबाबत विद्यापीठाकड्न स्पष्ट करण्यात

Thu, 11 August 2022 क्टोंक्स्ता | https://epaper.loksatta.com/c/६

Section: Education

लोक्समत

पहिल्या फेरीत ४२ हजार जागांपैकी २७ हजार १९० प्रवेश

लोकमत न्यूज नेटवर्क **पुणे** : अकरावीला पहिल्या फेरीत पुणे आणि पिंपरी-चिंचवड शहरातून ४२ हजार ३४९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला आहे. मात्र, त्यापैकी ९ ऑगस्टपर्यंत केवळ २७ हजार १९० विद्यार्थ्यांनीच प्रवेश घेतला आहे. तर उरलेल्या १४ हजार विद्यार्थ्यांनी पहिल्या फेरीत प्रवेश जाहीर होऊनही अद्याप प्रवेश घेतलेला नाही. त्यामळे तब्बल ३६ टक्के विद्यार्थ्यांनी प्रवेश फेरीकडे पाठ फिरवल्याचे चित्र आहे. प्रवेशाच्या दुसऱ्या फेरीसाठी पसंतीकम भरण्याची प्रक्रिया सध्या सुरू आहे. पुणे आणि पिंपरी चिंचवड

महापालिका क्षेत्रातील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेच्या पहिली फेरी नुकतीच पूर्ण झाली असून दुसऱ्या फेरीचे पसंतीक्रम भरण्यास सुरुवात झाली आहे. पहिल्या फेरीत ४२ हजार ७०९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर होता. यामध्ये २५ हजार ६३४ विद्यार्थ्यांनी

अकरावी प्रवेश आकडेवारी

- अकरावीच्या पहिल्या फेरीसाठी ३०५ कनिष्ठ महाविद्यालवातील १ लाख ८ हजार ८३० जागा प्रवेशांसाठी उपलब्ध.
- कॅप प्रक्रियेमधून ६५ हजार ५१९ विद्यार्थी पात्र ठरले.
- यातील केवळ २७ हजार
   ८६० विद्यार्थ्यांनी प्रवेशासाठी
   अनुमती दिली.

- ६२ विद्यार्थ्यांना विविध
- कारणीसाठी प्रवेश नाकारला. १३७ विद्यार्थ्यांनी घेतलेला प्रवेश

कॅपमधून तर १ हजार ५५६ विद्यार्थ्यांनी असल्याचे उपसंचालक कार्यालयाने कोटा प्रक्रियेतून अशा एकूण २७ हजार १९० विद्यार्थ्यांनी वेगवेगळ्या महाविद्यालयांमध्ये प्रवेश निश्चित केला

पुणे व पिंपरी चिंचवहमध्ये २७ हजार १९० विद्यार्थ्यानी प्रवेशाला अनुमती दिली. मात्र. त्यापेकी २५ हजार ६३४ विद्यार्थ्यांनी आपला प्रवेश निर्धित केला तर उरलेल्या २ हजार २७ विद्यार्थ्यांनी प्रवेशच घेतला नाही.

कळवले आहे. कोटाभंतर्गत प्रवेश प्रक्रियेत १ इजार ५५६ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला, तर १६ उरलेले १४ हजार ४८९ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झालेला असतानाही संबंधित विद्यार्थी महाविद्यालयांकडे फिरकलेच नाहीत.

त्यामुळे केवळ २७ हजार १९० विद्यार्थ्यांनीच प्रवेश घेतल्याचे स्पष्ट

विद्यापीठाचे मुक्त व दूरस्थ अध्ययन बीए, बीकॉमचे

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या मुक्त व दूरस्थ अध्ययन प्रशालेतर्फे शक्षणिक वर्ष २०२२-२३ साठी प्रवेश सुरू झाले आहेत. कला व वाणिज्य शाखेच्या पदवी अभ्यासक्रमाच्या प्रवेश प्रक्रियेला १० ऑगस्टपासून सुरुवात शाखाच्या पदवा अभ्यासक्रमाच्या प्रवश प्राक्रयंता १० आगस्यपासून सुरुवात येकवी आहे. उत्यांना नांकरवारांना या मध्यमातून पदवी घेता येते. तसेच सर्व विद्यार्थ्यांना उचाना निवसित वर्णात येणे शक्य नाहो अशाना यामुळे शिक्षण घेणे सोचे होते. तसेच, सी.ए. आणि बी.कॉम. या दूस्स्थ शिक्षण अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षासाठीची प्रवेश प्रक्रिया मंगळवार, वि. ९ ऑगस्टचासून सुरू झाली आहे. प्रशानच्या http:// unipune.ac.in/

अंतिम प्रवेश ३० सप्टेंबरपर्यंत

जातम अपरा २० सप्टबरमचता आंग्लाइन नॉरणीसाठी अतिम तारीख २९ सप्टेंबर सायंकाळी पाच वाजंपर्यंत, तर ऑनलाइन प्रवेश अर्जाची अतिम तारीख २० सप्टेंबर सायंकाळी ५ पर्यंत आहे, प्रवेश अर्ज अश्वास केंद्रांचर विद्यार्थ्यांनी ३१ ऑक्टोबर सायंकाळी पाच वाजंपर्यंत भरायंचे आहेत, अशी माहिती विद्यार्थीयने कांब्रलेल्या परिप्रकात जातीर करण्यान आली आहे

Pune Main Page No. 4 Aug 11, 2022 Powered by: erelego.com

रवायत्त महाविद्यालयांमध्ये शंभर टक्के प्राध्यापक पदभरतीचे धोरण

पुणे स्वायत्त महाविद्यालयांमध्ये शंभर टक प्राध्यापक पदभरतीचे धोरण लवकरच आणणार असल्याची घोषणा राज्याचे शिक्षण संचालक डॉ. धनराज माने यांनी केली.

'डेक्कन एज्युकेशन सोसायटी'च्या (डीईएस) इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट अँड रिसर्च'च्या (आयएमडीआर) वतीने 'अभिवृद्धी : मेकिंग इंडिया फाइव्ह द्विलियन डॉलर इकॉनॉमी' या पुस्तकाचे प्रकाशन करताना. माने बोलत होते. डीईएसचे अध्यक्ष डॉ. शरद कुंटे कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी होते. उपाध्यक्ष महेश आठवले, कार्यवाह

प्रा. धनंजय कुलकर्णी, विश्वस्त जगदीश आयएमडीआरच्या संचालिका डॉ. शिखा जैन यावेळी उपस्थित होते.

माने म्हणाले, ज्ञानाचा प्रचार, प्रसार, निर्मिती आणि संवर्धन करण्यासाठी शिक्षणाची समाजाशी नाळ जोडली पाहिजे. सकल देशांतर्गत उत्पन्न (जीडीपी) वाढविण्यासाठी शिक्षणाशिवाय पर्याय नाही. त्यासाठी नवीन शैक्षणिक धोरणाची प्रभावी अंमलबजावणी **करण्याची** आवंश्कता आहे.

कुंटे म्हणाले, पाच ट्रिलियन डॉलर अर्थव्यवस्थेचे उद्दिष्ट साध्य

लवकरच फर्ग्य्सनची पदवी

 फर्युसन महाविद्यालयाला स्वायत्तता मिळालेली असून, सध्या सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे पदवी प्रमाणपत्र दिले जाते. लवकरच फर्ग्युसनला स्वतःचे पदवी प्रमाणपत्र देता येईल. तो दर्जा प्राप्त करण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या यादीत फर्य्सनचा समावेश करण्यात आला आहे. लवकरच ही प्रक्रिया पूर्ण होईल आणि विद्यार्थ्यांना फर्ग्युसनचे पदवी प्रमाणपत्र मिळू शकेल असे सूतोवाच माने यांनी केले.

करण्यासाठी प्रत्येक भारतीयाने प्रबळ इच्छाशक्ती दाखविली पाहिजे. निर्यातीचा वेग वाढवून आयात कमी केली पाहिजे. त्यासाठी आवश्यक संशोधनाला चालना देणे आवश्यक आहे. शिक्षणाचे सक्षमीकरण, स्वयंरोजगाराला प्राधान्य.

भ्रष्टाचारमुक्त व्यवस्था, सांस्कृतिक परंपरांची जागृती व प्रबळ इच्छाशक्तीद्वारे समृद्ध आणि संपन्न भारताचे स्वप्न प्रत्यक्षात येईल.

डॉ. जैन यांनी प्रास्ताविक केले, डॉ. प्रतिक्षित महांकाळ यांनी सूत्रसंचालन केले. तर, प्रा. प्रज्ञा महाजन यांनी आभार मानले.

Section: Education

Maharashtra Times 12.8.2022

Section: Education

🛭 सकाळ

अकरावी प्रवेश : १७ हजार विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या फेरीत संधी

पहिल्याच दिवशी प्रवेशास पसंती

पुणे, ता. १३ : इयता अकरावी प्रवेशाच्या दुसऱ्या नियमित यादीत १७ हजार ६२ विद्यार्थ्यांना महाविद्यालये मिळाली आहेत. त्यातील पाच हजार ५८६ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले आहे. दुसऱ्या फेरीत महाविद्यालय मिळालेल्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश घेण्यासाठी १७ ऑगस्टपर्यंत मुदत दिली आहे.

पुणे आणि पिपरी-चिंचवडमधील किनष्ठ महाविद्यालयातील प्रवेशाची दुसऱ्या फेरीतील गुणवत्ता यादी शुक्रवारी जाहीर झाली. यामध्ये दुसऱ्या फेरीसाठी ५९ हजार ५१७ प्रवेशाच्या जागा उपलब्ध होत्या. दुसरी यादी जाहीर झाल्यानंतर पहिल्याच दिवशी एक हजार ७७४ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला आहे. विद्यार्थ्यांनी मिळालेल्या महाविद्यालयात प्रवेश

दुसरी फेरी....

घ्यायचा असल्यास त्यांनी 'प्रोसिड फॉर ऑडमिशन'वर क्लिक करणे आवश्यक आहे. आवश्यक ती

प्रवेश प्रक्रियेचा आढावा...

प्रवेश फेरी उपलब्ध जागा		200 77	महाविद्यालय मिळालेले विद्यार्थी (अलॉटमेंट)	प्रवेश घेतलेले
पहिली फेरी	८५,२४८	६५,५१९	82,882	२५,६२२
दुसरी फेरी ५२,५१७		88,884	१७,०६२	१,७७४

कागदपत्रे अपलोड करून मिळालेल्या सहणार आहे. तसेच, कोटांतर्गत महाविद्यालयात जाऊन आपला प्रवेश आणि द्विलक्षी विषयांसाठीचे प्रवेश निश्चित करावा, असे माध्यमिक व हे त्या-त्या स्वतंत्र वेळापत्रकानुसार उच्च माध्यमिक शिक्षण विभागाने सुरू राहणार आहेत. दुसऱ्या फेरीतंर्गत सांगितले आहे. प्रवेश वेतलेल्या विद्यार्थ्यांचा माहिती

दुसऱ्या फेरोत महाविद्यालय मिळालेल्या विद्यार्थ्यांची प्रवेश प्रक्रिया सुरू असतानाच या कालावधीत आगामी पुढील प्रवेश फेरीसाठी नवीन विद्यार्थी नॉदणी आणि अर्जाचा भाग एक भरण्याची प्रक्रियाही सुरू राहणार आहे. तसेच, कोटांतर्गत आणि डिलक्षी विषयांसाठीचे प्रवेश हे त्या-त्या स्वतंत्र वेळापत्रकानुसार सुरू राहणार आहेत. दुसऱ्या फेरीतंर्गत प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांची माहिती पोर्टलवर नोंदिविण्यासाठी किनष्ठ महाविद्यालयांना १७ ऑगस्टपर्यंत मुदत दिली आहे. त्यानंतर १८ ऑगस्ट रोजी पुढील प्रवेश फेरीसाठी रिक्त जागांचा तपशील जाहीर केला जाणार आहे.

Pune, Pune-Today 14/08/2022 Page No. 7

७ सकाळ

अकरावी प्रवेश : द्विलक्षी विषयासंदर्भात आवाहन

आजच नोंदवा पसंतीक्रम

पुणे, ता. १३ : इयता अकरावी ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियंतर्गत बिल्रश्नी विषय प्रवेशासाठी नियमित फेरीअंतर्गत विद्यार्थ्यांना येत्या रविवास्पर्यंत (ता. १४) पसंती देता येणार आहे, अशी माहिती माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण विभागाने दिली आहे.

या प्रवेश प्रक्रियेंतर्गत हिल्हाी विषय प्रवेशासाठी सर्वसाधारण फेरीमधून प्रवेश धेतलेले विद्यार्थी पात्र असणार आहेत. विद्यार्थ्यांनी ज्या तुकडीमध्ये प्रवेश धेतलेला आहे, त्या तुकडीमाठी उपलब्ध असलेल्या दिल्हाी विषयांसाठी फक्त अर्ज करता येईल. प्रत्येक फेरीसाठी यापूर्वी प्रवेश घेतलेल्या सर्व फेल्यांतील

आरक्षणाच्या तीन फेन्या

डिलक्षी विषय प्रवेशामध्येही आरक्षण लागू असलेल्या तीन फेन्या होतील आणि त्यानंतर विशेष फेरीप्रमाणे गुणवत्तेनुसार खुले प्रवेश होतील, असेही शिक्षण विभागाने शनिवारी स्पष्ट केले.

विद्यार्थी पात्र राहतील. एका फेरीमध्ये अर्ज करू न शकलेले विद्यार्थी पुढील फेरीवेळी अर्ज करू शकणार आहेत.

विद्यार्थ्यांनी अर्ज केलेल्या द्विलक्षी विषयाबाबत पसंती आपल्या विद्यालयास कळविणे आणि गुणवत्तेनुसार पात्र ठरलेल्या विद्यार्थ्यांनी त्या द्विलक्षी विषयासाठी विद्यालयाने दिलेल्या वेळेत आपला प्रवेश निश्चित करणे, यासाठी १५ ते १७ ऑगस्टपर्यंत मुदत देण्यात आली आहे. या कालावधीत कनिष्ठ महाविद्यालयांमार्फत हिलक्षी विषय प्रवेशासाठी अर्च केलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी डाऊनलोड करून त्याची तुकडी आणि विषयनिहाय आरक्षणानुसार गुणवत्ता याद्या तयार करणार आहेत. विषय व तुकडीनिहाय अर्ज केलेल्या विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्ता याद्या स्वतंत्र असणार आहेत.

विषयनिहाय गुणवता व आरक्षणानुसार पात्र ठरत असलेल्या विद्यार्थ्यांना जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी यांची मान्यता घेण्यासाठो कनिष्ठ महाविद्यालयांनी यापूर्वीच कार्यवाही करणे गरजेचे आहे. तसेच व्यवसाय शिक्षण कार्याल्याची मान्यता मिळालेल्या विद्यार्थ्यांना प्रवेशासाठो कळवाचे आणि प्रवेशासाठी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करावे, अशी सूचना माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण विभागाने केली आहे.

Pune, Main 14/08/2022 Page No. 4

Section: Education

डॉ. भूषण पटवर्धन

mtedit@timesgroup.com

क्षणाच्या क्षेत्रात गेल्या ७५ वर्षात देशाने केलेली वाटचाल लक्षणीय अशीच आहे, देश स्वतंत्र झाला त्यावेळी शाळा, महाविद्यालये, विद्यापीठे, शिक्षक,

प्रध्यापक शैक्षणिक साधने अमा सर्व परकांची संख्या जेमतेम होती. विकासाची वाट शिक्षणातून जात असल्याने नव्या पिढीला शिक्षित करण्यासाठी या सर्वाची संख्या वाइविण्याचे आकान होते, ते पेलले तस्य शिक्षणाचे सार्वत्रीकरण होणार होते. वेळोबेळी स्थापन करण्यात आलेल्या शिक्षणविषयक समित्यांनी आणि आयोगांनी, तसेच केंद्राच्या धोरणांनी सावंत्रीकरणाची दिशा स्पष्ट केली, विशेषतः कोठारी आयोगाने (१९६६) केलेल्या शिफारशी आजही महत्त्वाच्या ठरतात, त्यांची आणि एकृणच विविध धोरणांची योग्य अंमलबजावणी ज्ञाली असती, तर शिक्षण क्षेत्रातील आपली कामगिरी अधिक सरस हो उ शकली असती, तरीही शिक्षण सुविधा वादविण्यात, सार्वित्रकीकरणात आणि उच्च शिक्षण घेणाऱ्यांचे प्रमाण वादविण्यात, विविध ज्ञानक्षेत्रांचे शिक्षण देण्यात आपल्याला काहीसे यश मिळाले आहे.

ब्रिटिश काळात भारतीय भाषा, विद्या आणि कला यांच्या अध्यासाकडे परेसे लक्ष न देता इंस्ट इंडिया कंपनीत नोकरी करण्यास योग्य असलेल्या इंग्रजीतून शिक्षण देण्याला त्यावेळी प्राधान्य दिले गेले. १९५०मध्ये देशात २५ विद्यापीठे, सातशे महाविद्यालये, दीड हजार शिक्षक आणि सुमारे एक साख विद्यार्थी अशी उच्च शिक्षणाबाबतची रिचती होती, उच्च शिक्षण घेण्यायोग्य वयातील जेमतेम एक टक्का तरुण प्रत्यक्षात महाविद्यालयात जात होते. थोडक्यात त्यावेळचे उच्च शिक्षणाचा ग्रॉस एन्रोलमेंट रेशो (जीईआर.) एक टक्का होता, आज हे प्रमाण २७ टक्क्यांवर गेले आहे. विद्यापीठे एक हजारांहन अधिक (एक हजार ४३) आहेत. महाविद्यालयांची संख्या चार हजारांहन अधिक आणि स्वायत संस्थांची संख्या अकरा हजारोहून अधिक आहे. शिक्षकांची संख्या पंचरा लाखांच्या घरात आहेत. उच्च शिक्षण क्षेत्रातील ही वाटचाल वाखाणण्याजोगी आहे: परंत सावंत्रीकरण, दर्जेदार आणि काळानुरूप शिक्षण यांसारखी आकाने कायम आहेत. त्यांना सामोरे जाण्यासाठी, तसेच शिक्षणातील आणि कौशल्य विकासातील जागतिक प्रवाह ओळखून ते काळानुरूप करण्यासाठी महत्त्वाची भूमिका बजावण्याची आवश्यकता आहे.

'एनईपी'ची दिशा

प्रा. के, करतरीरंगन यांच्या अध्यक्षतेखालील राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (एनईपी २०२०) हे धोरण बजाव

क्षमता असलेला, वैज्ञानिक दृष्टिकोन असलेला, घेण्याची गरन आहे. ब्रिटिशांच्या प्रदीर्घ राजवटीमुळे नैतिकता पाळणारा कल्पक आणि सर्जनशील असा चांगला माणुस घडविण्याचा हेतु 'एनईपी'ने विशद आली आहे. तत्कालीन शासन व्यवस्थेला आवश्यक ते केला आहे. विद्यार्थ्यात उच्च दर्जाची संज्ञानात्मक क्षमता विकसित करणे, कार्यकारणभाव पाहणे आणि समस्या सोडविण्यावर भर देणे ही उहिध्देही स्पष्ट करण्यात आली आहेत. सर्वांना दर्जेदार शिक्षण देणे, समानता निर्माण करणे, विद्यार्थ्यांना रोजगारक्षम बनविणे आदी मृह्यांचा विचार १९६६च्या कोठारी आयोगापासून केला जात आहे. पासाठी जाणीवपूर्वक प्रयत्न होत असुनहीं संस्कृतसह सर्व भारतीय भाषांच्या शिक्षणाकडे दुर्लक्ष

शकते, 'बद्धिप्रामाण्यवादी विचार आणि कती करण्याची । पारंपरिक संकेतांचा भंग करून (डी-कोडिंग) पनशीं आपल्याकडे वसाहतकालीन मानसिकता विकसित मन्ष्यबळ विकसित करण्याच्या हेतुने सुरू झालेल्या या शिक्षण पद्धतीत देशातील सांस्कृतिक संपन्नतेचे, वैविध्याचे आणि भाषिक संपदेचे प्रतिबिंब पडत नाही, इंग्रजी भाषेचे शिक्षण आजही महत्त्वाचेच आहे; परंतु इंग्लिश दृष्टिकोनातून विचार करण्याने देशाच्या पारंपरिक ज्ञानसंपत्तीकडे दुर्लक्ष होत आहे.

दर्जेदार शिक्षणाचे

आव्हान कसे पेलणार?

गेल्या ७५ वर्षांत शिक्षणाचे सार्वित्रकीकरण करण्यात काही प्रमाणात यश आले आहे . मात्र. कोटारी आयोगासह अनेक आयोग व समित्यांच्या शिफारशींची योग्य अंमलबजावणी न झाल्याने : तसेच सुविधा न वाढविल्याने, नियंत्रण आणि हस्तक्षेपामळे दर्जेदार शिक्षणाचे, विकेंद्रीकरणाचे, काळानरूप शिक्षणाचे आव्हान अद्याप कायम आहे . पढ्ट्या काळात हे आव्हान आपल्याला यशस्वीपणे पेलून दाखवावे लागेल...

शिक्षणाची गणवता झपाट्याने खालावत चलली आहे. आधीच्या धीरणांची मदीष अंमलबजावणी हे पामागचे मुख्य कारण, त्याचवरोबर विशार्थी 'काय' आणि कसे' शिकतात यांकडील दर्लक्षही पाला कारणीपुत आहे. केवळ पदव्या देणे म्हणजे शिक्षण नव्हें, हे प्रा. पी. नाईक यांच्यासह अनेक तऱ्हांनी येळायेळी निदर्शनास आणून दिले आहे.

परिणामकारक आणि दर्जेदार शिक्षणासाठी ब्रिटिश काळापासुनची मानसिकता दूर करण्याची मरणजेच निवांसाहतीकरणाची (डी-कॉलोनायप्रेशन) आवश्यकता आहे. त्याचबरोबर शिक्षणाला नियमनापासून मुक्त (डी-रेग्युलेशन) करण्याची, त्याला राजकारणम्बन (हो पॉलिटिसायझेशन) आणि

होत गेले. विज्ञान, अभियांत्रिको, वैद्यकीय, मानव्यविद्या या विद्याशाखांचे, तसेच नव्या जानशाखांचे शिक्षण देण्याबरोबरच पारंपरिक जानसंपत्तीचा विचार करणे आयश्यक आहे. आजच्या काळात कोणकोणत्या प्रकारचे पारंपरिक ज्ञान उपयुक्त ठरेल हे पाहन म्हणजेय त्यांची कालसुसंगती तपासून त्यानुसार त्यांचा स्वीकार व्हायला हवा. तरच निर्वासाहतीकरण

'इन्स्पेक्टर राज'ला निरोप

आपल्याकडील शिक्षण हे विविध नियामक संस्थांच्या आणि नोकरशाहीच्या नियंत्रणात अडकले आहे. यास्तविक स्वायतता, सशक्तीकरण आणि सलभता या गोप्टी शिक्षणासाठी महत्त्वाच्या ठरतात.

शिक्षणाचे नियंत्रण करताना त्यांना प्राधान्याने स्थान असायला हवे. त्यारेवजी हातान छाडी घेतलेल्या पोलिसांसारखे नियमन केले जाते. काळानुरूप लवचीक न बनता आपल्या नियामक संस्था जुन्या पद्धतीनुसार नियंत्रण करीत असल्याने विद्यापीठाँना, महाविद्यालयांना, शाळांना प्रयोग करण्यात, नावीन्याची कास धरण्यात मर्यादा येत आहेत. सर्वापर्यंत शिक्षण पोहोचविणे, ते परवडणारे असणे आणि गणवसापर्ण असमे महत्त्वाचे आहे. या इहिण्टांची पूर्तता करण्यासाठी आधरपक ते नियमन करायला हवे; परंत् 'इन्त्येक्टर राज सारखी स्थिती असता कामा नये, नियामक संस्था विश्वसावर आधारलेल्या इच्यात, अविश्वासावर नको, नियमनमुक्त शिक्षणाचा हा अर्थ येथे अभिप्रेत आहे.

नियमनमका म्हणजे उत्तरदायित्व नसलेले स्वातंत्र्य नके, तर सर्वांना परवडणारे गुणवत्तापूर्ण शिक्षण देण्यासाठीची पारदर्शक आणि जबाबदारी स्वीकारणारी यंत्रणा असा त्याचा अर्थ आहे. आपल्याकडे शिक्षण हे राजकारणाचे एक

साधन बनत चालले आहे. आपल्या संस्कृतीत राज्यसत्ता ज्ञानसतेचे रक्षण करीत आली आहे, असे नानी पालखोवाला म्हणतः तसेच राजकीय ससेला जानससेचे अधिष्ठानही मिळत असे. इतिहासात याची उदाहरणे मिळतील. मात्र, आता ज्ञानसत्ता असहाय्य बनली असून, राज्यसतेचेच वर्चस्व आहे. शिक्षण यंत्रणेला आपल्याला हवे त्याप्रमाणे राजकारणी वापरून पेत असल्याचे चित्र

आहे. विद्यापीठांचे आवार हे राजकीय अडे बनत चालले आहेत. विद्यार्थ्याना राजकीय भान असायला हवे, त्यांना राजकीय विचारसरणी असावी यात शंका नाही; परंतु विद्यापीठांच्या आवार राजकीय लढ्यांसाठी वापरले नाक नयेत, त्याचा शिक्षणावर परिणाम

होऊ नये, विद्यापीठांची, तसेच एकुणच शिक्षणसंस्थांची स्वायत्तता अवधित राहायला हवी. सरकारने, मंत्र्यांनी राजकीय हस्तक्षेप करू नये, कलगुरूची निवड हे निखळ गणवत्तेच्या आधारे कायला हवी, तिथे राजकीय सोयीचा विचार होऊ नये. या निवड प्रक्रियेत पारदशंकताही हवी. वा अर्थाने शिक्षण राजकारणमुक्त होण्याची गरज आहे.

जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठ, जादवपूर विद्यापीठ यांसारख्या विद्यापीठांनी आपली गुणवत्ता सिद्ध केली आहे. अशा प्रकारची विद्यापीठे उभारणे हे एक प्रकारचे यशच आहे; परंतु अशा विद्यापीठांची संख्या अल्प आहे. अशा प्रकारची गुणवना असलेले; पण त्याचबरोचर भारतीय संस्कृती, तत्त्वज्ञान,

शिक्षणाचा नव्याने शोध

मूल्यव्यवस्था, शिक्षणपद्धती 🍮 यांचा समावेश असलेली विद्योपीठे उभारण्याची गरज आहे.

वसाहतकालीन शिक्षण पद्धतीतून बाहेर पराण्याचा आणि शिक्षणाचा पुनर्शोध घेण्याचा हा मार्ग आहे. पंडित मदनमोहन मालवीय यांनी उभारलेले बनारस हिंद विद्यापीठ असेल, किंवा गुरुदेव रवींद्रनाथ टागोर यांचे विश्वभारती शांतिनिकेतन.. यांसारखे प्रयोगती आता परत नव्याने व्हापला हवेत. कोणत्याही प्रकारच्या हस्तक्षेपासन स्वतंत्र अशी शिक्षण व्यवस्थेची गरज आचार्य विनोबा भावे यांनी प्रतिपादन केली होती. शिक्षणात मातुभाषेच्या माध्यमाला विलक्षण महत्त्व आहे. याच्या बोडोने आधुनिक तंत्रज्ञानाचा आधार घेत, विद्यार्थ्यांच्या सर्वनशीलतेला वाव देत आणि विद्याशाखांच्या भिंती मोडन कादत प्रयोग करणे गरजेचे आहे. राष्ट्रीय शैक्षणिक धौरणाने या सान्यांवर पर दिला

आहे. धोरणे चांगली असनही योग्य अंमलवजावणी झाली नसल्याचा आपला आजवरचा अनुभव आहे. त्यामुळे 'एनईपी २०२०'च्या अंमलबनावणीत असे होणार नाही, हे आवर्जन पाहायला हवे.

भविष्यातील प्रवाह

शिक्षणाचा खरा भर हा विद्यार्थ्याच्या शैक्षणिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, व्यावसायिक आणि बौद्धिक विकसनावर असापला हवा. असा विकसित विद्यार्थी शिक्षणानंतर चरितार्थासाठी सन्धानजनक भागे निवद शकतो, मात्र, याच्याच जोडीने तंत्रज्ञान आणि औद्योगिक क्षेत्रत काय चालले आहे हे पाहणे आवश्यक आहे. इंडस्ट्री 4.0 काय आहे याचे आकलन हवे. पविष्यातील रोजगार निर्मिनी कशी असणार हे ओळखायला हवे. यंत्रमानव करू शकणार नाही, अशाच क्षेत्रांतील रोजगार भविष्यात उपलब्ध होतील; याचा अर्थ पांडरपेशे सध्या करोत असलेले काम उपलब्ध नसणार, असा इशारा तजा वारंवार देत आहेत. कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआय) आणि यंत्रमानव आजवी माणुस करीत असलेली बहुतांश कामे करतील, असे आन दिसते आहे. तच्च तसा इशायती देत आहेत. या पार्श्वभूमीवर आपण भविष्यातील शिक्षणाचा विचार करायला हवा आणि भविष्यातील रोजगारांसाठी वेगळ्या प्रकारचे ज्ञान आणि कौशल्ये मलांना ग्रायला हवीत. त्यासाठी सर्जनशीलता हवी आणि विचक्षण दृष्टी व संज्ञानात्मक क्षमता विकसित व्हायला हवी. भविष्यातील हा

प्रवाह ओळखन शिक्षणात नवा प्रवाह आजच वेगाने निर्माण करायला हवा.

एक उद्योग माणुनही शिक्षणाचे क्षेत्र विकसित झाले आहे. यामुळे आधिक क्षमता असणाऱ्यांना कोणतेही शिक्षण येता येते; परंतु गरिबांना आणि वंधितांना ही संधी मिळत नाही. ही व्यवस्था विषमतामूलक आहे. मरणनच सर्वाना परवडण्याजोगे शिक्षण देण्याचे आव्हान आज आपल्यासमीर उभे ठाकलेले आहे. सन २०२५पर्यंत भारतीय शिक्षण उद्योगातील उलाहाल चार अब्ज डॉलरपर्यंत जाईल असा अंदाज आहे. एउपटेक कंपन्या है आजये वास्तव आहे. सन २०२६पर्यंत फक्त ऑनलाइन शिक्षणातील उलादाल ११ अका डॉलरपर्यंत जाण्याची शक्यता आहे. शिक्षण खर्चिक होण्याची कारणमीमांमा केली जाते. परंत कोणत्याही गुणवान विद्याच्यांची संधी आर्थिक दर्बलतेमळे हिरावून घेतली जाणार नाही, हे सर्वानी मिळ्न पाहायला हवे. त्यासाठी सरकारने सकारात्मक पावले उचलायला हवीत. तसे केले तस्य गुणवत्तापूर्ण आणि काळानरूप शिक्षण सर्वेदर जाक शकेल.

(लेखक राष्ट्रीय मृल्यांकन आणि अधिस्वीकर्ती परिषदेच्या (नैंक) कार्यकारी समितीचे अध्यक्ष आहेत.)

Section: Education

पुटाधी

ICONIC MOMENT

ज्ञानपरंपरेच्या वारशाची समृद्ध पायाभरणी

विद्यापीठ अनुदान आयोग (युजीसी

फेब्रुवारी २०२२ मध्ये सादर झालेल्या केंद्रीय अर्थेसंकल्पात विद्यापीठ अनुदान आयोगासाठी केली गेलेली तरतूद

😃 'यूजीसी'च्या निधीचा विनियोग

- अध्यापकांचे क्षमतावर्धन, ज्ञानाचे आदान-प्रदान
- संशोधन आणि विकासकार्यं
- ग्रंथालये, संग्रहालये, प्रयोगशाळा इत्यादींची उभारणी
- चर्चासत्रे, संमेलने आणि प्रदर्शनांचे आयोजन
- वसतिगृह, आरोग्य केंद्र, रोजगार मार्गदर्शन केंद्र इत्यादींची

🍪 'यूजीसी'ची रचना

अध्यक्ष, उपाध्यक्ष आणि दहा सदस्य अशी विद्यापीठ अनुदान आयोगाची रचना असते. केंद्र किंवा राज्य शासनात अधिकारी पदावर नसलेल्या व्यक्तीची निवड

'यूजीसी'चे आजवरचे अध्यक्ष

- डॉ. शांती स्वरूप घटनागर (१९५३-५५)
- श्री. हुमायून कबीर (१९५५-५६) 👩 पं. हदयनाथ कुंजरू (१९५६)

- 🗿 श्री. सी. डी. देशमुख (१९५६-१९६१)
- 🚯 डॉ. वरी, एस. कृष्णा (१९६१)
- 🔞 डॉ. डी. एस. कोठारी (१९६१-१९७३) 🕖 डॉ. जॉर्ज जेकब (१९७३-७४)
- 🕜 प्रा. सतीश चंद्र (१९७६-८१)
- 🔇 डॉ. (श्रीमती) माधुरी आर. शहा (१९८१–८६)
- 10 प्रा. यशपाल (१९८६-९१) 10 डॉ. मनमोहन सिंग (१९९१) 13 प्रा. जी. राम रेड्डी (१९९१-९५)
- 🚯 डॉ. (श्रीमती) अर्मायटी एस. देसाई (१९९५-९९)
- 🔞 डॉ. हरी प्रताप गौतम (१९९९-२००२)

🕲 प्रा. अरुण निगवेकर (२००२-२००५)

- 🚯 प्रा. सखदेव धोरात (२००६-२०११)
- 🔞 प्रा वेद प्रकाश (२०१३-१७)
- 🔞 प्रा. एम. जगदीश कुमार (२०२२ ते आजतागायत)

विद्यापीठे

899

भारतीय ज्ञान परंपरा प्राचीन आहे. त्यात व्यक्तीला केवळ रोजगारक्षम बनविण्याचा मर्यादित दृष्टीकोन नाही. समूहजीवनासाठी आवश्यक संस्कार आणि मानवाच्या विधायक प्रगतीचा विचार, हा या ज्ञानपरंपरेचा स्थायीभाव आहे. ही ज्ञानपरंपरा नालंदा, तक्षशिला, विक्रमशिला या विद्यापीठांतून आणि अनेक गुरुकुलातून वृद्धिंगत होत गेली. गुलामीचा एक कालखंड आला आणि त्यानंतर पाश्चात्त्व शिक्षणपद्धतीने ही ज्ञानपरंपरा आणखी बळकट केली. देशाच्या स्वातंत्र्यानंतर प्राचीन आणि आधुनिक ज्ञानपरंपरा जोपासणारे शिक्षण देणे, शिक्षणाचा विस्तार करणे आणि त्याचा दर्जा उंचावत नेणे, हा दृष्टिकोन ठेवत, 'विद्यापीठ अनुदान आयोगा'ची (यूजीसी) स्थापना झाली. कोट्यवधी विद्यार्थ्यांना शिक्षणव्यवस्थेत आणणे, शिक्षणाचा दर्जा टिकविणे आणि अभ्यासक्रमात कालानुरूप वदल करणे, यातील 'विद्यापीठ अनुदान आयोगा'चे योगदान अभूतपूर्व आहे.

निर्मातामाध्वा खंडप्राव देशाला विशेषतः स्वातंत्रप्राप्तीनंतरच्या वव्या भारताला जगाच्या मुख्य प्रयाहात आगण्यासाठी आधृनिक पद्धतीची शिक्षणप्रणाली अवलंत्रण्याची गरज निर्माण झाली होती. त्यातृत्व 'विद्यापीठ अनुदान आयोगा'ची स्थापना झाली. भारताच्या स्थापनेनंतर गेल्या ७५ वर्षांत देशाच्या घोडदौडीत ज्या महत्त्वाच्या संस्थांनी मोलाची कामगिरी बजावली, त्यापैकी एक संस्था म्हणजे 'बिद्यापीठ अनुदान आयोग' ('युनिव्हर्सिटी ग्रॅट्स् कमिशन' अर्थात

'यूजीसी'च्या स्थापनेचा इतिहास

देशातील सर्व विद्यापीठांच्या शिक्षणाचा दर्जा निश्चित करणे आणि तो राखणे, विद्यापीठांमध्ये समन्वय साधणे, तसेच महाविद्यालयांच्या आर्थिक गरजांनुसार त्यांना अनुदान उपलब्ध करून देणे या प्रमुख उद्दिष्टांच्या पूर्ततेसाठी 'बिद्यामीठ अनुदान आयोगा'ची स्थापना करण्यात आली. भारतात 'विद्यापीठ अनुदान आयोगा'च्या स्थापनेचे पुळ हे बुनायटेड किंग्डममधील 'विद्यापीठ अनुदान समिती'त (युनिव्हर्सिटी ग्रेंटस् कमिटी) आहे. स्वातंत्र्यपूर्वकाळात ब्रिटिश सरकारकडून भारतातील उच्च शिक्षण देणाऱ्या संस्थाना फारशी मदत मिळत नसे. त्यामुळे त्या काळी भारतीय उच्च शिक्षण संस्थांना अर्थसाहाय्य मिळवून देता यावे, या उद्देशाने अनुदान समिती स्थापन ञ्चाली. विद्यापीठांना लागणाऱ्या अनुदानासंदर्भात आणि इतर काही विषयांवर काम करण्यासाठी ही समिती कार्यरत होती. कालांतराने डॉ. सर्वंपल्ली सधाकृष्णन यांच्या अध्यक्षतेखाली शिक्षण आयोग नेमण्यात आला. या आयोगाकडून युनायटेड किंग्डमच्या धर्तीवर भारतातही आयोग नेमण्यात यावा, अशी शिफारम करण्यात आली

भारतात 'विद्यापीठ अनुदान आयोगा'च्या स्थापनेचे मूळ हे युनायटेड किंग्डममधील विद्यापीठ अनुदान समितीत आहे.

आणि मीलाना अबुल कलाम आझाद केंद्रीय शिक्षणमंत्री असतान विद्यापीठ अनुदान आयोगा'चा कावदा संसदेत संमत झाला. १९५६ साली या आयोगाला वैधानिक स्वरूप देऊन आञ्चाद बांच्याच हस्ते विद्यापीठ अनुदान आयोगा'चे औपचारिक उद्घाटन करण्यात आले.

'यूजीसी'चे अध्यक्ष

डॉ. शांती स्वरूप भटनागर हे विद्यापीठ अनुदानाचे पहिले अध्यक्ष होते. आयोगाच्या स्थापनेपासून ते आतापर्यंत देशाच्या एकूण विकासात मोठे योगदान असणाऱ्या दिश्यजांनी आयोगाच्या अध्यक्षपदाची धूरा समर्थपणे सांभाळली आहे. त्यात प्रामुख्याने भारताचे माजी पंतप्रधान डॉ. मनमोहन सिंह, तत्कालीन केंद्रीय अर्थमंत्री सी. डी. देशमुख आणि ज्येष्ठ शास्त्रज्ञ प्रा. यश पाल यांचा समावेश आहे. प्रा. एम. जगदीश कुमार हे सध्या आयोगाचे अध्यक्ष आहेत. महाराष्ट्राचे सी. डी. देशमुख यांच्यासह डी. सुखदेव थोरात आणि डॉ. अरुण निगवेकर वा शिक्षणतच्यांनी आयोगाचे अध्यक्षपद भूषविले आहे. अगदी अलीकडच्या काळापर्यंत महाराष्ट्राचे डॉ. भूषण पटवर्धन हे उपाध्यक्ष म्हणून कार्यरत होते.

डिजिटल दरी दूर करणारे 'स्वयं' पोर्टल

डिजिटल क्रांतीपासून वंचित राहिलेल्या विद्यार्थ्यांना मुख्य प्रवाहात सामील होता यावे, यासाठी 'स्वयं' हा उपक्रम भारत सरकारने सुरू केला आहे. 'स्वयं' या पोटलस्या माध्यमातून उत्तमोत्तम शैक्षणिक अध्यापनाची सुविधा पोहोचविणे हा हेतू आहे. जेणेकरून शिक्षणातील डिजिटल दरी दूर करता येईल.

या पोर्टलच्या माध्यमातून इयत्ता नववीपासून पद्य्युत्तर अभ्या शिकविले जातात. देशातील सर्वोत्तम शिक्षकांनी तयार केलेले हे अभ्यासकम विनामृत्य उपलब्ध आहेत. यात रेकॉडेंड व्हिडीओ व्याख्याने, अभ्यासाचे वाचन साहित्य. स्वयंमूल्यांकन घाषण्या, प्रश्नमंजुषा यांच्या माध्यमातून क्षिक्षण धैता येते

१,०५५ विद्यापीठांची जबाबदारी

'विद्यापीठ अनुदान आयोग' सातत्याने उच्च शिक्षणामध्ये गुणवत्ता सुधारण्याच्या दृष्टिकोनात्न प्रयत्नशील असतो. स्वातंत्र्यप्रामीनंतर वाढत्या लोकसंख्येच्या तुलनेत सरकारी विद्यापीदांची संख्या मर्यादित राहिली. अज्ञा परिस्थितीत सरकारने खासगी विद्यापीढे स्थापन करण्यास पान्वता दिली असल्याकारणाने शैक्षणिक क्षेत्रात स्पर्धा बाढली. या स्पर्धे त शिक्षणाची गुणवत्ता टिकवत शिक्षणाचा आलेख उत्तरोत्तर वादवत नेण्वात 'बूजीसी' महत्त्वाची भूमिका बजावत असते. आजमितीस 'बिद्यापीठ अनुदान आयोगां तर्गत देशातील सरकारी, खासगी, अभिमत अशी एकूण १,०५५ विद्यापीठे कार्यरत आहेत. आयोगाचे मुख्य अशी एकुण कार्वालय नवी दिल्लीतील बहाद्रशाह जफर मार्ग येथे स्थित आहे. दोन अतिरिक्त ब्युरो फिरोजशाह रोड आणि दिल्ली विद्यापीठ परिसरामध्ये कार्बरत आहेत. संपूर्ण देशभरात शिक्षणाचा प्रभावीपणे विस्तार व्हावा या उद्देशाने आयोगाने पुणे, हैदराबाद, कोलकाता, भोपाळ, गुवाहाटी आणि बॅगळुरू येथे सहा प्रादेशिक केंद्रे स्थापन करून कामकाजाचे चिकेंद्रीकरण केले आहे. आयोगाची कार्यपद्धती ही केंद्राच्या सुचनेनुसार असते. आयोगाचा स्वतंत्र निधी असतो. दरवर्षी आयोगाकडून वार्षिक अर्थसंकल्प बनवून तो केंद्र सरकारला सादर करण्यात येतो.

नवे शैक्षणिक धोरण

२०२० मध्ये केंद्र सरकारने बहुप्रतीक्षित नवे शैक्षणिक घोरण जाहीर केले. यानुसार पूर्वीचे केंद्रीय मनुष्यबळ विकास मंत्रालय आता शिक्षण मंत्रालय म्हणून ओळखले जाऊ लागले आहे. विद्यार्थ्यांच्या अद्वितीय क्षमता ओळखून त्यांचा सर्वांगीण विकास करणे, हा नव्या घोरणाचा गाभा आहे. शिक्षण केवळ परीक्षेसाठी नव्हे, तर विषय

प्रा. एम. जगदीश कुमार अप्यक्ष, यूत्रीक्षी

इंजिनिअरिंग आणि वैद्यकीय शिक्षणासाठी एकच सामायिक प्रवेश परीक्षा घेण्याच्या प्रस्तावावर 'यूजीसी' काम करत आहे. यातून इजिनिअरिंग, वैद्यकीयसह विविध अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेशाचा पर्याय खुला राहील.

समजन घेण्यासाठी असावे. असा या घोरणाचा उदेश आहे. लवचीकता, सर्जनशीलता आणि नवनिर्मितीला प्रोत्साहन देण्याची बोजना आहे. विद्यार्थ्यात नैतिकता तसेच मानवी व संविधानक मूल्ये रुजियणे, बहुभाषिकता आणि भाषेच्या सामर्थ्यांला प्रोत्साहन देणे, अध्ययन आणि अध्यापनप्रक्रियेत तंत्रज्ञानाचा व्यापक वापर करणे, आवश्यक संशोधन करणे, यावर नव्या धोरणात भर प्रणार आहे.

शिक्षण हे प्रवाही हवे आणि काळाला अनुसरून असावे, ही अपेक्षा असते. 'विद्यापीठ अनुदान आयोगा'चा विस्तार प्रचंड मोठा आहे. यात नवे शैक्षणिक धोरण आणि त्या अनुषंगाने आलेले बदल हे भारतीय शिक्षणप्रणालीत तळागाळापर्यंत पोहोचविणे हे आयोगासमोर असलेले नवे आव्हान आहे, आयोगाची वैभवशाली परंपरा पाहता हेही आव्हान ते सहजपणे पेलतील, असा विश्वास

(व्याजी) ची उद्दिष्टे

- विद्यापीठीय शिक्षणाचा प्रचार करणे
- विद्यापीठांत अध्यापनाची पद्धती तरविणे परीक्षापद्धती निश्चित करणे, संशोधनाची मानके निश्चित करणे.
- विद्यापीठांत परस्पर समन्वय घडवून आण्णे. शिक्षणात किमान मानके काय असावीत, यासाठी नियमायली तयार करणे.
- विद्यापीठासोबतच महाविद्यालयीन घडमोडींचे निरीक्षण
- समन्वयकाची भूमिका पार पाडणे.

  किदापीठे आणि महाविद्यालयांना गरजेनुसार अनुदानाचे विरारण करणे.
- केंद्र व राज्यसरकारांना विद्यापीठीय शिक्षणात सुधारणांसाठी आवश्यक ले मार्गदर्शन करणे आणि
- उपायबोजना सुचविषे. उच्च विक्षणाचा दर्जा सुधारून त्याचा राष्ट्र विकासात
- कसा उपयोग करून घेता येईल, याकडे लक्ष देणे. बिविध संस्कृती, भाषा, धर्म तसेव भिन्न आर्थिक स्तर असणाऱ्या विद्यार्थ्यात एकमेकांप्रति एकतेची
- भावना निर्माण करण्यासाठी उपक्रम राबविणे
- विद्यापीठांच्या अभ्यासक्रमांत सुस्त्रता आणणे.
   शिक्षण कालबाह्य न होता प्रयाही कसे राहील यासाठी प्राध्यापकांना प्रशिक्षित करणे.
- उच शिक्षणासाठी विविध योजना अवलंबिजे.
   अभ्यासक्रमातील सुधारणेसाठी समित्यांची नियुवती करणे.

'यूजीसी'अंतर्गत स्वायत्त संस्था

विद्यापीठांना विविध बार्बीसाठी पायाभूत सुविधा उपलब्ध ककन देता याव्यात, या उद्देशाने 'विद्यापीठ अनुदान आयोगा'तफें देशभरात विविध स्वायस संस्थांची स्थापना करण्यात आली आहे. वातील प्रमुख संस्था -

- इंटर युनिव्हर्सिटी ॲक्सलरेटर सेंटर (आययुएसी), नवी दिल्ली
- नॅशनल ॲसेसमेंट अँड ऑक्रिडिटेशन कौन्सिल (नॅक), बेंगळुक
- इंटर युनिव्हसिंटी सेंटर फॉर योगिक सायन्सेस, बेंगळ्न
- इंटर-युनिव्हसिंटी सेंटर फॉर ऑस्ट्रॉनॉमी औंड ऑस्ट्रो-फिजिक्स (आयुका), पुणे यूजीसी-डीएर्ड कन्सोर्शिअम फॉर सायंटिफिक रीसर्च, इंदर
- इन्फमेंशन अँड लायबरी नेटवर्क सेंटर (इन्फिलिबनेट), गांधीनगर
- इंटर युनिव्हसिंटी संटर फॉर टीचर एज्युकेशन, वाराणसी

Pune Edition Aug 15, 2022 Page No. 11

Section: Education

लोकमत

मुलांना दर्जेदार उच्च शिक्षण कसे मिळेल?

मजुरांच्या, मागास जातीच्या मुलांना आजही राज्यात उच्च शिक्षणाच्या संधी कमी आहेत. शिक्षक-विद्यार्थी गुणोत्तर घसरल्याने दर्जाही खालावला आहे.

सुखदेव थोरात

विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे

माजी अध्यक्ष

आजच्या महाराष्ट्राचा हिस्सा असलेल्या तत्कालीन 'बॉम्बे प्रेसिडेंन्सी'चा शैक्षणिक इतिहास असे सांगतो की, देशी भारतीयांचे शिक्षण १८९३ साली सुरू झाले. परंतु धोरण म्हणून हे शिक्षण केवळ उच्च जाती, उच्च वर्ण, बडे जमीनदार, जहागीरदार, सैनिक, धनवान लोक, उच्च श्रेणीतील सरकारी कर्मचारी आणि ब्राह्मण यांच्यापुरते

मर्यादित होते. ब्रिटिशांनी गोरगरीब आणि वंचित वर्गासाठी शिक्षणाची कवाडे खुली करून द्वायला १८५५ साल उजाडावे लागले. 'बॉम्बे प्रेसिडेन्सी'तील शिक्षणाच्या स्थिती गतीचा आढावा भारतरल डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी १९२३ साली घेतला. त्यावेळी वंचित वर्गाला उच्च शिक्षण जवळपास मिळत नव्हते, असेच आंबेडकरांनी दाखवून दिले. उच्च वर्गातल्या दोन लाख मलांमधली

साधारणतः हजारभर मुले महाविद्यालयात प्रवेश घेत. मध्यम वर्गातून जेमतेम चौदा मुले जात तर वंचित वर्गापासून कोणीही तिथवर पोहोचत नसे.

देशाच्या स्वातंत्र्यानंतर मात्र उच्च शिक्षणाकडे सर्वांचे लक्ष वेधले गेले. महाराष्ट्रात उच्च शिक्षणासाठी दाखल होण्याचा दर १९९५-९६ मध्ये दहा टक्के होता. तो २००७-२००८ मध्ये २० टक्क्यांवर गेला, तर २०१४ साली ३१ तसेच २०१७-१८ सालात ३४ टक्क्यांवर पोहोचला. २४ राज्यात याबाबतीत महाराष्ट्र सातव्या क्रमांकावर आहे. केवळ सहा राज्ये आपल्यापुढे आहेत. याचा अर्थ शिक्षणाच्या प्रसाराबाबत महाराष्ट्राची कामगिरी चांगली म्हणता येईल. मात्र दोन आघाड्यांवर महाराष्ट्रातल्या शिक्षण व्यवस्थेला अडचणींना सामोरे जावे लागले. पहिली म्हणजे समाजाच्या

> सर्व घटकातील विद्यार्थ्यांना उच्चशिक्षण उपलब्ध होणे आणि दुसरे या शिक्षणाचा दर्जा. महाराष्ट्रामध्ये शिक्षणाची उपलब्धता आणि दर्जा या दोन बाबतीत समस्या भेडसावते आहे.

> शिक्षणाच्या समान संधीवाबत सांगायचे तर २०१७-१८ मध्ये उच्च शिक्षणासाठी दाखल होणाऱ्यांचे प्रमाण राज्याच्या पातळीवर ३४ टक्के होते. परंतु उत्पन्न आणि सामाजिक संदर्भात त्यात

असमानता होती. कमी उत्पन्न गटातल्या विद्यार्थ्यांसाठी ही संधी जवळपास तीन पटीने कमी (२१ टक्के) होती. उच्च उत्पन्न गटात हा दर ६० टक्के होता. हातावर पोट असलेल्या मजुरांच्या बाबतीत ही संख्या फक्त १६ टक्के होती. सामाजिक संदर्भातही अशीच विषमता आढळली. अनुसूचित जमाती (२८.६) अनुसूचित जाती (२९.८) यांच्या तलनेत ओबीसी (३६ टक्के) आणि उच्च जाती (४९ टक्के)

असे उच्च शिक्षणात दाखल होणाऱ्यांचे प्रमाण होते. पुरुषांच्या तलनेत स्त्रियांची संख्याही कमी होती. त्याचप्रमाणे मुस्लिम विद्यार्थ्याचे दाखला मिळवण्याचे प्रमाणही कमीच होते. ग्रामीण भागात हे प्रमाण कमी म्हणजे २९.६ टक्के होते. शहरी भागात तेच प्रमाण ४० टक्के होते. अशाप्रकारे कमी उत्पन्न असलेले गट, हातावर पोट असलेले मजूर, अनुसूचित जाती, जमाती, महिला आणि मुस्लिम तसेच ग्रामीण भागातील लोकांना शिक्षणाच्या बाबतीत उपेक्षा सहन करावी लागली. उच्च जाती, ओबीसी आणि उच्च उत्पन्न गट यांना झकते माप मिळाले. अनुसूचित जाती-जमाती आणि मुस्लिमांपेक्षा इतर मागासवर्गीयांची स्थिती चांगली होती: तरी उच्चवर्णीयांच्या तलनेत कमीच होती. दर्जाच्या बाबतीतही काही महत्त्वाच्या समस्या समोर येतात. पुरेशा शिक्षकांचा अभाव ही त्यातली एक मुख्य समस्या. राज्यातील विद्यापीठात मंजूर झालेल्या शिक्षकांच्या पदसंख्येपैकी ३७ टक्के पदांवर भरतीच झालेली नाही, सहायक प्राध्यापकांच्या बाबतीत ३७ टक्के.

सहयोगी प्राध्यापक ५० टक्के आणि प्राध्यापकांच्या १४ टक्के इतक्या जागा रिकाम्या आहेत. महाविद्यालयांच्या पातळीवर आठ टक्के जागा रिकाम्या आढळतात. यामुळे तासिका तत्त्वावर शिक्षक नेमले जातात. महाविद्यालयात त्यांचे प्रमाण ७.६ टक्के आहे. तर विद्यापीठात ३.४ टक्के. अनुसूचित जाती जमाती आणि इतर मागासवर्गीयांच्या संदर्भात करार पद्धतीवर नेमल्या जाणाऱ्या शिक्षकांचे प्रमाण अधिक आहे. महाविद्यालय स्तरावर जास्त प्रमाणात प्राध्यापकांच्या जागा रिक्त राहिल्याने विद्यार्थी शिक्षक गुणोत्तरावर त्याचा परिणाम झाला. सर्व संस्था मिळून हे प्रमाण २५ विद्यार्थ्यामागे एक शिक्षक इतके येते. विद्यापीठ पातळीवर विद्यार्थी शिक्षकांच्या प्रमाणात जास्त असमतोल दिसतो. (५० विद्यार्थ्यामार्गे ३ शिक्षक) खासगी अनुदानित महाविद्यालयातही ते प्रमाण अधिक आहे. (४०%) घसरत गेलेल्या शिक्षक- विद्यार्थी गुणोत्तराचा शिक्षणाच्या दर्जावर नक्कीच परिणाम होतो.

उच्च शिक्षणाच्या बाबतीत अस्वस्थ करणारा दुसरा कल म्हणजे इंग्रजी माध्यमात झालेली वाढ आणि मराठी माध्यमात होणारी घसरण. मराठीबद्दल आपण अभिमानाने बोलतो. परंतु एकूण विद्यार्थी संख्येपैकी सुमारे ६० टक्के विद्यार्थी इंग्रजी माध्यमाकडे वळतात. स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव साजरा करत असताना राज्याने शिक्षण क्षेत्रातील या आव्हानांना हिमतीने सामोरे गेले पाहिजे. विद्यमान धोरणात सुधारणा केल्या पाहिजेत. शिक्षकांच्या रिक्त जागा भरून शिक्षणाचा दर्जा सुधारला पाहिजे. अर्थसंकल्पात तशी तरतूद करण्यासाठी हिमतीने निर्णय ध्यावा लागेल.

Pune Main Page No. 6 Aug 17, 2022 Powered by: erelego.com

Section: Education

अकरावी ऑनलाइन प्रवेशांची तिसरी फेरी आजपासून

मुणवत्ता यादी २२ ऑगस्टला

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे: पुणे आणि पिंपरी-चिंचवडं महापालिका क्षेत्रातील कनिष्ठं महाविद्यालयांमध्ये सुरू असलेल्या अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेतील दुसऱ्या फेरीतील प्रवेशांसाठीची मुदत मंगळवारी संपली. दुसऱ्या फेरीत जवळपास नऊ हजार विद्याथ्यांनी प्रवेशांकडे पाठ फिरवल्यांचे चित्र आहे. गुरुवारपासन

प्रवेश प्रक्रियेची तिसरी फेरी सुरू करण्यात येणार आहे.

अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेशांसाठी कनिष्ठ महाविद्यालयांमध्ये १ लाख ८ हजार ८३० जागा प्रवेशासाठी उपलब्ध आहेत. त्यापैकी ८५ हजार २४० जागा केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेद्वारे भरल्या जाणार आहेत. पहिल्या फेरीत २५ हजार ७९९ तर दुसऱ्या फेरीत १७ हजार ६२ विद्याध्याँना प्रवेश जाहीर झाला होता. बुधवार सायंकाळपर्यंत केंद्रीय प्रवेशांद्वारे एकुण ३३ हजार २६०, तर राखीव जागांसह एकूण ४० हजार २३५ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश निश्चित केला. २२ ऑगस्टला तिसऱ्या फेरीची गुणवत्ता यादी आणि महाविद्यालयांचे प्रवेश जाहीर करण्यात येतील. या कालावधीत राखीव जागांवरील (कोटा) प्रवेश प्रक्रिया, द्विलक्ष्यी (ब्रायफोकल) अभ्यासक्रमाची प्रवेश प्रक्रिया सुरू राहील. २४ ऑगस्टला कनिष्ठ महाविद्यालयांना कोट्यातील जागा समर्पित करता येतील, तर २५ ऑगस्टपासून पुढील फेरीची प्रक्रिया राबवण्यात येईल.

®लोंकसत्ता

Thu, 18 August 2022

https://epaper.loksatta.com/c/69763204

नऊ हजार विद्यार्थ्यांची दुसऱ्या फेरीकडे पाठ पुणे: पुढारी वृत्तसेवा संकेतस्थळावरील आकडेवारीनुसार, पुणे आणि पिंपरी-चिंचवड बुधवारी सायंकाळपर्यंत केंद्रीय महापालिका क्षेत्रातील कनिष्ठ प्रवेशांद्वारे एक्एण ३३ हजार २६०, तर

महाविद्यालयांमध्ये
सुरू असलेल्या
अकरावीच्या
ऑनलाइन प्रवेश
प्रक्रियेतील दुसऱ्या
फेरीतील प्रवेशांसाठीची
मुदत बुधवारी (दि.

मुदत बुधवारी (दि. अकरावी प्रवेश १७) संपली. या अकरावी प्रवेश फेरीत जवळपास नऊ हजार विद्यार्थ्योंनी प्रवेशाकडे पाठ फिरवल्याचे चित्र आहे.

गुरुवारपासून फेरी प्रक्रियेची तिसरी फेरी सुरू करण्यात येणार आजपासून असून, या फेरीची गुणवत्ता यादी 23 ऑगस्टला जाहीर करण्यात येईल. यंदा अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेशासाठी कनिष्ठ महाविद्यालयांमध्ये १ लाख ८ हजार ८३० जागा उपलब्ध आहेत. त्यापैकी ८५ हजार २४० जागा केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेद्वारे भरल्या जाणार आहेत. पहिल्या फेरीत २५ हजार ७९९ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला होता, तर दुसऱ्या फेरीत १७ हजार ६२ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला होता.

प्रक्रियेतील तिसऱ्या फेरीच्या वेळापत्रकानुसार विद्यार्थ्यांना १८ ऑगस्टला रिक्त जागांचा तपशील जाहीर करण्यात येईल. तसेच १८ आणि १९ ऑगस्ट या कालावधीत

विद्यार्थ्यांनी

राखीव जागांसह एकूण ४० हजार २३८

निश्चित केला.

प्रवेश

प्रवेश

ऑगस्ट या कालावधीत नवीन अर्ज नोंदणीसह प्रवेश अर्जाचा भाग दोन भरून महाविद्यालयांचे पसंतीक्रम नोंदवता येतील. २२ ऑगस्टला तिसऱ्या फेरीची

गुणवत्ता यादी आणि महाविद्यालयांचे प्रवेश जाहीर करण्यात येतील. या कालावधीत राखीव जागांवरील (कोटा) प्रवेश प्रक्रिया, द्विलक्ष्यी (बायफोकल) अभ्यासक्रमाची प्रवेश प्रक्रिया सुरू राहील. २४ ऑगस्टला कनिष्ठ महाविद्यालयांना कोट्यातील जागा समर्पित करता येतील. तर २५पासून पुढील फेरीची प्रक्रिया राबवण्यात येईल.

My Pune Edition Aug 18, 2022 Page No. 3 newspaper.pudhari.co.in

Section: Education

लोकमत

प्राचार्यपदास ग्रंथपालही पात्र

विद्यापीठ : ग्रंथपाल कार्यशाळेत कुलगुरूचे मत

लोकमत न्यूज नेटवर्क
औरंगाबाद: विद्यापीठ व महाविद्यालयांचे
ग्रंथपाल कुठल्याही महाविद्यालयात
प्राचार्यपदी कार्य करण्यासाठी शासन
निर्णयाप्रमाणे पात्र आहेत. या बाबतीत
विद्यापीठ प्रशासन ग्रंथपालांना
महाविद्यालयाचे प्राचार्य होण्यास
सकारात्मक असल्याचे कुलगुरू डॉ. प्रमोद
येवले यांनी स्पष्ट केले.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा

विद्यापीठाचे ज्ञान स्रोत केंद्रातर्फे ग्रंथालय व्यावसायिकांसाठी एक दिवसीय कार्यशाळा घेण्यात आली. त्यावेळी ते बोलत होते. डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांच्या प्रतिमेचे पूजन मान्यवरांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी कुलगुरूंच्या हस्ते डिजिटल लायब्ररी विथ मोबाईल ॲपचे उद्घाटन करण्यात आले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक ज्ञान स्रोत केंद्राचे संचालक डॉ. धर्मराज वीर यांनी केले.

Helio Aurangabad Page No. 1 Aug 18, 2022 Powered by: erelego.com

७ सकाळ

प्राचार्यपदासाठी ग्रंथपाल देखील पात्र

कुलगुरू डॉ. प्रमोद येवले, ग्रंथालय व्यावसायिकांची कार्यशाळा

सकाळ वृत्तसेवा

औरंगाबाद, ता. १७ : विद्यापीठ व महाविद्यालयाचे ग्रंथपाल कुठल्याही महाविद्यालयावर प्राचार्यपदी कार्य करण्यासाठी शासन निर्णयाप्रमाणे पात्र आहेत. तशीच माझीही भूमिका आहे. असे मत कुलगुरू डॉ. प्रमोद येवले यांनी व्यक्त केले.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाच्या ज्ञान स्रोत केंद्रातफें ग्रंथपाल दिनानिमित्त नुकताच ग्रंथालय व्यावसायिकांसाठी एकदिवसीय कार्यशाळा झाली. यात संलमित महाविद्यालयांचे २०० पेक्षा अधिक ग्रंथपाल विद्यापीठाचे विभागप्रमुख, अधिष्ठाता, विद्यार्थी आणि कर्मचारी उपस्थित होते.

डॉ. येवले यांच्या हस्ते 'डिजिटल लायब्ररी विथ मोबाइल ऑप'चे उद्घाटन करण्यात आले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक ज्ञान स्रोत केंद्राचे संचालक डॉ. धर्मराज वीर यांनी केले. कार्यशाळेत कवी इंद्रजित भालेराव यांनी 'वाचन संस्कृती काल, आज आणि उद्या', प्रल्हाद जाधव यांनी 'सर्च स्ट्रॅटेजी फॉर इन्फॉर्मेशन रिट्रायव्हल', गिरीश कुलकर्णी यांनी 'निंबस डिजिटल लायब्ररी विध मोबाइल ॲप', डॉ. अश्विनी वैष्णव यांनी 'ग्रंथालय व्यवसायापुढील आव्हाने' विषयावर मार्गदर्शन केले.

डॉ. शिवशंकर घुमरे, डॉ. सुदेश डॉगरे, डॉ. गोपाल सगर, डॉ. अनिल काळदाते यांनी त्यांच्या ग्रंथालयातील वाचकांसाठी रावविण्यात येणाऱ्या उपक्रमांची माहिती दिली. कुलगुरूंनी ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विषयात पीएच.डी. पदवीग्राप्त निवडक ग्रंथालय व्यावसायिकांचा स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र देऊन सत्कार केला. गजानन खिस्ते यांनी 'एडी सायंटिफिक इंडेक्स २०२२' मधून डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबादमधून सतरावा क्रमांक पटकावला, त्याबद्दल त्यांचा स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र देऊन सत्कार करण्यात आला.

Aurangabad, Main

Section: Education

प्राचार्य पदासाठी आता ग्रंथपालही पात्र : येवले

औरंगाबाद, पुढारी वृत्तसेवा: 'विद्यापीठ व महाविद्यालयांचे ग्रंथपाल कुठल्याही महाविद्यालयावर प्राचार्यपदी कार्य करण्यासाठी शासन-निर्णयाप्रमाणे पात्र आहेत, विद्यापीठ प्रशासन ग्रंथपालांना महाविद्यालयाचे प्राचार्य पद देण्यास सकारात्मक आहे,' असे कुलगुरू प्रोफेसर प्रमोद येवले यांनी सांगितले.

विद्यापीठ ज्ञानस्रोत केंद्र, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद येथे ग्रंथपालदिनानिमित्त आयोजित ग्रंथालय व्यावसायिकांसाठीच्या एकदिवसीय कार्यशाळेत कुलगुरू बोलत होते. या कार्यशाळेत संलग्नित महाविद्यालयांचे दोनशेहून अधिक ग्रंथपाल, विद्यापीठाचे विभागप्रमुख, अधिष्ठाता, विद्यार्थी व कर्मचारी उपस्थित होते. यावेळी कुलगुरू प्रोफेसर प्रमोद येवले यांच्या हस्ते 'डिजिटल लायब्ररी विथ मोबाईल ऑप' चे उद्घाटन करण्यात आले.

प्रमुख मान्यवरांच्या उपस्थितीत व कुलगुरूंच्या हस्ते ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विषयात पीएच.डी. पदवीप्राप्त निवडक ग्रंथालय व्यावसायिकांचा स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र देऊन सत्कार करण्यात आला. यावेळी गजानन खिस्ते यांनी एडी सायंटिफिक इंडेक्स-२०२२ मधून डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबादमधून सतरावा क्रमांक पटकावला, त्याबद्दल त्यांचा स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र देऊन सत्कार करण्यात आला. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक ज्ञानस्रोत केंद्राचे संचालक डॉ. धर्मराज वीर यांनी केले व स्वागत डॉक्टर सतीश पद्मे यांनी केले.

> My Aurangabad Edition Aug 18, 2022 Page No. 4 newspaper.pudhari.co.in

Section: Education

अकरावीत ४० हजार विद्यार्थ्यांचे प्रवेश पूर्ण

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेत तिसऱ्या फेरीला गुरुवारपासून सुरुवात झाली आहे.

प्रवेश प्रक्रियेत आत्तापर्यंत कॅप आणि कोटा मिळून साधारण ४० हजार विद्यार्थ्यांचा टप्पा पार झाला असल्याचे चित्र स्पष्ट झाले आहे. तिसऱ्या फेरीची

गुणवत्ता
यादी २२
ऑगस्टला
जाहीर
करण्यात
येणार आहे. यंदा

३०६ किनष्ठ महाविद्यालयांमध्ये १ लाख ९ हजार ३१० जागा उपलब्ध आहेत. त्यापैकी ८५ हजार ९८४ जागा केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेद्वारे भरल्या जाणार आहेत. यातील ३३ हजार २६४ जागा भरण्यात आल्या असून, प्रवेशासाठी ५२ हजार ७२० जागा रिक्त आहेत. कोटा प्रवेशाच्या १६ हजार ३५० जागा रिक्त आहेत.

तिसऱ्या फेरीसाठी विद्यार्थ्यांना १८ आणि १९ ऑगस्ट या कालावधीत नवीन अर्ज नोंदणीसह प्रवेश अर्जाचा भाग दोन भरून महाविद्यालयांचे पसंतीक्रम नोंदवता येतील. २२ ऑगस्टला तिसऱ्या फेरीची गुणवत्ता यादी आणि महाविद्यालयांचे प्रवेश जाहीर करण्यात येतील.

Pune Edition Aug 19, 2022 Page No. 3 newspaper.pudhari.co.in

मालिका पाहण्याचे 'यूजीसी'चे आवाहन

पुणे: स्वातंत्र्याच्या अमृतमहोत्सवी वर्षानिमित्त दूरदर्शनने निर्मिती केलेली 'स्वराज: भारत के स्वतंत्रता संग्राम की समग्र गाथा' ही मालिका पाहण्याची, मालिकेवर आधारित प्रश्नमंजूषा आयोजित करण्याची सूचना विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशभरातील उच्च शिक्षण संस्था आणि संलग्न महाविद्यालयांतील शिक्षक, विद्यार्थ्यांना केली आहे. यूजीसीचे सचिव प्रा. रजनीश जैन यांनी या संदर्भातील परिपत्रकासह मालिकेचे वेळापत्रकही संकेतस्थळावर गुरुवारी जाहीर केले आहे.

Pune Edition Aug 19, 2022 Page No. 5 newspaper.pudhari.co.in

३१ ऑक्टोबरपर्यंत प्रवेश रद्द केल्यास शुल्क परत

विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे आदेश

मुंबई : पढारी वृत्तसेवा

चालू शैक्षणिक वर्षात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्याने कुठल्याही कारणाने ३१ ऑक्टोबरपूर्वी प्रवेश रद्द केला तर संबंधिताला संपूर्ण शुल्क परत द्यावे, असे आदेश विद्यापीठ अनुदान आयोगाने नुकतेच दिले आहेत.

सर्व विद्यापीठाच्या कुलगुरू आणि महाविद्यालयांना याबाबत सूचना केल्या आहेत.

अभियांत्रिकी व पदवी अभियांत्रिकीला बसण् औषधनिर्माणशास्त्र अभ्यासक्रमांना शक्यता वर्तवली जात आहे. प्रवेश षेण्यासाठी इच्छुक असलेल्या विद्यापीठ अनुदान आये बहतांश विद्यार्थ्यांनी यावर्षी सीईटी अगोदरच सुचना केल्या आहेत.

उशिरा होत असल्याने बारावी निकालानंतर विद्यार्थ्यांनी विज्ञान शाखेतून प्रथम वर्ष पदवी (बीएस्सी) अभ्यासक्रमांना प्रवेश घेऊन ठेवले आहेत.

आता एमएचटी सीईटीच्या निकालानंतर अभियांत्रिकी प्रवेशासाठी प्रवेश घेताना हा पदवी प्रथम वर्षाला घेतलेला प्रवेश रद्द करणे अवघड होणार आहे. त्यामुळे याचा मोठा फटका पदवी अभियांत्रिकीला बसण्याची शक्यता वर्तवली जात आहे. मात्र विद्यापीठ अनुदान आयोगाने अगोदरच सचना केल्या आहेत

Pune Edition Aug 19, 2022 Page No. 9 newspaper.pudhari.co.in

Section: Education

७ सकाळ

पीएच.डी. प्रवेश प्रक्रियेला

पुणे, ता. १९ : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ ची पीएच.डी. प्रवेश प्रक्रिया कार्यान्वित करण्यात आली आहे, त्या अंतर्गत विद्यापीठाशी संलम मार्गदर्शकांकडील रिक्त जागेचा तपशील घेण्यात येत आहे. यासाठी आता ३० ऑगस्टपर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे.

संशोधन केंद्रातील मान्यताप्राप्त मार्गदर्शकांकडे रिक्त असलेल्या जागांकरिता ही प्रवेश प्रक्रिया राबविण्यात येत आहे. यासाठी विद्यापीठाच्या संकेस्थळावर जात http://bcud.unipune.ac.in/ root/login.aspx या लिंकवर जात २० ऑगस्ट २०२२ पर्यंत ही

माहिती मान्यताप्राप्त मार्गदर्शकांनी भरायची होती, मात्र त्यास आता मुदतवाढ देण्यात आली असून मार्गदर्शकांनी ३० ऑगस्टपर्यंत आपल्या संशोधन केंद्रामार्फत सादर सर्व शैक्षणिक विभाग व संशोधन केंद्र करायची आहे. ज्या मार्गदर्शकांना यांच्याकडून मान्यताप्राप्त संशोधन शैक्षणिक वर्ष २०२२ मध्ये विद्यार्थी घ्यायचे नाहीत त्यांनी देखील आपल्याकडे नोंदणी झालेल्या विद्यार्थ्यांची अद्ययावत माहिती सादर करणे आवश्यक आहे. मार्गदर्शकांना याबाबत काही तांत्रिक अडचण आल्यास त्यांनी ०२०- ७१५३३६३३ या दुरध्वनी क्रमांकावर किंवा phdtracking_support@ pun.unipune.ac.in संकेस्थळावर संपर्क साधावा, असे आवाहन विद्यापीठाकडून करण्यात आले आहे.

Pune, Main 20/08/2022 Page No. 7

पदवी प्रमाणपत्रासाठी करा अर्ज

२२ ऑगस्ट ते १० सप्टेंबरदरम्यान अर्जास मुदत

लोकमत न्यूज नेटवर्क पुणे : सावित्रीबाई फूले पुणे विद्यापीठाचा १२१ वा पदवी प्रदान समारंभ लवकरच घेण्यात येणार असून, यासाठी ऑक्टोबर, नोव्हेंबर २०२९ मध्ये उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांनी अर्ज करावा, असे आवाहन सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून करण्यात आले आहे. विद्यार्थ्यांना २२ ऑगस्ट ते १०

5055 कालावधीत विद्यापीठाच्या

convocation.unipune.ac.in या लिंकवर ऑनलाइन अर्ज करता येणार अर्जाचा नम्ना,

आदीबाबत सविस्तर विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर दिर्ल आहे. पदवी किंवा पदविका प्रमाणपत्र मिळविण्याकरिता विद्यार्थ्यानी ऑनलाइन अर्ज योग्य शुल्कासह भरल्यानंतर अंतिम गुणपत्रिकेची छायांकित प्रत अपलोड करणे आवश्यक आहे, अशी माहिती विद्यापीठाच्या परीक्षा प्रमाणपत्र विभागाकडून देण्यात आली आहे.

Pune Main Page No. 4 Aug 20, 2022 Powered by: erelego.com

Section: Education

लोकमत

पीएच. डी. प्रवेश प्रक्रियेसंदर्भात मूदतवाढ

लोकमत न्यूज नेटवर्क पुणे : सावित्रीबाई फूले पुणे विद्यापीठाकडून शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ची पीएच. डी. प्रवेश प्रक्रिया सरू करण्यात आली आहे. त्याअंतर्गत विद्यापीठाशी संलग्न सर्व शैक्षणिक विभाग व संशोधन केंद्र यांच्याकडन संशोधन मान्यताप्राप्त मार्गदर्शकांकडील रिक्त जागेचा तपशीलही घेण्यात येत आहे. त्यासाठी मदतवाढ देण्यात आली आहे.

संशोधन केंद्रातील मान्यताप्राप्त मार्गदर्शकांकडे रिक्त जागांकरिता ही प्रक्रिया राबविण्यात येत आहे. यासाठी विद्यापीठाच्या संकेस्थळावरील http://bcud.unipune.ac.in/root /login.aspx या लिंकवर २० ऑगस्ट २०२२पर्यंत ही माहिती मान्यताप्राप्त पीएच. डी. मार्गदर्शकांनी भरायची होती. मात्र, त्याला मुदतवाढ दिली असून, मार्गदर्शकांनी ३० ऑगस्टपर्यंत माहिती संशोधन केंद्रामार्फत सादर करायची आहे. ज्या मार्गदर्शकांना शैक्षणिक वर्ष २०२२मध्ये विद्यार्थी घ्यायचे नाहीत, त्यांनीही आपल्याकडे नोंदणी झालेल्या विद्यार्थ्यांची अद्ययावत माहिती सादर करणे आवश्यक आहे. काही तांत्रिक अडचण आल्यास त्यांनी ०२० - ७१५३३६३३ या दुरध्वनी क्रमांकावर phdtracking_support@pun.uni pune.ac.in या संकेस्थळावर संपर्क साधावा, असे आवाहन केले आहे.

Pune Main Page No. 4 Aug 20, 2022 Powered by: erelego.com

लोक्समत

तील स्टार्टअपचे भविष्य अधांतरी

लोकमत न्यूज नेटवर्क पूर्णे : सावित्रीबाई फुले पुणे होती. विद्यापीठाच्या नवोपक्रम नवसंशोधन आणि साहचर्य केंद्राच्या (इनोव्हेशन सेल) संचालिका डॉ. अपूर्वा पालकर यांची निवड महाराष्ट्र राज्याच्या कौशल्य विद्यापीठाच्या पहिल्या कुलगुरु पदावर जुलै महिन्यात झाली. तेव्हापासून पुणे विद्यापीठातील इनोव्हेशन सेलच्या केंद्राचा कार्यभार अतिरिक्त म्हणून इतरांकडे देण्यात आला आहे.

व्यवस्थापनशास्त्र विषयात पीएच.डी केलेल्या व या क्षेत्रात विद्यापीठ काम करत आहे. वर्षांपूर्वी विद्यापीठाच्या इनोव्हेशन आहे.

सेलच्या संचालकपदी निवड झाली कार्यकाळात त्यांच्या विद्यापीठाला अटल या इनोव्हेशनमधील राष्ट्रीय क्रमवारीमध्ये देशात आठवे स्थान मिळाले.

विद्यापीठात इनोव्हेशन सेलच्या स्थापनेपासून सध्या स्टार्टअप विद्यापीठात सुरू आहेत, तर बाहेरील ३७५ स्टार्टअपसोबत जवळपास २५ वर्षांचा अनुभव आता या स्टार्टअपना बुस्ट असलेल्या डॉ. पालकर यांची चार मिळेल का हा प्रश्नदेखील अधांतरीच

पढे दिशा मिळणार का?

 कोविडकाळात विद्यापीठात ई-अभ्यासकमाची निर्मिती करण्यात या सेलचा मोलाचा वाटा आहे. तसेच या सेलद्वारे चार वर्षाच्या काळात १०३ संस्थांसोबत सामंजस्य करारही झाले आहेत.

> त्या माध्यमातून अनेक नामांकित संस्थांशी विद्यापीठ जोडले गेले, तर स्मार्ट सिटी प्रकल्प, पुणे जिल्हा परिषद, पिंपरी चिंचवड महापालिका या स्थानिक स्वराज्य संस्थांसोबत विद्यापीठाला जोडण्यात आले.

 आता हे सर्व उपक्रम पुढे सुरु राहणे गरजेचे आहे. पण, आता त्याला पुढे दिशा मिळणार का असाही प्रश्न उपस्थित

विद्यापीठातील डनोव्हेशन सेलचे पद मान्यता असलेले असन, डॉ. पालकर यांच्यानंतर रिक्त आहे. त्याचा अतिरिक्त कार्यभार दसऱ्या अधिकाऱ्यांकडे देण्यात आला आहे. मात्र, हा पदभार तात्पुरता देण्यात आला आहे. तसेच, पूर्णवेळ अधिकारी भरण्याची प्रक्रिया सुरू करण्यात येत आहे.

- डॉ. कारभारी काळे. कुलगुरु, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

Pune Main Page No. 4 Aug 20, 2022 Powered by: erelego.com

Section: Education

Maharashtra Times 20.8.2022

Section: Education

🛭 सकाळ

महाविद्यालये, विद्यापीठांत तज्ज्ञांचे धडे

(पीटीआय) : विद्यापीठे व महाविद्यालयांतील शिक्षणाचा दर्जा सुधारण्यासाठी त्या-त्या विषयांतील तज्ज्ञांची मदत घेतली जाणार असून उच्चशिक्षण देणाऱ्या संस्थांना नव्या श्रेणीमधून तज्ज्ञांची प्राध्यापक म्हणून नियुक्ती करता येणार आहे. संबंधित तज्ज्ञासाठी औपचारिक पदवी आणि शोध साहित्य प्रसिद्ध करणे अशा अटी बंधनकारक नसतील. गेल्या आठवड्यामध्ये विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (यजीसी) बैठकीत याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला होता. 'प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टिस' या नव्या योजनेची अधिसूचना पुढील महिन्यामध्ये काढण्यात येईल.

नव्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार

अभियांत्रिकी, विज्ञान, माध्यम, साहित्य, नवउद्यमशिलता, सामाजिक शास्त्रे, फाईन आर्ट, सनदी सेवा आणि सशस्त्र दले या क्षेत्रातील मान्यवरांची तज्ज्ञ म्हणून नियुक्ती करता येणार आहे. उपरोक्त उल्लेख केलेल्या कोणत्याही क्षेत्रामध्ये वरिष्ठपातळीवर म्हणून किमान पंधरा वर्षे उल्लेखनीय काम करणाऱ्या आणि स्वतःचे प्रभूत्व सिद्ध करणाऱ्या तज्ज्ञ व्यक्तीची प्राध्यापक म्हणून नियुक्ती करण्यात येईल. संबंधित व्यक्तीने उल्लेखनीय काम केले असेल तर प्राध्यापक म्हणून तिची नियुक्ती करताना औपचारिक शैक्षणिक पात्रता अथवा पदवीचा विचार केला जाणार नाही, असेही या मार्गदर्शक तत्त्वांमध्ये नमुद करण्यात आले आहे.

जबाबदाऱ्या पार पाडाव्या लागणार

साधारणपणे प्राध्यापक म्हणून एखाद्या तज्ज्ञ व्यक्तीची नियुक्ती करण्यापूर्वी जे निकष लावले जातात ते या तज्ज्ञांना नेमताना विचारात घेतले जाणार नाहीत. प्राध्यापक म्हणून नियुक्ती करताना प्रामुख्याने शैक्षणिक पात्रता आणि शोध साहित्याचे प्रकाशन याबाबींचा विचार केला जातो. 'यूजीसी'ने ही सूट देतानाच संबंधित तज्ज्ञाने त्याची कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या योग्यपद्धतीने पार पाडणे अपेक्षित आहे, असे म्हटले आहे.

तज्ज्ञांचे तीन श्रेणीत वर्गीकरण

'प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टिस'अन्वये या तज्ज्ञांची महाविद्यालयांत नेमणूक करताना दहा टक्क्यांची मर्यादा ओलांडली जाऊ नये असे म्हटले आहे. या तज्ज्ञांचे देखील तीन श्रेणींमध्ये वर्गीकरण करण्यात येईल. यात उद्योग, उच्च शिक्षण संस्था आणि मानदस्तरावर आदींचा समावेश आहे.

Pune, Main 23/08/2022 Page No. 9

Section: Education

अकरावीला तिसऱ्या फेरीत १२ हजार २५३ विद्यार्थ्यांना प्रवेश

४ हजार ४७६ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : पुणे आणि पिंपरी चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील कनिष्ठ महाविद्यालयांतील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेच्या तिसऱ्या फेरीत १२ हजार २५३ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर झाला. तर, ४ हजार ४७६ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले असून, प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना २४ ऑगस्टपर्यंत प्रवेश निश्चित करायचा आहे

महाविद्यालयांमध्ये १ लाख ८ हजार ८३० जागा प्रवेशासाठी उपलब्ध आहेत. त्यापैकी ८५ हजार २४० जागा केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश पुक्रियेद्वारे भरल्या जाणार आहेत. प्रवेश प्रक्रियेत आतापर्यंत दोन

तिसऱ्या फेरीतही पात्रता गुण चढेच...

पवेश प्रकिरोच्या तिसऱ्या फेरीतही नामांकित महाविद्यालयातील प्रवेशासादीचे पात्रता गुण नत्वदीपारच असल्याचे चित्र आहे. त्यामुळे नामांकित महाविद्यालयातील प्रवेशासाठी चुरस असल्याचे दिसन येत आहे.

नियमित फेऱ्या राबवण्यात आल्या. प्रवेश प्रक्रियेच्या तिसऱ्या फेरीची गुणवत्ता यादी आणि महाविद्यालय प्रवेश सोमवारी जाहीर करण्यात आले. तिसऱ्या फेरीत ४ हजार ४७६ विद्यार्थ्यांना पहिल्या पसंतीचे, २ हजार ३७० विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या पसंतीचे, तर १ हजार ५२४ विद्यार्थ्यांना तिसऱ्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळाले. एकुण १२ हजार २५३ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर करण्यात आला, त्यात १ हजार २३४ विद्यार्थ्यांना कला शाखेत, ४ हजार ६७६ विद्यार्थ्यांना वाणिज्य शाखेत, ६

हजार ११० विद्यार्थ्यांना विज्ञान शाखेत आणि २३३ विद्यार्थ्यांना व्यवसाय अभ्यासक्रम शाखेत प्रवेश मिळाला.

प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना कागदपत्र पडताळणी आणि प्रवेशाची प्रक्रिया २४ ऑगस्टपर्यंत पूर्ण करावी लागेल. पहिल्या पसंतीचे महाविद्यालय मिळूनही प्रवेश न घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पुढील फेरीत सहभागी करून घेतले जाणार नाही. तिसऱ्या फेरीची प्रवेश प्रक्रिया २५ ऑगस्टपासून सुरू करण्यात येणार आहे.

Section: Education

Pune University V-C: HC seeks state govt's response on PIL alleging delay in appointment

OMKAR GOKHALE

THE BOMBAY High Court recently issued notice to the Principal Secretary of the Higher and Technical Education department of the Maharashtra gov-ernment seeking his response to a Pil that demanded implemen-tation of existing provisions of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 for ap-pointment of Vice Chancellor (V-C) of Savitribai Phule Pune University (SPPU) – a post that

has been vacant since May. A division bench of Justice Prasanna B Varale and Justice Kishore C Sant on August 12 passed an order on a PIL by Pune resident and retired professor Dhananjay Kulkarni along with Bageshree Manthalkar, senate member of the SPPU.

The plea claimed that there has been no effective and timely implementation of the 2016 Act, adding that important positions in the university, including that of vice chancellor, are lying vacant. The petitioners told the court

that the post of V-C had fallen va-cant on May 18 and the addi-tional charge given to Karbhari Vishwanath Kale, V-C of Dr Babasaheb Ambedkar Technological University, Lonere, Raigad. Advocates Anjali N Helekar, Anu C Kaladharan and Manali Chipkar for the petition-ers referred to section 11 (5) of

the Act in their plea. The said provision stipulated that the process of setting up the panel of suitable persons for be-ing appointed as the V-C shall begin at least six months before the probable date of occurrence of the vacancy. Moreover, the process of appointment of the V-C shall be completed at least one month be-fore the probable date of occurrence of the vacancy. Helekar said that only a partial process was initiated in this regard.

The petitioners referred to February 18 "reminder" communication by secretariat of the Governor office to the Principal Secretary of the state government requesting to communicate the nominee of state gov ernment for the search committee to be constituted for the selection of V-C of Pune University. The said letter also made reference to earlier com-munications of November, 2021 and January, this year.

In response, the Principal Secretary of the Higher and Technical Education depart-ment on February 23 had informed the Governor office that as soon as the approval is granted by the Minister concerned, the names of nominated members on behalf of state government to the panel would be immediately communicated.

Helekar submitted that in spite of the letter, there was no further progress in the matter. The petitioners argued it may not be appropriate for the state government to keep such an important position in an academic field lying vacant without there being an effective implementation of 2016 law.

The bench noted in the order "Considering above referred facts and submissions of counsel for the petitioner, we deem it appropriate to issue notice at this stage only to respondent princi pal secretary of state govern ment, making the same return able on September 5."

The Indian Express 23.8.2022

The Times of India 23.8.2022

Section: Education

विद्यापीठाची प्लेसमेंट घटली

खर्च लाखांत लाभ शेकड्यात : ४ वर्षांत ८९ वरून ७ टक्क्यांवर

पुणे, ता. २३: विद्यार्थ्यांना नोकरीच्या संघी उपलब्ध व्हाव्यात म्हणून साविजीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने प्लेसमेंट सेलची स्थापना केली आहे. मात्र आजवर ३४ लाख १० हजार ७४५ रुपये खर्च करून केवळ एक हजार ८८८ अर्जदारांना नोकरी मिळाली आहे. त्यात मागील चार वर्णात ८९ टक्क्यांवर असलेली प्लेसमेंट ७ टक्क्यांवर धसरली आहे.

जानेवारी २०१७ मध्ये विद्यापीठात ट्रेनिंग व प्लेसमेंट सेल कार्यान्वित झाला. विद्यार्थ्यांना रोजगाराभिमुख प्रशिक्षण आणि नोकन्यांची उपलब्धता करणे हे या सेलचे कार्य. मात्र आजवर आलेल्या ६ हजार १२६ अर्जदारापैकी फक्त एक हजार ८८८ विद्यार्थ्यांना नोकन्या मिळाल्या आहे. २०२२ या वर्षात आजपर्यंत फक्त १३० विद्यार्थ्यांना नोकन्या मिळाल्या अस्न, हीच संख्या २०१९ मध्ये एक हजार ३४ होती. कोरोनानंतर विद्यापीठाच्या प्लेसमेंटमध्ये झपाट्याने घट झाली आहे. प्लेसमेंट सेलच्या कार्यपद्धतीतच दोष असल्याचा आरोप स्टुडंट हेल्यिंग हैंडचे अध्यक्ष कुलदीप आंबेकर यांनी केला आहे.

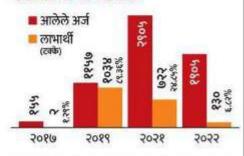
कोरोना जरी संपलेला असला तरी अद्यापही शिक्षणव्यवस्थेवर त्याचा परिणाम दिसत आहे. अगदी प्रवेशापासून ते प्लेसमेंटपर्यंतच्या प्रक्रिया प्रभावित झाल्या आहे. शेवटच्या वर्षाचे निकाल आल्यानंतर यात सुधारणा होण्याची अपेक्षा आहे. प्लेसमेंट सेलचा आम्हीही आढावा घेतला असून, यासंबंधी आवश्यक उपाययोजना करत आहोत.

- डॉ. संजीव सोनवणे, प्र-कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

माहितीचे निष्कर्ष

- देखभाल-दुरुस्ती आणि कार्यालयीन खर्चासाठी संपूर्ण निधीचा वापर
- दरवर्षी तस्तुदीपेक्षा खर्च कमीच
- डेटाबेस, प्रशिक्षण, कंपन्यांशी करारासंबंधी शून्य खर्च
- नव्या रोजगार संधी, उपलब्ध जागा, आवश्यक कौशल्यांचा शोध आवश्यक

प्लेसमेंटची आकडेवारी

आजवर फक्त दुरुस्ती, देखभाल आणि कार्यालयीन खर्च वगळता इतर कोणत्याही उपक्रमावर एक रुपयाही खर्च झाला नाही. त्यामुळे फ्लेसमेंटच्या नावाखाली विद्यापीठ लाखोंची उधळपट्टी करत आहे. विद्यापीठ कॅम्पसमध्ये आजवर फक्त दोनच कंपन्या आल्या असून, विद्यार्थामध्ये जनजागृतीसाठी कोणतेच प्रयत्न विद्यापीठाने केलेले नाहीत. खर्च लाखो रुपयांचा मात्र लाभार्थ्यांची संख्या फक्त शेकड्यात आहे. माहिती अधिकारामार्फत आम्ही ही माहिती मागवली होती.

-कुलदीप आंबेकर, अध्यक्ष, स्टडंट हेल्पिंग हँड

Section: Education

एका दिवसात चाळीस हजार प्रमाणपत्रांची छपाई शक्य

सावित्रीबाई फूले पुणे विद्यापीठात छपाईसाठी नवीन यंत्रणा

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने गुणपत्रिका आणि पदवी प्रमाणपत्रासाठी नवीन यंत्रणा खरेदी केली. या यंत्रणेमुळे एका दिवसात चाळीस हजार प्रमाणपत्रांची छपाई करणे शक्य आहे.

विद्यापीठाच्या परीक्षा विभागातील मुद्रण कक्षात या यंत्रणेचे सोमवारी उद्घाटन झाले. विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. कारभारी काळे, प्र- कुलगुरू डॉ. संजीव सोनवणे, कुलसचिव डॉ. प्रफल्ल पवार, परीक्षा व मुल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे, व्यवस्थापन परिषद सदस्य राजेश पांडे, प्रसेनजीत फडणवीस,

डॉ. संजय चाकणे, संतोष ढोरे, डॉ. महेश आबाळे, डॉ. सुधाकर जाधवर, विभागातील कार्याधिकारी दत्तात्रय कटे आदी या वेळी उपस्थित होते. विद्यापीठाक इन गुणपत्रिका आणि पदवी प्रमाणपत्रे रखडल्याबाबत काही दिवसांपुर्वी आंदोलन करण्यात आले होते. या पार्श्वभूमीवर विद्यापीठाने नवीन यंत्रणा खरेदी केली.

डॉ. सोनवणे म्हणाले, की पुणे, नगर आणि नाशिक जिल्ह्यांतील जवळपास ६५० महाविद्यालये विद्यापीठाशी संलग्न आहेत. साधारण

विद्यार्थ्यांच्या प्रमाणपत्रांची छपाई अधिक जलद होण्यासाठी छपाई यंत्रणा खरेदी करण्यात आली. परीक्षा विभाग अधिक सक्षम करण्यावर भर

- डॉ. कारभारी काळे, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

आठ लाख विद्यार्थ्यांन विद्यापीठाकड्न गुणपत्रिका, पदर्व प्रमाणपत्र दिले जाते. विद्यार्थ्यांन वेळेत प्रमाणपत्र उपलब्ध होण्याच्य दृष्टिकोनातन विद्यापीठाने नवीन यंत्रणा खरेदी केली.

आधीच्या यंत्रणेमध्ये एकावेळी केवळ पाचशे पेपर भरता यायचे, त नव्या यंत्रणेमध्ये एकावेळी आठ हजार पेपर लोड करता येतात. तसेच ह्यडमेज प्रोसेसिंगह्न जलद होणा असल्याने बेळ वाचेल, असे डॉ काकडे यांनी सांगितले.

Wed, 24 August 2022 कांकश्रता Med, 24 August 2022 https://epaper.loksatta.com/c/69837201

नॅक, एनबीए, एनआयआरएफचे विलीनीकरण?

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पणे : उच्च शिक्षण संस्थांच्या मृल्यांकन आणि क्रमवारीसाठी राष्ट्रीय मूल्यांकन परिषद (एनएसी) ही एकच संस्था असण्याबाबत राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० मधील तरतुदीस अनुसरून केंद्र सरकारक इन पावले टाकण्यात येत आहेत. त्या अनुषंगाने राष्ट्रीय मुल्यांकन आणि अधिस्वीकृती परिषद (नॅक), राष्ट्रीय मूल्यांकन मंडळ (एनबीए), राष्ट्रीय संस्थात्मक मल्यांकन क्रमवारी (एनआयआरएफ) विलीनीकरण करण्याची तयारी केंद्र सरकारकडून करण्यात येत असून, नॅकच्या कार्यंकारी समितीचे अध्यक्ष भावाण पटवर्धन रागे च्ह्या अध्यक्षतेखाली समिती नियुक्त करण्यात आली आहे.

देशभरातील उच्च शिक्षणाची ग्णवत्ता वाढवण्यासाठी विविध निकषांवर विद्यापीठे महाविद्यालयांच्या मुल्यांकनांचे काम नॅककडून करण्यात येते. तंत्रशिक्षण संस्थांचे एनबीएकडून केले जाते. तसेच राष्ट्रीय एन आय आर एफ स्तरावरील क्रमवारी तयार करण्याचे कामही एनबीएक डन करण्यात येते. या दोन्ही संस्थांकडून स्वायत्त पद्धतीने काम करण्यात येते. अलीकडेच अभियांत्रिकी प्रवेशासाठीची संयुक्त प्रवेश परीक्षा (जेईई) आणि वैद्यकीय प्रवेशांसाठीची राष्ट्रीय पात्रता प्रवेश परीक्षा (नीट) यांचे विलीनीकरण सामायिक विद्यापीठ प्रवेश परीक्षेमध्ये (सीयुईटी) करण्याचा प्रस्ताव विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (युजीसी) दिला आहे. त्यानंतर नॅक आणि एनबीए या संस्थांच्या विलीनीकरणाची तयारी करण्यात येत

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात राष्ट्रीय मूल्यांकन परिषद प्रस्तावित आहे. यो संस्थेअंतर्गत एन आयआरएफ, नॅक आणि एनएबी या संस्था राह् शकतात. मात्र त्यांच्या कामात सुसूत्रता असणे आवश्यक आहे. ही सुसूत्रता कशी आणता येईल याबाबत समिती काही शिफारशी सरकारला अहवालाद्वारे सादर करणार आहे. साधारणपणे महिन्याभरात अहवाल सादर केला जाईल. - डॉ. भूषण पटवर्धन, कार्यकारी समिती अध्यक्ष, नॅक

Section: Education

आता विशेष फेरीद्वारे अकरावीचे प्रवेश

तिसऱ्या फेरीतील प्रवेशासाठी आज अखेरची मुदत

पुणे : पुणे आणि पिंपरी चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील कनिष्ठ महाविद्यालयांतील अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेच्या तिसऱ्या फेरीत प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश निश्चित करण्यासाठी आज अखेरची मृदत आहे. आता प्रवेश प्रक्रियेत विशेष फेऱ्या राबवल्या जातील. यंदा अकरावीच्या प्रवेशांसाठी महाविद्यालयांमध्ये १ लाख ८ हजार ८३० जागा प्रवेशासाठी उपलब्ध आहेत. त्यापैकी ८५ हजार २४० जागा केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेद्वारे भरल्या जाणार आहेत. तिसऱ्या फेरीत एकूण १२ हजार २५३ विद्यार्थ्यांना प्रवेश जाहीर करण्यात आला. मंगळवारी सायंकाळपर्यंत केंद्रीय

पद्धतीने ३६ हजार ५३० विद्यार्थ्यांनी, तर राखीव कोट्याद्वारे ७ हजार ६७१ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश निश्चित केला. तिसऱ्या फेरीच्या वेळापत्रकाननुसार प्रवेश जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यांना प्रवेश निश्चित करण्यासाठी बुधवारी (२४ ऑगस्ट) अंतिम मुदत आहे. प्रवेश प्रक्रियेत आतापर्यंत तीन नियमित फेऱ्या राबवण्यात आल्या आहेत. तर नियमित फेऱ्यांनंतर आता विशेष फेऱ्या राबवल्या जातील, पहिल्या विशेष फेरीची प्रक्रिया २५ ऑगस्टपासून सुरू करण्यात वेईल.

प्रवेश समितीच्या सचिव मीना शेंडकर म्हणाल्या, की नियमित फेऱ्या झाल्यानंतर साधारणपणे दोन विशेष फेऱ्या होऊ शकतील, नियमित फेऱ्या

- 🌑 नोंदणीच्या तुलनेत उपलब्ध जागा जास्त असल्याने सर्व विद्यार्थ्यांना प्रवेश निश्चित मिळणार.
- विद्यार्थी आणि पालकांनी प्रवेशाबाबत निश्चित सहावे.
- विद्यार्थ्यांनी ठरावीक महाविद्यालयांसाठी अङ्ग न राहता अन्य महाविद्यालयांच्या पर्यायांचाही विचार करावा.
- प्रवेशासाठी संबंधित कनिष्ठ महाविद्यालयातील पात्रता गुण लक्षात घेऊन त्यानुसार महाविद्यालयांचे प्राधान्यक्रम मरावेत.

आणि विशेष फेऱ्यांतून ८० टक्के प्रवेश पुर्ण झाल्यावर प्रथम येणाऱ्यास प्रथम प्राधान्य फेरी राबवली जाईल, विशेष फेरीमध्ये सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी त्यांचा प्रवेश अर्ज लॉक करणे आवश्यक आहे, विशेष फेरीमध्ये विद्यार्थ्यांना त्यांचे अर्ज प्रणालीदारे

अनलॉक करून दिले जातात. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना विशेष फेरीतून प्रवेश घ्यायचा असल्यास त्यांनी त्यांचा अर्ज लॉक करणे, लॉक झालेल्या प्रवेश अर्जाची पडताळणी होणे आवश्यक आहे. त्यानंतरच विशेष फेरीमध्ये विद्यार्थ्यांच्या अर्जाचा विचार होईल.

♦टोवायता Wed, 24 August 2022 https://epaper.loksatta.com/c/69837179

Section: Education

SPPU's quick-fix solution on hiring professors draws severe criticism

Varsity scores low in recent national rankings; experts fear prejudice in appointments; VC under pressure to fill 140 posts

Yashpal Sonkamble yashpal@punemirror.com

TWEET @YashPune_Mirror

he Savitribal Phule Pune University
(SPPU) has been reluctant to fill in
vacancies for 270 posts for full-time
professors despite much hue and cry.
Many departments in the prestigious educational institute are unable to
operate efficiently, citing a lack of professors. In a
fresh blow, SPPU has received alarmingly low
scores in recent National Institutional Ranking
Framework (NIRF) ratings. Now, the SPPU administration has had a rude awakening.

In order to resolve the issue, the varsity has decided to hire 130 professors, albeit on a year-long contract basis. However, the move is unlikely to sew up a severe staff crunch as 140 vacant posts are still to be filled. It has been revealed that the salary of the part-time staffers will be borne from the university funds.

The move has not gone down well with qualified aspirant professors, who have demanded that

all colleges should appoint full-time professors instead of on short-term contracts.

Suresh Dabhade Patil, state coordinator of NET-SET-PhD Dharak Sangharsh Samiti, said, "We demand the appointment of full-time professors on a regular basis. The University Grants Commission (UGC) had released five circulars regarding 100 per cent recruitment for the post of professors in all colleges and universities. However, all public universities and affiliated college managements have overlooked that direction."

Reacting to SPPU's makeshift appointments, Dabhade Patil noted that the move would hamper the quality of education at varsity departments. "There are 33,000 vacant posts in the state, but only 11,000 professors are on the payroll. Dr Dhanraj Mane's committee had recommended hiring educators on a clock-hour basis (CHB) in 2021, however, there has been little progress over that. SPPU's reluctance to hire full-time professors is frustrating," he noted.

On the condition of anonymity, one of the professors on CHB in SPPU, said, "The decision to recruit 130 professors has been influenced by a few management council members. They have put pressure on SPPU vice-chancellor (VC) Karbhari Kale to appoint professors in all departments."

"SPPU's financial condition is dwindling, and yet, they are hiring around 250 aspirants. Funds for their salaries will be withdrawn from university funds, which consist of student fees. It will indirectly affect fee structures. I suspect the move will open doors for direct rehabilitation of full-time workers of a political party and right-wing organisations as professors," he added.

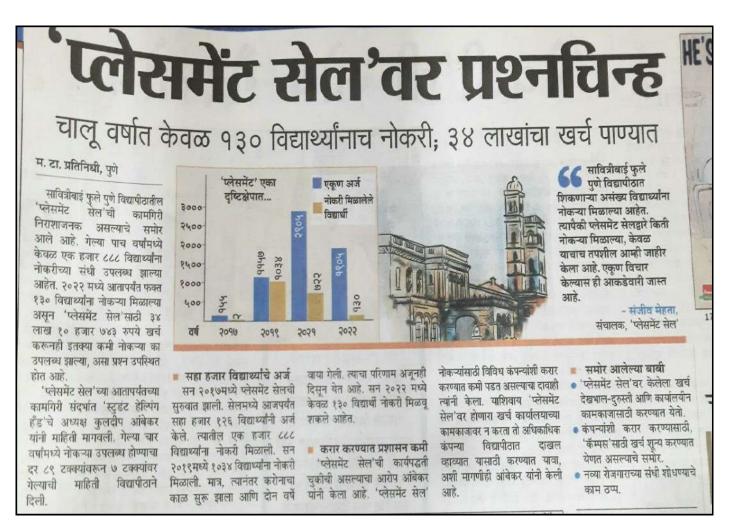
SP Lawande, president of Maharashtra Federation of University and College Teachers Organisation (MFUCTO), said, "The appointment of professors on a contract basis is not a final solution. Why is the state government not permitting the appointment of full-time professors all over the state? This decision is only a temporary settlement. We demand an immediate decision on full-time professor recruitment."

Dr Dhanraj Mane, director of higher education and chairman of the CHB committee, said, "Former higher and technical education minister Uday Samant had established a four-member committee on professor recruitment and pay fixation of CHB professors. We recommended 'same work same wage' for all. We tabled our committee report before the state government in August 2021. I will not comment on further procedure."

Speaking to Mirror, Kale said, "We got low ranking due to vacant posts in all departments. So a plan has been prepared for the recruitment of professors. Around 130 posts will be filled on a contract basis till September 5. Apart from this, 140 posts of the remaining professors were also filled. Permanent professors will also be appointed on a self-financed basis."

Pune Mirror 24.8.2022

Section: Education

Maharashtra Times 24.8.2022

Section: Education

शिक्षणसंस्थांमध्ये आता विविध क्षेत्रांतील अनुभवी प्राध्यापक

१० टक्के पाध्यापक योजनेनुसार भरती

लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई : कोणत्याही क्षेत्रात पंधरा वर्षे कामाचा अनुभव असलेल्या व्यक्तींना आता शिक्षणसंस्थांमध्ये प्राध्यापक म्हणन नियक्त करता येणार आहे. यासाठी कोणत्याही केमान शैक्षणिक पात्रतेचे बंधनही असणार नाही. शिक्षणसंस्थेतील एकुण प्राध्यापकांपैकी १० टक्के प्राध्यापक हे या योजनेनुसार घेता

अभियांत्रिकी, विज्ञान, तंत्रज्ञान, उद्योजकता, व्यवस्थापन, वाणिज्य, सामाजिक शास्त्र, कला, साहित्य, माध्यम, विधि, संरक्षण, प्रशासन

यांसह कोणत्याही क्षेत्रात पंधरा वर्षे कामाचा अनुभव असलेल्या व्यक्तींची आता प्राध्यापक म्हणून थेट नियक्ती करण्याची मभा उच्चशिक्षण संस्थांना मिळणार आहे. आयोगाच्या नुकत्याच झालेल्या बैठकीत 'प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टीस' या योजनेला मान्यता देण्यात आली शिक्षणसंस्थेतील एकूण प्राध्यापकांपैकी टक्के प्राध्यापक हे या योजनेनुसार घेता येतील. मात्र संस्थेतील नियमित मंजुर पदे अबाधित राहतील. नियमित प्राध्यापकांची पदे कमी न करता व्यावसायिक अनुभवींची नियुक्ती करता येईल. अध्यापनासह अभ्यासक्रम आराखडा तयार संस्थेच्या संशोधन प्रकल्पातही हे प्राध्यापक सहभागी

औपचारिक शैक्षणिक पात्रतेची अट नाही

राध्या प्राध्यापक होण्यासाठी पदव्यत्तर पदवी, नंतर नेट किंवा पीएवडी अशी शैक्षणिक पात्रतेची शिडी उमेदवारांना चढावी लागते. मात्र अनुभवाच्या आधारे नियुवती करण्यात येणाऱ्या या प्राध्यापकाराठी कोणत्याही औपचारिक रौक्षणिक पात्रतेचेही बंधन नाही. कामाचा दीर्घ अनुभव असल्यास शैक्षणिक पात्रतेचा विचार न करता प्राध्यापकांची नियुक्ती करण्यात येणार आहे. संख्येतील दोन वरिष्ठ प्राध्यापक आणि संबंधित क्षेत्रातील एक तज्ज्ञ यांची समिती आलेल्या शिफारसी किंवा अर्जातुन प्रोफेसर ऑफ प्रॅविटर पदासादी निवड करेल. त्यासाठी संस्था किंवा विद्यापीटातील अधिकार मंडळांची मान्यता असणेही

होऊ शकतील, किमान १ वर्षे ते कमाल ३ वर्षे या कालावधीसाठी त्यांची नियुक्ती करता येईल. या प्राध्यापकांच्या वेतनाचा किंवा मानधनाचा आर्थिक भार मात्र संस्थांनाच उचलावा लागणार आहे. त्यासाठी पर्याय म्हणन शिक्षणसंस्था एखादी संस्था, उद्योग यांच्याशी भागिदारी करू शकतील.

पुस्तकी शिक्षणापलिक डे प्रत्यक्ष काम करणाऱ्या व्यक्तींचा अनुभव, कौशल्ये याचा विद्यार्थ्यांना फायदा व्हावा. त्याचप्रमाणे उद्योग किंवा विविध क्षेत्रातील संस्थांनाही त्यांच्या गरजेनसार कौशल्य विकास झालेले मनष्यबळ मिळावे यासाठी ही योजना आखण्यात आल्याचे आयोगाने मसुद्यात नमूद केले आहे.

🗫 केटोक्स्ता Thu, 25 August 2022 https://epaper.loksatta.com/c/69857331

🛭 सकाळ

वद्यापीठ : पेपर तपासणीची प्रक्रिया तातडीने

पुणे, ता. २४ : सावित्रीवाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांतील परीक्षांना कोरोनामुळे उशीर झाला आहे. यामुळे विद्यार्थ्यांना पुढील प्रवेशसाह इतर अडचणींचा सामना करावा लागत आहे. यावर उपाय म्हणून विद्यापीठाने संबंधित अभ्यासक्रमाची परीक्षा संपल्यानंतर तातडोंने पेपर तपासणी सुरू केली आहे. त्यामुळे निकाल वेळेतच लागेल, असा विश्वास परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाने व्यक्त केला आहे.

सप्टेंबर अखेरपर्यंत विविध

दृष्टिक्षेपात...

- विद्यापीठाशी संलम्न महाविद्यालये : ६५०
- सत्र परीक्षेला बसणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या (अंदाजे) : ८ लाख
- २४ ऑगस्टपर्यंत निकाल घोषित झालेले अभ्यासक्रम : १८४

अभ्यासक्रमांच्या शेक्टच्या सत्राच्या परीक्षा होणार आहेत. आजपर्यंत झालेल्या बहतेक अध्यासक्रमांचे निकाल परीक्षा संपल्यानंतर आठच दिवसात घोषित करण्याला परीक्षा विभागाच्या वतीने प्राधान्य दिले आहे. मात्र तरिही इतर विद्यापीठांच्या तुलनेत पुणे विद्यापीठाचे निकाल उशिराने लागत आहे.

सोमवारी गुणपत्रिका व पदवी प्रमाणपत्र छापण्याच्या मशिनचे करण्यात आले. या मशिनमुळे एका दिवसात चाळीस हजार प्रिंट घेणे शक्य होणार आहे., ''आधीच्या मशिनमध्ये एकावेळी केवळ पाचशे पेपर लोड केले जात

विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या निर्देशाप्रमाणे ऑक्टोबरमध्ये पढील शैक्षणिक वर्ष सुरू होत आहे. त्यासाठी

आवश्यक सर्व परीक्षांचे निकाल पढील महिन्यातच लागतील. – डॉ. महेश काकडे.

संचालक, परीक्षा व मृल्यमापन मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीट

होते मात्र यामध्ये एकावेळी आठ हजार पेपर लोड करता येतात, असे डॉ. महेश काकडे यांनी सांगितले.

Pune, Main 25/08/2022 Page No. 2

Section: Education

अकरावीसाठी आता कोट्यांतर्गत प्रवेश

प्रवेशाची चौथी फेरी घोषित; शनिवारपर्यंत अर्जाची मुदत

पुणे, ता. २४ : अकरावी प्रवेशाच्या चौथ्या फेरीचे वेळापत्रक जाहीर झाले असून, कोट्यांतर्गत प्रवेशासाठी शनिवारपर्यंत (ता. २७) अर्ज करता येणार आहे. अल्पसंख्याक कोट्यासह इतर सर्व कोट्यातील प्रवेशाची ही फेरी दोन सप्टेंबरपर्यंत असणार आहे.

केंद्रीकृत प्रवेश प्रक्रियेअंतर्गत पुणे व पिंपरी-चिंचवड शहरातील अकरावीची प्रवेश प्रक्रिया पार पडत आहे. जवळपास बहतेक कनिष्ठ महाविद्यालयांतील प्रवेश आता अंतिम टप्प्यात असन, कोटाअंतर्गत

प्रवेशाची चौथी फेरी माध्यमिक व उच्च माध्यम शिक्षण संचालक महेश पालकर यांनी घोषित केली आहे. शनिवारपर्यंत विद्यार्थ्यांना कोटांतर्गत प्रवेशासाठी पसंतीक्रम नोंदविता येईल. प्रवेशीत विद्यार्थी याच काळात हिलक्षी विषयाच्या प्रवेशासाठी ऑनलाइन पसंतीक्रम नोंदव् शकता. मंगळवारी (ता. ३०) सकाळी दहा वाजता गुणवत्ता यादी जाहीर करण्यात येणार आहे. क्रमवारीत आलेले विद्यार्थी दोन सप्टेंबरपर्यंत प्रवेश निश्चित करू शकता.

Pune, Main 25/08/2022 Page No. 2

७ सकाळ

जोड अभ्यासक्रम करणार विद्यार्थ्यांना सक्षम

कोरोना काळात उत्तीर्ण झालेल्यांसाठी उपक्रम

को रोना काळात ऑनलाइन परीक्षेत विद्यार्थी सहज पास झाले असले तरी त्या काळात शिक्षण प्रक्रिया विस्कळीत झाल्याने त्यांचे शिक्षण योग्य रितीने झालेले नाही. अनेक विषयांत ते मागे पडले आणि त्यांच्यावर 'कोरोना पास'चा शिक्का बसला, या विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान भरून काढण्यासाठी राज्यातील सर्व अकृत्री विद्यापीठांमध्ये कोरोना कालावधीत शिक्षण घेतलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी जोड अभ्यासक्रम (ब्रिज कोर्स) हा उपक्रम राबविण्यात येणार आहे. तशा प्रकारची घोषणाच उच्च आणि तंत्रशिक्षण मंत्री चंद्रकांत पाटील यांनी आज विधिमंडळात केली.

चाल शैक्षणिक वर्षामधील पदवी व पदव्यत्तरच्या सर्व विषयांसाठी हा उपक्रम राबविण्यात येणार आहे. कोरोना काळात झालेले नुकसान भरून काढण्यासाठी हा अतिरिवत शैक्षणिक उपक्रम आहे व त्यामध्ये सहभागी व्हावे

उपक्रमाची वैशिष्ट्ये

- १ 'सप्टेंबर ते १५ ऑक्टोबरपर्वत हा कोर्स ऑफलाइन उपलब्ध
- कोर्ससाठी शुल्क नाही
- कोर्सनंतर विद्यार्थ्यांची परीक्षा
- कोर्सनंतर प्रमाणपत्र
- पॉलिटेक्निक डिप्लोमाधारकांसाठी पदवीच्या दसऱ्या वर्षाचा १० टक्के कोटा ब्रिज कोर्स संपेपर्यंत शांबविणार

अथवा नाही हे ठरविण्याची विद्यार्थ्यांना मोकळीक असेल. या उपक्रमाची जबाबदारी महाविद्यालयाचे प्राचार्य आणि प्रत्येक विषय शिक्षकावर दिली आहे. त्यासाठी महाविद्यालयांमध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्याची सुचना दिल्याचे पाटील यांनी सांगितले.

प्रत्येक विषयाचा पाच तासिका

कोरोना काळात शिक्षणात अडथळा आल्याने विद्यार्थ्यांना काही विषय समजत नाहीत. त्यामुळे त्यांना आकलन न झालेले घटक निश्चित करून गरजेप्रमाणे अध्यापन वर्ग आयोजित करण्यात येईल. सेत् अध्ययन उपक्रमाचे वेळापत्रक महाविद्यालयांनी करून त्याची अंमलबजावणी करायची आहे.

Section: Education

क्रीडा साहित्यासाठी महाविद्यालयांना निधी

पुणे, दि. २५ - सावित्रीबाई
फुले पुणे विद्यापीठाकडून गुणवत्ता
सुधार योजनेअंतर्गत वरिष्ठ
महाविद्यालयांना क्रीडा साहित्य
खरेदी करण्यासाठी अर्थसहाय्य
उपलब्ध करुन देण्यात येणार आहे.
यासाठी महाविद्यालयांना येत्या ५
सप्टेंबरपर्यंत ऑनलाइन अर्ज सादर

करावे लागणार आहेत.

विद्यार्थ्यांसाठी क्रीडा साहित्याची आवश्यकता असते; परंतू निधी उपलब्ध होत नसल्यामुळे साहित्य खरेदी करण्याची इच्छा पूर्ण होत नाही. विद्यार्थ्यांच्या क्राडागुणांना वाव मिळावा, यासाठी साहित्याची गरज भासते. त्यामुळे

विद्यापीठाकडून महाविद्यालयांना अर्थसहाय्य मिळवून देण्यात येणार आहे. महाविद्यालयांना यासाठी ऑनलाइन प्रस्ताव सादर करावे लागणार आहेत. खेळाचे साहित्य खरेदीसाठी दोन वर्षातून एकदा कमाल एक लाख रुपये अनुदान देण्यात येणार आहे.

Prabhat 26.8.2022

७ सकाळ

कार्यानुभव प्राध्यापकांची नवी श्रेणी

प्रज्ञावंतांच्या सहभागासाठी 'यूजीसी'कडून मार्गदर्शक तत्त्वे

पुणे, रोजगाराभिमुख शिक्षणासाठी विद्यापीट अनुदान आयोगाने आता 'कार्यानुभवाचे (यूजीसी) प्राध्यापक' (प्रोफेसर प्रॅक्टिस) ही संकल्पना अमलात आणली आहे. उद्योग, व्यवसाय किंवा कला क्षेत्रातील प्रज्ञावंतांचा थेट उच्च शिक्षणात त्यातून कौशल्यक्षम विद्यार्थी घडावेत, म्हणून या नव्या प्राध्यापक श्रेणीची निर्मिती करण्यात आली आहे. नुकतेच 'यूजीसी'ने यासंबंधीची मार्गदर्शक तत्त्वे जाहीर केली.

वर्ग खोल्यांमध्ये बंदीस्त झालेला पारंपारिक अभ्यासक्रम आता दिवसेंदिवस अव्यवहार्य ठरत आहे. त्यामुळे व्यवसायाभिमुख आणि प्रत्यक्ष कार्यक्षेत्रातील अनुभवाची जोड शिक्षणपद्धतीला देण्यात येत आहे. नवीन शैक्षणिक धोरणामध्ये पदवीच्या चौथ्या वर्षाला कार्यानुभव किंवा संशोधन अनिवार्य केले आहे. त्या पारवंभूमीवर प्राध्यापकांची ही श्रेणी महत्त्वपूर्ण ठरणार आहे.

कार्यानुभव प्राध्यापकांची जबाबदारी

- रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रमांच्या निर्मितीत सहभाग
- विद्यार्थ्यांना नवोपक्रम आणि उद्योजकता प्रकल्पांमध्ये मार्गदर्शन
- उद्योग आणि शैक्षणिक संस्थांमध्ये समन्वय ठेवणे
- कार्यशाळा, परिसंवाद, विशेष व्याख्याने आणि प्रशिक्षण कार्यक्रम घेणे
- संयुक्त संशोधन प्रकल्प आखणे, सल्लागार सेवा देणे

हा निश्चितच स्वागताई निर्णय आहे. मात्र याची प्रभावी अंमलबजावणी करणे गरजेचे आहे. यातून पळवाटा जर शोधल्या गेल्या, तर शिक्षण व्यवस्थेचे नुकसानच होईल. ज्या त्या क्षेत्रातील तज्जांच्या आधारे सविस्तर मार्गदर्शक तत्त्वे आणि नियम तयार करायला हवेत.

- डॉ. पंडित विद्यासागर,

माजी कुलगुरू, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

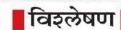
यूजीसीचे अध्यक्ष प्रा.
एम.जगदीश कुमार म्हणतात,
''पुस्तकांपुरते मर्यादित झालेल्या
अभ्यासक्रमांत सध्या अनुभवात्मक
शिक्षणांचा अभाव आहे. त्यामुळे
देशातील प्रज्ञावंत आणि कुशल
तज्ज्ञांचा प्रत्यक्ष शिक्षणातील सहभाग
वाढविण्यासाठी हा प्रयत्न आहे.
यामुळे विद्यार्थ्यांचे शिक्षणाकडे

वधण्याचा दृष्टिकोन बदलेल. त्याचवरोवर शिक्षणात समाजाभिमुखता, नवउद्योजकता, व्यासायाभिमृखता, प्रशासन पुरकता वाढेल.''

विविध क्षेत्रातील दिग्गजांना थेट शिक्षण व्यवस्थेत सहभागी होण्याची संघी यामुळे निर्माण झाली आहे.

Pune, Main 27/08/2022 Page No. 5

Section: Education

फक्त कामाचा अनुभव पुरेसा?

रसिका मुळ्ये

अभियांत्रिकी, विज्ञान, तंत्रज्ञान, उद्योजकता, व्यवस्थापन, वाणिज्य, सामाजिक शास्त्र, कल साहित्य, माध्यम, विधि, संरक्षण, प्रशासन यांसह कोणत्याही क्षेत्रातील अनुभवी व्यक्तींची आ प्राध्यापक म्हणून थेट नियुक्ती करण्याची मुभा उच्चशिक्षण संस्थांना मिळणार आहे. आयोगाः प्राच्यात्म रुपूर्व च निर्मुत्या करणाचा चुना उज्यात्मक्य संस्थाना गळणा जार. आसार. मुकत्याच झालेल्या बैठकीत प्रोफेसर ऑफ प्रॅबिट्स या योजनेला मान्यता देण्यात आली आहे. योजना नेमकी काय आहे, त्यांचे परिणाम काय होणार, याबाबतचा आढावा.

प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टिस म्हणजे काय?

एखाद्या विषयातील कामाचा अनभव असलेल व्यक्तींना अध्यापनाच्या प्रकियेत सामावन घेणे आ ही मलभत संकल्पना आहे, परदेशातील अने विद्यापीठां मध्ये ही संकल्पना प्रचलित आहे. त्यार क्लिनिकल प्रोफेसर असेही म्हटले जाते. भारतात या संकल्पनेची ओळख विशिष्ट नामाभिधानास झाली असली तरी वैद्यकीय, विधि, परिचर्या अश

काही अध्यासक्रमांसाठी प्रत्यक्षात कार्यरत असणाऱ्या व्यक्ती, तज्ज्ञांना अध्यापन प्रक्रियेत सामावृ घेण्यात येते. याबाबतच्या आराखड्याला विद्यापीठ अनुदान आयोगाने नुकतीच मान्यता दिल आयोगाने या प्राध्यापकांसाठी १५ वर्षांच्या अनुभवाचा निकष निश्चित केला आहे. प्रोफेसर ऑ प्रॅक्टिस म्हणून नियुक्ती करण्यात येपाऱ्या व्यक्तीच्या औपचारिक शैक्षणिक पात्रतेपेक्षा त्याच्या प्रत्र कामाच्या अनुभवाला अधिक महत्त्व आहे. सध्या प्राध्यापक होण्यासाठी पदव्युत्तर पदवी, नंतर ने किंवा पीएचडौं अशी शैक्षणिक पात्रतेची शिडी उमेदवारांना चढावी लागते. मात्र अनुभवाच्या आध नियक्ती करण्यात येणाऱ्या या प्राध्यापकांसाठी कोणत्याही औपचारिक शैक्षणिक पात्रतेचेही बंध नाही, असे आयोगाने स्पष्ट केरने आहे. मात्र, त्याच बेळी एखाद्या क्षेत्रातील ज्येप्ट, प्रथितयश व्यक्ती निवड व्हावी अशीही अपेक्षा व्यवत केली आहे. इतर सर्व क्षेत्रांतील अनुभवींना यात सामावून घे वेणार असले तरी अध्यापकांना मात्र यात सामावून घेण्यात येणार नाही.

प्राध्यापकांची नियुक्ती कशी होणार?

शिक्षण संस्थेतील एकूण प्राध्यापकांच्या मंजूर जागांच्या १० टक्के प्राध्यापक हे या योजनेनुस चेता येतील, संस्थेतील नियमित मंजर पंदे अवाधित राहतील. नियमित प्राध्यापकांची पंदे कमी न कर व्यावसायिक अनुभवींची नियुक्ती करता येईल. किमान एक वर्ष ते कमाल तीन वर्षे या कालावधीसार त्यांची नियुक्ती करता येईल. तीन वर्षांनंतर एखादे वर्ष मुदतबाढ देता येईल. मात्र, सातत्याने त्या व्यक्तींची निवड होऊ नये अशी अपेक्षाही आराखड्यात व्यक्त करण्यात आली आहे. संस्थेतील दे वरिष्ठ प्राध्यापक आणि संबंधित क्षेत्रातील एक तज्ज्ञ यांची समिती आलेल्या शिफारशी किंव अर्जातृत प्रोफेसर ऑफ प्रॅक्टिस पदासाठी निवड करेल. त्यासाठी संस्था किंवा विद्यापीठाती अधिकार मंडळांची मान्यता असणेही आवश्यक आहे.

हे प्राध्यापक काय करणार ?

विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करणे, शिकवणे हे प्राथमिक कर्तव्य अर्थातच या प्राध्यापकांचे असेल. मा त्याचबरोबर संशोधन प्रकल्पांना चालना देणे, अध्यासक्रम आराखडा तयार करणे, काळानुरू उद्योग क्षेत्राच्या, समाजाच्या गरजांचा विचार करून नवे अभ्यासक्रम तथार करण्यातही त्यांचा सहभा अपेक्षित आहे. या सगळ्या योजनेमार्ग उद्योग आणि शिक्षण क्षेत्राने एकमेकांच्या समन्वयाने क कर में हाही उद्देश आहे. त्या अनुषंगाने प्राध्यापकांनी त्यांच्या क्षेत्रातील आस्थापना आणि शिक्ष संस्थेतील दुवा म्हणून काम करणे किंवा त्यांच्यात समन्वय साघणेही अपेक्षित आहे.

आर्थिक तरतूद कोण करणार?

कोणत्याही नब्या योजनेबरोबरच तिच्या आर्थिक तरतुदीचा प्रश्न उभा राहतो. मात्र, या अनुभर प्राध्यापकांच्या वेतलाचा किंवा मानधनाचा आर्थिक भार मात्र संस्थानाच उचलाचा लागणार आहे त्यासाठी पर्याय म्हणून शिक्षण संस्था एखादी संस्था, उद्योग गांच्याशी भागीदारी करू शकवील. उद्योगां नियुक्ती केलेल्या मनुष्यबळाला स्वतंत्रपणे प्रशिक्षण द्वाबे लागते. त्याअनुषंगाने एखाद्या कंपनीशी शिक्ष संस्थेने भागीदारी केल्यास त्या कंपनीतील तज्ज्ञ, वरिष्ठ प्राध्यापक म्हणून संस्थेत काम करू शकती आणि कंपनीही त्यांच्या अपेक्षेनुसार मनुष्यबळाला प्रशिक्षण देऊ शकेल, असा उपाय सुचवण्यात आल आहे. याशिवाय मानधनावरही प्राध्यापकांची नियुक्ती करता येइंल. या प्राध्यापकांना किमान, कमा वेतन किंवा मानधन किती असावे, याबाबत स्पष्ट तरतृद करण्यात आलेली नाही, शिक्षण संस्थ संबंधित ब्यवती, कंपनी यांनी समन्वयाने बेतन निश्चित करणे अपेक्षित आहे.

योजनेबाबत आक्षेप काय?

एखाद्या क्षेत्रातील पंधरा वर्षांचा अनुभव पुरेसा ठरणारा आहे का, असा प्रश्न या बोजनेवाब उपस्थित करण्यात आला आहे. त्याचबराबर काही विद्याशाखांमधील अनुभव कि वाक्षेत्र, काम या ठोस वर्गीकरण करता येत नाही अशा वेळी अनभव कसा ग्राह्य धरावा 7 उदाहरणार्थ, सामाजि शास्त्र विषयामध्ये अनेक घटक येतात. अशा वेळी अनुभवाचे मोजमाप कसे करायचे, असे प्रश याबाबत उपस्थित होत आहेत. शिकवणे हे स्वतंत्र कौशल्य आहे. असे असताना एखाद्या व्यक्तीक प्रत्यक्ष एखाद्या कामाचा अनुभव आहे म्हणून ती व्यक्ती तोच विषय चांगला शिकवू शकेलच अ नाही, असाही मुद्दा शिक्षणतज्ज्ञांनी उपस्थित केला आहे.

विद्यापीट अनुदान आयोगाची भूमिका काय?

नव्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणात याबाबत तरतूद करण्यात आली आहे. शिक्षण अधिकाधिव कौशल्य विकासावर भर देणारे असावे अशी अपेक्षा घोरणात व्यक्त करण्यात आली आहे. पुस्तव शिक्षपापलीक डे प्रत्यक्ष काम करणाऱ्या व्यक्तीचा अनुभव, कौशल्ये याचा विद्यार्थ्यांना फायदा होईल त्याचप्रमाणे उद्योग किंवा विविध क्षेत्रांतील संस्थांनाही त्यांच्या गरजेनुसार कौशल्यविकास झाले मनुष्यबळ मिळू शकेल. त्यासाठी उद्योगांना आणि विविध क्षेत्रांतील तज्ज्ञांना शिक्षण क्षेत्रात सामाव वेण्याची योजना आखण्यात आल्याचे आयोगाने पसुद्यात नमूद केले आहे.

rasika.mulye@expressindia.co

Section: Education

विद्यापीठे, महाविद्यालयांची माहिती संकेतस्थळावर

'नॅक'च्या मूल्यांकन प्रक्रियेत अधिक पारदर्शकता

कार्यकारी समितीचे अध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांची माहिती

नोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : राष्ट्रीय मुल्यांकन आणि अधिस्वीकृती परिषदेकडून (नॅक) होणाऱ्या प्रणालीत कागदपत्रांच्या संकलनात प्राचार्यांचा बराच वेळ त्यामुळे आता मल्यांकनासाठी विकसित करण्यात येत असलेल्या नव्या संगणकीय प्रणालीत ऑनलाइन तंत्रज्ञानावर भर असल्याने मानवी हस्तक्षेप कमी होईल. तसेच नव्या प्रणालीअंतर्गत विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांना त्यांची माहिती संकेतस्थळावर सार्वजनिकरीत्या प्रसिद्ध करावी लागणार आहे. त्यामुळे मूल्यांकन प्रक्रियेत पारदर्शकरा येऊन नागरिकांनाही शैक्षणिक संस्थांची माहिती उपलब्ध होईल, अशी माहिती नॅकच्या कार्यकारी समितीचे अध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांनी

सेंटर फॉर एज्यके शनल डेव्हलपमेंट

ॲडमिनिस्ट्रेशनतर्फे (सेडा) 'महाविद्यालय मल्यांकन संकल्पना आणि पद्धतीतील बदल' या संदर्भात शैक्षणिक परिषदेमध्ये डॉ. पटवर्धन बोलत होते. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे प्र-कुलगुरू डॉ. संजीव सोनवणे, माजी कुलगुरू डॉ. नितीन समितीकडून प्रणालीचा मसुदा तयार करमळकर, प्रा. के. पी. मोहन, सेडाचे अध्यक्ष प्रा. अनिरुद्ध देशपांडे, सचिव धनंजय कुलकर्णी आदी उपस्थित होते. या परिषदेत सकारात्मक पुण्यातील महाविद्यालयांचे प्राचार्य, संस्थाचालक आदी सहभागी झाले.

मूल्यांकनाला सामोरे जाताना शिक्षणाचा दर्जा उंचावण्याचे ध्येय असायला हवे. सध्याच्या मूल्यांकन प्रणालीत प्राचार्यांचा बरासचा वेळ कागदपत्रांच्या संकलनात जात असल्याने ही प्रक्रिया अन्य प्रक्रियांसारखी होते. त्यामुळे महाविद्यालयां च्या तपासणीसाठी नवी संगणकीय प्रणाली विकसित करण्यात येत

आहे. या प्रणालीत ऑनलाइन तंत्रज्ञानावर भर असल्याने मानवी हस्तक्षेप कमी होईल. तसेच मनुष्यबळ, खर्च आणि वेळेची ३० टक्क्यांपर्यत बचत होईल.

येत्या दीड महिन्यात उच्चस्तरीय झाल्यावर, पुढील वर्षापासून नव्या प्रणालीची अंमलबजावणी सरू होईल. नॅकच्या मूल्यांकन प्रणालीत करण्यासाठी प्राध्यापक, प्राचार्य आणि शैक्षणिक क्षेत्रात काम डॉ. पटवर्धन म्हणाले, की नॅक करणाऱ्या घटकांकडुन सुचना अपेक्षित आहे. उच्च शिक्षणाचा दर्जा वाढवण्यासाठी आणि त्याच्या विकासासाठी सर्वांनी पुढे यायला

नॅक मूल्यांकनाच्या प्रक्रियेत परीक्षा पद्धती, निष्पती, मुक्स, प्राध्यापकांसाठी प्रशिक्षण कार्यक्रम याला महत्त्व येणार असल्याचे प्रा. के. पी. मोहन यांनी सांगितले.

🗫 हें हैं। 27 August 2022 https://epaper.loksatta.com/c/69877666

नंक मूल्यांकनासाठी आता नवी प्रणाली

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २६ - राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि अधिस्विकृती परिषदेची (नॅक) नव्याने मूल्यांकन प्रणालीची रावविण्यात येणार आहे. देशातील विद्यापीठे आणि उच्च शिक्षण संस्थांचा शैक्षणिक दर्जा उंचावण्यासाठी येत्या दीड महिन्यांत उच्चस्तरीय समितीकड्न प्रणालीचा मसुदा तयार केला जाणार आहे. त्यानंतर पृढील वर्षापासून नवी प्रणालीची अंमलबजावणी सुरू होईल, अशी माहिती 'नॅक'चे अध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांनी दिली.

सेंटर फॉर एज्युकेशनल डेव्हलपमेंट अँड ॲडमिनीस्ट्रेशनद्वारे (सेडा) 'महाविद्यालय मुल्यांकन संकल्पना आणि पद्धतीतील बदलाबाबत' शैक्षणिक परिषदेचे आयोजन करण्यात आले. या परिषदेत डॉ. पटवर्धन बोलत होते. या वेळी सावित्रीबाई फुले पूणे विद्यापीठाचे प्र-कुलगुरू डॉ. संजीव सोनवणे, माजी कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर, प्रा. के. पी. मोहनन, सेडाचे अध्यक्ष प्राचार्य अनिरुद्ध देशपांडे, सचिव धनंजय कुलकर्णी आदी उपस्थित होते. या परिषदेत पूणे शहरातील प्राचार्य, कुलगुरू आणि संस्थाचालकांनी सहभाग घेतला होता.

डॉ. पटवर्धन म्हणाले, सध्याच्या मूल्यांकन प्रणालीत प्राचार्याचा बहुतांश वेळ हा कागदपत्रांचे डॉक्यमेन्टेशन करण्यात जाते. या पार्श्वभूमीवर नवी संगणकीय प्रणाली आणि गुणवत्ता तपासण्याची यंत्रणा ही युजर फ्रेन्डली करण्यासाठी नॅकची समिती काम करीत आहे. या प्रणालीत मानवी हस्तक्षेप कमी अस्न ऑनलाइन तंत्रज्ञानावर भर देण्यात आला आहे त्यामुळे नागरिकांनाही शैक्षणिक संस्थांची माहिती होणार आहे. याद्वारे मूल्यांकन प्रक्रियेत पारदर्शकता आणण्याचा प्रयत्न केला जाणा

Section: Education

पदवी, पदव्युत्तरच्या अभ्यासक्रमात आता 'आपत्ती व्यवस्थापन'

वातावरणातील बढलाच्या संशोधनासाठी निर्णय

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

नागपूर: वातावरणातील बदलामुळे नैसर्गिक आपत्तींच्या घटनांत वाढ होत आहे. त्याचा विद्यार्थ्यांना अभ्यास व्हावा, या उद्देशाने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमात 'आपत्ती व्यवस्थापन'बाबतचे शिक्षण अनिवार्य करण्याची तयारी सरू केली आहे. त्यासाठी एक आदर्श अभ्यासक्रम तयार करण्यात आला

पूर, भूकंप आणि नैसगिक संकटांमध्ये आपत्ती व्यवस्थापनाच्या माध्यमातुन परिस्थिती हाताळणे फायदेशीर ठरते. हे लक्षात घेऊन केंद्रीय गृहमंत्रालयाच्या अख्यत्यारित असलेल्या राष्टीय आपत्ती व्यवस्थापन संस्थेचे (एनआयडीएम) तत्कालीन कार्यकारी संचालक मेजर जनरल मनोजकुमार बिंदल यांच्या मार्गदर्शनात प्रा. संतोष कुमार, शेखर चतुर्वेदी, डॉ. प्रीती सोनी यांनी पदबी आणि पदव्यत्तर स्तरावर आदर्श अभ्यासक्रम तयार करण्यासाठी सात

पवेशासाठी अट...

पदवीचे पहिले वर्ष पर्ण केल्यानंतर विद्यार्थांना 'डीआरआरएम'वर प्रमाणपत्र मिळेल आणि देन वर्षांनी आपती व्यवस्थापनाशी सबंधित विशेष क्षेत्रातील पदवी मिळेल. विद्यार्थी एका वर्षानंतर प्रमाणपत्र कार्यक्रमातून बाहेर पडणे आणि यूजीसीद्वरे पुढील टरलेल्या कलावधीत आपत्ती व्यवस्थापनाशी संबंधित कोणत्याही विशेष क्षेत्रात पदवीच्या दुसऱ्या वर्षात पुन्हा सहमागी होणे हा पर्याय निवड् शकेल. या प्रवेशासाठी ५५ टक्के गुणासह बारावी उत्तीर्ण ही पात्रता असेल

असा असेल अभ्यासक्रम...

वौथ्या सत्रामध्ये 'आपत्ती जोखीम कमी करण्याचे व्यवस्थापन' हा अनिवार्य विषय असेल. तीन क्रेडिट आणि १०० गुणांचा पेपर असेल. ज्यामध्ये ६० टक्के गुण बाह्य आणि ४० टक्के गुण अतर्गत मूल्याकनावर असतील. २० गुण परिसर अध्वयनावर असतील. या रापुर्ण अभ्यासक्रमामध्ये ४५ तासांची व्याख्याने असतील, पदव्युत्तर पदविका यामध्ये देखील विद्यार्थीना पहिल्या वर्षाचा अभ्यास पूर्ण केल्यानंतर प्रमाणपत्र मिळेल आणि दोन वर्षांनंतर पदब्युत्तर प्रमाणपत्र मिळेल. यामध्ये कोणत्याही शाखेतील ४५ टक्के गुणासह पदवीधराना प्रवेश घेता येईल.

६० टक्के अभ्यासक्रम एकसारखा...

भारतात दरड कोराळण्यापासून सागरी वादळे, पूर अशा आपती सुरू असतात. प्रत्येक प्रदेशाची आपत्तीचा प्रकार वेगळा असतो. त्यामुळे देशमरातील आपत्ती व्यवस्थापनाच्या विविध विषयांवरील ६० टक्के अभ्यासकम एकसारखा असणार आहे. तर स्थानिक मौगोलिक क्षेत्राच्या आधारे ४० टक्के अभ्यासकमाचा अंतर्भाव केला जार्डल

सदस्यांची समिती तयार केली. त्यामध्ये महाराष्ट्रातून दादा रामचंद बाखरू सिंधू महाविद्यालयाचे कुलसचिव नवीन महेशकुमार अग्रवाल यांचा समावेश होता. या समितीला अभ्यासक्रम तयार करण्याचे काम देण्यात आले होते. अभ्यासक्रमासंदर्भात विद्यापीठ

आणि विविध शैक्षणिक संस्थांकड्न सूचना मागितल्या. त्यांचा समावेश करून अभ्यासक्रमाचा मसुदा यूजीसीकडे पाठवण्यात आला. आता हा अभ्यासक्रम विद्यापीठ आणि महाविद्यालयांमध्ये सरू करण्यासाठी युजीसीद्वारे कळवण्यात आले आहे.

Sat, 27 August 2022 टोक्स्ता https://epaper.loksatta.com/c/69877698

Section: Education

अकरावी प्रवेश : महाविद्यालयांचा पसंतीक्रम नोंदविण्यासाठी आजची मुदत

हिल्या विशेष फेरीची निवड यादी शुक्रव

पुणे, ता. २८ : इयत्ता अकरावीच्या केंद्रीय प्रवेशाच्या 'कॅप' जागांसाठी पहिली विशेष फेरी जाहीर करण्यात आली आहे. या फेरीत कनिष्ठ महाविद्यालयांचा पसंतीक्रम नोंदविष्यासाठी विद्यार्थ्यांना सोमवारपर्यंत (ता.२९) मुदत दिली आहे. या फेरीतील गुणवत्ता व निवड यादी येल्या शुक्रवारी (ता.२) जाहीर होणार आहे.

आणि पिंपरी-चिंचवड शहरातील कनिष्ठ महाविद्यालयांमध्ये इयता अकरावीच्या प्रवेशासाठी केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश प्रक्रियेअंतर्गत प्रवेश

कार्यालयीन वेळेतच प्रवेश

"गणेशोत्सव व त्या दरम्यान येणाऱ्या सुट्यांमुळे सुधारित वेळापत्रक जाहीर करण्यात आले आहे. त्यानुसार सुट्या वगळून कार्यालयीन वेळेत प्रवेश प्रक्रिया सुरू राहील," असे राज्याचे माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालक महेश पालकर यांनी स्पष्ट केले.

सुरू आहेत. या प्रक्रियेतील पहिल्या तीन नियमित प्रवेश फेन्या पूर्ण झाल्या असून आता प्रवेशाची पहिली विशेष फेरी सरू झाली आहे. या फेरीअंतर्गत विद्यार्थ्यांना प्रवेश अर्ज भाग एक भाग दोन म्हणजेच पसंतीक्रम देण्याची

प्रक्रिया सोमवारपर्यंत (ता.२९) सुरू राहील. या कालावधीत प्रवेश घेतलेले विद्यार्थी गरज असल्यास आपला प्रवेश रह करून लगेच पसंती अर्ज भाग दोन भरू शकतील, त्यानंतर संपादित करण्यासाठी आणि अर्जीचा पात्र विद्यार्थ्यांची गुणवता वादी करण्याच्या अंतर्गत कार्यवाहीसाठी

विद्यार्थ्यांसाठी सचना...

- विशेष फेरीसाठी पसंती अर्ज भाग दोन पुन्हा भरून लॉक करणे आवश्यक
- संमती न दिल्यास विद्यार्थ्यांना प्रवेश फेरीत सहभागी होता येणार नाही
- विशेष फेरीमध्ये पसंतीक्रम आणि गुणवत्तेच्या आधारे प्रवेश होतील
- प्रवणी परीक्षेत उत्तीर्ण होणाऱ्या, एटीकेटीची सबलत मिळालेल्या विद्यार्थ्यांसाठी परवणी परीक्षेच्या निकालानंतर प्रवेशाची व्यवस्था करण्यात येईल
- प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना द्विलक्ष्यी विषय घ्यायचा असल्यास त्यांनी आपल्या लॉगिनमधून त्या विषयासाठी ऑनलाइन पसंती नोंदवावी

मंगळवार (ता.३०) ते गुरुवार (ता.१) असा कालावधी देण्यात आला आहे. विद्यार्थ्यांना प्रवेशासाठी महाविद्यालय

निवड यादो शुक्रवारी (ता.२) संकेतस्थळावर प्रदर्शित करण्यात येईल. या यादीत निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांना

२ ते ७ सप्टेंबरपर्यंत प्रवेश निश्चित करण्यासाठी मुदत देण्यात आली आहे. प्रवेशित विद्यार्थ्यांची स्थिती संबंधित पोर्टलवर ऑनलाइन नोंदविण्यासाठी महाविद्यालयांना ७ सप्टेंबर रात्री आठ वाजेपर्यंत मुदत दिली आहे. तर पुढील प्रवेश फेरीसाठी ८ सप्टेंबर रोजी रिक्त जागांचा तपशील जाहीर करण्यात येईल, अशी माहिती माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालनालयाने दिली आहे. या कालावधीत कोटांतर्गत प्रवेशाची चौथी फेरो आणि हिलक्षी प्रवेशाची दूसरी फेरी सुरू राहणार आहे.

Puna, Main 29/08/2022 Page No. 5

Section: Education

प्राचार्यांच्या रिक्त जागा, २०७२ प्राध्यापकांची लवकरच भरती

कोल्हापूर : पुढारी वृत्तसेवा

राज्यातील महाविद्यालयांतील प्राचार्यांच्या रिक्त जागा व आठ हजारपैकी २०७२ प्राध्यापक पदाची लवकरच भरती केली जाईल. याबाबतचे आदेश काढले असल्याची माहिती राज्याचे उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री चंद्रकांत पाटील यांनी मंगळवारी

उच्च, तंत्र शिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील यांची माहिती

दिली. कोल्हापूर दौऱ्यावर असताना शासकीय विश्रामगृह येथे माध्यम प्रतिनिधींशी त्यांनी संवाद साधला.

मंत्री पाटील म्हणाले, शिवाजी विद्यापीठाससुवर्णमहोत्सववर्षानिमित्त जाहीर केलेले ५० कोटी रुपयांपैकी दहा कोटी मिळाले. उर्वरित ४० कोटी रुपये देण्याची प्रक्रिया सुरू झाली आहे. डिसेंबरच्या पुरवणी मागणीत याचा समावेश करून टप्प्याटप्प्याने निधी दिला जाईल. शालेय स्पर्धा दोन वर्षापासून झालेल्या नाहीत, या प्रश्रावर बोलताना मंत्री **पान ६ वर**

Pune Edition Aug 31, 2022 Page No. 3 newspaper.pudhari.co.in

प्राचार्यांच्या रिक्त जागा, २०७२ प्राध्यापकांची लवकरच भरती

(पान ३ वरून...) पाटील यांनी शालेय शिक्षणमंत्री दीपक केसरकर यांच्याशी आपण चर्चा करू, असे सांगितले. खेळाडुंचा सराव सुरू करून डिसेंबरमध्ये स्पर्धा घेण्याचा प्रयत्न करायला सांग्. मंत्री पाटील म्हणाले, महाराष्ट्रात हे सरकार येण्यापूर्वी केंद्राकड्न भाजपचा खासदार नसलेल्या १४४ मतदारसंघाची निवड केली आहे. याठिकाणी व्यवस्थित लक्ष दिले तर भाजपचा खासदार निवड्न येऊ शकतो. भाजपचे २०२४ लक्ष्य हे देशभरात ४०० पेक्षा जास्त खासदार निवड्न आणणे आहे. ३०३ जागांवर विजय मिळवत आणखी शंभर जागा जास्त मिळविण्याचा प्रयत्न असणार आहे. यात राज्यातील

१६ लोकसभा मतदारसंघांवर लक्ष दिले जाणार आहे. त्यासाठी १६ केंद्रीय मंत्र्यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. ते मंत्री तीन दिवसांचा मतदारसंघाचा प्रवास करणार आहेत. १६ मतदारसंघातील १२ जागा शिवसेनेच्या असून त्या आता मुख्यमंत्री शिंदे गटाकडे आहेत. याठिकाणी आम्ही जो प्रयोग करीत आहोत. याचा फायदा होईल.

केंद्रीय अर्थमंत्री सीतारामन यांना बारामती मतदारसंघ दिला आहे. येत्या काही दिवसांत त्या दौरा करतील. त्याअगोदर पूर्वतयारी म्हणन भाजप प्रदेशाध्यक्ष व इतर मंत्री जाऊन आढावा घेणार आहेत. बारामतीवर विशेष लक्ष केंद्रित केले आहे. १६ लोकसभा मतदारसंघांवर लक्ष दिले जाणार याचे आम्हाला स्वातंत्र्य आहे. तसेच इतरांनाही कोठेही प्रवास करण्याचे पक्ष वाढविण्याचे स्वातंत्र्य आहे. परंतु अशा प्रकारे राज्याकडे पूर्णपणे लक्ष केंद्रित केले असते तर शिवसेनाप्रमुख उद्धव ठाकरे यांच्यावर ही वेळ आली नसती, अशी टीका त्यांनी केली.

Pune Edition Aug 31, 2022 Page No. 6 newspaper.pudhari.co.in

Section: Education

अकरावीसाठी ४२ टक्के प्रवेश निश्चित

सध्या विशेष फेरी सुरू; राज्यात तीन लाखांहून अधिक जागा रिक्त

पुणे, ता. ३० : राज्यात अकरावीच्या ऑनलाइन प्रवेशप्रक्रियेंतर्गत (कॅप) आतापर्यंत केवळ ४१.१५ टक्के प्रवेश झाले आहेत. या प्रवेश फेऱ्यांतर्गत एकूण चार लाख ४७ हजार १८० जागांपैकी एक लाख ८४ हजार ४० जागांवर आतापर्यंत प्रवेश निश्चित केले गेले. या प्रवेश प्रक्रियेतील विशेष फेरी सध्या सुरू आहे. कॅप प्रवेश फेऱ्यांसह कोट्यांअंतर्गत प्रवेश असे एकुण जवळपास ४२.५९ टक्के प्रवेश आतापर्यंत झाले.

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालनालयामार्फत पुणे आणि पिंपरी-चिंचवडसह मुंबई, नागपूर, नाशिक आणि अमरावती महापालिका क्षेत्रातील कनिष्ठ

महापालिका क्षेत्र	कनिष्ठ महाविद्यालयांची संख्या	प्रवेश क्षमता (कॅप/एकूण)	झालेले प्रवेश (कॅप/एकूण)	रिक्त जागा (कॅप/एकूण)	
मुंबई	१,०१५ ३०८	२,७२,६९०/३,७१,२७५	१,०९,९१५/१,५७,०२१	१,६२,७७५ /२,१४,२५४	
पुणे, पिंपरी-चिंचवड		९२,७४९/१,०९,७९०	३७,६३०/४५,६२०	५५,११९/६४,१७०	
नागपूर	२०४	४५,४८८/५५,८००	१८,६३३/२३,३०१	२६,८५५ /३२,४९९	
नाशिक	6 3	२३,३६९/२६,४८०	११,७१७/१३,११३	११,६५२/१३,३६७	
अमरावती	દ્દપ	१२,८८४/१६,१९०	६,१४५ /७,८१८	६,७३९/८,३७२	

प्रक्रिया राबविण्यात येत आहे.

अकरावीच्या प्रवेश प्रक्रियेत राज्यात एकूण तीन लाख ३२ हजार ६६२ जागा रिक्त असून त्यातील 'कॅप' प्रवेश फेरीतील दोन लाख ६३ हजार १४० जागा रिक्त आहेत. पुणे आणि

महाविद्यालयात इयत्ता अकरावीच्या पिंपरी-चिंचवड महापालिका क्षेत्रातील प्रवेशासाठी केंद्रीय ऑनलाइन प्रवेश 'कॅप' फेरीअंतर्गत ९२ हजार ७४९ जागांपैकी ३७ हजार ६३० जागांवर प्रवेश झाले आहेत. अद्याप ५५ हजार ११९ जागा रिक्त आहेत. या प्रवेश प्रक्रियेअंतर्गत एकूण एक लाख पाच हजार ७३८ विद्यार्थ्यांनी ऑनलाइन नोंदणी केली आहे.

'कॅप'अंतर्गत प्रवेशाचा आढावा					
तपशील	कॅप फेरी	एकूण जागा			
प्रवेश क्षमता	४,४७,१८०	५,७९,५३५			
झालेले प्रवेश	१,८४,०४०	२,४६,८७३			
रिक्त जागा	२,६३,१४०	३,३२,६६२			

Pune, Pune-Today 31/08/2022 Page No. 3

Sakaal 31.8.2022

Section: Miscellaneous

पुणे विद्यापीठात आज युवा संकल्प अभियान

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवानिमित्त स्वराज्य महोत्सव व हर घर तिरंगा कार्यक्रमांतर्गत युवा संकल्प अभियानाचा शुभारंभ उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या हस्ते सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात मंगळवारी होणार आहे.

याबाबतची माहिती विद्यापीठाचे प्रभारी कुलगुरू डॉ. कारभारी काळे यांनी पत्रकार परिषदेत दिली. स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवानिमित्त भारताचा तिरंगा आपल्या घरावर फडकवण्याची ऐतिहासिक मोहीम केंद्र व राज्य शासनाने निर्देशित केली आहे. या

उपक्रमात विद्यापीठ सहभागी होत आहे राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेवकां-दत्तक गावांमध्ये हा संकल्प प्रत्यक्षा आणण्याचा निर्धार केला आहे.

७५० हून अधिक महाविद्यालये ६५,००० राष्ट्रीय सेवा योज-स्वयंसेवक, ३००० हून अधिक प्राध्यापक यांच्या एकत्रित प्रयत्नातून शाखांहून अधिक विद्यार्थी व नागरिक आणि विविध सामाजिक क्षेत्रापर्यं पोहोचण्याचा हा प्रयत्न आहे. यावेळ प्र-कुलगुरू डॉ.संजीव सोनावणे कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार यांच्यास व्यवस्थापन परिषदेचे अधिसभा सदस् उपस्थित होते.

जागतिक विश्वविक्रमाचा निर्धार...

५ लाखांहून अधिक व्यक्तींनी तिरंगा ध्वज हातात घेतलेला स्वतः च्या फोटोचा डरीसशींों जपश्रळपश -श्रलीं ष झशेश्रिश क्रेश्वळपस छरींळेपरश्र ऋश्ररस गिनीज जागतिक विश्वविक्रम प्रस्थापित करण्याचा निर्धारही विद्यापीठाने केला आहे. स्वतःचे व इतरांचे छायाचित्र https:// spputiranga.in/photoupload/ या किंवा https://forms. gle/juJt9rtgnpo5fgZh9 या लिंकवर टाकावे.

फोटो अपलोड करताना काय कराल?

१) एका फोटोत एकच व्यक्ती असावी. शक्यतो झेंडा दोन्ही हातांनी छातीसमोर पकडून फोटो काढावा. २) सेल्फी स्वरूपातील फोटो ग्राह्य धरला जाणार नाही. ३) चेहन्यावर स्वच्छ प्रकाशझोत असावा. फोटो काढताना उभे राहिल्यावर मागे स्वच्छ भिंत अथवा पडदा असावा. निसर्ग अथवा भिंतीवरील फोटो, पुतळे, सूचना अथवा नावाचे फलक असल्यास फोटो ग्राह्य धरला जाणार नाही. ४) एका व्यक्तीने वरील लिंकवरील स्वतःचा फक्त एकदाच फोटो अपलोड करावा. ५) फोटोचे आकारमान ६ ते ७ एमबी इतकेच हवे.

Pune Edition Aug 9, 2022 Page No. 4 newspaper.pudhari.co.in

Section: Miscellaneous

🛭 सकाळ

युवासंकल्प अभियानास सुरुवात

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील कार्यक्रमास उपमुख्यमंत्र्यांची उपस्थिती

पुणे, ता. ९ : "सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने पहिले वर्ल्ड रेकॉर्ड केले तेव्हा मला बोलावले, मी आलो त्यावेळी मी मुख्यमंत्री होतो... आता दूसरे रेकॉर्ड करत आहे, त्यावेळी मला बोलावले, आता मी उपमुख्यमंत्री आहे... पुढीलवेळी तिसरे रेकॉर्ड केले आणि मला बोलविल्यास मी वेणार नाही..." अशी मिस्कील टिप्पणी उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी मंगळवारी विद्यापीठातील कार्यक्रमात केली. भाषणाच्या शेवटी मात्र "तुम्ही तिसरे रेकॉर्ड करा, मला बोलवा, मी कोणत्याही पदावर असलो तरी मी येईल," असेही त्यांनी सांगितले.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या वतीने स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवानिमित्त 'स्वराज्य महोत्सव' आणि 'हर घर तिरंगा' या उपक्रमांतर्गत युवासंकल्प अभियानाचा प्रारंभ फडणवीस यांच्या हस्ते करण्यात आला. यांवेळी मंत्री चंद्रकांत पाटील,

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ : 'स्वराज्य महोत्सव' आणि 'हर घर तिरंगा' या उपक्रमात तिरंग्यासह सहभागी झालेले नागरिक.

आमदार सिद्धार्थ शिरोळे, चंद्रशेखर बावनकुळे, शिवेंद्रराजे भोसले, विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. कारभारी काळे, प्र-कुलगुरू डॉ. संजीव सोनवणे, कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार, व्यवस्थापन परिषदेच्या सदस्य राजेश पांडे, आदी मान्यवर उपस्थित होते. फडणवीस म्हणाले, ''शिक्षण हे केवळ ज्ञानाधिष्ठित न राहता समग्र व्यवतीमत्त्व घडविण्याच्या दृष्टिकोनातून असले

Pune, Main 19/08/2022 Page No. 2

पहिलेच विद्यापीठ

एकत्रित प्रयत्नात्न पाच लाखांहून अधिक विद्यार्थी नागरिकांपर्यंत हे अध्ययान पोचविण्यात येणार आहे. या अध्ययानातंर्गत तिरंगा हातात घेऊन काढलेल्या दीड लाख छायाचित्रांची गिनीज बुक वर्ल्ड रेकॉर्डमध्ये नोंद केली जाणार आहे. अशाप्रकारे राष्ट्रध्यज फडकविणारे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ हे पहिले असणार आहे, असे पांडे म्हणाले.

पाहिने." डॉ. काळे यांनी अभियानाची भूमिका सांगितली. सूत्रसंचालन डॉ. संजय चाकणे यांनी केले, तर डॉ. प्रफुल्ल पवार यांनी उपस्थितांचे आभार मानले.

७ सकाळ

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा विश्वविक्रम

राष्ट्रध्वजाच्या अल्बमसाठी 'गिनीज'मध्ये नोंद

पुणे, ता. १६ : साविजीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने 'राष्ट्रध्वज घेडल फोटो काढणाऱ्या लोकांच्या सर्वात मोठ्या ऑनलाइन फोटो अल्बम 'साठी गिनीज वर्ल्ड रेकॉर्डमध्ये स्थान मिठविले आहे. हों मोहीम राज्यपाल भगतिसंह कोस्यारी यांच्या उपस्थितीत सोमवारी यशस्वी झाली. या वेळी गिनीज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्डच्या अंतिम मोजमापानुसार एक लाख ५२ हजार ५५९ छायाचित्रांचा अल्बम म्हणून कोई नोंदिविण्यात आले.

या विश्वविक्रमी नोंदीची विद्यापीठात आयोजित समारंभात 'गिनीज वर्ल्ड फेर्कार्ड'च्या ऋषी नाथ यांनी घोषणा केली. या प्रसंगी खासदार गिरोश बापट, विद्यापीठाचे प्रभारी कुलगुरू डॉ. कारभारी काळे, प्र-कुलगुरू डॉ. संजीव सोनवणे, कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार व

- भगतसिंह कोश्यारी, राज्यपाल

अन्य मान्यवर उपस्थित होते.

विद्यापीठ आणि संरुम् महाविद्यालयांशी संबंधित नागरिक एवढेच नव्हे तर देश-विदेशातील अनेकांनी विद्यापीठाच्या या मोहिमेत सहभाग घेऊन हा विश्वविक्रम बनवित्ता. या प्रसंगी वापट म्हणाले, "आपण नेहमीच काहीतारी वेगळे करण्याचा प्रयत्न करतो, हे पुण्याचे वेशिष्ट्य आहे. युवकांच्या प्रेरणेत्व भारताला जगाचे नेतृत्व करण्याचे बळ मिळत आहे."

Pune, Main 17/08/2022 Page No. 2

Condolence Message

हिंदी विभागाच्या पूर्व प्रमुख प्रा. सुनीता पुरोहित मॅडम (कार्यकाळ-1997- 2014) यांचे आज सायंकाळी अल्पशा आजाराने दुःखद निधन झाले. राष्ट्रीय सेवा योजना, कला मंडळ, मॉडर्न पत्रिका याबरोबरच हिंदी विभागामध्ये हिंदी विषय विशेष स्तरावर सुरू करण्यात त्यांनी आपले मोलाचे योगदान दिले होते. त्या कथ्थक नृत्यांगना रोहिणी भाटे यांच्या शिष्या होत्या.

ईश्वर त्यांच्या आत्म्यास शांती प्रदान करो, हीच प्रार्थना. भावपूर्ण श्रद्धांजली.

Upcoming Events

SEPTEMBER 2022

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
				1	2	3
4	5	6	7 Raje Umaji Naik Jayanti	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17 Keshav Sitaram alias Prabodhankar Thakare Jayanti
18	19	20	21	22	23	24
Pandit Deendayal Upadhyay Jayanti	26	27	28	29	30	

One best book is equal to hundred good friends but one good friend is equal to a library.

A.P.J. Abdul Kalam

Other than the Photos of Modern College Pune-5, Event Photos, Newspaper clipping images, all other images in this Bulletin Issue are downloaded from Google Images., Pinterest, Freepik.Com.